

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

Sayı : 51592363-010.06.01-E.7156781
Konu : Verilen İmleri Genelgesi

18/06/2020

GENELGE
2020/20

Ç İNDEK İLER

GENEL AÇIKLAMALAR

BİRİNCİ KISIM

YERİ, VERENİ, VEREN VEKİLİ, GEÇİCİLİK KURULAN VEREN VE ALT VEREN KAVRAMLARI İLE 5510 SAYILI KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDESİNİN BİRİNCİ FIKRASININ (a) BENDİ KAPSAMINDA SİGORTALI ÇALIŞTIRAN YERLERİNİN TESCİL İMLERİ 17

BİRİNCİ BÖLÜM

YERİ, VERENİ, VEREN VEKİLİ, GEÇİCİLİK KURULAN VEREN VE ALT VEREN KAVRAMLARI.....17

1- VEREN KAVRAMI.....17

1.1- veren sayılmada temel unsurlar.....18

2- VEREN VEKİLİ KAVRAMI 19

3-GEÇİCİLİK KURULAN VEREN KAVRAMI.....20

4- YER KAVRAMI.....23

5-ALT VEREN KAVRAMI.....25

5.1- yerinde sigortalı çalıştırana asıl i verenin varlığı.....25

5.2-Alt i verenin yapmayı üstlendiği için sigortalı çalıştırması ve i in asıl i verenin i yerinde yürütülmesi.....25

5.3-Alt i verenin i yerinde asıl i verenin yapması oldu u ana i in, bir bölümünde, eklentilerinde, veya yardımcı i lerinde i alması.....26

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

KANUN BÖLÜMÜ

SİGORTALI ÇALIŞTIRAN YERLERİN TESCİLİ VE İZLENLERİ 27

1- YER BİLDİRGESİNİN GÖNDERİLMESİ VE TESCİLİ VE İZLENLERİ 27

1.1- Tescil edilecek yerlerinde iş yeri bildirgesinin gönderilmesinden sonra işverenler veya yetki verilen kişilerce yapılacak işlemler ile iş yeri bildirgesi ekinde verilecek belgeler....29

1.2- iş yeri bildirgesinin gönderilmesinden sonra ünite tarafından yapılacak işlemler.....29

2- YERİN RESEN TESCİLİ 30

2.1-Resen yapılan iş yeri tescillerinde diğer hükümler.....30

3. KENDİLİĞİNDEN VERİLEN YER BİLDİRGESİ VEYA RESEN YER TESCİLİ HALİNDE ÜNİTECE YAPILACAK DİĞER İZLENLER.....31

3.1.- İş kolu kodunun belirlenmesi ve iş kolu kodunda değişiklik işlemleri.....31

3.2- iş yeri dosyasının açılması ve alt işverenlerin tescili.....37

4- İHALE KONUSU VEYA ÖZEL SEKTÖR TARAFINDAN TEKRAREN VERİLEN İZLENLERDE İZLEN DOKÜMANI TESCİLİ EDİLMESİNİN AYNI DOKÜMANDAN İZLENLERİN YÜRÜTÜLMESİNİN USUL VE ESASLARI.....38

4.1- Aralarında yapılan sözleşme ile verilen veya 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunları dahil olmak üzere ihale edilen güvenlik, temizlik, taşıma ve benzeri nitelikteki hizmet alımının yapılışı bir iş yeri dosyasının bulunması.....39

4.2- İşverenin yazılı talebinin olması.....39

4.3- Aynı işverene verilmesi.....40

4.4- Mevcut dosyadan yapılan işlemler ile söz konusu dosyadan yapılmaya devam edecek işlemlerin iş kolu kodunun aynı olması.....40

4.5- Yeni işlemlerin aynı işverene tekraren sözleşmeyle verilmiş veya ihale edilmiş olması ve yeni işlemler için, eski işlemlerin bitim tarihini takip eden aya ait aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmiş olması.....41

4.6- Mevcut dosyadan yapılmakta olan işlemler ile tekraren verilen veya ihale edilen işlemlerin personel çalıştırılmasına dayalı güvenlik, temizlik, taşıma ve benzeri nitelikteki hizmet alımı niteliğinde bir işlemin olması.....41

4.7- Yukarıda belirtilen şartları taşımasına rağmen tekraren (4.2 numaralı bölümde

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

belirtilen art hariç) verilen işlerin yeni işyeri dosyası tescil ettirilmeksizin tamamlandığını sonradan anlaşılması.....41

5- SOSYAL SİGORTA YERLERİNİN YÖNETİMİNİN 27 NCE MADDE 27 NCE
BİR NCE FIKRASINA İSTİNADEN YER DOSYALARININ BİRLEŞTİRİLMESİ 42

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

**YER DOSYALARINDA BİRLEŞTİRME, NEVİDE KİMLİK, KATILIM, AD
YERLERİNE YENİ ORTAK ALINMASI İLE DEVİR, NAKİL, İNTİKAL
YERLERİ** 42

1- YERLERİN BİRLEŞTİRİLMESİ, NEVİDE KİMLİK VEYA DİĞER BİR
YERİNE KATILMASI, AD YERLERİNDE YENİ ORTAK ALINMASI HALLERİNDE
YER DOSYASI TESCİL YERLERİ 42

2- YER DOSYALARINDA DEVİR, NAKİL, İNTİKAL VE BÖLÜNME
YERLERİ 44

2.1- yerinin devri veya intikali.....45

2.2- yerinin nakli.....48

2.3- yerinin bölünmesi.....50

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

**YER TESCİL, VERENLİK İZİNİNDE ÖZEL KİMLİK KONULAR VE DİĞER
HUSUSLAR**.....51

1-FARKLI ÜCRET ÖDEME DÖNEMLERİNDE VE KAMU KURUM VE
KURULUŞLARINDA FARKLI STATÜDE SİGORTA BULUNMASI HALİNDE YER
TESCİL 51

2- TEK HALELE BİR DEN FAZLA ÜNİTENİN GÖREV ALANINA GİRİŞİNİN
YAPILMASI HÂLİNDE TESCİL İZİNİ 51

3- AYNI VEREN TARAFINDAN YAPTIRILAN VE BİR DEN FAZLA YAPI RUHSATI
BULUNAN ÖZEL NİTELİKTEKİ BİR NİHAİNİN İZİNİNDE TESCİL
İZİNİ 52

4- BELİRLİ YERDE YAPILMAYAN VE BELİRLİ BİR MERKEZDEN SEVK VE DARE
EDİLEN YERLERİN TESCİLİ 52

5- İZİNİN ALINMASI, TESLİMİ, TAM RATA VE TADLÂT İZİNİNDE VERENLİK VE YER
TESCİLİ 53

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

5.1- inin tamirat, tadilat ve tesisat işlerinin özel olarak yapılması halinde inin verimlilik ve inin yeri tescili.....	53
5.2- inin tamirat, tadilat ve tesisat işlerinin ihale suretiyle yaptırılması.....	54
6- KARA, DENİZ VE HAVA ARAÇLARINDA İNİN VERİMLİLİK VE TESCİLİ.....	56
6.1- Kara taşıtlarında tescil işlemi.....	56
6.2- Deniz taşıtlarında tescil işlemi.....	56
6.3-Yabancı bandıralı gemilerde inin yeri tescili.....	57
6.4- Aynı inin kolunda bulunan birden çok kara veya deniz yahut hava ulaştırma araçlarının tescil işlemi.....	58
7- RUHSATLARA VE TİCARET SİCİL MÜDÜRLÜKLERİ TARAFINDAN YAPILAN BİLDİRİMLERE İSTİNADEN YAPILACAK İNİN YERİ TESCİLİ.....	58
7.1- Genel Açıklamalar.....	58
7.2- Ticaret sicili müdürlüklerince tescil edilen şirket kuruluşlarına istinaden otomatik inin yeri tescili.....	59
7.3- Valilikler, belediyeler ve ruhsat vermeye yetkili diğer kamu ve özel hukuk tüzel kişilerin verileri yapı ruhsatlarına istinaden otomatik inin yeri tescili.....	60
7.4- Diğer Hususlar.....	62
8- HALE KONUSU PERSONEL, ÖĞRENCİ VEYA DİĞER TAİMAÇILARINDE İNİN YERİ DOSYASI VE TESCİLİ.....	62
9- MADEN VE TAŞ OCAĞI İNİN YERLERİNİN TESCİLİ VE VERİMLİLİKLERİ.....	63
10- NOTERLİK İNİN YERLERİNİN TESCİLİ VE DEVRİ.....	63
11- MÜMEYYİZ KÜÇÜKLERE VE SINIRLI EHLİYETSİZLERE AİT İNİN YERLERİNİN TESCİLİ.....	64
12- KONSORSİYUM VE İKİ ORTAKLI İKİLİNDE ÜSTLENİLEN HALE KONUSU İNİN TESCİLİ.....	64
12.1- Konsorsiyum ve inin ortaklığında alt inin verimlilik.....	65
13- KONUT İNİN YERLERİ, LEHANI VE PASAJ İNİN YERLERİNDE İNİN VERİMLİLİK.....	65
14-OKUL ALBİRLİKLERİNDE İNİN YERİ TESCİLİ.....	67
15- ALBİRLİKLERİNDE İNİN YERİ TESCİLİ.....	67

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

16- ÜLKEMİZLE ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK SÖZLEŞME OLMAYAN ÜLKELERDE ÜSTLENEN VERENLERE AİT YERLERİNİN TESCİLİ	68
17- STSNA AKD KAPSAMINDA ALMANYA'DA ALAN VERENLERE AİT YERLERİNİN TESCİLİ	70
18- 5510 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ 20 NCE MADDESİ KAPSAMINDA YER TESCİLİ	71
19- YEDİ-EMİN, TASFİYE MEMURLARI VE KAYYUMLAR.....	71
20- LİBYA'DA ALAN TÜRK VERENLERE AİT YERLERİNİN TESCİLİ	72
21- SİZLİK ÖDENEĞİNDEN YARARLANAN KİŞİLERLE TÜRK YE KURUMU TARAFINDAN DÜZENLENEN MESLEK EDİNME, GELİTİRME VE DEĞİTİRME EĞİTİMİNE KATILAN KURS YERLERİNİN YER DOSYASI TESCİLİ	72

BEKİNCE BÖLÜM

YER DOSYALARININ KANUN KAPSAMINDAN ÇIKARILMASI VE ZARARLILIK İZLEMLERİ .....

1- YER DOSYALARININ KANUN KAPSAMINDAN ÇIKARILMASI

İZLEMLERİ .....

1.1-En az iki yıllık süreden bu yana gayri faal olan iş yerlerinin 5510 sayılı kanun kapsamından çıkarılması ve izlemleri.....

1.2-“ iş yeri teftişten sarfınazar tutanağı” ve

“ iş yerinin kanun kapsamından çıkarılma fişleri.....

2- YER DOSYALARININ MHA İZLEMLERİ .....

3-KANUN KAPSAMINDAN ÇIKMIŞ İŞ YERLERİNİN AYLIK PRİM VE HİZMET BELGESİ /MUHTASAR VE PRİM HİZMET BEYANNAMESİ

İZLEMLERİ .....

KANUN KISIMI

SİGORTA PRİMİNİN ESAS KAZANÇLAR İLE SİGORTA PRİMİNİN TABİ OLMAYACAK KAZANÇLAR.....

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

B R NC BÖLÜM

GÜNLÜK KAZANÇ SINIRLARI VE PRİM ESAS KAZANCIN ÜST SINIRINI AŞAN PRİMLERİN ADELEMLERİ

1-GÜNLÜK KAZANÇ SINIRLARI.....	76
2-PRİM ESAS KAZANCIN ÜST SINIRINI AŞAN PRİMLERİN ADELEMLERİ.....	76

K NC BÖLÜM

KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDESİNİN B R NC FIKRASININ (a) BENDİ KAPSAMINDAKİ SİGORTALILAR YÖNÜNDE SİGORTA PRİMİ ESAS OLAN VE OLMAYAN KAZANÇLAR İLE KİSMEN PRİM TABİ TUTULACAK KAZANÇLAR.....

1- KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDESİNİN B R NC FIKRASININ (a) BENDİ KAPSAMINDAKİ SİGORTALILAR YÖNÜNDE PRİM ESAS KAZANÇLAR.....	78
1.1-Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılar yönünden ücret ve ücret niteliğindeki kazançların prime tabii tutulması.....	79
1.2- Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılar yönünden ücret dışı ödemelerin prime tabii tutulması.....	80
1.3- Hizmet akdinin feshinin geçersizliği halinde yapılacak ödemeler.....	81
1.4. Sigortalıların idari yargı kararlarına istinaden görevlerine iade edilmesi üzerine yapılacak işlem.....	82
2- KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDESİNİN B R NC FIKRASININ (A) BENDİ KAPSAMINDAKİ SİGORTALILAR YÖNÜNDE KİSMEN PRİM TABİ TUTULACAK KAZANÇLAR.....	83
2.1- Yemek paraları.....	83
2.2- Çocuk zammı (yardımı).....	84
2.3- Aile zammı (yardımı).....	85
2.4- Özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları.....	86
3- KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDESİNİN B R NC FIKRASININ (A) BENDİ	

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

KAPSAMINDAKİ S GORTALILAR YÖNÜNDE PRİM TABİTUTULMAYACAK
KAZANÇLAR.....86

3.1. Aynı Yardımlar.....86

3.2. Ölüm, Doğum ve Evlenme Yardımları.....86

3.3. Görev Yollukları.....86

3.4. Seyyar Görev Tazminatı, Kıdem Tazminatı, Sonu Tazminatı veya Kıdem Tazminatı
Mahiyetindeki Toplu Ödemeler ve Keşif Ücreti.....87

3.5. Hbar Tazminatı.....87

3.6- Kasa Tazminatı (Mali Sorumluluk Tazminatı).....88

3.7. Kanunda istisna Olarak Sayılmayan Diğer Ödemeler.....88

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDESİNİN BİRNCİ FIKRASININ (A) BENDİ KAPSAMINDAKİ S GORTALILAR YÖNÜNDE PRİM ESASLARIN KAZANÇLARIN BELİRLENMESİNDE ER HUSUSLAR.....89

1- VERENLERE YÖNELİK OLARAK AÇILAN ALACAK DAVALARINDA ALINAN KARARLARA İLKN YAPILACAK LEMLER.....89

1.1-Alacak davaları yönünden.....89

1.2-Bahse konu mahkeme kararlarına istinaden sosyal güvenlik il müdürlüklerince/sosyal güvenlik merkezlerince yapılacak diğer işlemler.....90

2-657 SAYILI KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDESİNİN BİRNCİ FIKRASININ (B) BENDİ UYARINCA İSTİHDAM EDİLEN SÖZLEŞMELİ PERSONELE YAPILAN EK ÖDEMELERDEN S GORTA PRİM KESİNTİSİ YAPILIP YAPILMAYACAĞI 90

3-ALTIN BEDELLERİNİN PRİM TABİTUTULMAYACAKLARI.....91

4- AKDİNİN KALE (BOZMA) SURETİYLE SONLANMASI HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELERİN S GORTA PRİMİNE ESAS KAZANCA DAHİL EDİLMİYECEK VE KALE (BOZMA) TAZMİNATI ADI ALTINDA YAPILAN ÖDEMELERİN KIDEM TAZMİNATI MAHİYETİNDEKİ TOPLU ÖDEMELER KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMİŞ

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

DEĞERLENDİRİLMEMEYECEKLERİNİN.....	92	
5- ALIYOR VEYA HEDİYE ÇEK /KARTI/ FİRELERLE ÇALIŞANLAR ÇİN AYNI YARDIM ADI ALTINDA ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE YAPILAN DİĞER ÖDEMELERİN PRİMİ	TUTULUP	
TUTULMAYACAĞI.....	92	
6- 6331 SAYILI SAĞLIK VE GÜVENLİK KANUNUNUN 8 NCI MADDESİNİN 7 NCİ FIKRASI KAPSAMINDA YAPILAN ÖDEMELE 5947 SAYILI KANUNUN 10 UNCU MADDESİLE 657 SAYILI KANUNUN EK 33 ÜNCÜ MADDESİNDE DÜZENLENEN; SÖZLEŞMELİ PERSONELE ÖDENEN NÖBET ÜCRETİNİN PRİMİ	TUTULUP	
TUTULMAYACAĞI.....	93	
7- HUZUR HAKKI ÖDEMELERİNİN PRİMİ	OLUP OLMADIĞI.....	94
8- ASGARİ GEÇMİŞ MİNDİRİNİN PRİMİ	OLUP OLMADIĞI.....	94
9- 5746 SAYILI ARA TIRMA VE GELİTİRME FAALİYETLERİNİN DESTEKLENMESİ HAKKINDA KANUNLE 4691 SAYILI TEKNOLOJİ GELİTİRME BÖLGELERİ KANUNUNUN DESTEKLENMESİ HAKKINDA KANUN UYARINCA NET ÜCRET ALAN SİGORTALILARIN PRİMİ ESAS KAZANCININ HESAPLANMASI..	95	

ÜÇÜNCÜ KISIM

AYLIK PRİM HİZMET BELGELERİNİN/ MUHTASAR VE PRİM HİZMET BEYANNAMELERİNİN SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA VERİLMESİNİN DAİR USUL VE ESASLAR.....	103
--	-----

BİRİNCİ BÖLÜM

5510 SAYILI KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDESİNİN BİRİNCİ FIKRASININ (A) BENDİ KAPSAMINDA SİGORTALI SAYILANLAR YÖNÜNDEN AYLIK PRİM VE HİZMET BELGESİNİN DÜZENLENMESİ KURUMA VERİLMESİ VE ALINMASI.....	103
--	-----

1- AYLIK PRİM VE HİZMET BELGELERİNİN DÜZENLENMESİ	103
1.1- veren ve iyerine ilikin bilgiler.....	103
1.2- Sigortalılara ilikin bilgiler.....	104
1.3- Belgeye ilikin bilgiler.....	120
1.4- Belgeyi düzenleyen kişiye ilikin bilgiler.....	121
2- AYLIK PRİM VE HİZMET BELGELERİNİN KURUMA VERİLMESİ	121

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

2.1- Fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalışan sigortalılarla ilgili yapılacak bildirimler	125
2.2 Aylık prim ve hizmet belgesinin sonradan verilmesi ve belgenin iptal edilme usulleri.....	127
3-E-S GORTA UYGULAMASINA BAŞVURULMASI, E-S GORTA SÖZLEŞMELERİNİN E-DEVLETTEN ONAYLANMASI VE AKT VASYON BELGELERİ	129
3.1- Başvuru.....	129
3.2. E-Bildirge başvurusunda vekaletname.....	130
3.3- E-Bildirge başvurusunda istisnai durumlar.....	131
3.4. E-Bildirge iptali başvurusuna istinaden e-devlet üzerinden iptalin alınması.....	131
3.5- Ünite tarafından yapılacak iptaller.....	133
3.6- İptalin iptali.....	133
3.7- İptalin çalınması, kaybolması, unutulması.....	134
3.8-E-sigorta uygulamasına ilişkin diğer hususlar.....	134
4-MUHTASAR VE PRİM HİZMET BEYANNAMESİNİN DÜZENLENMESİ, VERİLMESİ VE İPTALİ.....	134
4.1- Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin verilmesi.....	134
4.2- Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin düzenlenmesi.....	135
4.3- Diğer Hususlar.....	137

DÖRDÜNCÜ KISIM

5510 SAYILI KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDESİNİN BİRİNCİ FIKRASININ (A) BENDİ KAPSAMINDA S GORTALI SAYILANLAR YÖNÜNDEN PRİMLERİN ÖDENMESİNE İLİŞKİN BELGELER..... 139

BİRİNCİ BÖLÜM

KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDENİN BİRİNCİ FIKRASININ (A) BENDİ KAPSAMINDA S GORTALI OLANLAR YÖNÜNDEN PRİMLERİN ÖDENME SÜRELERİ VE USULLERİ 139

1- KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDENİN BİRİNCİ FIKRASININ (A) BENDİ KAPSAMINDA S GORTALI OLANLAR YÖNÜNDEN PRİMLERİN ÖDEME YÜKÜMLÜLERİ VE PRİM ÖDEME SÜRELERİ .....

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

2- PRİM BORÇLARININ KATMA DEĞER VERGİSİ ADE ALACAKINDAN MAHSUP SURETİYLE ÖDENMESİ	142
3- PRİMLERİN ÖDENMESİ GEREKEN SÜRENİN SON GÜNÜNÜN TATLİ RASTLAMASI.....	145
4- PRİM BORÇLARINA HALEF OLMA VE DEĞER HÜKÜMLER.....	145
5- GECİKME CEZASI VE ZAMMI UYGULAMASI.....	146
5.1- Prim ve diğer alacaklar yönünden hesaplama.....	146
5.2- İdari para cezaları yönünden.....	148
6-Prim iade işlemleri.....	149

BEKÇİ KISIM

AFET VE DEĞER MÜCBİR SEBEP HALLERİNDE BELGELERİN VE BEYANNAMELERİN VERİLMESİ SÜRESİ VE PRİMLERİN ERTELENMESİNDE İZLENİM VE İZLEMLER.....	152
---	------------

GENEL AÇIKLAMALAR.....152

BİRİNCİ BÖLÜM

YANGIN, SU BASKINI, SEL, KURAKLIK, YER KAYMASI, DEPREM GİBİ AFETLERLE ALIR HASTALIK, ALIR KAZA, TUTUKLULUK VE SABOTAJ GİBİ NEDENLERLE BAKANLIK VE MALİYE BAKANLIĞI İNCELEMELERİNDE BELİRLENEN VAKA, AFET VEYA MÜCBİR SEBEP HALLERİNDE BELGELERİN VERİLMESİ SÜRESİ VE PRİMLERİN ERTELENMESİ 153

1.BORÇLARIN DURUMUNA GÖRE YAPILACAK ERTELEME

İZLEMLER	153
1.1- Vaka, afet veya Bakanlık ve Maliye Bakanlığı incelemesinde belirlenen vaka, afet veya mücbir sebep tarihinden önce ödeme süresi dolmuş mevcut borçlar.....	153
1.2. Vaka, afet Bakanlık ve Maliye Bakanlığı incelemesinde belirlenen vaka, afet veya mücbir sebebin meydana geldiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar tahakkuk edecek borçların tespiti.....	154
1.3- Vaka veya afetin belgelenmesi.....	154
1.4- Prim ödeme acizine düştüğünün belgelenmesi.....	155
1.5. Erteleme döneminde gecikme zammı hesaplanması.....	155

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

1-6- Vaka, afet veya Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müdahale belirlenen vaka, afet veya mücbir sebep durumunda aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar prim ve hizmet beyannamesinin verilme süresi.....155

KONU BÖLÜMÜ

YETKİLİ MAKAMLARCA GENEL HAYATİETKİLENDİRME KARAR VERİLEN VAKA, AFET VEYA MÜCBİR SEBEP HÂLLERİNDE YAPILACAK İZİNLER.....156

ALTINCI KISIM

PRİMLER VE DAVA PARA CEZALARININ TERKİNİ VE ZAMANA İZİNİ.....158

BİRİNCİ BÖLÜM

SİGORTA PRİMİ, SİZLİK SİGORTASI PRİMİ VE DAVA PARA CEZASI ALACAKLARININ TERKİNİ 158

1.ÖDEME VADESİNE GÖRE YAPILACAK TERKİN İZİNLERİ 159

1.1- ÖDEME VADESİ 31/12/2015 VEYA ÖNCEKİ TARİHTEN SONRA OLAN ALACAKLAR YÖNÜNDEN TERKİN İZİNLERİ 159

1.2- ÖDEME VADESİ 31/12/2015 TARİHİNDEN SONRA SONRA OLAN ALACAKLAR YÖNÜNDEN TERKİN İZİNLERİ 160

1.3- ÖDEME VADESİ HEM 31/12/2015 TARİHİNDEN ÖNCE HEMDE 31/12/2015 TARİHİNDEN SONRA OLAN ALACAKLAR YÖNÜNDEN TERKİN İZİNLERİ 161

1.4- TERKİN YETKİSİ 161

1.5- TERKİN EDİLEN ALACAKLARIN SAYI TAYBAŞKANLIĞINA BİLDİRİLMESİ 161

KONU BÖLÜMÜ

1.1. ETKİLENDİRME KATKI PAYI, ÖZEL İZİN VERGİSİ VE DAMGA VERGİSİ ALACAKLARININ TERKİNİ 161

1.1- 5510 sayılı Kanun kapsamından çıkarılmı i yeri dosyalarında mevcut e itime katkı payı, özel izin vergisi ve damga vergisi alacaklarının zamana izini nedeniyle terkinini.....162

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

1.2-Zamana İmna girmesi nedeniyle terkin edilmesi uygun görülen emtiamat katkı payı, özel tüketim vergisi, damga vergisi alacaklarına ilişkin “Bütçe Gelirleri Tahakkuk Artıklarından Zamana İmna Uygulan Olanlara İlişkin Ayrıntı Cetveli”inin düzenlenmesi.....163

1.3- 5510 sayılı Kanun kapsamında çıkarılması için dosyalarında mevcut emtiamat katkı payı, özel tüketim vergisi ve damga vergisi alacaklarının zamana İmna uygulanması olmasına rağmen, tahsil imkansızlığı veya alacağın tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olması nedeniyle terkinini.....164

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1. SİGORTA PRİM VE SİZLİK SİGORTASI PRİMLERİNDE

ZAMANA İMNA SÜRESİ.....165

1- Verilenlerce kendiliğinden düzenlenen ve yasal süresi içinde Kuruma verilen veya yasal süresi dışında verilmekle birlikte incelemeye sevk edilmeksizin teslim alınan prim belgelerinden/beyannamelerinden dolayı tahakkuk eden sigorta primi ve emtiamat sigortası primlerinin tahsilinde dikkate alınacak zamana İmna süresi.....166

2- Mahkeme kararına, denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan tespitlere veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelere istinaden düzenlenen prim belgelerinden dolayı tahakkuk eden primlerin tahsilinde dikkate alınacak zamana İmna süresi.....168

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DAR PARA CEZALARINDA ZAMANA İMNA SÜRESİ.....169

1. DAR PARA CEZALARINDA ZAMANA İMNA SÜRESİ 169

1.1- Dar para cezalarında tahakkuk zamana İmna süresi.....169

1.2- Dar para cezalarında tahsil zamana İmna süresi.....171

BEŞİNCİ BÖLÜM

1.ZAMANA İMNA SÜRESİNİN KESİLMESİ VE DURMASI.....173

1.1- Zamana İmna süresinin kesilmesi.....173

1.2. Zamana İmna süresinin durması (kesilmemesi).....175

ALTINCI BÖLÜM

ORTAK HÜKÜMLER.....176

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

1.ZAMANA İMİNALIK N ORTAK HÜKÜMLER.....	176
1.1- 1479 ve 2926 sayılı kanunlara göre zamana imini.....	176
1.2. Zamana iminına giren borç ile ilgili olarak ünite tarafından yapılacak işlemler.....	177
1.3. Posta veya memur eliyle teblih edilemeyen borçların teblih edilme usulü.....	178
1.4- Terkin edilen alacakların, borcu yoktur yazısının verilmesine etkisi.....	178
1.5. Alacağın terkin edilmesi durumunda yapılacak işlem.....	178
1.6. İşsizlik sigortasının terkin edilmesi durumunda yapılacak işlem.....	178
1.7. Muhasebe işlemleri.....	178

YEDİNCİ KISIM

5510 SAYILI KANUNUN EK-9 ÜNCÜ MADDESİ KAPSAMINDA EV HİZMETLERİNDE İŞ GÖRÜLTÜLÜ ÇALIŞTIRAN GERÇEK KİŞİLERE AİT TESCİL, PRİM TAHAKKUK VE TAHSİLAT İŞLEMLERİ	179
--	------------

BİRİNCİ BÖLÜM

5510 SAYILI KANUNUN EK-9 ÜNCÜ MADDESİNİN KAPSAMI.....	179
1-5510 SAYILI KANUNUN EK-9 ÜNCÜ MADDESİ KAPSAMINDA ÇALIŞANLAR.....	179

KİMLİK BÖLÜMÜ

EV HİZMETLERİNDE AYDA AYNI KİŞİ YANINDA 10 GÜN VE DAHA FAZLA SÜRE İLE İŞ GÖRÜLTÜLÜ ÇALIŞANLAR.....	180
1. EV HİZMETLERİNDE AYDA AYNI KİŞİ YANINDA 10 GÜN VE DAHA FAZLA SÜRE İLE İŞ GÖRÜLTÜLÜ ÇALIŞANLARIN DURUMU	180
1.1- EV HİZMETLERİNDE 10 GÜN VE DAHA FAZLA SÜRE İLE İŞ GÖRÜLTÜLÜ ÇALIŞTIRANLARIN VERİLEN KAYIT UYGULAMALARI.....	182
1.2- EV HİZMETLERİNDE 10 GÜN VE DAHA FAZLA SÜRE İLE İŞ GÖRÜLTÜLÜ	

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

ÇALIŞANLARIN BİLDİRİM VE TESCİLLEMLER	182
1.3- EKSKÜNBİLDİRİM/BEYANDEKİL	184
1.4- SİGORTALILINSONAERMESİ	186
1.5- EVHİZMETLERİNDE10GÜNVEFAZLASÜRELEÇALIŞANLARINPRİMORANLARI.....	186
1.6- DAMGAVERGİSİ	187
1.7- DARDİPARACEZASI.....	187
1.8. GENELSAĞLIK SİGORTALILI İVEYARARLANMALARARTLARI.....	187
1.9. KAZASI VE MESLEK HASTALIKI BİLDİRİM VE SAĞLANAN YARDIMLAR.....	188

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EV HİZMETLERİNDE AYNI KİŞİ YANINDA AYDA 10 GÜNDEN AZ SÜRE İLE SİGORTALI ÇALIŞANLAR.....188

1.EV HİZMETLERİNDE AYDA AYNI KİŞİ YANINDA 10 GÜN VE DAHA AZ SÜRE İLE SİGORTALI ÇALIŞANLARIN DURUMU.....	188
1.1- Ev hizmetlerinde 10 günden az süreyle sigortalı çalışanların bildirimini.....	188
1.2- Ev hizmetlerinde 10 günden az çalışanların uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası.....	189
1.3- Ev hizmetinde 10 günden az süre ile sigortalılığı bulunanların diğer statülerdeki sigortalılığı	190
1.4- Ev hizmetlerinde 10 günden az çalışanların prim oranları.....	191

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

EV HİZMETLERİNDE ÇALIŞTIRILANLARLA İLGİLİ

DİĞER HUSUSLAR.....192

1- 1/4/2015 TARİHİNDEN ÖNCE EV HİZMETLERİNDE SİGORTALI ÇALIŞTIRILANLARIN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ HAKKINDA YAPILACAK İZLEMLER.....	192
2-1/4/2015 TARİHİNDEN SONRA VEREN SİSTEMİNDE YAPILACAK İZLEMLER.....	192
3-EV HİZMETLERİNDE KANUNUN EK-9 ÜNCÜ MADDE KAPSAMINDA ÇALIŞANLARIN ÜNTELERCE TAKBİ	192

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

BEKİNCE BÖLÜM

5510 SAYILI KANUNUN EK-9 UNCU MADDESİ KAPSAMINDA KONUT KAPICILIĞI YERLERİNDE ÇALIŞANLAR.....	193
1.GENEL AÇIKLAMALAR.....	193
2.KONUT KAPICILIĞI KAPSAMINDA OLANLAR.....	194
3.KONUT KAPICILIĞI YERLERİNİN VERENLİK VE TESCİL UYGULAMALARI....	194
4.1/3/2019 TARİHİNDE TEBEKEN KOLAY VERENLİK KAPSAMINA ALINAN KONUT KAPICILIĞI YERLERİNDE YER VE S GORTALI TESCİL LEMLER	194
5.TAHAKKUK VE PRİMLERİN ÖDENMESİ	195
6.S GORTALILIĞIN SONA ERMESİ VE BELDİRİM	197
7.KONUT KAPICILIĞI YERLERİNDE ÇALIŞANLARIN PRİM ORANLARI.....	197
8.DER DÜZENLEMELER VE ORTAK HUSUSLAR.....	197
8.1-YABANCI UYRUKLULARIN EK 9 UNCU MADDE KAPSAMINDA KONUT KAPICILIĞI YERLERİNDE ÇALIŞMASI.....	197
8.2-KONUT KAPICILIĞI YERLERİNDE ÇALIŞTIRILACAKLARA İLKNİN DİR PARA CEZALARI.....	197
8.3.-KOLAY VERENLİK KAPSAMINDA KONUT KAPICILIĞI YERLERİNDE ÇALIŞANLARIN KAZASI VE MESLEK HASTALIĞI BELDİRİMLERİ VE BU KAPSAMDA YAPILACAK YARDIMLAR.....	198
8.4-KOLAY VERENLİK KAPSAMINDA KONUT KAPICILIĞI YERLERİNDE PRİM TEVEK, DESTEK VE NDIRİM UYGULAMALARI.....	198
8.5- EĞRİSİNDE KAYITLI OLMAYAN S GORTALILARA İLKNİN YAPILACAK LEMLER.....	198

SEKİZİNCİ KISIM

DER HUSUSLAR.....	199
1.YOL VE YEMEK PRİMİ ADELERİ	199
2.KAMU SEKTÖRÜNE İLKNİN MAHYET KODUNUN BELİRLENMESİ	204
3. E-S GORTA SÖZLEMELERİNİN MHA SÜRESİ	207

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

4. MAHKEMELERDEN NÖKAL EDEN MÜZEKKERE YAZILARI.....	208
5. 5510 SAYILI KANUNUN EK-10 UNCU MADDESİ KAPSAMINDA OLANLARDAN SÖZLEŞİMİN GÖRÜLMESİ 208	208
6. HİZMET AKDİNİN FESHİNİN GEÇERLİ HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELERE İLİŞKİN BELGELERİN VERİLMESİ VE PRİMLERİN ÖDENMESİ İLEMLERİ	210
7. ARABULUCULUK SÖZLEŞİMLERİNİN MAHKEME KARARI OLARAK SAYILIP SAYILMAYACAĞI.....	211
8. DAMGA VERGİSİNİN MUAF OLAN BULUNAN VERENLER ADINA TAHAKKUK ETMİŞ DAMGA VERGİLERİNİN TERKİN EDİLMESİ VE ÖDENMESİ, BU VERGİLERİN ÖDENMİŞ OLMASI HALİNDE ÖDENİLMESİ VE SAHTE YER TESCİL ETTİRİLMİŞ TESPİT EDİLEN KİŞİLERCE, SAHTE TESCİL YERLERİNİN BULUNAN AYLIK PRİM VE HİZMET BELGELERİNİN DOLAYI TAHAKKUK ETMİŞ VE ÖDENMEMİŞ DAMGA VERGİLERİNİN TERKİN EDİLMESİ	212
9. MALİ TATL UYGULAMASI.....	213
10. BELGE, BULUNAN VE BEYANNAMELERİNİN KASTEN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ OLARAK DÜZENLENMESİ	213
10.1- Aylık prim ve hizmet belgeleri ile sigorta primleri yönünden.....	214
10.2- 4857 sayılı Kanununa göre asıl işveren alt işveren ilişkisinin tespiti halinde yapılacak işlemler.....	215
11. ALACAKLARIN ZAMANA İMİNİ KULLANILMAMASI.....	216
12. SOSYAL SİGORTA İLEMLERİ YÖNETMELİĞİNİN EK-4 ÜÇÜNCÜ MADDESİNİN UYGULANMASI.....	217
13. DAR PARA CEZALARINA VE KURUM ALACAKLARINA İLİŞKİN YAPILACAK BAZİ İLEMLER.....	219
14. APARTMAN VE SİTE YÖNETİMLERİNİN DEFTER TÜRÜ HAKKINDA.....	219
15. MAHSUP İLEMLERİ	220
15.1- İlgili dosyası ve borç türleri seçimi.....	220
15.2- Rızaen yapılan ödemelerde mahsup.....	220
16. ARABULUCULUK FAALİYET SONUCU ANLAŞMA SÖZLEŞİMİNİN FESHİ İLE İLİŞKİLİ BELGELERİNİN	221

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Genel Açıklamalar

Kurumumuz merkez tekiilatında verenerler Daire Başkanlığının görev alanı içinde düzenlenmiş olan işlemlerle ilgili birimlerimizde işyeri tescil ve e-sigorta servisleri ile prim tahakkuk ve tahsilat servislerince yerine getirilmektedir.

verenerler Daire Başkanlığının görev alanı içinde düzenlenen ve ilgili birimlerimizde işyeri tescil ve e-sigorta servisleri ile prim tahakkuk ve tahsilat servislerince yerine getirilen iş ve işlemlere ilişkin olarak uyulacak usul ve esaslar ile dikkate alınacak hususlar bu genelgede açıklanmıştır.

BİRİNCİ KISIM

YERİ, VEREN, VEREN VEKİLİ, GEÇİCİLİK KURULAN VEREN VE ALT VEREN KAVRAMLARI İLE 5510 SAYILI KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDESİNİN BİRİNCİ FIKRASININ (a) BENDİ KAPSAMINDA SİGORTALI ÇALIŞAN YERLERİN TESCİL İŞLEMLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Yer, verener, verener Vekili, Geçici işkisi Kurulan verener ve Alt verener Kavramlar

1- verener kavramı

5510 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasında;

“4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre sigortalı sayılan işyeri çalışan gerçek veya tüzel işyeri ile tüzel işyeri olmayan kurum ve kuruluşlarıdır.”

Üç, dört ve beşinci fıkralarında ise sırasıyla;

“4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a) bendine tâbi olanlar hakkında, işverenlerin bu Kanunda belirtilen yükümlülükleri, bunları çalışan işçi sendikaları ve konfederasyonları veya işveren tarafından; 4 üncü maddenin dördüncü fıkrasına tâbi olanlar hakkında, işverenlerin bu Kanunda belirtilen yükümlülükleri, bunları çalışan kamu idareleri veya eğitim gördükleri okullar tarafından yerine getirilir.”

“2/7/1941 tarihli ve 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanuna göre çalışan tırlanlar hakkında, işverenlerin bu Kanunda belirtilen yükümlülükleri, bunları çalışan tırmaya yetkili makam tarafından yerine getirilir.”

“Ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalışan tırlan hükümlü ve tutukluların işvereni, Ceza infaz Kurumları ile Tutukevleri Yurtları Kurumu, işveren vekilleri ise Ceza infaz Kurumları ile Tutukevleri Yurtları Kurumunun sorumlu müdür ve amirleridir.”

Hükümleri yer almıştır.

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında hizmet akdine istinaden çalışan sigortalılar ile aynı fıkranın (c) bendine göre kamu görevlisi, memur olarak

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

tanımlanan sigortalıları çalıştıran gerçek veya tüzel kişiler ile adi ortaklık, adi ortaklık, apartman kapıcılığı, ortak aile sağılık merkezleri, bakanlıklar, ticaret sicil müdürlükleri, valilikler, kaymakamlıklar gibi tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları veren olarak nitelenecektir.

5510 sayılı kanunun bu tanımına göre i verenlik sıfatının kazanılması için Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre sigortalı sayılan kişileri çalıştırmak yeterli oldu undan, i verenin gerçek veya tüzel kişiliği olması veya tüzel kişiliğinin olmaması i verenlik sıfatını etkilemeyecektir.

Kanuna göre i veren sayılmak için sigortalı vasfında birilerini çalıştırmak yeterli oldu undan i yerinin maliki olmayan kiracısı, i leteni de 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre sigortalı sayılan kişileri çalıştırması halinde i veren sayılacaktır.

Sigortalı çalıştıran i yerindeki amacın ekonomik olması zorunlu olmadıkça amacı sosyal ve kültürel olan i yerlerinde de belirtilen niteliklerde sigortalı çalıştırılması halinde sigortalı-i veren kişisi kurulmuş olacaktır.

1.1- veren sayılmada temel unsurlar

1.1.1- Hizmet akdine göre sigortalı sayılan birini çalıştırma

5510 sayılı Kanun uygulamasında i veren sayılmada en önemli unsur olarak 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre sigortalı sayılan kişileri çalıştırmak esas alınmıştır. Bu doğrultuda i verenlik sıfatı Kanunda belirtilen sigortalı sayılan kişileri çalıştıranın bir sonucu olarak ortaya çıkmakta olup bu nitelikte birini çalıştırmayan kişiler Kanun uygulamasında i veren olarak tanımlanmayacaklardır.

Öte yandan Türkiye Kurumu tarafından düzenlenen Toplum Yararına Çalışma Programlarından yararlananlar ve Türkiye Kurumu tarafından düzenlenen meslek edindirme, geliştirme ve de iştirme eğitimine katılan kursiyerler için Türkiye Kurumu prim ödeme yükümlüsü olmakla birlikte 5510 sayılı Kanun kapsamında i veren sayılmayacaktır.

Yine i kaybı tazminatından yararlananlar için Türkiye Kurumu prim ödeme yükümlüsü olmakla birlikte 5510 sayılı Kanun kapsamında i veren sayılmayacaktır.

Ev hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişisi tarafından çalıştırılan ve çalışmaları kişisi yanında ay içinde çalıştırma saati süresine göre hesaplanan çalıştırma gün sayısı 10 günden az olanları çalıştıran kişiler de i veren sayılmayacaktır. Bir kişinin veya i yerinin sahibi olmak ile i vereni olmak arasında anlam farkı bulunmakta olup hukuken malik sıfatında olan kişisi her zaman i veren olarak tanımlanamayabilecektir. Bu kapsamda sigortalı çalıştıran kişisi ister i yerinin maliki, ister kiracısı olsun sigortalı çalıştırdığı sürece 5510 sayılı Kanuna göre i veren sayılacaktır.

Örnek 1: Bir kişisi yeri olan ve tek başına çalıştırma yanıtında hizmet akdi ile çalıştırma kişisi bulunmadığı için i veren sayılmayacaktır.

Örnek 2: 1 nolu örnekte yer verilen terzi, en az bir sigortalı çalıştırmaya başladığı takdirde i veren olarak tanımlanır ve 5510 sayılı Kanundan doğan yükümlülükleri yerine getirmesi gerekir.

Tüm sigorta kolları kapsamında olmayan ve bazı sigorta kolları bakımından sigortalı sayılan kimseleri çalıştıran kişiler de i veren sayılacaktır.

Örnek 3: Ceza infaz Kurumları ile Tutukevleri Yurtları Kurumu; ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

ve iş kazası ve meslek hastalığı ile analık sigortası kapsamında olan hükümlü ve tutukluların iş vereni sayılmaktadır.

5510 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde sigortalı sayılmayan kişiler düzenlenmiştir. Bu doğrultuda, maddede belirtilen kişiler çalıştıranlar iş veren olarak nitelendirilmeyeceklerdir.

Örnek 4: İş verenin iş yerinde sadece ücretsiz çalışana iş sigortalı sayılmadığından bakkal iş yeri işleten ve ücretsiz olarak emekli çalıştıran kişilerin iş veren olarak nitelendirilmeyecektir.

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre iş veren-sigortalı ilişkisinin kurulabilmesi için sigortalının iş verenle arasında Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan hizmet akdi bağının bulunması, iş veren veya iş veren vekili ya da alt iş veren tarafından iş e alınıp, hizmet akdine tabi çalıştırılması gerekmekte olup hizmet akdinin unsurları ve oluşumunda 2013-11 sayılı Kurum genelgesinde hizmet akdine ilişkin açıklanan hususlar dikkate alınacaktır.

Kanunda yer alan tanıma istinaden Kanunun 4 ncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıyı hizmet akdine istinaden çalıştıran gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları iş veren olarak nitelendirilecek olup hizmet akdinden başka türlü bir akdi bağla (istisna akdi ve vekalet akdi gibi) bir iş yapan kişiye iş yaptıran kişilerin iş veren sayılmayacaktır.

Örnek 5: Bir inaat firması yaptığı iş bir belirsiz süreli iş sözleşmesiyle bir inaat mühendisini istihdam etmiştir. Söz konusu mühendis belirlenen ücret karşılığında iş verenin emir, talimat ve direktifleri ile hareket etmekte olup söz konusu iş için, hizmet akdi olarak ortaya çıkmakta ve sigortalılık iş verenlik ilişkisi kurulmaktadır.

Söz konusu örnekteki inaat firması tarafından bir proje serbest çalışana bir inaat mühendisine sipariş edilir ve söz konusu mühendis tarafından kendine ait iş yerinde yapılarak teslim edilirse burada hizmet akdinin bağımlılık unsuru oluşmayacak, iş , sahibine karşı bağımsız olarak bir emek sonucu meydana getirilmiş olacaktır bu durumda istisna akdi söz konusu olacak ve iş verenlik ilişkisi kurulmayacaktır.

2- iş veren vekili kavramı

5510 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre iş veren adına ve hesabına, iş in veya görülen hizmetin bütününün yönetim görevini yapan kimse iş veren vekili olarak tanımlanmakta ve Kanunda geçen iş veren deyiminin, iş veren vekilini de kapsadığı belirtilmektedir.

4857 sayılı Kanununun 'tanımlar' başlıklı 2 ncı maddesinde de, " iş veren adına hareket eden ve iş in, iş yerinin ve işletmenin yönetiminde görev alan kimselere iş veren vekili denir. İş veren vekilinin bu sıfatla iş çilere karşı sorumluluk ve yükümlülüklerinden doğrudan iş veren sorumludur.

Bu Kanunda iş veren için öngörülen her çeşit sorumluluk ve zorunluluklar iş veren vekilleri hakkında da uygulanır. İş veren vekilliği sıfatı, iş çilere tanınan hak ve yükümlülükleri ortadan kaldırmaz." hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre iş veren vekili sayılmak için iş in veya görülen hizmetin bütününü yönetmek ve iş veren ad ve hesabına hareket etmek unsurlarının birleşmesi gerekmektedir. Bu durumda iş in bütününü yönetmek koşulu gerektiğinden uygulamada gerekli görevlendirme yapılması halinde bir fabrikanın genel müdürü iş veren vekili sayılabilecekken aynı fabrikanın pazarlama, insan kaynakları, üretim birimlerinin olması ve her birimin müdürünün olması halinde söz konusu birim müdürleri iş veren vekili sayılmayacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutukluların işveren vekili, Ceza infaz Kurumları ile Tutukevleri Yurtları Kurumunun sorumlu müdür ve amirleri olacaktır.

İşveren vekili Kanunda belirtilen yükümlülüklerinden dolayı işveren ile birlikte mütekerren ve müteselsilen sorumlu olacaktır. İşveren vekili bu doğrultuda, Kanunda belirtilen ve işverenin sorumlu kılınmış belgelerin, beyannamelerin verilmesi, primlerin ödenmesi yükümlülüklerinden dolayı işverenle birlikte mütekerren ve müteselsilen, mali ve hukuki anlamda sorumlu sayılacaktır. Yine işveren vekili ödenmeyen prim borcu ve buna bağlı olan borçlardan tıpkı işveren gibi sorumlu olacaktır. Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarınca yapılan tespitlerde ve işyerinde tutulan tutanaklarda işveren hazır değilse işveren vekili muhatap tutulacaktır.

Öte yandan işverenin aynı anda birden çok kişiye çeşitli konularda vekâlet vermesi mümkündür. Vekâlet verilen bu kişilerden biri işveren vekili olarak atanabileceği gibi, bu kişiler dışında başka bir kişinin de işveren vekili olarak görevlendirilmesi mümkün olup, işverenin herhangi bir işi kendi adına yerine getirmesi için vekâletle yetkilendirdiği her kişi işveren vekili olarak addedilemez, işveren vekiline işveren tarafından verilen temsil yetkisi; işinin, işyerinin ve işletmenin yönetiminde görev almayı kapsamalıdır. Yönetimde bir görev verilmemişse salt temsil yetkisi verilen kişiler işveren vekili olarak kabul edilemez. Örneğin; bir işçisine, muhasebecisine ya da herhangi bir kişiye sadece bankadan para çekme, e-Sigorta kullanıcı kodu ve şifresi alma ve kullanma veya noterde işlem yapma vb. gibi verilen vekâletname tek başına o kişiyi "işveren vekili" yapamayacaktır.

Bu itibarla; ünitelerimizde işverenler tarafından işveren vekili yetkisi verilmediği halde, sadece e-sigorta kullanıcı kodu almaya ve kullanmaya vekâletname ile görevlendirilmiş kişilerin işveren vekili olarak yapılan kayıtlarının yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile yapılan açıklamalar gereğince düzeltilmesi gerekmekte ve yukarıda açıklanan hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir.

Diğer yandan gerçek veya tüzel kişilerin bir işverenin aynı vergi/T.C. numarası adı altında 5510 sayılı Kanun kapsamında birden fazla işyeri bulunması halinde her bir işyerinin sorumlusu işveren vekili kabul edilemez. İşveren vekili işveren adına ve hesabına, işinin veya görülen hizmetin bütününe yönetim görevini yapan kimse olduğundan, işveren adına tescilli bütün işyerlerinden sorumlu olan kişilerin işveren vekili olarak kabul edilecektir.

Örnek 1: A bankasının Türkiye genelindeki ayrı tescil edilmiş her şubesinin müdürü işveren vekili olmayıp A Bankasının yönetim kurulunca işveren vekili olarak yetkilendirilmiş kişisi yetkilendirilen kişi yoksa genel müdürü veya yönetim kurulu başkanı işveren vekili olarak kabul edilecektir.

3-Geçici işli kişi kurulan işveren kavramı

4857 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde,

" Geçici işli kişi, özel istihdam bürosu aracılığıyla ya da holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna bağlı başka bir işyerinde görevlendirme yapılmak suretiyle kurulabilir.

Özel istihdam bürosu aracılığıyla geçici işli kişi, Türkiye Kurumunca izin verilen özel istihdam bürosunun bir işverenle geçici işçisi sözleşmesi yaparak bir işçisini geçici olarak bu işverene devri ile;

a) Bu Kanunun 13 üncü maddesinin beşinci fıkrası ile 74 üncü maddesinde belirtilen

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

hâllerde, işçinin askerlik hizmeti hâlinde ve iş sözleşmesinin askıda kaldığı diğer hâllerde,

- b) Mevsimlik tarım işlerinde,
- c) Ev hizmetlerinde,
- d) İşletmenin günlük işlerinden sayılmayan ve aralıklı olarak gördürülen işlerde,
- e) Sağlık ve güvenli iş bakımından acil olan işlerde veya üretimi önemli ölçüde etkileyen zorlayıcı nedenlerin ortaya çıkması hâlinde,
- f) İşletmenin ortalama mal ve hizmet üretim kapasitesinin geçici işli kişi kurulmasını gerektirecek ölçüde ve öngörülemeyen şekilde artması hâlinde,
- g) Mevsimlik işler hariç dönemsellik arz eden iş artırımları hâlinde, kurulabilir.

Geçici işçi sağlama sözleşmesi ikinci fıkranın (a) bendinde sayılan hâllerin devamı süresince, (b) ve (c) bentlerinde sayılan hâllerde süre sınırı olmaksızın, diğer bentlerde sayılan hâllerde ise en fazla dört ay süreyle kurulabilir. Yapılan bu sözleşme ikinci fıkranın (g) bendi hariç toplam sekiz ay geçmemek üzere en fazla iki defa yenilenebilir. Geçici işçi çalıştıran işveren, belirtilen sürenin sonunda aynı iş için altı ay geçmedikçe yeniden geçici işçi çalıştıramaz.

Bu Kanunun 29 uncu maddesi kapsamında toplu iş çıkarılan iş yerlerinde sekiz ay süresince, kamu kurum ve kuruluşlarında ve yer altında maden çıkarılan iş yerlerinde bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında geçici işli kişi kurulamaz.

Geçici işçi çalıştıran işveren, grev ve lokavtın uygulanması sırasında 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 65 inci maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla geçici işli kişiyle işçi çalıştıramaz.

İkinci fıkranın (f) bendi kapsamında geçici işli kişi ile çalıştırılan işçi sayısı, iş yerinde çalıştırılan işçi sayısının dörtte birini geçemez. Ancak, on ve daha az işçi çalıştırılan iş yerlerinde beş kişiye kadar geçici işli kişi kurulabilir. İşçi sayısının tespitinde, kısmi süreli iş sözleşmesine göre çalışanlar, çalışmaya süreleri dikkate alınarak tam süreli çalışmaya dönüştürülür. Geçici işçi sağlama sözleşmesi ile çalışan işçi, 30 uncu maddenin uygulanmasında özel istihdam bürosu ve geçici işçi çalıştıran işverenin işçi sayısına dâhil edilmez.

Geçici işçi çalıştıran işveren, iş sözleşmesi feshedilen işçisini fesih tarihinden itibaren altı ay geçmeden geçici işli kişi kapsamında çalıştıramaz.

Geçici işçi, geçici işçi çalıştıran işverenden özel istihdam bürosunun hizmet bedeline mahsup edilmek üzere avans veya borç alamaz.

Geçici işçi çalıştıran işveren;

a) İşin gereği ve geçici işçi sağlama sözleşmesine uygun olarak geçici işçisine talimat verme yetkisine sahiptir.

b) İş yerindeki açık pozisyonlarını geçici işçisine bildirmek ve Türkiye İş Kurumu tarafından istenecek belgeleri belirlenen sürelerle saklamakla yükümlüdür.

c) Geçici işçinin iş kazası ve meslek hastalığı hâllerini özel istihdam bürosuna derhâl, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 13 üncü ve 14 üncü maddelerine göre ilgili mercilere bildirmekle yükümlüdür.

d) Geçici işçileri çalıştırdıkları dönemlerde, iş yerindeki sosyal hizmetlerden yararlanır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

muamele ilkesince yararlandırır. Geçici işçiler, çalışmadıkları dönemlerde ise özel istihdam bürosundaki emeklilik ve çocuk bakım hizmetlerinden yararlandırılır.

e) yerindeki geçici işçilerin istihdam durumuna ilişkin bilgileri varsa işyeri sendika temsilcisine bildirmekle yükümlüdür.

f) 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı Sosyal Güvenlik ve Güvenli İş Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasında öngörülen emeklilikleri vermekle ve işsizlik ve güvenli iş açısından gereken tedbirleri almakla, geçici işçi de bu emeklilere katılmakla yükümlüdür.

Geçici işçinin, geçici işçiyi çalıştıran işverenin işyerindeki çalışmaya süresince temel çalışmaya koşulları, bu işçilerin aynı işveren tarafından aynı iş için doğrudan istihdamı hâlinde çalışmaya koşulların altında olamaz.

Geçici işçisi işveren özel istihdam bürosudur. Özel istihdam bürosu aracılığıyla geçici işçisi işvereni, geçici işçi ile iş sözleşmesi, geçici işçi çalıştıran işveren ile geçici işçisi sözleşmesi yapmak suretiyle yazılı olarak kurulur. Özel istihdam bürosu ile geçici işçi çalıştıran işveren arasında yapılacak geçici işçisi sözleşmesinde; sözleşmenin başlangıç ve bitiş tarihi, işin niteliği, özel istihdam bürosunun hizmet bedeli, varsa geçici işçi çalıştıran işverenin ve özel istihdam bürosunun özel yükümlülükleri yer alır. Geçici işçinin, Türkiye Kurumundan veya başka özel istihdam bürosundan hizmet almasını ya da iş görme edimini yerine getirdikten sonra geçici işçi olarak çalıştırılan işveren veya farklı bir işverenin işyerinde çalışmasını engelleyen hükümler konulamaz. Geçici işçi ile yapılacak iş sözleşmesinde, işçinin ne kadar süre içerisinde işe çalıştırılmazsa haklı nedenle iş sözleşmesini feshedebileceği belirtilir. Bu süre üç ayı geçemez.

İkinci fıkranın (f) bendi kapsamında kurulan geçici işçisi işvereni, geçici işçi çalıştıran işvereni işyerinde bir ayın üzerinde çalıştıran geçici işçilerin ücretlerinin ödenip ödenmediğini çalıştırılan süre boyunca her ay kontrol etmekle, özel istihdam bürosu ise ücretin ödendiğini gösteren belgeleri aylık olarak geçici işçi çalıştıran işverene ibraz etmekle yükümlüdür. Geçici işçi çalıştıran işveren, ödenmeyen ücretler mevcut ise bunlar ödenene kadar özel istihdam bürosunun alacağını ödemeyerek, özel istihdam bürosunun alacağından mahsup etmek kaydıyla geçici işçilerin en çok üç aya kadar olan ücretlerini doğrudan işçilerin banka hesabına yatırır. Ücreti ödenmeyen işçiler ve ödenmeyen ücret tutarları geçici işçi çalıştıran işveren tarafından çalışmaya ve iş kurumu il müdürlüğüne bildirilir.

Sözleşme belirtilen sürenin dolmasına rağmen geçici işçisi işverenin devam etmesi hâlinde, geçici işçi çalıştıran işveren ile işçi arasında sözleşmenin sona erme tarihinden itibaren belirsiz süreli iş sözleşmesi kurulmu sayılır. Bu durumda özel istihdam bürosu işçinin geçici işçisi işverenden kaynaklanan ücretinden, işçiyi gözetme borcundan ve sosyal sigorta primlerinden sözleşme süresiyle sınırlı olmak üzere sorumludur.

Geçici işçi, işyerine ve işvereni işçi olmak kaydıyla kusuru ile neden olduğu zarardan, geçici işçi çalıştıran işverene karşı sorumludur.

İşverenin, devir sırasında yazılı rızasını almak suretiyle bir işçisini, holding bünyesi içinde veya aynı şirketler topluluğuna başka başka bir işyerinde iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devretmesi hâlinde de geçici işçisi işvereni kurulmu olur. Bu fıkra kapsamında geçici işçisi işvereni, yazılı olarak altı ayı geçmemek üzere kurulabilir ve en fazla iki defa yenilenebilir. İşçisini geçici olarak devreden işverenin ücret ödeme yükümlülüğü devam eder. Geçici işçisi işvereni kurulan işveren, işçinin kendisinde çalıştırılan sürede ödenmeyen ücretinden, işçiyi gözetme borcundan ve sosyal sigorta primlerinden, devreden işveren ile

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

birlikte sorumludur. Dördüncü, beşinci, onuncu ve on dördüncü fıkralar ve dokuzuncu fıkranın (a) ve (f) bentleri ile (d) bendinin birinci cümlesinde düzenlenen hak ve yükümlülükler bu fıkraya göre kurulan geçici işli kisinde de uygulanır."

Hükümleri bulunmaktadır.

5510 sayılı Kanununun 12 nci maddesinde 4857 sayılı Kanununda tanımlanan geçici işli kişi kurulan işverenin bu kanunda belirtilen yükümlülüklerinden dolayı işveren ile birlikte mütekerren ve mütekerren sorumlu olduğu hükme bağlanmıştır. Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin alt işveren ve sigortalıyı geçici olarak devir alanın yükümlülüğü başlıca 31 inci maddesinde de, sigortalıyı geçici işli kişi çerçevesinde devralan işverenin, mütekerren ve mütekerren sorumlu olduğu yükümlülüklerini sigortalıyı devir aldığı işverene yapmış olduğu sözleşme ile Kuruma ibraz etmesi kaydıyla kendisine verilecek numara ile sigortalıyı devir aldığı işverene ait işyeri dosyası üzerinden yerine getirebileceği, sigortalıyı geçici işli kişi çerçevesinde devralan işveren adına işyeri dosyası açılmayacağı öngörülmüştür.

Çalışma geçici işli kişi çerçevesinde başka bir işverene devreden işverenin bu kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirmemesi, Kanunun ve yönetmeliğinin yukarıda belirtilen hükümleri kapsamında geçici işli kisine istinaden işçi çalıştıran işverenin de (devralan) 5510 sayılı kanundan doğan yükümlülüklerden dolayı mütekerren ve mütekerren sorumluluğunun bulunduğu dikkate alınarak, işçiyi devralan işverence müracaat edilmesi halinde işçiyi devralan işveren adına işyeri dosyası açılmayarak tıpkı alt işverende olduğu gibi asıl işverenin işyeri dosyası üzerinden verilecek numara ile yükümlülükleri yerine getirmesi sağlanacaktır.

4- işyeri kavramı

5510 sayılı Kanununun 11 inci maddesinde işyeri tanımlanmıştır; söz konusu tanımlamaya göre işyerinin, sigortalı sayılanların maddî olan ve olmayan unsurları ile birlikte işlerini yaptıkları yerler olduğu, işyerinde üretilen mal veya verilen hizmet ile nitelik yönünden başlıca bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen işyerine başlıca yerler, dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu ve büro gibi diğer eklentiler ile araçların da işyerinden sayıldığı belirtilmiştir.

Kanununda yer alan ilgili hükme istinaden bir işyerinin işyeri olarak nitelenmesi için o yerde sigortalı sayılan birinin varlığı gerekmektedir.

Örnek 1: Merkezi Ankara'da bulunan ve burada 6 sigortalı istihdam eden firma, zmir ve istanbul'da iki işubeye sahip ve her bir işube de 5 kişi çalıştırmaktadır. Firma zmir ve Ankara'da iki depoya sahiptir ancak buralarda sigortalısı bulunmamaktadır. Söz konusu firmanın sigortalı sayılanları çalıştırdığı merkezi ve iki işubesi Sosyal Güvenlik Kurumu açısından işyeri niteliğine sahip olacak işveren sigortalı çalıştırmadığı iki deposu işyeri sayılmadığından Sosyal Güvenlik Kurumu açısından işyeri niteliğine sahip olmayacaktır.

Örnek 2: Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olan ve hizmet akdiyle kimseyi çalıştırmayan bir büfe sahibinin işyerini yaptığı dükkânı da Kanun açısından işyeri sayılmaktadır ancak söz konusu yerde ilgili kişi tarafından sigortalı çalıştırılmadıkça ilgili kişi işveren sayılmayacak, işyeri bildirgesi vermesi ve Kanunun işverene yüklediği diğer yükümlülükleri yerine getirmesi gerekmektedir.

Diğer yandan Kanunda yer alan tanıma istinaden işyerine başlıca yerler, eklentiler ile

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

araçlarda iş yeri kavramı içinde de değerlendirilecek olup iş yerine bağlı yerler, eklentiler ile araçlara ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

iş yerine bağlı yer: Asıl iş in ayrıntısı ve tamamlayıcısı olan yerlerdir. Bir yerin iş yerine bağlı yer olarak nitelenmesi için bu yerin tatili halinde diğer iş yerinde sekteye u raması ve iş yerinde gaye olan amacın meydana gelmemesi, bu iş yerin ve görüldüğü yerlerin birbirine sıkı sıkıya bağlı ve tabii olması, her birinin müstakilen aynı ana gaye ve neticeyi meydana getirememesi, ancak hep birlikte bütünü teşkil etme şartları aranacaktır.

Örnek 3: Bir iplik fabrikasında iplik boyama, apreleme, paketleme kısımları gibi tamamlayıcı kısımlar bulunmakta olup bu kısımlar bir bütün olarak iş in ayrıntılarını oluşturmaktadır ve bütün olarak iş yerinde amaç olunan iplik üretimini meydana getirmektedirler.

Sosyal Sigorta Primleri Yönetmeliğinin 27 nci maddesinin altıncı fıkrasına istinaden esas iş in ayrıntısı veya tamamlayıcısı niteliğinde olan ve sigortalıları birbirine karıştıran iş yerin ayrı ve bağımsız olarak yürütüldüğü yerler de bağımsız iş yeri sayılacaktır.

Öte yandan Sosyal Sigorta Primleri Yönetmeliğinin 27 nci maddesinin altıncı fıkrasına istinaden esas iş in ayrıntısı veya tamamlayıcısı niteliğinde olan ve sigortalıları birbirine karıştıran iş yerin ayrı ve bağımsız olarak yürütüldüğü yerlerin bağımsız iş yeri olarak nitelendirilmesi için bu iş yerin farklı mekanlarda veya yerlerde görülmesi gerekecek olup aynı mekanda veya yerde yapılan iş ler bağımsız iş yeri sayılmayacaktır.

Örnek 4: Bir iplik fabrikasında iplik boyama, apreleme kısımları yer almakta olup paketleme iş lemi farklı bir yerde yapılmaktadır. Söz konusu iplik paketleme iş inin yapıldığı yer ayrı bir iş yeri olarak tescil edilecektir.

Eklentiler: iş yerine fiziki olarak bağlı olan dinlenme yerleri, kreş, avlu, yemekhane, uyku, yıkanma, muayene, büro gibi yerler eklentiler oluşturmaktadır. Bu gibi yerlerde Kanunun uygulamasında iş yeri kapsamı içerisinde de değerlendirilecektir.

Ancak bu yerlerdeki iş ler de ayrı ve bağımsız bir şekilde yürütülüyorsa ve buralarda çalışan sigortalılar esas iş yerinde çalışan sigortalılarla karıştırmıyorlarsa buralar da ayrı ve bağımsız iş yeri sayılacaktır.

Örnek 5: Bir fabrikanın yemekhanesi fabrikanın kurulu bulunduğu alanda bulunmayıp, farklı bir yerde yer alıyor, iş ler ayrı ve bağımsız bir şekilde yürütülüyor ve burada çalışan sigortalılar esas iş yerinde çalışan sigortalılarla karıştırmıyorsa, söz konusu yemekhane ayrı ve bağımsız iş yeri sayılacak ve ayrı bir dosya tescil edilecektir.

Araçlar: iş yerindeki her türlü otobüs, otomobil, kamyon gibi taşıt aracının yanı sıra, vinç, buldozer, dozer, forklift gibi her türlü seyyar veya sabit araçlar da iş yeri olarak sayılacaktır.

Araçların iş yerinden sayılması için aynı yönetim altında örgütlenmesi gerekecek olup iş yerinde bulunan ve farklı bir kişiye, iş verene ait olan araç iş yerinden sayılmayacaktır.

Devamlı bir iş yerinde bu iş yerinde görülen iş in ayrıntısı ve tamamlayıcısı olmayan bir iş yapılması ve bu iş in ayrı bir iş vereni olması halinde söz konusu iş in yapıldığı yer ayrı bir iş yeri sayılacaktır. Bu gibi durumlarda iç içe girmiş iş yerleri söz konusu olacağından, ayrı ayrı iş verenler tarafından sigortalı çalıştırılması halinde bu yerler bağımsız iş yeri olacaktır.

Örnek 6: Bir sinemada bulunan kantin, bir gemide bulunan büfe, bir oteldeki berber iş yeri gibi yerlerde ayrı ayrı iş verenler tarafından sigortalı çalıştırılması halinde bu yerler bağımsız iş yeri sayılacaktır.

Öte yandan Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen Toplum Yararına Çalışma

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Programlarından yararlananlar ve Türkiye Kurumu tarafından düzenlenen meslek edindirme, geliştirme ve devam ettirme eğitimine katılan kursiyerler için Türkiye Kurumu da prim ödeme yükümlüsü olmakla birlikte 5510 sayılı Kanun kapsamında işyeri sayılmayacaktır.

Yine iş kaybı tazminatından yararlananlar için Türkiye Kurumu prim ödeme yükümlüsü olmakla birlikte 5510 sayılı Kanun kapsamında işyeri sayılmayacaktır.

5-Alt işveren kavramı

Kanunun 12 nci maddesinin altıncı fıkrasında, bir işverenden, iş yerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin bir iş te veya bir işin bölümü veya eklentilerinde iş alan ve bu iş için görevlendirdiği sigortalıları çalıştıran üçüncü kişiye alt işveren denilecektir, sigortalılar, üçüncü bir kişinin aracılığıyla işe girmiş ve bunlarla sözleşme yapmış olsalar dahi, asıl işverenin, bu Kanunun işverene yüklediği yükümlülüklerden dolayı alt işveren ile birlikte sorumlu olacaktır, belirtilmiştir.

Kanunun söz konusu hükmüne istinaden asıl işveren-alt işveren ilişkisinde söz edilebilecek için;

- iş yerinde sigortalı çalıştıran asıl işverenin varlığı,
- Alt işverenin yapmayı üstlendiği iş için sigortalı çalıştırması,
- İşin asıl işverenin iş yerinde yürütülmesi,

-Alt işverenin iş yerinde asıl işverenin yapmış olduğu ana işin bir bölümünde, eklentilerinde veya yardımcı işlerinde iş alması,

artlarının aynı anda gerçekleşip gerçekleşmediğine bakılacaktır. Söz konusu artların ilişkili olarak aşağıda belirtilen açıklamalara göre ilgilinin alt işveren olup olmadığı yönünde işlem yapılacaktır.

5.1- İş yerinde sigortalı çalıştıran asıl işverenin varlığı

Asıl işveren-alt işveren ilişkisinde doğabilmesi için, iş yerinde sigortalı çalıştıran bir asıl işverenin bulunması gerekmektedir. Sigortalı çalıştırmayan işverenlik sıfatını kazanamayacağı için bu durumdaki kişilerden iş alanlar da alt işveren sayılmayacaktır.

Bu doğrultuda asıl işveren-alt işveren ilişkisinde kişinin varlığı için öncelikle kişinin başka bir işverenden alınmış olması, diğer bir deyişle asıl işverenin işverenlik sıfatına devredilen iş dolayısıyla sahip olması, asıl işyeri ya da iş yerinden sayılan yerlerde kendi adına sigortalı çalıştırıyor olmasına dikkat edilecektir.

Diğer yandan asıl işverenin işverenlik sıfatını koruması adına, iş yerinde sigortalı çalıştıran işin bütününe başka bir işverene devretmemi olması gerekmektedir. Bu kapsamda işin bütününe bir başka işverene bırakıldığı durumlarda alt işverenlik söz konusu olmayacaktır. Bu doğrultuda işin belli bir bölümünde değil de tamamının bir bütün halinde başka bir işverene devredildiği, işin bu yolla tamamen el çekildiği, dolayısıyla sigortalı çalıştırılmadığı için işverenlik sıfatına haiz olunmadığı durumlarda iş devralan kişi alt işveren, devreden de asıl işveren olarak nitelendirilmeyecektir.

5.2- Alt işverenin yapmayı üstlendiği iş için sigortalı çalıştırması ve işin asıl işverenin iş yerinde yürütülmesi

Kanuna istinaden asıl işveren-alt işveren ilişkisinde kişinin kurulması için alt işverenin yapmayı üstlendiği iş te çalıştırdığı sigortalıların, o iş için alınmış ve çalıştırılmış olması gerekmektedir. Esasen iş alanın söz konusu işi var olan ve 5510 sayılı Kanun kapsamında bulunan iş yerinin (devamlı işyeri) sigortalı işçileri ile yapması durumunda, iş alan alt işveren

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

olarak kabul edilmeyecektir.

Örnek 1: Bir fabrikaya yemek pişirilmesi için kendine ait müstakil bir yerde yapılan ve burada çalıştırılmı oldu u işçileri ile yemekleri fabrikaya getirip servis yapan kişilerin yardımcı hizmetler olarak nitelendirilecek olan söz konusu işin fabrika bir yerinde , bölüm veya eklentilerinde yapmamı oldu undan, sosyal sigorta yükümlülüklerini fabrika bir yeri dosyası üzerinden alt işveren olarak de ğil, kendi adına açılmı olan devamlı işyeri dosyası üzerinden yerine getirecek ve alt işveren olarak nitelenmeyecektir.

Bu doğrultuda yapılan işin devamlı bir yerinden yapılabilecek mahiyette bir iş olup olmadığına dikkat edilecek olup bir işyerinin, faaliyetine devam etmesinin taahhüt edilen işe başlı olmaması, taahhüt konusu işten bağımsız olarak faaliyetini devam ettirmesi, dolayısıyla taahhüt konusu iş olmasaydı dahi mevcut olacak olan bir işyeri olması halinde, devamlı mahiyette bir işyerinin varlığı kabul edilerek işi üstlenen kişi alt işveren olarak de ğil işveren olarak işlem görecektir.

Ayrıca işin tamamının yürütümü ile sorumlu olan işverenden iş alan, ancak sigortalı çalıştırmayanların da alt işvereni söz konusu olmayacaktır. Bu anlamda, alınan işte sigortalı çalıştırmayıp tek başına ya da ortakları ile işi yürüten kişi alt işveren olarak nitelendirilemeyecektir.

Örnek 2: Bir işin atılma ilkinin olarak müteahhitten işin atılma sırasında iş alan ve sigortalı çalıştırmaksızın söz konusu işi tek başına yapan kişi alt işveren sayılmayacaktır.

5.3- Alt işverenin iş yerinde asıl işverenin yapımı oldu u ana işin bir bölümünde, eklentilerinde veya yardımcı işlerinde iş alması

Kanununun 12 nci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan düzenlemeye istinaden alt işverenin asıl işverene ait iş yerinde yürütülen mal veya hizmet üretimine ilkinin bir işte veya işin bölümü veya eklentilerinde iş alması gerekmektedir.

İş yerinde yapılan ana işin ne oldu u hususu, işyerinin ne amaçla tesis edildi mi oldu unu bakılarak tespit edileceğinden, ana işin bir bölümünden iş olarak kendi adına ve hesabına işçi çalıştıran kişi alt işveren olarak nitelendirilecektir. Bölüm tabiri de ğik ürün çeşitlerinin üretildiği yerleri ifade edebileceği gibi aynı ürünün de ğik üretim amaçlarını da ifade edebilecektir.

Örnek 3: Bir bisküvi fabrikasında bisküvi üretimi yapılan veya gofret yapılan kısımlar işin ayrı bir bölümü olabileceği gibi tüm ürünlerin paketlenmesi kısmı da işin bir bölümü olarak kabul edilecek olup söz konusu paketleme işini müstakilen alan ve kendi adına sigortalı çalıştıran kişi alt işveren olarak nitelendirilecektir.

Diğeryandan Kanunda yer alan alt işverenin “iş yerinde yürütülen mal veya hizmet üretimine ilkinin bir işte veya işin bölümü veya eklentilerinde iş alması” ibaresinde Kanunda verilecek işin yapılan asıl işle ilgili olacağına ilkinin bir belirleme yapılmamıştır. Bu doğrultuda Kanunda verilecek işin; “asıl işin tamamlayıcısı/ayrıntısı” mı yoksa asıl işin ifasına yardımcı olacak “yardımcı iş” (iş yerinde yürütülen mal veya hizmet üretimine ilkinin olmakla beraber doğrudan üretim organizasyonu içerisinde yer almayan, üretimin zorunlu bir unsuru olmayan ancak asıl işi devam ettikçe devam eden ve asıl işe bağımlı olan iş) mi oldu u hususunda sınırlandırma yoluna gidilmediğinden, verilecek işin; her ikisini de kapsadığı değerlendirilecektir. Bu doğrultuda Kanunda belirtilen ve eklenti olarak belirtilen yerlerde görülen işin de asıl işle ilgili olan veya ona yardımcı olan işler olması halinde iş alan kişi alt işveren olarak de ğilendirilecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Örnek 4: Bir tekstil fabrikasına bir bölüm eklenmesi için yapılacak olan inşaat işinin dokümanlarından farklı nitelikte olduğu dikkate alındığında, inşaat işini yüklenen kişinin dokümanlarının alt işvereni sayılması mümkün olmayacaktır.

Örnek 5: Bir fabrikanın güvenli iş sağlanması veya çalışanlarının yemek ihtiyacının karşılanması ya da çalışanların yerine getirilip götürülmesi amacıyla yaptırılan işlerin yerinin yardımcı işleri olarak kabul edilenden bu gibi işleri üstlenenler 5510 sayılı Kanun kapsamındaki yükümlülüklerini fabrika işyerine ait işyeri dosyası üzerinden alt işveren olarak yerine getirebileceklerdir.

Bir işverenden iş alan alt işveren, aldığı işin bölüm veya eklentilerini sözleşme ile başkasına verse dahi alt işverenden iş alan kişi alt işverenin alt işvereni olmayacaktır. Ancak asıl işverenin muvafakatı olursa asıl işverenin alt işvereni olabilecektir. Keza ilgili Kanun maddesinde de görüldüğü üzere alt işveren olarak nitelenmenin temeli o işyerinde işi yürüten asıl işverenden iş almaya dayandırılmıştır.

Örnek 6: Bir tekstil fabrikasında kuma boyama işi asıl işveren tarafından alt işverene verilebilecek olup söz konusu boyama işinin ilgili alt işveren tarafından kendi içinde daha alt bölümlere ayrılıp alt işveren niteliğindeki başkası kimselere verilme imkanı bulunmamaktadır. Ancak asıl işverenin muvafakatı olması halinde işin alt işveren tarafından bölünerek başkası alt işverenler verilmesi mümkün bulunmakta olup bu durumda söz konusu alt işverenler asıl işverenin işyeri dosyasından işlem görecektir.

KANUN BÖLÜMÜ
Sigortalı Çalışan Yerlerinin Tescil İşlemleri

1- İşyeri bildirgesinin gönderilmesi ve tescil işlemleri

5510 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan düzenlemeye istinaden işverenler, örneğin Kurumca hazırlanacak işyeri bildirgesini en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte, Kuruma vermekle yükümlü tutulmuşlardır.

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 27 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan düzenlemeye istinaden işyerinde, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalışan, sigortalı çalıştırılan bir işyerini devir alan ya da bu nitelikte işyeri kendisine intikal eden işveren, Kanunun 11 inci maddesinde belirtilen sürelerde vermekle yükümlü olduğu örneğin Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin eki Ek-6'da bulunan işyeri bildirgesini Kuruma elektronik ortamda göndermekle zorunlu tutulmuştur.

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında ilk defa sigortalı çalıştırmaya başlayacak olan işyerleri dışında devir, nakil, intikal, birleşme, nevi değişikliği ve katılım durumlarında işyeri bildirgesi verilmesi gereken hallerde de işyeri bildirgesi düzenlenerek Kuruma verilecektir.

Örnek 1: Kurumumuzda tescilli bulunan ve Bursa ilinde faaliyet gösteren işyerinin İstanbul iline 7/9/2018 tarihi itibarıyla nakledilmesi halinde söz konusu nakil işleminin işyeri bildirgesi ilgili işyerinin İstanbul'da nakledildiği işyeri içine alan sosyal güvenlik merkezine nakil tarihini takip eden 10 gün içinde gönderilecektir.

İşyeri bildirgesinin en geç sigortalı çalıştırmaya başlanılan tarihte Kurumun ilgili ünitesine gönderilmesi gerekmektedir birlikte Kurumumuzun başkası bir ünitesine intikal etmesi

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

halinde de iş yeri bildirgesinin yanlış üniteye ulaştırılması tarih üzerinde durulmaksızın, söz konusu belgenin yasal süresi içinde verilmiş olduğu kabul edilecektir.

Örnek 2: 11/09/2018 tarihinde sigortalı çalıştırılmaya başlanılan bir iş yeri ile ilgili olarak düzenlenen iş yeri bildirgesinin Eski ehiir Yunus Emre Sosyal Güvenlik Merkezine verilmesi (gönderilmesi) gerekirken aynı tarihte Bursa Osmangazi Sosyal Güvenlik Merkezine verilmesi (gönderilmesi) halinde iş yeri bildirgesinin anılan üniteye ulaştırılması tarih üzerinde durulmaksızın, söz konusu belgenin yasal süresi içinde verilmiş olduğu kabul edilecektir.

İş yeri bildirgesinin düzenlenmesi sırasında ilgili sosyal güvenlik merkezinin hatalı seçilmesi halinde, tescil işlemi yapılmamış olmak ve iş yeri bildirgesinin verilmesi gereken yasal süre geçirilmemiş olmak kaydıyla bildirgeyi düzenleyen kişiler tarafından da ilgili sosyal güvenlik merkezi düzeltilebilecektir. Ayrıca iş yeri bildirgesi gönderildikten sonra, iş yeri tescil işlemi yapılmamış olmak kaydıyla bildirgenin verilmesi gereken yasal süresinin son gününe kadar (son gün dahil) bildirgeyi düzenleyen kişiler tarafından iş yeri bildirgesinin iptal edilmesi veya hatalı girilen bilgilerin düzeltilmesi de mümkün bulunmaktadır.

Örnek 3: (A) gerçek kişi iş yeri vereni tarafından 16/10/2018 tarihinde sigortalı çalıştırılmaya başlanılacak iş yerine ilişkin iş yeri bildirgesi 10/10/2018 tarihinde Kuruma gönderilmiştir. Söz konusu iş yerinde 16/10/2018 tarihinde çalıştırılmaya başlanılacak sigortalı sayısı 2 olmasına karşın çalıştırılmaya başlanılacak sigortalı sayısı alanına 3 olarak girilmiştir. Söz konusu (A) iş yeri vereni tarafından 16/10/2018 tarihine kadar (bu tarih dahil olmak üzere) hatalı girilen sigortalı sayısı düzeltilebilecektir.

Öte yandan iş yeri bildirgesinin düzenlenmesi sırasında bildirgenin gönderileceği sosyal güvenlik merkezinin hatalı seçildiğinin bildirge verme süresi sona erdikten sonra fark edilmesi halinde, bildirgeyi düzenleyen ve gönderen kişilerce işlem yapılamayacak, bildirgenin hatalı gönderilmiş olduğu ilgili sosyal güvenlik merkezince nakil veya transfer işlemi yapılacaktır.

Dolayısıyla,

- yerinin aynı il içinde aynı Ana SGM'ye başlı başına bir Alt SGM'ye gönderilecek olması halinde dosya transfer işlemi

- yerinin aynı il içinde farklı Ana SGM'ye başlı başına bir Alt SGM'ye gönderilecek olması halinde iş yeri nakil işlemi

yapılacaktır.

İş yeri bildirgesinde çalıştırılmaya başlanılacak sigortalı sayısı alanında belirtilen sigortalı sayısının altında bildirimde bulunulduğunun tespit edilmesi halinde konuya ilişkin ihbar ve şikâyet olmaması halinde herhangi bir işlem yapılmayacaktır.

Örnek 4: (B) Ltd. Şti. tarafından 03/09/2018 tarihinde sigortalı çalıştırılmaya başlanılacak iş yerine ilişkin iş yeri bildirgesi aynı tarihte Kuruma gönderilmiştir. Söz konusu iş yerinde çalıştırılmaya başlanılacak sigortalı sayısı 2 olmasına karşın çalıştırılmaya başlanılacak sigortalı sayısı alanına 3 olarak girilmiştir. Söz konusu durumun ilgili ünite tarafından tespit edilmiş olması halinde konuya ilişkin bir ihbar ve şikâyet olmaması halinde herhangi bir işlem yapılmayacaktır.

Diğer yandan iş yeri bildirgesinde çalıştırılmaya başlanılacak sigortalı sayısı belirtildiği halde Kuruma sigortalı iş girişi bildirelerinin verilmeyerek sigortalı çalıştırılmaması halinde ise konuya ilişkin bir ihbar ve şikâyet olmaması kaydıyla iş yeri verenin Kuruma yazılı

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

olarak müracaat etmesi artısıyla ilgili yeri dosyası ile kaldırılacaktır.

1.1- Tescil edilecek iş yerlerinde iş yeri bildirgesinin gönderilmesinden sonra iş verenler veya yetki verilen kişilerce yapılacak işlemler ile iş yeri bildirgesi ekinde verilecek belgeler

Bilindiği üzere Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 29 uncu maddesi “ iş yeri bildirgesi ile birlikte verilecek diğer belgeler” başlığını taşıyan şekilde düzenlenmiştir.

Bu doğrultuda iş yeri bildirimlerinin gönderilmesinin ardından, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinde yer alan belgelerden verilmesi gerekenler 7 iş günü içerisinde iş yeri bildirgesinin gönderildiği Kurum ünitesine posta yoluyla gönderilecek veya elden ibraz edilecektir. İş yeri bildirgesinin Kuruma gönderilmesinin ardından Kuruma verilecek belgeler arasında Kuruma gönderilmiş olan iş yeri bildirgesinin çıktısı yer almayacak olup iş yeri bildirgesinin çıktısı istenilmeyecektir.

7 iş günlük sürenin hesaplanmasında iş yeri bildirgesinin gönderildiği gün hesaba katılmayacak olup sürenin hesaplanmasına takip eden günden itibaren başlanacaktır.

Örnek 1: (A) gerçek kişi iş vereni tarafından 4/10/2018 tarihinde sigortalı çalıştırılmaya başlanılacak iş yerine ilişkin iş yeri bildirgesi 3/10/2018 tarihinde Kuruma gönderilmiştir. İş yeri bildirgesinin gönderilmesinin ardından Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinde sayılan belgelerden verilmesi gereken belgelerin bulunması halinde en geç iş yeri bildirgesinin Kuruma gönderildiği 3/10/2018 tarihini takip eden 7 iş günü içinde (en geç 12/10/2018 tarihine kadar) ilgili sosyal güvenlik merkezine ibraz edilecektir.

Kurumlarca elektronik ortamda Kurumumuza çeşitli bilgiler aktarılmakta ve bu bilgiler Kurum ünitelerimizce elektronik ortamda görüntülenebilmekte, yine Kurumumuza özel olarak aktarılmayan bilgiler de (tüzel kişilerin; hükmi şahsiyetin tescil edildiği Ticaret Sicil Gazetesi gibi) ilgili Kurum uygulamalarından sorgulanabilmektedir. Bu doğrultuda Kurum ünitelerimizce elektronik ortamda ulaşılabilecek belge ve bilgiler için belge/bilgi talep edilemeyecektir.

Öte yandan ek belgeler ilgili üniteye bizzat baş vurarak verilebileceği gibi taahhütlü, iadeli taahhütlü, acele posta servisi, PTT Alo Post veya PTT Kargo ile gönderilebilecektir.

Adi posta veya Kuruma doğrudan yapılan başvuru ve bildirimlerde, başvuru veya bildirim Kurumun gelen evrak kayıtlarına intikal tarihi; taahhütlü, iadeli taahhütlü, acele posta servisi, PTT Alo Post veya PTT Kargo ile yapılan başvuru ve bildirimlerde ise başvuru veya bildirim postaya veya kargoya verildiği tarih; başvuru veya bildirim tarihi olarak kabul edilecektir.

1.2- İş yeri bildirgesinin gönderilmesinden sonra ünite tarafından yapılacak işlemler

İş yeri bildirgesinin gönderilmesinden sonra ünite tarafından tescil işlemi yapılacak olup Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinde sayılan ve Kuruma verilmesi gereken belgelere istinaden yapılacak iş yeri tescillerinde ise söz konusu maddede sayılan ve iş yeri tesciline esas belge ve/veya belgelerin Üniteye ibrazından sonra tescil işlemi yapılacaktır.

Kuruma gönderilen iş yeri bildirimlerinde belgenin gönderildiği tarih ve referans numarası yer aldığından bahse konu bildirimlere ilgili sosyal güvenlik merkezince ayrıca tarih

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

ve sayı verilmeyecektir.

Bildirgenin gönderildiği tarih Kuruma verildiği tarih kabul edilecektir. Yerinin tescil tarihi ise (kanun kapsamına alınma tarihi) sigortalı çalışılmaya başlanılan tarih olacaktır. Sigortalı çalışılmaya başlanılan tarih iş yeri bildirgesinin verildiği tarihten önceki bir tarih ise iş yeri bildirgesi süresinde **verilmemi** kabul edilecektir.

2- yerinin resen tescili

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin "Tespit veya resmî belgelere istinaden tescil" başlıklı 32 nci maddesinde;

" veren tarafından iş yeri bildirgesinin verilmemi olması hâlinde, iş yeri;

a) Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya iş yeri kayıtlarından yapılan tespitlere,

b) Kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde veya Kanunun 8 inci maddesinin yedinci fıkrasına göre kamu idareleri ile 5510 sayılı Kanunun 100 üncü maddesine göre 5411 sayılı Kanun kapsamındaki kuruluşlar, döner sermayeli kuruluşlar, diğer gerçek ve tüzel kişilerden, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan, Kanunun 90 ıncı maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarına göre Kuruma yapılacak bildirimlerden veya ruhsat vermeye yetkili mercilerden alınan ve sadece beyan esasına dayanmayan bilgilere,

c) Mahkeme kararlarına,
istinaden resen tescil edilir."

Düzenlemesi yer almaktadır.

Söz konusu düzenleme doğrultusunda sigortalı niteliğindeki işyeri çalışanı verence, iş yerinin 5510 sayılı Kanunun 11 nci maddesinde belirtilen süreler içerisinde bildirilmemesi ve tescil işlemi yapılmaması halinde, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 32 nci maddesinde belirtildiği şekilde resen tescil işlemi yapılacaktır.

2.1-Resen yapılan iş yeri tescillerinde diğer hükümler

İş yeri tescil ekranında resen tescil kısmında daha önceden iş verene ait T.C. Kimlik No/ Vergi Kimlik No girilmesi zorunlu değilken, Kurumumuza verilmesi gereken "Aylık Prim ve Hizmet Belgesi" ile vergi kanunlarına göre vergi dairesine verilmesi gereken "Muhtasar Beyannamesi" nin birleştirilmesi kapsamında resen iş yeri tescil işlemlerinde de, iş verene ait T.C. Kimlik Numarasının/ Vergi Kimlik Numarasının girilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

İş yeri iş verenine ait T.C. Kimlik Numarasının/ Vergi Kimlik Numarasının, bildirim yapan Kurum ve Kuruluşlarca eksik bildirilmesi veya hiç bildirilmemesi nedeniyle resen tescil işleminin gerçekleştirilememesi halinde;

Kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde veya Kanunun 8 inci maddesinin yedinci fıkrasına göre kamu idareleri ile Kanunun 100 üncü maddesine göre 5411 sayılı Kanun kapsamındaki kuruluşlar, döner sermayeli kuruluşlar, diğer gerçek ve tüzel kişilerden, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan, Kanunun 90 ıncı maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarına göre Kuruma yapılacak bildirimlerden veya ruhsat vermeye yetkili mercilerden alınan ve sadece beyan esasına dayanmayan bilgiler ve Mahkeme kararlarına, istinaden tescil edilmesi gereken iş yerleri için iş verilere ait eksik olan T.C. Kimlik No/

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Vergi Kimlik No bilgileri öncelikle ve ivedilikle bildirim yapan Kurum ve Kuruluşlardan temin edilecek, sonuç alınamaması halinde ise ilgisine göre ilgili Kurum ve Kuruluşlardan (Vergi Daireleri, Nüfus Müdürlükleri vs.) temin edilerek tescilli hale getirilecektir.

3- Kendiliğinden verilen iş yeri bildirgesi veya resen iş yeri tescilli halinde üniteye yapılacak diğer işlemler

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 28 inci maddesi uyarınca sigortalı çalıştırmaya başladığı iş yeri bildirgesi verilmek suretiyle anlaşılan veya Kurumca tespit olunan Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince sigortalı çalıştırılan iş yerine; Kurumca 'Mahiyet kodu', 'İlçe kodu', 'Ünite kodu', 'Sıra numarası', 'İl kodu', 'İç kodu' ve 'Kontrol numarası'nı ihtiva eden bir iş yeri sicil numarası verilecek ve bu numara iş yerine tebliğ edilecektir.

Mahiyet kodu; yapılan işin özel veya kamu sektörüne ait daimi veya geçici olduğunu belirtmeye yönelik olup tek hane rakamdan ibarettir. Özel sektöre ait devamlı iş yerlerine, '2' ve özel sektöre ait geçici iş yerlerine '4' mahiyet kodu verilir.10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen kamu idareleri ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı idare, ortaklık, müessese ve işletmeleri ve yukarıda belirtilenlerin ödenmiş sermayesinin % 50'sinden fazlasına sahip oldukları ortaklık ve işletmeler, özel kanunlarına göre personel çalıştırdığı kamu kurumlarına ait devamlı iş yerlerine '1', geçici iş yerlerine '3' mahiyet kodu verilir.

İlçe kodu; yapılan işin Salkı ve Güvenli İşletme İş yeri Tehlike Sınıfları Tebliğine göre hangi il koluna girdiğini belirtmeye yönelik olup dört hane rakamdan,

Ünite kodu; iş yerinin işlem gördüğü üniteyi belirtmeye yönelik olup iki hane rakamdan,

Sıra numarası; her iş yerine ilgili ünite tarafından iller itibarıyla ve sıra takip etmek suretiyle verilen bir numara olup yedi hane rakamdan,

İl kodu; iş yerinin hangi ilde olduğunu belirtmeye yönelik olup il trafik kod numarasından

İç kodu; iş yerinin hangi ilçede olduğunu belirtmeye yönelik olup iki hane rakamdan

Kontrol numarası; iş yeri sicil numarasının doğru kullanılmasını sağlamak amacıyla yönelik olup iki hane rakamdan,

ibaret olacaktır.

3.1.- İlçe kodunun belirlenmesi ve iş yeri kodunda diğer işlemleri

Bilindiği üzere 10/1/2013 tarihli ve 6385 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 9 uncu maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi; "Kısa vadeli sigorta kolları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının % 2'sidir. Bu primin tamamını işveren öder. Bu oranı % 1,5 oranına düşürmeye ya da % 2,5 oranına artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir." ekinde değiştirilmiş, 10 uncu maddesi ile de 83 ve 84 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Diğer yandan 5510 sayılı Kanunun Ek-1 inci maddesinde;

" işverenler tarafından 8 inci, 9 uncu ve 11 inci maddelere göre Kuruma yapılan

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

sigortalı ve iş yerlerine ilişkin bildirimler; 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştırılanlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanununun 3. üncü maddesi, 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 62. nci maddesi, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48. inci maddesi ve 4857 sayılı Kanununun 3. üncü maddesi hükümleri uyarınca Bakanlık ile ilgili bölge müdürlüklerine ve Türkiye Kurumuna yapılması gereken bildirimlerin yerine geçer.”

Hükmü yer almaktadır.

Öte yandan 6331 sayılı Sosyal Güvenlik Kanunu kapsamındaki iş güvenliği hizmetleri ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu kapsamında sendika üye sayılarının belirlenmesi işlemleri 6.11.2013 tarihli e-kolu kodu baz alınarak yapılmakta olup söz konusu bilgiler tarafımızca Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının ilgili birimlerince kullanılmaktadır. Bu doğrultuda iş yeri bildirgesinin e-sigorta kanalıyla gönderilmesi veya tespit tutanağına istinaden ünite tarafından resmen düzenlenmesi aşamasında iş yeri sicil numarasının oluşturulmasında ve verilmesinde iş kolu kodunun doğru olarak verilmesi önem arz etmektedir.

Bu kapsamda üniteler tarafından ilk tescil aşamasında yeni tescil edilen iş yerlerinde ve sonrasında işverenler tarafından yapılan iş kolu kodu değişiklik taleplerinde aşağıda belirtildiği şekilde işlem yapılacaktır.

3.1.1.- Yeni kısa vadeli sigorta kolları prim oranının yürürlük tarihi

5510 sayılı Kanununun 81. inci maddesinin birinci fıkrasının 6385 sayılı Kanununun 9. uncu maddesi ile değişik (c) bendi 1/9/2013 tarihi itibarıyla yürürlüğe girdiğinden, KVSK (kısa vadeli sigorta kolları) prim oranının sigortalının prime esas kazancının % 2'si olduğuna dair hüküm;

-Aydın 1'i ila 30'u arasındaki çalışmaları karılığında ücret alan sigortalılar bakımından 1/9/2013-30/9/2013 ayından;

-Aydın 15'i ila takip eden ayın 14'ü arasındaki çalışmaları karılığında ücret alan sigortalılar bakımından 15/9/2013-14/10/2013 döneminden,

itibaren uygulamaya konulmuştur.

Dolayısıyla, gerek 2013/Eylül ayından önce tescil edilmiş gerekse 2013/Eylül ayı ve sonrasında tescil edilen iş yerleri için 2013/Eylül ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerinden başlanılarak kısa vadeli sigorta kolları prim oranı % 2 esas alınarak (Kanununun 81. inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen sigortalılar hariç) tahakkuk ve tahsil olunacaktır.

2013/Eylül ayı öncesine ilişkin geriye yönelik düzenlenecek aylık prim ve hizmet belgelerinde ise (toplu iş sözleşmelerine istinaden düzenlenen belgeler de dahil) bu belgelerin ilişkin olduğu aylarda/dönemlerde geçerli olan kısa vadeli sigorta kolları prim oranları esas alınacaktır.

3.1.2.- Yeni tescil edilecek iş yerlerinde iş kolu kodunun belirlenmesi

İş yeri tescil işlemleri sırasında iş kolu kodlarının hatalı verilmesinin, dolayısıyla işverenlerce sonradan düzeltilmesine yönelik başvuruda bulunulmasına neden olunmamasını teminen yeni tescil edilecek iş yerleri için gönderilen iş yeri bildirimlerindeki iş kolu kodlarının ve işin mahiyetinin uyumlu olup olmadıkları tescili istenilen iş yerinin vergi mükellefiyeti olup olmamasına göre ünite tarafından kontrol edilecektir;

İş yeri işverenin vergi mükellefiyetinin bulunması durumunda;

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

a. “www.gib.gov.tr/ internet Vergi Dairesi/ Sık Kullanılanlar/e-Vergi Levhası Sorgulama” adresinden “e-vergi levhası” görüntülenerek i yeri bildirgesinde belirtilen i yeri adresi ile e-vergi levhasında yer alan i yeri adresinin aynı olması durumunda e-vergi levhasında yer alan i kolu kodu,

b. “www.gib.gov.tr/ internet Vergi Dairesi/ Sık Kullanılanlar/e-Vergi Levhası” adresinden “e-vergi levhası” görüntülenerek i yeri bildirgesinde belirtilen i yeri adresinin, e-vergi levhasında yer alan i yeri adresinden farklı olması durumunda i yeri bildirgesi verilen i yerinin bağılı olduğu vergi dairesinden i kolu kodunu gösteren resmi yazının ibraz edilmesi istenilerek, bu belgede belirtilen i kolu kodu, tescil i leminde esas alınacaktır.

İlgili vergi dairesinden alınan yazıda belirtilen i kolu kodunun veya “e-vergi levhası” ekranından yapılan sorgulama sonucunda ekrana gelen i kolu kodunun, i yeri bildirgesi verilen i yerinin i kolu kodundan farklı olduğu anlaşıldığı halde ilgili vergi dairesince i kolu kodu deşitirilmemiş sürece vergi dairesinin kayıtları esas alınacaktır.

yeri i vereninin vergi mükellefiyetinin bulunmaması durumunda (“e-vergi levhası” ekranında kaydı bulunmayan i verenlerce); yeri bildirgesi verilen i yerinin i kolu kodu ve yapılan i in uyumlu olup olmadığı ünite tarafından deşerlendirilecek ve herhangi bir ihbar, üphe ve şikayet olmaması halinde i yeri bildirgesinde belirtilen i kolu kodu esas alınacak ihbar, üphe ve şikayet olması halinde ise i kolu kodunun belirlenmesi amacıyla i kolu kodunun tespiti amacıyla durum denetim ve kontrolle görevli memurlara intikal ettirilecektir.

3.1.3.- kolu koduna yapılan itirazlar üzerine yapılacak deşerlendirmeler

yeri tescil i lemlerinin bitirilmesinden, dolayısıyla i verenler tarafından i kolu koduna sonradan itirazda bulunulması halinde, i verenin talebi üzerine yapılacak i kolu kodu deşerliklerinde,

yeri i vereninin vergi mükellefiyetinin bulunması durumunda;

a. “www.gib.gov.tr/ internet Vergi Dairesi/ Sık Kullanılanlar/e-Vergi Levhası Sorgulama” adresinden “e-vergi levhası” görüntülenerek talepte bulunulan i yeri adresi ile e-vergi levhasında yer alan i yeri adresinin aynı olması durumunda e-vergi levhasında yer alan i kolu kodu esas alınarak,

b. “www.gib.gov.tr/ internet Vergi Dairesi/ Sık Kullanılanlar/e-Vergi Levhası” adresinden “e-vergi levhası” görüntülenerek talepte bulunulan i yeri adresinin, e-vergi levhasında yer alan i yeri adresinden farklı olması durumunda talepte bulunulan i yerinin bağılı olduğu vergi dairesinden i kolu kodunu gösteren resmi yazının ibraz edilmesi istenilerek, bu belgede belirtilen i kolu kodu esas alınarak,

kolu Kodu tıraz Komisyonunca karar alınmak suretiyle i yeri tescil ve e-sigorta servisinde gerekli i lemler yapılacaktır.

İlgili vergi dairesinden alınan yazıda belirtilen i kolu kodunun veya “e-vergi levhası” ekranından yapılan sorgulama sonucunda ekrana gelen i kolu kodunun, i verenin talep ettiği i kolu kodundan farklı olduğu anlaşıldığı halde ilgili vergi dairesince i kolu kodu deşitirilmemiş sürece vergi dairesinin kayıtları esas alınacaktır.

yeri i vereninin vergi mükellefiyetinin bulunmaması durumunda (“e-vergi levhası” ekranında kaydı bulunmayan i verenlerce) talep edilecek i kolu kodu deşerliklerinde i yeri dosyasında yer alan i yeri bildirgesi, denetim raporu, tutanak, resmi yazı, varsa i yeri açma ve çalışma ruhsatı v.b. belgelere bakılarak, kolu Kodu tıraz Komisyonunca i kolu kodu belirlenecek ve alınan karar doşultusunda i yeri tescil ve e-sigorta servisinde gerekli i lemler

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

yapılacaktır. İş kolu kodunun Komisyonca belirlenememesi halinde iş kolu kodunun tespiti amacıyla durum denetim ve kontrolle görevli memurlara intikal ettirilecektir.

3.1.4.- İş kolu kodu değişikliğinin 2013/Eylül ayı öncesine hüküm ihtiva etmesi halinde yapılacak işlemler

Bilindiği üzere 5510 sayılı Kanununun mülga 83 üncü maddesinde;

“Kısa vadeli sigorta kolları primi, yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre tespit edilir. İş kolları tehlikenin ağırlığına göre sınıflara, bu sınıflar da özel iş şartlarına ve tehlikeyi önlemek için alınmış olan tedbirlere göre derecelere ayrılır. Hangi iş kollarının hangi tehlike sınıfına girdiği, tehlike sınıf ve derecesine ait prim oranlarının ve tehlike derecelerinin belirlenmesinde uygulanacak esaslar, ilgili bakanlıkların görüşleri de alınarak Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak bir tarife ile tespit edilir. Prim tarifesi gerekli görülürse aynı usûlle değiştirilebilir.

Yapılan işin birinci fıkrada belirtilen tarifeye göre hangi tehlike sınıf ve derecesine girdiği ve ödenecek kısa vadeli sigorta kolları primi oranı Kurumca belirlenerek işverene ve 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanlara tebliğ edilir. İş kazasını ve meslek hastalığını önleyecek tedbirler hakkındaki mevzuat hükümlerine uygun bulunmadığı tespit edilen işler, Kurumca daha yüksek primli derecelere konulabilir.

Kurum, iş yerinin tespit edilmiş bulunan tehlike sınıf ve derecesini yaptıracak incelemelere dayanarak kendiliğinden veya işverenin ya da 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların isteği üzerine değiştirilebilir. Kurumca yapılacak değişikliklere ilişkin kararın takvim yılından en az bir ay önce işverene, işveren tarafından değişiklik isteğinin de takvim yılından en az iki ay önce Kuruma bildirilmesi arttır.

Böylece karara bağlanacak değişiklikler, karar veya istekten sonraki takvim yılı başında yürürlüğe girer.

İşverenler ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanlar, tehlike sınıf ve derecesi ile prim oranı hakkında Kurumca yapılacak yazılı bildirim aldıktan sonra bir ay içinde Kuruma itiraz edebilir. Kurum, bu itirazı inceleyerek en geç üç ay içinde karara bağlayarak sonucunu itiraz edene bildirir. İlgililer, Kurumun kararı üzerine, kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili mahkemeye başvurabilir. Kuruma itiraz edilmesi veya mahkemeye başvurulması, primlerin takip ve tahsilini durdurmaz.

İşverenin veya 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların itirazı; iş yerinin tehlike sınıfı ve derecesi ile kısa vadeli sigorta kolları prim oranının tebliğine ilişkin yazının işverence veya 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanlar tarafından tebliğünden itibaren bir ay içinde yapılmıyorsa, değiştirilen iş kolu kodu ve tehlike sınıfı ile tehlike derecesinin hatalı uygulandığı tarihten, bir aylık süre dışında yapılmıyorsa, itirazın Kurum kayıtlarına intikali tarihini izleyen yılbaşından, üçüncü fıkrada belirtilen sürelerin aılması durumunda ise, Kurumca yapılacak değişikliklere ilişkin kararın tebliğini izleyen takvim yılı başından geçerli olarak uygulanır.

Bu değişiklik nedeniyle tehlike sınıf ve derecesinin yükselmesi halinde, kararın işverene veya 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanlara tebliğ edildiği tarih ile yürürlük tarihi arasındaki süreye ilişkin kısa vadeli sigorta kollarına ait prim farkının tebliğ tarihini takip eden bir ay içerisinde Kuruma ödenmesi halinde, fark prim için

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

gecikme cezası ve gecikme zammı alınmaz. Aksi takdirde, fark primi 89 üncü madde uyarınca gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil olunur. Tehlike sınıf ve derecesinin dümesi halinde ise, kısa vadeli sigorta kolları sigortası prim farkı, i verenin varsa borçlarına mahsup edilir, yoksa iade edilir. Bir ay içinde iade edilmesi halinde faiz ödenmez.”

Hükmü yer almaktadır.

Bu doğrultuda Kurumca yapılacak de i iklik veya i verenlerce yapılan itirazlar ile i in mahiyetinde sonradan meydana gelen de i iklikler üzerine yapılacak i lemlerin 2013/Eylül ayından önceki sürelerle ilgili olması halinde 5510 sayılı Kanunun mülga 83 ve 84 üncü maddelerine ve yapılacak de i iklik sonrasında KYSK prim oranının yükselmesine, dümesine veya de i memesine bakılarak i lem yapılacaktır.

Bu doğrultuda;

a- Tehlike sınıfı ile prim oranının de i memesi halinde;

kodu kodunda de i iklik talebinde bulunan i yerleri ile ilgili olarak, i veren servisinde yapılan incelemelerde i kodunun hatalı verilmiş olduğu tespitinin ardından, hatalı i koduna ili kin tehlike sınıf ve prim oranı ile do ru i koduna ili kin tehlike sınıf ve prim oranının aynı olduğu anlaşılmakta olduğundan, bu nitelikteki i yerlerinin, i kodunun de i tirilmesi amacıyla konu i yeri tescil servisine bildirilecektir.

kodu kodu de i tirilmesi gereken i yerlerinin eski i kodu ile yeni i koduna ait tehlike sınıfının aynı olup olmadığı i yeri tescil servis efi/yetkilisi tarafından kontrol edildikten sonra, i yeri tescil servisinde çalışan personel tarafından sistem üzerinde gerekli düzeltme i lemleri aynı gün içerisinde yapılacaktır.

b- Tehlike sınıfı ile prim oranının yükselmesi halinde;

kodu kodunda de i iklik talebinde bulunan i yerleri ile ilgili olarak, i veren servisinde yapılan incelemelerde i kodu hatalı verilmiş olduğu tespit edilen i yerlerinin, i kodlarının, tehlike sınıfı ve prim oranı daha yüksek olan bir i kodu ile de i tirilmesine karar verilmesi durumunda, de i iklikler 5510 sayılı Kanunun mülga 83 üncü maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde yapılacak ve 7201 sayılı Kanuna göre i verenlere tebli edilecektir.

c- Tehlike sınıfı ile prim oranının dümesi halinde;

kodu kodunda de i iklik talebinde bulunan i yerleri ile ilgili olarak Sigorta Primleri Servisinde yapılan incelemede, i kodunun hatalı verilmiş olduğu tespit edilen i yerlerinin, i kodlarının, tehlike sınıfı ve prim oranı daha düşük olan bir i kodu ile de i tirilmesi yönünde de erlendirmede bulunmaları halinde, söz konusu de i ikli in yapılmasının uygun olup olmayacağını tespiti için durum incelenmek üzere Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarına aktarılacaktır.

Bu bakımdan, sigorta primleri servisinde, i yeri dosyasındaki belgelere göre, i yerinin tehlike sınıfının daha düşük bir tehlike sınıfındaki i kodu ile de i tirilmesi yönünde de erlendirmede bulunmaları halinde, durum mevcut i kodu ve prim oranı ile de i tirilmesi uygun görülen i kodu ve prim oranı da belirtilerek gerekli belgelerle birlikte (i yeri bildirgesi veya i yeri açma ve çalışma ruhsatı, rapor, resmi yazı v.s. belgeler) Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarına intikal ettirilecektir.

Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca i yerinde yapılan incelemeler sonucunda düzenlenecek raporlarda, i yerinin i kodunun de i tirilip de i tirilmeyece i,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

değiştirilecek ise hangi iş kodunda ve hangi tarih itibarıyla tasnif edilmesi gerektiği hususlarına yer verilecektir.

Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca düzenlenen raporlara istinaden, iş kodunun değiştirilmesine karar verilmesi halinde, değişiklik 7201 sayılı Kanuna göre işverenlere tebliğ edilecektir.

3.1.5.- İş kodu değişikliğinin 2013/Eylül ayı ve sonrasında hüküm ihtiva etmesi halinde yapılacak işlemler

İş koduna yapılan itirazlar üzerine değişikliğinin 2013/Eylül ayı ve sonrasında hüküm ihtiva etmesi halinde yeni iş kodunda,

- Değişiklik talebi 2013/Eylül ayından önce yapılmış ise değişiklik 1/9/2013 ya da 15/9/2013 tarihi itibarıyla,

- Değişiklik talebi 2013/Eylül ayı ve sonrasında yapılmış ise değişiklik, talepte bulunulan tarih itibarıyla,

gerçekleştirecektir.

Örnek 1: 23/6/2009 tarihinde 5510 sayılı Kanun kapsamına alınmış (C) Limited şirketine "1073- Makarna, eriştiye, kuskus ve benzeri unlu mamullerin imalatı" iş kodunun verildiği, ancak iş yeri tescil işlemleri sırasında iş kodunun hatalı verildiği gerekçesi ile anılan işveren tarafından 20/3/2013 tarihinde iş kodunun "1072- Peksimet ve bisküvi imalatı; dayanıklı pastane ürünleri ve dayanıklı kek imalatı" olarak değiştirilmesi için talepte bulunulmuş ve talep edilen iş kodunun da İş Kodu Tıraz Komisyonunca uygun görüldüğü varsayılmışında değişiklik 1/9/2013 tarihi itibarıyla gerçekleştirilecektir.

Örnek 2: 17/5/2010 tarihinde 5510 sayılı Kanun kapsamına alınmış (D) Limited şirketine "2052- Tutkal imalatı" iş kodunun verildiği, anılan işveren tarafından 11/10/2017 tarihinde iş kodunun "2053- Uçucu yağların imalatı" olarak değiştirilmesi için talepte bulunulmuş ve talep edilen iş kodunun da İş Kodu Tıraz Komisyonunca uygun görüldüğü varsayılmışında değişiklik 11/10/2017 tarihi itibarıyla gerçekleştirilecektir.

3.1.6- 2013/Eylül ayı öncesine ilişkin geriye dönük tescil edilecek iş yerleri

Mahkeme kararı, Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarının tespiti, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim elemanlarının raporları, bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden veya işverenler tarafından kendiliğinden verilen iş yeri bildirimlerine istinaden 2013/Eylül ayı öncesine ilişkin tescil edilecek iş yerleri için mülga prim tarifelerinin yürürlükte olduğu dönemler ve hükümler dikkate alınarak işlemler yapılacaktır.

3.1.7- İş kodu belirlenmesi ve değişiklik işlemlerinde diğer hususlar

3.1.7.1- Bilindiği üzere alt işverenler yükümlülüklerini asıl işverene ait iş yeri sicil numarasına ilave olarak verilecek üç haneli alt işveren numarası ile asıl işverenin iş yeri dosyası üzerinden yerine getirmektedirler. Diğer yandan Kanun uygulaması kapsamında asıl işverenler ve alt işverenler her zaman aynı iş kodunda değerlendirilmekle birlikte, 6331 ve 6356 sayılı Kanun uygulamaları bakımından kullanılmak üzere alt işverenlerin faaliyet konularına uygun olarak seçtikleri altı NACE kodu bilgisi ayrıca tutulacaktır.

Bu bakımdan 6331 ve 6356 sayılı Kanun uygulamaları bakımından alt işverenlerinin tehlike sınıflarının tespitinde alt işverenlerce altı NACE kodu girilmesi sırasında asıl

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

İşverenlere ait faaliyet konusu işyeri kodu bilgileri de il, kendi yapmış oldukları faaliyet konusu işyeri kodu bilgileri girilecektir. Alt işveren işlemlerini asıl işverene ait işyeri dosyasından yerine getirdiğinden alt işverenin işyeri kodunun asıl işverenden farklı olması halinde asıl işverenin işyeri kodu bilgilerinde herhangi bir değişiklik yapılmayacağından alt işverenin kendi yapmış olduğu işyeri kodu bilgileri sisteme girilecektir.

Örnek 3: “Madencilik işkolunda” faaliyet gösteren (A) Ltd. ti. tarafından işletilen maden işyerinde hizmet alımı yoluyla değişik işyeri kodlarında faaliyet gösteren alt işverenlerin işyeri alımı varsayıldığında söz konusu alt işverenler için asıl işverene ait faaliyet konusu işyeri kodu bilgileri de il, kendi yapmış oldukları faaliyet konusu işyeri kodu bilgileri girilecektir.

3.1.7.2- İşyeri koduna işyeri itirazların denetime intikal etmesi durumunda denetim gerekçeleri işyerinde yerel denetim yapılarak sonuçlandırılacaktır. Ancak, sadece yerel denetim yapılarak konuyla ilgili kanaat oluşturulamaması durumunda işyeri kayıt ve belgeleri de incelenecektir.

3.1.7.3- Dereceleme işlemleri 5510 sayılı Kanunun 83 üncü maddesine istinaden yayımlanan Kısa Vadeli Sigorta Kolları Prim Tarifesinin 11 inci maddesine istinaden yürütülmekte olup, anılan maddenin yürürlükten kaldırılması olması ve kısa vadeli sigorta işyeri kodu prim oranının % 2’ye sabitlenmesi nedeniyle kısa vadeli sigorta kolları priminin binde 2 oranında artırılması veya eksiltilmesi söz konusu olamayacağından 2013 ve müteakip yıllarda dereceleme işlemleri yapılmayacaktır.

3.1.7.4- İşyeri tescil işlemlerinin ardından altı işyeri kodu sisteme girilmeden işyeri kodları sonuçlandırılmayacaktır. Yine işyeri tescil işlemleri sırasında birden fazla faaliyet yürütülen işyerlerine işyeri kodu olarak bu bölümün 3.1.2 numaralı Yeni tescil edilecek işyerlerinde işyeri kodunun belirlenmesi başlığında yapılan açıklamalar doğrultusunda yalnızca bir tane işyeri kodu verilecektir.

3.1.7.5- Ayrıca Web tabanlı işyeri tescil programından e-Sigorta kanalıyla işyeri kodu değişik talebinde bulunan işverenlerin listesi alınarak gerek kağıt ortamında gerekse e-Sigorta kanalıyla yapılan işyeri kodu değişik talepleri ivedilikle sonuçlandırılacaktır.

3.1.7.6- Ayrıca aynı dördü işyeri kodunun altındaki altı işyeri kodlarının farklı tehlike sınıflarına girmesi (Örneğin 0311.01’in tehlikeli, 0311.02’nin çok tehlikeli sınıfta yer alması) mümkün olduğundan, dördü işyeri kodu aynı olsa dahi altı işyeri kodunun de işyeri koduna işyeri talepleri de bu bölümün 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4 numaralı başlıklarında belirtildiği şekilde işyeri kodu yapılacaktır.

3.1.7.7- İşyeri kodu değişikliklerinin ardından yeni altı işyeri kodu örneği bu genelgeçer Ek-1 ve Ek-2’de yer alan matbu formlar kullanılmak suretiyle, posta yoluyla 7201 sayılı Kanuna göre işverenlere tebliğ edilecektir.

3.2- İşyeri dosyasının açılması ve alt işverenlerin tescili

Kanun kapsamına alınacak nitelikteki her işyeri veya işyerine yukarıda belirtilen esaslara göre bir işyeri sicil numarasının verilmesinden sonra, bu numara işyeri bildirgesinin özel hanesine veya tespit tutanağına bahis konusu işyeri, bu tutanağın başına yazılacak ve bir işyeri dosyası açılıp, bu dosyaya işyeri bildirgesi veya tutanak konacaktır. Tescili yapılan işyerinin işyeri dosyasının kapama işyeri sicil numarası, işyeri adresi, işyeri unvanı, işverenin işyeri başlama tarihi vb. yazılacaktır. Bu belgelerdeki bilgiler dosya kapamının üzerindeki ilgili hanelere okunaklı ve itinalı bir şekilde yazılacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Mahiyet ve i kolu kodlarında, tehlike sınıf ve derecesinde, i verenin ve i yerinin isim, ünvan ve adres de i ikliklerinde bu bilgiler dosya kapaklarındaki hanelerine muntazaman i vaktinde i lenecektir.

Asıl i verenlerden i alan alt i verenler için asıl i verene ait i yeri sicil numarasına ilave olarak verilecek üç haneli alt i veren numarası verilerek, alt i verenlerce çalı tırılan sigortalılara ili kin bildirimlerin bu i yeri sicil numarası üzerinden yapılması sa lanacaktır. Olup, alt i verenler için ayrıca i yeri dosyası açılmayacaktır.

Di er yandan uygulamada asıl i verenlerce alt i verenlerin sözleşmelerinin sona erdi i hususunun ilgili sosyal güvenlik merkezine yazılı olarak bildirildi i durumlarda; alt i verenin i ini bitirdi i tarihin i yeri tescil kütüklerine kaydedilmesi gerekirken e-Sigorta ifresinin askıya alındı ı, dolayısıyla e-sigorta ifresi askıya alınan i verenin sigortalı i ten ayrıklı bildirelerini de gönderemeyerek idari para cezasına maruz bırakıldıkları gibi durumlarla kar ıla ılabilmektedir.

Bu durumda web tabanlı i yeri tescil programlarında mevcut “Tescil De . lemleri”, “Aracı lemleri” seçenekleri i aretlenmek suretiyle eri ilen ekranda yer alan “Aracı Bitirme Tar.” alanına, alt i verenin i inin sona erdi i tarih yazılacak olup, e-Bildirge ifrelerinin askıya alınması i lemi kesinlikle yapılmayacaktır.

Dolayısıyla, alt i verenin i inin bitirildi i tarihin i yeri tescil kütüklerine kaydedilmesi halinde, i in sona erdi i tarihten sonraki aylara ili kin aylık prim ve hizmet belgesi gönderilmesine e-Bildirge programlarınca izin verilmeyecek olmakla birlikte, e-Sigorta kullanıcı kodu ve ifresi aktif olaca ından alt i verenlerin i ten ayrıklı bildirelerini göndermeleri mümkün olacaktır.

Öte yandan özellikle ihale konusu i ler bakımından alt i verenin tescilinin yapılmasını müteakip durumdan ihale makamına bilgi verilecek olup i verenden ihale makamından temin edilecek ve asıl i verenin alt i veren çalı tırmasında mahsur olup olmadığı na ili kin herhangi bir belge getirmesi veya ibrazı istenmeyecektir.

4- ihale konusu veya özel sektör tarafından tekraren verilen i lerde i yeri dosyası tescil edilmeksizin aynı dosyadan i lemlerin yürütülmesinin usul ve esasları

Bilindi i üzere Sosyal Sigorta lemleri Yönetmeli inin 27 nci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde;

“ verenin talebi üzerine aynı i verene, aynı i kolunda olmak üzere i in bitiminden itibaren bir ay içerisinde tekraren verilen veya ihale edilen güvenlik, temizlik, ta ıma ve benzeri nitelikteki hizmet alımı i lerinde yeni bir i yeri bildirgesi verilmeksizin söz konusu i lerin yürütüldü ü i yeri dosyası üzerinden i lemler yürütülebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ili kin usul ve esaslar Kurumca belirlenir.”

Hükmü yer almaktadır.

Yapılan düzenlemeyle önceki i in tekrarı niteli inde olan sözleşme veya ihale konusu yeni i için, i yeri dosyası açılmaksızın i ve i lemlerin mevcut i yeri dosyasından yürütülebilmesi amaçlanmaktadır.

İlgili hüküm kapsamında yeniden i yeri dosyası tescil ettirilmeksizin mevcut olan i yeri dosyasından i lemlerin yürütülebilmesi için;

a) Aralarında yapılan sözleşme ile verilen veya 2886 sayılı Devlet ihale Kanunu ve 4734 sayılı Kamu ihale Kanunları dahil olmak üzere ihale edilen güvenlik, temizlik, ta ıma ve benzeri nitelikteki hizmet alımı i inin yapıldı ı bir i yeri dosyanın bulunması,

b) verenin yazılı talebinin olması,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

- c) in aynı i verene verilmesi,
ç) Mevcut dosyadan yapılan i ile söz konusu dosyadan yapılmaya devam edecek i in i kolu kodunun aynı olması,
d) Yeni i in aynı i verene tekraren sözleşmeyle verilmiş veya ihale edilmiş olması ve yeni i e eski i in bitim tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde başlanacak olması,
e) Mevcut dosyadan yapılmakta olan i ile tekraren verilen veya ihale edilen i in personel çalıştırılmasına dayalı adam/gün sayısı belli hizmet i i niteliğinde bir i olması,
artlarının bir arada gerçekleşmesi gerekmektedir.

4.1- Aralarında yapılan sözleşme ile verilen veya 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunları dahil olmak üzere ihale edilen güvenlik, temizlik, taşıma ve benzeri nitelikteki hizmet alımı i inin yapıldığı bir i yeri dosyasının bulunması

veren tarafından tekraren alınan veya ihale suretiyle yüklenilen i için i yeri dosyası tescil edilmeksizin i lerin yürütülmesine ancak bu konuda daha önce açılmış geçici mahiyette bir i yeri dosyasının bulunması şartıyla izin verilecektir.

4.2 - verenin yazılı talebinin olması

veren tarafından tekraren alınan veya ihale suretiyle yüklenilen i için i yeri dosyası tescil edilmeksizin daha önce açılmış mevcut i yeri dosyası üzerinden i lemlerin yürütülmesinde i verenin konuya ili kin yazılı talebinin olması şartı aranacaktır.

Bu doğrultuda i verenlerin veya yetki verilen ki ilerin konuya ili kin olarak taleplerini içeren ve bu Genelge eki Ek-3'te yer alan başvuru formu ile birlikte yeni i in sözleşme tarihiyle yeni i e başlatıldığı tarih (bu tarih dahil) arasında i yerinin i lem gördüğü sosyal güvenlik il müdürlüğüne/ sosyal güvenlik merkezine başvurularını gerekmektedir.

Öte yandan söz konusu uygulamadan yararlanmak amacıyla i verenin yazılı talebi aranmakla birlikte i verenin ilgili uygulamadan yararlanmak amacıyla üniteye yazılı talebi olmaksızın mevcut i yeri dosyasından sona eren ihalenin bitim tarihini takip eden aydan itibaren bildirimde bulunmaya devam etmesi halinde iradesini bu yönde ortaya koydu u kabul edilerek, bu genelgenin "4- hali konusu veya özel sektör tarafından tekraren verilen i lerde i yeri dosyası tescil edilmeksizin aynı dosyadan i lemlerin yürütülmesinin usul ve esasları" başlıklı maddesinde düzenlenen diğer şartların sağlanması koşuluyla da ihale konusu veya özel sektör tarafından tekraren verilen i lerde i yeri dosyası tescil edilmeksizin aynı dosyadan i lemlerin yürütülmesine izin verilecek ve 5510 sayılı Kanunun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında idari para cezası uygulanmayacaktır.

Önceden beri süre gelen i in tekraren üstlenilmesi ve 1 aylık süreden sonra i e başlanması/sigortalı çalışmaya başlanacak olması halinde, bahse konu yeni alınan i e ili kin i yerinin tescilinde 5510 sayılı Kanunun 11 inci maddesi ile Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 27 nci maddesi hükümlerine göre yeni i yeri dosyası tescil edilecektir.

Örnek 1: (X) Firması tarafından (A) şirketine 31/12/2017 tarihine kadar verilen temizlik i i tekraren 2018 yılı içinde aynı şirkete verilmiştir. Söz konusu i e ili kin sözleşme 14/12/2017 tarihinde imzalanmış olup (A) şirketi tarafından söz konusu i e 2/1/2018 tarihi itibarıyla başlanmıştır. (A) şirketi tarafından tekraren alınan temizlik i ine ili kin i lemlerin i yeri dosyası tescil edilmeksizin konuya ili kin olarak daha önce açılmış mevcut i yeri dosyası üzerinden yürütülmesinin istenilmesi halinde ilgili şirketin yetkili ki ileri tarafından i in bitim tarihi olan 31/12/2017 ile 31/1/2018 arasında bu Genelge eki Ek-3'te yer alan başvuru formu ile i yerinin i lem gördüğü sosyal güvenlik il müdürlüğüne/ sosyal güvenlik

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

merkezine başvurulması gerekmektedir.

Örnekte yer alan (X) firması tarafından 31/1/2018 tarihine kadar yazılı başvuru olmamasına rağmen tekrar verilen işte 2018 yılı Ocak ayında sigortalı çalıştırıldığına dair aylık prim ve hizmet belgesinin/muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin Kuruma verilmesi halinde iş verenin mevcut iş yeri dosyasından bildirimine izin verilecek ve yazılı başvuruda bulunulmama nedeniyle 5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında idari para cezası uygulanmayacaktır.

Söz konusu Ek-3 Başvuru Formu ekinde iş veren/ihale eden kurum ve kuruluş tarafından düzenlenen ve işin söz konusu iş verene verildiğine/ihale edildiğine ilişkin belge de yer alacaktır.

4.3- İşin aynı iş verene verilmesi

Sosyal Sigorta Primleri Yönetmeliğinin 27 nci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer verilen düzenleme doğrultusunda yeniden iş yeri dosyası tescil ettirilmeksizin mevcut olan iş yeri dosyasından işlemlerin yürütülebilmesine izin verilebilmesi için işin aynı iş verene verilmesi artırılabilecektir.

Örnek 2- (A) kamu kurumu tarafından ihale suretiyle ve 2017 yılı için (B) iş verenine verilen temizlik işinin 2018 yılı için de (B) iş verenine verilmesi halinde yeni iş yeri dosyası tescil edilmeksizin mevcut iş yeri dosyasından bildirimlere devam edilecek, (C) iş verenine verilmesi halinde mevcut olan iş yeri dosyasından işlemler yürütülmeyecektir.

Örnek 3- (A) kamu kurumu tarafından ihale suretiyle ve 2017 yılı için (B) iş verenine verilen temizlik işi ilgili idarenin uygun görmesiyle 2017 yılı Mayıs ayında (C) iş verenine devredilmiş ve (C) iş vereni adına iş yeri dosyası açılmıştır. 2018 yılı için söz konusu işin (C) iş verenine verilmesi halinde işlemlerin (C) iş verenin adına tescil edilmiş iş yeri dosyasından yürütülebilmesine izin verilecektir.

4.4- Mevcut dosyadan yapılan işin ile söz konusu dosyadan yapılmaya devam edeceği işin iş kolu kodunun aynı olması

Yeniden iş yeri dosyası tescil ettirilmeksizin mevcut olan iş yeri dosyasından işlemlerin yürütülebilmesi için tekrar alınan işin ile ünite de bulunan mevcut dosyada yapılan işin iş kolu kodunun aynı olması gerekmektedir.

Bu doğrultuda tekrar iş üstlenen iş veren tarafından Genelge ekinde yer alan Ek-3 başvuru formu ve eki belgelerin verilmesini müteakip ilgili ünite tarafından mevcut iş yeri dosyasında yer alan bilgiler ve belgeler ile verilen belgelerdeki bilgiler karşılaştırılacak olup iş kolu kodlarının aynı olması halinde tekrar alınan iş için mevcut dosyadan bildirimde bulunulmasına izin verilecek iş kolu kodlarının farklı olması halinde ise mevcut dosyadan bildirimde bulunulmasına izin verilmeyecektir.

Örnek 4- (B) kamu kurumuna ilişkin temizlik işi 2017 yılı için (A) Ltd. ti. tarafından ihale suretiyle yüklenilmiş olup söz konusu işin işin geçici iş yeri dosyası 8121- Binaların genel temizliği iş kolu kodundan tescil edilmiştir. 2018 yılı için aynı şirket tarafından (B) kamu kurumuna ait özel güvenlik işinin yüklenilmesi halinde ise söz konusu işin işin özel güvenlik faaliyet kodu 8010 olacağından mevcut iş yeri dosyasından bildirimde bulunulmasına izin verilmeyecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

4.5- Yeni iş için aynı iş verene tekraren sözleşmeyle verilmiş veya ihale edilmiş olması ve yeni iş için, eski işin bitim tarihini takip eden aya ait aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmiş olması

Yeniden iş yeri dosyası tescil ettirilmeksizin mevcut olan iş yeri dosyasından işlemlerin yürütülebilmesine izin verilebilmesi için yeni iş için aynı iş verene tekraren sözleşmeyle verilmiş veya ihale edilmiş olması ve yeni iş için, eski işin bitim tarihini takip eden aya ait aylık prim ve hizmet belgesinin/muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin verilmiş olması gerekmektedir.

Bununla birlikte eski işin bitim tarihini takip eden aya ait aylık prim ve hizmet belgesinin/muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin verilmemesi halinde mevcut dosyadan bildirim yapılmayacaktır.

Diğer yandan eski işin bitim tarihini takip eden aya ait aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin yasal süresinin dışında mevcut dosyadan verilmesi halinde işlemlerin mevcut dosyadan yürütülmesine devam edilecek ve 5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında idari para cezası uygulanmayacak ancak aylık prim ve hizmet belgesinin /muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin geç verilmesinden dolayı idari para cezası uygulanacaktır.

Örnek 5- (A) firmasına ait temizlik işi 2017 yılı için 1 yıllık olarak (B) firmasına verilmiş olup söz konusu iş 2017 yılı sonu itibarıyla bitecektir. 2017 yılı Kasım ayında (A) firması ile (B) firması arasında imzalanan sözleşme ile mevzu bahis temizlik işi tekraren (B) firmasına verilmiştir. 31/12/2017 itibarıyla mevzu bahis dosyadan bildirilen iş tamamlanmış olup (B) firması tarafından tekraren alınan iş için iş yeri dosyası tescil edilmeksizin mevcut bulunan dosyadan bildirimde bulunulmasına izin verilebilmesi için 2018 yılı Ocak ayı aylık prim ve hizmet belgesinin / muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin verilmiş olması gerekmektedir.

4.6- Mevcut dosyadan yapılmakta olan iş ile tekraren verilen veya ihale edilen işin personel çalıştırılmasına dayalı güvenlik, temizlik, taşıma ve benzeri nitelikteki hizmet alımı niteliğinde bir iş olması

Yeniden iş yeri dosyası tescil ettirilmeksizin mevcut olan iş yeri dosyasından işlemlerin yürütülebilmesine izin verilebilmesi için tekraren verilen veya ihale edilen işin personel çalıştırılmasına dayalı güvenlik, temizlik, taşıma ve benzeri nitelikteki hizmet alımı niteliğinde bir iş olması gerekmektedir.

4.7- Yukarıda belirtilen şartları taşımasına rağmen tekraren (4.2 numaralı bölümde belirtilen şart hariç) verilen işlerin yeni iş yeri dosyası tescil ettirilmeksizin tamamlandığının sonradan anlaşılması

Yukarıda belirtilen şartları taşımasına rağmen tekraren (4.2 numaralı bölümde belirtilen şart hariç) verilen işlerin yeni iş yeri dosyası tescil ettirilmeksizin tamamlandığının sonradan anlaşılması halinde her bir sözleşmeyle veya ihaleyle verilen iş için ayrı ayrı iş yeri tescil edilmesi gerekmez de söz konusu işlerin bitmiş olması, Kurumun, işverenlerin ve sigortalıların zararı olmaması nedeniyle gereksiz emek ve zaman kaybına yol açmamak adına her bir iş yeri için iş yeri dosyası tesciline gidilmeyecek ancak, iş yeri bildirgesi verilmesi gerektiği halde verilmeyen her bir iş için ayrı ayrı 5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında idari para cezası uygulanacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

5- Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 27 nci maddesinin on birinci fıkrasına istinaden işyeri dosyalarının birleştirilmesi

Bilindiği üzere Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 27 nci maddesinin on birinci fıkrasında;

“Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalışan kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyeri verenleri tarafından yazılı olarak talep edilmek kaydıyla, devamlı mahiyette işyeri gören veya göreceği olan aynı kamu kurum ve kuruluşuna ait işyeri kodu aynı olan ve birden fazla Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü sınırları içindeki tüm işyeri dosyalarının birleştirilmesi suretiyle tek dosyada işyeri görmesine istihdam tevkifat ve desteklerinden yersiz yararlanmaya mahal vermeyecek şekilde Kurumca izin verilebilir.”

Düzenlemesi yer almaktadır.

Bu doğrultuda; Kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyeri verenleri tarafından yazılı olarak talep edilmek kaydıyla;

- Aynı ilde devamlı mahiyette işyeri gören veya göreceği işyeri kodu aynı olan ve Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalışan tüm işyerlerinin birleştirilmesi suretiyle il bazında işyeri koduna göre ayrı ayrı işyeri tescil edilmesi,

- Devamlı mahiyette işyeri gören veya göreceği olan işyeri kodu aynı olan birden fazla Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü sınırları içindeki tüm işyeri dosyalarının işyeri kodları dikkate alınarak bölge/ülke çapında birleştirilmesi,

işlemleri yapılacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İşyeri Dosyalarında Yeni Değişiklikli İşyeri Birleştirme, Katılım, Adli İşletmelere Yeni Ortak Alınması ve Devir, Nakil, İhtisap İşlemleri

1- İşletmelerin Birleştirilmesi, Nevilerinin Değişikliği veya Diğer Bir İşletmeye Katılması, Adli İşletmelerde Yeni Ortak Alınması Hallerinde İşyeri Dosyası Tescil İşlemleri

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 11 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında yer alan;

“29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tâbi işletmelerin nevilerinin değişikliği, birleştirilmesi veya diğer bir işletmeye katılması durumunda, bu hususların ticaret siciline tesciline ilişkin ilân tarihini; adli işletmelerde işletmeye yeni ortak alınması durumunda ise en geç yeni ortak alınma tarihi takip eden on gün içinde, işyeri bildirgesi ile Kuruma bildirilmek zorundadır.”

Hükmü uyarınca; bu durumlarda ticaret sicilindeki kayıtların değişikliğini gerektiren başka bir deyişle nevisi değişikliği, katılan veya birleştirilen işletmeye ait kaydın bir defterden başka bir deftere taşınmasını ve eski kaydın kapanmasını gerektiren bir işyeri söz konusu olduğunda bu gibi durumlarda işveren ve işverene esas olan vergi kimlik numarası da değişikliğinden söz konusu durumların gerçekleşmesi takip eden 10 günlük süre içerisinde Kuruma işyeri bildirgesi gönderilecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Diğer yandan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği gereği bu işleri bildirenlere elektronik ortamda verilecektir.

Adi ortaklıklarda (adi ortaklıklarda) şirkete (ortaklıkta) yeni ortak alınması durumunda ise en geç yeni ortaklığın alındığı tarihi takip eden on gün içinde, iş yerinin işlemlerini gördüğü Kurumun ilgili ünitesine işleri bildirgesi gönderilecektir.

Adi ortaklıkta (adi ortaklıklarda) ortaklardan ayrı bir hukuki şahıs yani tüzel kişilik olmadığından, şirket adına yapılan işlemlerden ötürü tüm ortaklar sorumluluk altına girmektedir. Ayrıca adi ortaklıklar bağımsız işletme birimleri olarak görülmekte olduğundan, iki kişilik adi ortaklıkta ortaklardan birinin çıkması adi ortaklığın sona ermesi sonucunu doğuracaktır. Bu durumda adi ortaklık tarafından işletilen iş yerindeki ortaklık müstakil yapısının kalkması ve ortaklığın sona ermesiyle iş yerinin tek kişilik adına tescil edilmesi gerekmektedir. Müstakil yapısı kalkan ortaklığın işlettiği iş yerinin yeni iş vereninin gerçek kişilik olması sebebiyle, bu durum iş yerinin devri mahiyetinde değerlendirilerek ortaklığın sayısının bir düştüğü tarihi takip eden 10 gün içinde iş yerinin devrine ilişkin işleri bildirgesi verilecektir.

Örnek 1: 2 gerçek kişiden oluşan (B) adi ortaklığının ortaklarından (A)'nın 23/10/2018 tarihi itibarıyla ortaklıktan ayrılması durumunda, adi ortaklık niteliğindeki ortaklıktan kalkacağından ortaklıktan ayrılma tarihini takip eden 10 gün içinde iş yerinin bulunduğu yerdeki sosyal güvenlik merkezine gönderilmesi gerekecektir.

Şirketlerin nevelerinin devri, birleşmesi veya bir şirketin diğer bir şirkete katılması ya da adi ortaklıklarda yeni ortak alınması veya adi ortaklığın gerçek kişiyeye dönüşmesi durumunda yeni iş yerinin dosyası tescil edilmeyecek, mevcut dosya üzerinden devir işlemleri için gerekli işlemler devam ettirilecektir.

Örnek 2 : (A) Malat Ltd. Şti. unvanıyla Ulucanlar Sosyal Güvenlik Merkezinde 3/4/2017 tarihinde bir iş yerinin açılması ve bu iş yerine ..... 1234567.06 sicil numarası verilmiştir. (A) Malat Ltd. Şti'nin nevi değiştirilerek (A) Malat A. Şti'ye dönüşmesi ve durumunda 4/9/2018 tarihinde ticaret sicili gazetesinde ilan edilmesi halinde ilan tarihini takip eden on gün içinde (en geç 14/9/2018 tarihine kadar) iş yerinin bildirgesi ile Kurum'a bildirilmesi zorunludur. Kurum söz konusu nevi değişikliği için iş yerinin bildirgesini aldığı anda iş yerinin sicil numarasını devretmeyecek ancak iş veren ile ilgili kayıtlarını güncelleyecektir.

Birleşme işlemi 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 136 ila 148 inci maddelerinde düzenlenmiş olup, söz konusu Kanunun 136 ncı maddesinin ikinci fıkrasında 136 ilâ 158 inci maddelerin uygulamasında, kabul eden şirketin “devralan”, katılan şirketin “devrolunan” diye adlandırılacağı, dördüncü fıkrasında da, birleşmeyle, devralan şirketin devrolunan şirketin malvarlığını bir bütün hâlinde devraldığı ve birleşmeyle devrolunan şirketin sona ererek ve ticaret sicilinden silineceği belirtilmiştir.

Bu doğrultuda Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tâbi şirketlerin birleşme halinde yeni dosya açılmaksızın işlemler devreden şirkete ait iş yerinin dosyası/dosyaları üzerinden devralan şirket adına gerçekleştirilecektir.

Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tâbi şirketlerin nevelerinin devri, birleşme veya diğer bir şirkete katılması durumunda, bu hususların ticaret siciline tesciline ilişkin ilân tarihini; takip eden 10 gün içinde iş yerinin bildirgesi verilmesine ilişkin olarak; ticaret sicilinde yapılan devir işlemlerinin üçüncü kişilerin nezdinde hüküm ifade edebilmesi ancak devir işlemlerinin

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

ilanı ile mümkün oldu undan, yapılan de i ikli in ilan edilmemi olması durumunda de i iklik bu durumu bilmeyenler bakımından bir hüküm ifade etmeyecektir. Bu do rultuda, ilan tarihinden kasıt ticaret sicili gazetesinin yayınlanmı oldu u tarih olup; irketin ticaret sicilindeki kayıt - tescil tarihi, ba vuru tarihi, ticaret sicil gazetesindeki karar tarihi vs. ilan tarihi olmamaktadır.

Buna göre, irketlerin birle mesi, nevilerinin de i mesi veya katılımı hallerinde bu de i ikli in ticaret sicil gazetesinde yayınlandı ı tarihi takip eden 10 gün içinde i yeri bildirgesi ile Kurumumuza bildirilmi olması halinde, i yeri bildirgesini verme yükümlülüğü ü yasal süresi içerisinde yerine getirilmi sayılacaktır.

Öte yandan nevi de i ikli i, birle me ve katılım hallerinin ticaret sicil gazetesinde ilan tarihini takip eden 10 gün içinde i yeri bildirgesiyle bildirilip bildirilmedi i hususu ünite tarafından ticaret sicil gazetesinden de sorgulanacaktır.

Örnek 3 : (B) Limited irketi 2/5/2018 tarihinde nev'i de i tirmi olup; söz konusu nev'i de i ikli i 15/5/2018 tarihinde ticaret sicil gazetesinde yayınlanmı tır. Bu durumda, i yeri bildirgesinin 15/5/2018 tarihini takip eden 10 gün içerisinde (25/5/2018 tarihi dahil olmak üzere bu tarihe kadar) Kuruma verilmesi gerekmektedir.

irketlerin, unvan de i ikliklerinde i yeri bildirgesi verilmeyecek, bu de i ikli in yer aldı ı Ticaret Sicil Gazetesinin de ekli oldu u bir yazı ile Kuruma bildirilmesi yeterli kabul edilecektir.

Öte yandan kurumsal i lemlerden yada tescil düzeltmelerinden dolayı nevi de i ikli i yapılması durumunda olu acak idari para cezası iptal edilecektir.

2- yeri dosyalarında devir, nakil, intikal ve bölünme i lemleri

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanununun 11 nci maddesinin 5 inci fıkrasında;

“ yerinin faaliyette bulundu u adresten ba ka bir ildeki adrese nakledilmesi, sigortalı çalı tırılan bir i in veya i yerinin ba ka bir i verene devredilmesi veya intikal etmesi halinde, i yerinin nakledildi i, yeni i verenin i i veya i yerini devraldı ı tarihi takip eden on gün içinde, i yerinin miras yoluyla intikali halinde ise mirasçılar, ölüm tarihinden itibaren en geç üç ay içinde, i yeri bildirgesini Kuruma vermekle yükümlüdür. yerinin aynı il sınırları içinde Kurumun di er bir ünitesinin görev alanına giren ba ka bir adrese nakledilmesi halinde, adres de i ikli inin yazı ile bildirilmesi yeterlidir. Bu i lerde çalı an sigortalıların, sigorta hak ve yükümlülükleri devam eder.”

Hükmü yer almaktadır.

Yine 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin birinci fıkrasında;

“Sigortalının çalı tırıldı ı i yeri aktif veya pasifi ile birlikte devralınır veya intikal ederse ya da ba ka bir i yerine katılır veya birle irse eski i verenin Kuruma olan prim ile gecikme cezası, gecikme zammı ve di er ferilerinden olu an borçlarından, aynı zamanda yeni i veren de mü tereken ve mü teselsilen sorumludur. Bu hükme aykırı sözle me hükümleri Kuruma kar ı geçersizdir. Bu fıkranın uygulanmasına ili kin usûl ve esasları belirlemeye Kurum yetkilidir.”

Düzenlemesi yer almı tır.

Söz konusu durumlara ili kin olarak dikkat edilecek hususlar a a ıda sayılmı tır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik mza Kanununa göre Güvenli Elektronik mza ile imzalanmı tır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

2.1- yerinin devri veya intikali

2.1.1- yerinin devri

yerinin devrinden bahsedilebilmesi için faaliyet halinde iken bütün tesisat ve işçileri ile birlikte diğer bir işveren tarafından devir alınması veya o işverene intikal etmesi artı aranacaktır.

Bir işyerinin devri demek onun bütün hukuki neticeleriyle birlikte, yani aktif ve pasif, işçisi ve tesisatı ile birlikte faaliyet halinde bir başkasına geçmesi demek olup bu artlarla yapılan bir devir anlaşması, çalıanların hizmet akitlerinin kesintisiz olarak devamı, yani yeni işverenin bu akitleri tanımasını kapsayacağından eldevi tirme sayılacaktır. Aksi halde, ilk işveren kendi işçilerinin akitini feshederek faaliyetini tatil etmesi ortada 5510 sayılı Kanunun tarifine uygun bir işyeri kalmamı olacaktır. Böyle bir işyerini sadece binası, tesisatı, makina ve sair demirbaşları ile başkasına satmak veya kiralamak hukuken mülkiyetin veya kullanma hakkının devredilmesi demektir ki, bu durum eldevi tirmenin varlığına yeterli sayılmayacaktır.

Bu kapsamda işyerinin devir edilmesinin unsuru, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalıan kişiler ile birlikte diğeri maddi ve maddi olmayan unsurların başkasına geçmesi olduğundan bu durumda 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalıan kişiler bulunmaksızın yapılan bir devir nedeniyle işyeri bildirgesi verme yükümlülüğü bulunmayacaktır.

işyeri bildirgesi, sigortalı çalıanların bir işyerinin veya işyerinin devri halinde, yeni işveren tarafından, en geç işyerinin veya işyerinin devralındığı tarihi takip eden on gün içinde işyerinin işlemlerini gördüğü Kurumun ilgili ünitesine gönderilecektir.

10 günlük süre;

Devir işleminin ticaret sicil gazetesinde yayımlanmaksızın sözleşme ile yapılması halinde ise sözleşme tarihini,

Devir işleminin ticaret sicil gazetesinde yayımlanması halinde ilan tarihini, takip eden günden itibaren başlayacaktır.

Örnek 1: (A) Ltd. ti. ne ait olan tekstil fabrikası içinde yer alan makineler ve sigortalılar ile birlikte yapılan sözleşme ile 7/5/2018 tarihi itibarıyla (B) Ltd. ti. ne devredilmiştir. Söz konusu sözleşmenin akdedildiği tarihi izleyen 10 gün içinde işyerinin devrine ilişkin işyeri bildirgesi (B) Ltd. ti. tarafından ilgili üniteye gönderilecektir.

Öte yandan yapılan sözleşme kapsamında sadece fabrikanın içindeki makineler ile devredilmesi çalıan sigortalıların işten çıkışı işlemlerinin sözleşmenin imzalanmasından önce yapılmı olması halinde ise sosyal güvenlik uygulaması noktasında devir söz konusu olmayacağından işyerinin devrine ilişkin işyeri bildirgesi verilmeyecektir.

Diğer taraftan bir işyerinin devredilmesi durumunda yeni işveren eski işverenin Kuruma olan borçlarından sorumlu olmakla birlikte hile, muvaaza, salt prim borçlarından kurtulma veya üçüncü kişileri yanıltma amacına yönelik olarak işyerinin devri veya satışı gösterilmesi halleri hariç olmak üzere; söz konusu sorumluluğun alanını daha önceki veya daha sonraki işverenlere yüklemek, sorumluluk kapsamını uzatmak mümkün olmayacaktır.

Örnek 2: (A) işverenine ait işyeri sigortalıları ile birlikte 4/9/2018 tarihinde (B) işverenine devrolmuş (B) işvereni tarafından da yeni işyeri bildirgesi verilerek tescil

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

edilmiş tir. Sonrasında ise i yeri (B) i vereni tarafından sigortalıları ile birlikte 3/12/2018 tarihinde (C) i verene devrolmuş ve (C) i vereni tarafından da yeni i yeri bildirgesi verilerek tescil edilmiş tir. Söz konusu olayda hile, muvaaza, salt prim borçlarından kurtulma veya üçüncü kişileri yanıltma amacına yönelik olarak i yerinin devir veya satışı gösterilmesi halleri hariç olmak üzere; (A) i vereni ile (B) i vereni arasında yapılan devir i leminin sonucu (A i verene ait olan Kuruma olan borçlar) (C) i verene yansıtılmayacaktır, (C) i vereni yalnızca (B) i vereniyle yaptığı sözleşmenin sonuçlarından, (B) i verenin kuruma olan borçlarından sorumlu olacaktır.

yerinin devrine ilişkin sürelerin kanıtlanması ve bildirim esas sürelerle uyulup uyulmadığının belirlenmesi noktasında öncelikli olarak i verenler tarafından yapılan beyanlar kabul edilecek olup ihbar veya itiraz olması halinde devire ilişkin noter onaylı sözleşme, resmi kurumlara ait kanıtlayıcı belgeler gibi unsurların i verenden istenmesiyle devrin yapıldığı tarih ve buna ilişkin i yeri bildirgesinin süresinde verilip verilmemesinin kontrolü yapılabilecektir.

Diğer yandan tüzel kişiliklerin üçüncü kişiler nezdinde borçlara ve haklara ehil olabilmeleri kurulduklarının tescil ve ilan edilmesi ile birlikte mümkün bulunmaktadır. Tüzel kişilerin ticaret siciline tescil edilerek ilan edilmesi ile birlikte artık kurucularından ayrı, bağımsız, hukuk düzeninin kabul ettiği bir kişilerin varlığı kabul edilmektedir. Tüzel kişiliklerin sigortalı vasfında çalıştırmaları durumunda sigortalının çalıştırıldığı i yeri, sigortalıyı çalıştıran tüzel kişilik de i veren olarak nitelendirilmektedir.

Bu doğrultuda i verenin de i mesisi, i yerinde i veren sıfatının taşıyan gerçek ya da tüzel kişilerin de i mesidir. Tüzel kişilerin ortaklıklarda, ortaklardan birinin, daha fazlasının veya tamamının hisselerini başka birine/birilerine devretmesi, şirketteki hakim durumu de i tirsene bile, şirketin tüzel kişilerininde bir de i kişilik oluşturmayaından, hisse devri i veren de i kişilik olarak nitelendirilemeyecek i yeri tescil kütüğündeki bilgiler güncellenecektir.

Örnek 3: Bir limited şirketin ortaklarının hisselerini başka gerçek veya tüzel kişilere satmaları tüzel kişilerin sona erdirmesinden başka bir ifade ile tüzel kişilerin hissedarları de i misiler olsa dahi ticaret siciline o tüzel kişilik adına kayıt devam ettiğinden bu şekildeki hisse devri i veren de i kişilik olarak görülmeyecek ve hissedar de i kişilik nedeniyle i verenden i yeri devir bildirgesi istenilmeyecektir. Söz konusu durumda yeniden i yeri dosyası tescil ettirilmeyecek ancak i yeri dosyası üzerinde gerekli de i kişilikler yapılacaktır.

Örnek 4: Bir limited şirketin tek gerçek kişilerin ortasında bulunmaktadır. Söz konusu ortak tarafından hisselerin tamamı (%100'lük kısmı) başka kişiye satılmış tir. Hisselerin başka gerçek kişiye satılması tüzel kişilerin sona erdirmesinden başka bir ifade ile tüzel kişilerin hissedarı de i misiler olsa dahi ticaret siciline o tüzel kişilik adına kayıt devam ettiğinden bu şekildeki hisse devri i veren de i kişilik olarak görülmeyecek ve hissedar de i kişilik nedeniyle i verenden i yeri devir bildirgesi istenilmeyecektir. Söz konusu durumda yeniden i yeri dosyası tescil ettirilmeyecek ancak i yeri dosyası üzerinde gerekli de i kişilikler yapılacaktır.

Örnek 5: kişilerin ortaklığı (A) limited şirketinde ortakların ayrı ayrı % 50 lik hisseleri bulunmaktadır. Ortaklardan birisi hisselerini diğer ortaklara satmış tir. Hisselerin diğer ortaklara satılması tüzel kişilerin sona erdirmesinden başka bir ifade ile tüzel kişilerin hisse sahibi de i misiler olsa dahi ticaret siciline o tüzel kişilik adına kayıt devam ettiğinden bu şekildeki hisse devri i veren de i kişilik olarak görülmeyecek ve hissedar de i kişilik nedeniyle

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

İdari devir bildirgesi istenilmeyecektir. Söz konusu durumda yeniden idari devir dosyası tescil ettirilmeyecek ancak idari devir dosyası üzerinde gerekli idari işlemler yapılacaktır.

2.1.1.1- Bazı idari yerlerinde devir ve devri gerektirmeyen haller

2.1.1.1.1- Apartman, idari hanı ve pasaj gibi idari yerlerinde

Kapıcılık, kalorifercilik, odacılık gibi hizmetlerin görülmesi sebebiyle 5510 sayılı Kanunun uygulandığı apartman, idari hanı ve pasaj gibi idari yerlerinin tamamının gerçek veya tüzel kişilere ait olması durumunda tüm olarak başka gerçek veya tüzel kişilere devir veya intikal etmesi halinde diğer devamlı idari yerlerinde olduğu gibi devir idari işlemi uygulanacaktır.

Kat Mülkiyeti Kanununa tâbi bir apartmanın başkasız bölümlerinden bir veya birkaçı sahip idari devir edilirse, idari yerinin tümü ile devri bahis konusu olmadığı için, sadece kat malikleri listesinde isim idari işlemleri yapılması yeterli olacaktır.

2.1.1.1.2- İcra tarafından satılan idari yerlerinde

İcra dairesi tarafından haczedilen idari yerinin başka bir kişiden tarafından icradan alınması halinde, bu idari yerinin bütün hukukî neticeleriyle ve anlaşılabilir şekilde devri bahis konusu olmadığından devir idari işlemi yapılması mümkün değildir. Bu itibarla icradan satın alınarak sigortalı çalıştırılan idari veren adına ayrı idari devir dosyası açılacaktır.

2.1.2- İdari yerinin intikali

Bir idari yerinin idari vereni gerçek kişiden ise, onun ölümü ile bu idari yerinin mirasçısına kalması halinde hukuken intikalden söz edilir. Böyle bir idari devir mirasçı tarafından reddedilmeyip kabul edilmişse, çalışmakta olan idari çalışanların akdi başkalarını da intikal etmesi olacağından intikal hali meydana gelecektir.

İdari devir bildirgesi, gerçek kişiden olan idari verenin ölümü halinde ise, mirasçılarınınca, ölüm tarihinden itibaren en geç üç ay içinde idari yerinin idari işlem gördüğü Kurumun ilgili ünitesine verilecektir. Mirasın reddi halinde bu üç aylık süre içerisinde mirasın reddine ilişkin belgenin verilmesiyle idari devir bildirgesi vermeye ilişkin yükümlülük ortadan kalkacaktır.

Öte yandan Medeni Kanunun 606 nci maddesine göre; “Miras, üç ay içinde reddolunabilir. Bu süre, yasal mirasçılar için mirasçı olduklarını daha sonra örendikleri ispat edilmedikçe miras bırakanın ölümünü örendikleri; vasiyetname ile atanmış mirasçılar için miras bırakanın tasarrufunun kendilerine resmen bildirildiği tarihten itibaren idari işlemeye başlar.” Yine Medeni Kanunun 610 uncu maddesinde de; “Yasal süre içinde mirası reddetmeyen mirasçı, mirası kayıtsız artsız kazanmış olur.” Hükmü yer almaktadır.

Bu itibarla, idari devir bildirgesi mirasın ölüm tarihinden itibaren 3 aylık sürenin sonuna kadar Kuruma verilebileceği gibi 3 aylık süre dolmadan da verilebilecektir.

Örnek 1: A gerçek kişiden idari vereni 8/5/2018 tarihinde vefat etmiştir. Söz konusu idari verenin 2 mirasçısı bulunmaktadır. İlgili mirasçıların vefat tarihinden itibaren 3 ay içinde (8/8/2018 tarihine kadar) sulh hukuk mahkemesinden alacakları reddi miras kararını ilgili üniteye ibraz etmeleri halinde idari devir bildirgesi verilmeyecektir. Söz konusu mirasçılar tarafından 3 ay içinde herhangi bir idari işlem yapılmaması halinde ise miras kabul edilmiş sayılacak olup 3 aylık sürenin sona erdiği 8/8/2018 tarihinde intikale ilişkin idari devir bildirgesi verilmesi gerekecektir. Diğer yandan 3 aylık süre dolmadan 8/6/2018 tarihinde idari devir bildirgesi verilmesi halinde ise bu tarihte (8/6/2018 tarihinde) idari yerinin intikali yapılacaktır.

Öte yandan 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 550 nci maddesi gereği vasiyeti yerine getirme görevlisinin idari devir bildirgesi verme yükümlülüğü bulunmadığından, idari yerinin miras yoluyla intikali halinde mirasçılar, ölüm tarihinden itibaren en geç üç ay içinde, idari devir

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

bildirgesini vermekle yükümlüdür.

Diğer taraftan devir veya intikal nedeniyle düzenlenen işyeri bildirgesine istinaden ayrıca işyeri dosyası tescil edilmeyecek, işlemlerin eski işyeri numarasından devam ettirilebilmesi için, devir veya intikale ilişkin gerekli diğer işlemler tescil kütüklerine kaydedilecektir.

2.2- yerinin nakli

yerinin faaliyette bulunduğu ilden başka bir ilde nakledilmesi halinde, işyeri bildirgesi, işyerinin nakledildiği adresin bulunduğu üniteye, en geç işyerinin nakledildiği tarihi takip eden on gün içinde verilecektir.

Diğer yandan işyerinin, başka bir ildeki adrese nakledilmesi nedeniyle düzenlenen işyeri bildirgesine istinaden yeni işyeri dosyası tescil edilecektir.

Öte yandan yeni tescil edilen işyeri dosyasından dolayı işverenlerce yeni e-sigorta kullanıcı kodu ve şifresi alınması icap etmekte olup gerekli işlemler yeni alınan e-sigorta şifresi ile yapılacaktır.

yerinin nakli dolayısıyla yapılan tescil işleminin ardından işyeri sicil numarası de i t i inden, nakil tarihi itibarıyla hizmet akdi devam eden sigortalılar için eski işyeri dosyasından sigortalı işveren ayrılı bildirgesi, yeni işyeri dosyasından sigortalı işveren giriş bildirgesi düzenlenmesi gerekmektedir.

Aylık prim ve hizmet belgelerinin/muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin düzenlenmesi sırasında, nakil tarihi itibarıyla hizmet akdi devam eden sigortalıların işyerinin nakledildiği tarihten önceki süreler ile ilişkin hizmetlerinin ve kazançlarının eski işyeri dosyası için verilmiş olan e-Sigorta şifresi ile işyerinin nakledildiği tarihten sonraki süreler ile ilişkin hizmetlerinin ve kazançlarının ise yeni işyeri dosyası için verilmiş e-Sigorta şifresi ile bildireceklerdir.

Örnek 1: (A) Ltd. ti. unvanlı işyeri, Tekirdağ ilinden 14/5/2018 tarihi itibarıyla Edirne iline nakledilmiştir.

- yerinin nakline ilişkin işyeri bildirgesi en geç 24/5/2018 (dahil) tarihine kadar Edirne Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne verilecek,

-2018/Mayıs ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgesinin düzenlenmesi sırasında, sigortalıların nakil tarihinden önceki 13 günlük hizmetlerinin eski e-Sigorta şifresi ile nakil tarihinden sonraki hizmetleri yeni e-Sigorta şifresi ile bildirilecek,

- Hizmet akdi devam eden sigortalılar için eski işyeri dosyası üzerinden sigortalı işveren ayrılı bildirgesi, yeni işyeri dosyası üzerinden sigortalı işveren giriş bildirgesi düzenlenecek,

- Yeni işyeri dosyasından dolayı 14/5/2018 tarihinden sonraki hizmetlere ilişkin aylık prim ve hizmet belgesinin düzenlenmesi sırasında ayın kalan gün sayısının 18 olduğu dikkate alınacaktır.

Diğer yandan işyerinin nakline ilişkin sürelerin kanıtlanması ve bildirim esas sürelerin uyulup uyulmadığının belirlenmesi noktasında öncelikli olarak işverenler tarafından yapılan beyanlar kabul edilecek olup ihbar veya şikâyet olması halinde nakle ilişkin sözleşme, resmi kurumlara ait kanıtlayıcı belgeler gibi unsurların işverenden istenmesiyle nakil işleminin yapıldığı tarih ve buna ilişkin işyeri bildirgesinin süresinde verilmemiş işyerinin kontrolü yapılabilecektir.

yerinin aynı il içinde başka bir ünitenin görev bölgesine nakledilmesi hâlinde işyeri

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

bildirgesi verilmeyecektir. Nakil tarihini takip eden 10 gün içinde durum, iş verence eski ve yeni üniteye bir yazı ile bildirilecek, yapılan yazılı bildirim üzerine yeni iş yeri dosyası tescil edilecektir. Yeni ünite, nakil bilgilerine dayanarak iş verene iş yeri sicil numarasını bildirecek, eski ünite de bulunan iş yeri dosyasındaki tescile esas bilgi ve belgelerin birer örneği yeni ünite deki dosyasına konulacaktır.

yerinin başka bir ünitenin görev alanına giren adrese nakledilmesi halinde, durum yeni ünite tarafından bildirim kendisine yapıldığı tarihten itibaren 15 gün içinde eski iş yeri dosyasının bulunduğu üniteye yazılı olarak bildirilecek ve yapılan bildirim üzerine eski iş yeri dosyası Kanun kapsamından çıkartılacaktır.

Öte yandan Ankara'da Rüzgarlı ve Ulucanlar Sosyal Güvenlik Merkezleri, Hatay'da Hatay Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü ve skenderun Sosyal Güvenlik Merkezi, Mersin'de Mersin Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü ve Tarsus Sosyal Güvenlik Merkezi, İstanbul'da Başcağlar, Beşiktaş, Beyoğlu, Fatih, Gaziosmanpaşa, Kadıköy, Pendik, Küçükçekmece Sosyal Güvenlik Merkezleri ile Kocaeli'nde zmit Sosyal Güvenlik Merkezi ve Gebze Sosyal Güvenlik Merkezi ile Türkiye genelindeki diğer sosyal güvenlik il müdürlükleri ana sosyal güvenlik merkezi olarak işlem görmektedirler. Yukarıda belirtilen sosyal güvenlik merkezleri ve sosyal güvenlik il müdürlükleri dışındaki sosyal güvenlik merkezleri de alt sosyal güvenlik merkezi olarak işlem görmektedirler.

Bu kapsamda il içinde yapılan iş yeri nakillerinde ana sosyal güvenlik merkezi (SGM) ve alt sosyal güvenlik merkezi ayırımına göre yapılacak işlemler aşağıda açıklanmıştır.

2.2.1- yerinin aynı il içinde aynı ana sosyal güvenlik merkezine başlı başka bir alt sosyal güvenlik merkezinin görev alanına giren adrese nakledilmesi

yerinin aynı il içinde aynı ana SGM'ye başlı başka bir alt SGM'nin görev alanına nakledilmesi halinde dilekçe ile yapılacak başvuruya istinaden, iş yeri dosyası, eski adresin başlı bulunduğu alt SGM tarafından ana SGM'ye, ana SGM tarafından da yeni adresteki iş yerinin başlı bulunduğu alt SGM'ye transfer edilecektir. Bu doğrultuda nakil işlemi de il dosya transfer işlemi gerçekleştirilmektedir. Eski iş yeri dosyasına ait sicil numarasının yalnızca ilçe kodu ve SGM numarası değiştirildiğinden, nakil tarihinden sonraki işlemleri, eski iş yeri dosyasından verilen e-Sigorta kullanıcı kodu ve şifresi ile yapılmaya devam edilecektir.

Mevcut sigortalılar için sigortalı iş girişi ve işten ayrılış bildirgesi verilmeyeceği gibi, transfer işleminin yapıldığı ayda hizmet akdi devam eden sigortalılar için düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgeleri/ muhtasar ve prim hizmet beyannameleri iş yerinin hangi tarih itibarıyla nakledildiği üzerinde durulmaksızın 30 gün üzerinden düzenlenerek tek bildirim/beyanname halinde Kurum'a gönderilebilecektir.

Örnek 2: iş yeri 15/5/2018 tarihinde, Gölbaşı SGM'nin görev alanına giren adresten Çankaya Sosyal Güvenlik Merkezinin görev alanına giren bir adrese nakleden bir iş veren tarafından,

- Hem Gölbaşı SGM'ye, hem de Çankaya SGM'ye dilekçe ile başvurulacak
- Gölbaşı SGM tarafından iş yeri dosyası ana SGM olan Ulucanlar SGM'ye, Ulucanlar SGM tarafından da Çankaya SGM'ye transfer edilecek,
- iş yerinde çalışan sigortalıların hizmetleri ve kazançları mevcut e-Sigorta kullanıcı kodu ve şifresi ile Sosyal Güvenlik Kurumu'na gönderilecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

2.2.2- yerinin aynı il içinde ve aynı alt sosyal güvenlik merkezinin görev alanına giren bir adresin nakledilmesi

yerinin aynı ünitenin görev alanına giren bir adresin nakledilmesi halinde, yeni adres, iş yerinin nakledildiği tarihten itibaren 10 gün içinde iş yerinin işlemlerini gördüğü üniteye yazılı olarak bildirilecektir. Bu durumda yeni iş yeri dosyası tescil edilmeyecek, iş yeri dosyası için herhangi bir transfer işlemi yapılmayacak sadece iş yerinin adresi güncellenecektir. Söz konusu durumda e-sigorta kullanıcı kodu ve ifresi alınmasına gerek olmadığı gibi, hizmet akdi devam eden sigortalılar yönünden sigortalı iş ten ayrılı ve iş e giri bildirgesi düzenlenmesine de gerek bulunmayacaktır.

2.2.3- yerinin aynı il içinde farklı ana sosyal güvenlik merkezine başlı, bir alt sosyal güvenlik merkezinin görev alanına giren bir adrese nakledilmesi yapılacağı işlemler

yerinin aynı il içinde farklı ana SGM'ye başlı, bir alt SGM'nin görev alanına giren bir adrese nakledilmesi halinde, 10 günlük süre içinde ve dilekçe ile yapılacak başvuruya istinaden yeni adresteki iş yerinin başlı bulunduğu alt SGM tarafından, nakil dolayısıyla yeni iş yeri dosyası tescil edilecektir.

Yeni tescil edilen iş yeri dosyasından dolayı yeni bir e-Sigorta kullanıcı kodu ve ifresi alınması ve nakil tarihi itibarıyla hizmet akdi devam eden sigortalılar için eski iş yeri dosyasından sigortalı iş ten ayrılı bildirgesi, yeni iş yeri dosyasından sigortalı iş e giri bildirgesi düzenlenmesi icap etmektedir.

Bu durumda, aylık prim ve hizmet belgelerinin düzenlenmesi sırasında, nakil tarihi itibarıyla hizmet akdi devam eden sigortalıların iş yerinin nakledildiği tarihten önceki sürelerle ilgili hizmetlerinin ve kazançlarının eski iş yeri dosyası için verilmiş olan e-Sigorta ifresi ile iş yerinin nakledildiği tarihten sonraki sürelerle ilgili hizmetlerinin ve kazançlarının ise yeni iş yeri dosyası için verilmiş e-Sigorta ifresi ile bildirilmesi gerekmektedir.

2.3- yerinin bölünmesi

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 'nın Bölünme başlıklı 159. Maddesinde;

“ a) Tam bölünmede, şirketin tüm malvarlığı bölümlere ayrılır ve diğer şirketlere devrolunur. Bölünen şirketin ortakları, devralan şirketlerin paylarını ve haklarını iktisap ederler. Tam bölünüp devrolunan şirket sona erer ve unvanı ticaret sicilinden silinir.

b) Kısmi bölünmede, bir şirketin malvarlığının bir veya birden fazla bölümü diğer şirketlere devrolunur. Bölünen şirketin ortakları, devralan şirketlerin paylarını ve haklarını iktisap ederler veya bölünen şirket, devredilen malvarlığı bölümlerinin karlılığında devralan şirketlerdeki payları ve hakları elde ederek yavru şirketini oluşturur.”

Hükümleri yer almaktadır.

Bu doğrultuda Türk Ticaret Kanununa tabi olan şirketlerin bölünmeleri ve bölünme sonrasında bölünen şirketin tüzel kişiliği ortadan kalktığı için ve şirketin ikiden fazla farklı şirkete devrolması durumu ortaya çıktığından bölünen şirkete ait iş yeri dosyasının bölünme sonrası ortaya çıkan yeni şirketlerden birine devredilmesinin talep edilmesi halinde, yapılan işlem iş yerinin devri olarak nitelendirilmeyecek olup bölünme sonrasında ortaya çıkan iş yerleri için en geç sigortalı çalıştırılmaya başlanılan tarihte iş yeri dosyası tescil edilecektir.

Örnek 1: A Anonim şirketi 7/1/2020 tarihinde ilgili Ticaret Sicil Müdürlüğü'nün onayı ile B, C ve D anonim şirketleri olarak üçe bölünmüştür. Söz konusu A Anonim

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

İrketinin vergi kimlik numarasının altında Kurumumuzda işlem görmekte olan 1 adet işyeri dosyası bulunmakta olup söz konusu işyeri dosyasında 150 sigortalının bildirimi yapılmaktadır. Söz konusu durumda 150 sigortalının bölünme sonrasında ortaya çıkan yeni şirketlere dağıtılması halinde A Anonim şirketine ait işyeri dosyasından kaynaklanan tüm aktif ve pasifleri ile sigortalıların aktarımı yapılamayacağından bölünme sonrasında ortaya çıkan yeni şirketler için en geç sigortalı çalıştırılmaya başlanılan tarihte işyeri dosyası tescil edilecektir.

Diğer yandan Türk Ticaret Kanununa tabi olan şirketlerin bölünmeleri, bölünme sonrasında birden fazla yeni şirketin ortaya çıkması ve bölünen şirketin vergi kimlik numarası altında Kurumda işlem gören işyeri dosyalarının sayısının da bölünme sonucunda ortaya çıkan şirketlerle aynı olması halinde; mevcut işyeri dosyalarından kaynaklanan tüm aktif ve pasifler ile sigortalıların, bölünme sonrasında ortaya çıkan şirketlere aynen aktarımı yapılması durumunda Kanunun öngördüğü şekilde devir işlemi yapılarak işyeri dosyalarından yerine getirilecek olup devir tarihini takip eden 10 gün içinde işyeri bildirgesi verilecektir.

Örnek 2- B Anonim şirketi 8/1/2020 tarihinde ilgili Ticaret Sicil Müdürlüğü'nün onayı ile C, D, E ve F anonim şirketleri olarak dörde bölünmüştür. B Anonim şirketinin vergi kimlik numarası altında Kurumumuzda işlem görmekte olan 4 adet işyeri dosyası bulunmakta olup bir numaralı işyeri dosyasından 35, iki numaralı işyeri dosyasından 75, üç numaralı işyeri dosyasından 80 ve dört numaralı işyeri dosyasından ise 45 sigortalının bildirimi yapılmaktadır. Söz konusu durumda bölünme sonrasında 1 numaralı işyerinin tüm aktif ve pasifi ile sigortalıları C şirketine, 2 numaralı işyerinin tüm aktif ve pasifi ile sigortalıları D şirketine, 3 numaralı işyerinin tüm aktif ve pasifi ile sigortalıları E şirketine ve 4 numaralı işyerinin tüm aktif ve pasifi ile sigortalıları F şirketine aktarılması halinde 5510 sayılı Kanun kapsamında bir devir söz konusu olacağından devir tarihini takip eden 10 gün içinde işyeri devir bildirgesi verilecektir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İşyeri Tescil, Verenlik İşleminde Özellikli Konular ve Diğer Hususlar

1-Farklı ücret ödeme dönemlerinde ve kamu kurum ve kuruluşlarında farklı statüde sigortalı bulunması halinde işyeri tescili

Tescili yapılacak işyerinde, hem ayın 1'ini ila 30'ü arasında, hem de ayın 15'ini ila müttekip ayın 14'ü arasındaki çalışmaları istinaden ücret alan sigortalıların bulunması halinde, her iki çalışmaya döneminden dolayı iki ayrı işyeri bildirgesi düzenlenerek ayrı ayrı işyeri tescili yapılacaktır.

Aynı kamu kurum ve kuruluşunda, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamına giren sigortalıların çalıştırılması halinde, (a) bendi kapsamına giren sigortalılar için ayrı, (c) bendi kapsamına giren sigortalılar için ayrı işyeri bildirgesi düzenlenerek ayrı ayrı işyeri dosyası tescil edilecektir.

2- Tek ihale ile birden fazla ünitenin görev alanına giren bir işyerinin yapılması hâlinde tescil işlemi

Tek ihale ile birden fazla ünitenin görev alanına giren bir işyerinin yapılması hâlinde,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

İstihkaklarının bir ödenmesi ve teminatlarının tek olması artıyla, işe ilk başlanılan yer çevresine alan üniteye tek iş yeri sicil numarası verilebilecektir. Aynı anda birden fazla ünitenin görev alanlarında işe başlanması halinde, hangi üniteden tek iş yeri sicil numarası alınacağı verenin talebine göre belirlenecek, iş verence, ilgisi bulunan diğer ünitelere yazılı olarak bilgi verilecektir.

Örnek 1: (A) kamu kurumuna ait olan ve söz konusu kamu kurumunun 5 ayı ilde bulunan birimlerinin temizlik işi (B) Ltd. şirketine ihale edilmiştir. Söz konusu işin istihkaklarının bir ödenmesi ve teminatlarının tek olması artıyla, işe ilk başlanılan yer çevresine alan üniteye tek iş yeri sicil numarası verilebilecektir.

Örnek 2: 1 numaralı örnekteki ihale konusu işe 5 ilde aynı gün başlanması halinde, hangi üniteden tek iş yeri sicil numarası alınacağı verenin talebine göre belirlenecek, iş verence, ilgisi bulunan diğer ünitelere yazılı olarak bilgi verilecektir.

3- Aynı iş veren tarafından yaptırılan ve birden fazla yapı ruhsatı bulunan özel nitelikteki binaların inaat iş yerlerinde tescil işlemi

Aynı iş veren tarafından yaptırılan ve birden fazla yapı ruhsatı bulunan özel nitelikteki binaların inaat iş yerlerinde, parsellerinin bitişik ya da yakın olması ve sigortalıların birbirine karışması artıyla inaatların tek sicil numarasında yürütülmesine üniteye izin verilebilecektir.

4- Belirli yerde yapılmayan ve belirli bir merkezden sevk ve idare edilen işlerin tescili

Sigortalı çalıştırılmaya başlanılan, devir alınan veya başka bir iş verene intikal eden işin belirli bir yerde yapılmaması hâlinde iş yeri bildirgesi iş verenin ikametgâhının bulunduğu yer çevresine alan üniteye gönderilecektir.

Örnek 1: Bir durağan otomatik oför çalıştırılan taksit iş yerlerinde iş yeri bildirgesi iş verenin ikametgâhının bulunduğu yer çevresine alan üniteye verilecektir.

Sigortalı çalıştırılmaya başlanılan, devir alınan veya başka bir iş verene intikal eden işin bir 'il'den diğer bir 'il'e geçmesi ve devam etmesi hâlinde işin başladığı yer çevresine alan üniteye, birden farklı ilde yapılan işin aynı zamanda başlaması durumunda iş verenin talebine göre belirlenecek olan üniteye iş yeri bildirgesi verilecektir.

Büro, yazıhane gibi belli bir merkezden sevk veya idare edilmeyen ve faaliyeti belirli bir yere başlanılmayan işler, belirli yerde yapılmayan işler olarak kabul edilecek ve belirli bir yerde yapılmayan işlerde iş verenin ikametgâhı ile işin görüldüğü yerler Kuruma ait ayrı ünite bölgelerinde bulunuyorsa, sigorta işlemlerinin iş verenin yazılı başvurusu üzerine, işin yapıldığı yer çevresine alan ünite veya ünitelerinden biri tarafından yürütülmesine Kurumca izin verilmesi durumunda iş yeri bildirgesi o üniteye verilecektir.

Örnek 2: Kendine ait aracıyla Ankara ili içinde seyyar olarak tekstil ürünleri satan iş yapan (A) iş verenin söz konusu işte çalıştırdığı 2 sigortalısı bulunmaktadır. (A) iş vereni Keçiören Sosyal Güvenlik Merkezi dahilinde ikamet etmekte olup iş yeri bildirgesi Keçiören Sosyal Güvenlik Merkezine verilerek iş yeri tescil edilebileceği gibi sigorta işlemlerinin iş verenin yazılı başvurusu üzerine, işin yapıldığı yer çevresine alan ünite veya ünitelerinden biri tarafından yürütülmesine Kurumca izin verilmesi durumunda iş yeri bildirgesi o üniteye de verilebilecektir.

Faaliyeti belirli bir yere başlanılmamakla beraber, büro, yazıhane gibi belirli bir merkezden sevk ve idare edilen işler, belirli bir yerde yapılmı sayılacak ve iş yeri bildirgesi,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

İnşaatın sevk ve idare edildiği yer çevresine alan üniteye verilecektir.

5- İnşaat, tesisat, tamirat ve tadilat işlerinde işverenlik ve işyeri tescili

5.1- İnşaat, tamirat, tadilat ve tesisat işlerinin özel olarak yapılması halinde işverenlik ve işyeri tescili

İnşaat ruhsatlarına istinaden yapılan gerçek veya tüzel kişilere ait inşaatlar ile mülkiyeti (tapusu) gerçek veya tüzel kişilere ait bina ve diğer inşaatlar ile tamirat, tadilat ve tesisat işyerlerinde yapılan işler, bizzat mülkiyet sahipleri tarafından sigortalı çalıştırılmak suretiyle yapıyor ise belirtilen kişiler işveren kabul edilecek ve işyeri dosyası bu kişiler adına tescil edilecektir.

Örnek 1: Arsa sahibi (A) şahsı, arsası üzerine yaptıracak bir dükkan inşaatını sigortalı çalıştırmak suretiyle tamamlaması halinde, işveren (A) şahsının kendisi olacak ve işyeri dosyası söz konusu işyeri adına açılacaktır.

Diğer yandan inşaat, tamirat, tadilat ve tesisat işlerinin ruhsatsız yaptırılması olması işverenlik sıfatını etkilemediğinden Kurumumuz işlemleri ruhsatlı işlerde olduğu gibi yapılacaktır.

İnşaat, tamirat, tadilat ve tesisat işlerinin sahipleri tarafından herhangi bir sigortalı çalıştırmaksızın tümüyle (inşaat uygulamasındaki deyimle anahtar teslimi olarak) yaptırılmak üzere başka bir gerçek veya tüzel kişiye verilmesi halinde; mülkiyet sahibi ile yapımı üstlenen arasında istisna akdi bulunacağından, işlerin yapımını üstlenen kişi müteahhit sıfatı ile işveren olarak kabul edilecektir.

Belirtilen işlerin malzemeli veya malzemesiz yapılması işverenlik durumlarını değiştirmeyecektir.

Bu hallerde işyeri bildirgesi işlerin yapımını üstlenen kişi tarafından verilerek işyeri dosyası söz konusu işyeri adına açılacaktır. Söz konusu durumda inşaatın yapımını yüklenen kişilerin iş malzemeli veya malzemesiz yapımı olmaları işverenlik sıfatlarında değişiklik yapmayacaktır.

Örnek 2: (A) isimli şahsın kendi arsasına yaptıracak bir fabrika binası için belediyeden ruhsat almıştır. Fabrikanın inşaatı işyeri (B) ye (anahtar teslimi olarak) verilmiştir. 5510 sayılı Kanun kapsamında (B) şahsı işveren olarak esas alınacaktır.

Öte yandan inşaat, tamirat, tadilat ve tesisat işlerinin yapımını sigortalı çalıştırarak gerçekleştiren kişi (mülkiyet sahibi veya müteahhit), yapılan işlerin bir kısmını sair şahıslara yaptırdığı takdirde, işin kısımlarını yapan bu kişi veya kişiler bu işte sigortalı çalıştırdıkları takdirde alt işveren sayılacaktır.

Diğer yandan mülkiyet sahibi veya müteahhit tarafından, sigortalı çalıştırılarak yapılan işlerin bir kısmının sair şahıslara yaptırılması amacıyla, söz konusu şahıslar, yanlarında Kurumdan tescilli devamlı işyerlerinin işçileri dışında sigortalı çalıştırarak iş yapmaları halinde alt işveren sayılacak olup devamlı işyerlerinin işçileri ile iş yapmaları halinde ise alt işveren sayılmayacaklardır.

Örnek 3: (A) isimli şahsın kendi arsasına yaptıracak bir fabrika binası için belediyeden ruhsat almıştır. Fabrikanın inşaatı işyeri (B) ye (anahtar teslimi olarak) vermiştir. (B) şahsı yapılmasını sahibine karşı taahhüt ettiği işin bazı kısımlarını ayrı anlaşmalarla, (C), (D) ve (E) işverenlerine verirse aralarında istisna akdi doğmuş olacağından, bu işverenler Kurumdan tescilli devamlı işyerlerinin işçileri dışında sigortalı çalıştırdıkları takdirde "alt işveren" sayılacaklardır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

5.1.1-Özel olarak yapılan inşaat, tamirat, tadilat ve tesisat işlerinin devri

Özel bir bina inşaatını tümü ile yapmak üzere (yani anahtar teslimi artıyla) sahibinden, alan müteahhit, akdin feshedilmesi, inşaatın mühürlenmesi gibi sebeplerle inşaatı yarım bırakır veya bıraktırırsa, kalan işlerin mülk sahibi tarafından çalıştırılan işçilerle tamamlanması veya başka müteahhitlere verilmesi halinde, bir işveren den dolayı hukukî neticeleriyle devir bahis konusu olmayacağından, işin devam eden veya işi ikmal eden adına ayrıca işin yeri dosyası açılacaktır.

Kurumumuz mevzuatı açısından bir iş yerinin devri, onun bütün hukukî neticeleriyle birlikte, yani aktif veya pasif, işçisi ve tesisatı ile birlikte faaliyet halinde bir başkasına geçmesi demektir. Bu şartlarla yapılan bir el devri işi, çalışmaları hizmet akitlerinin kesintisiz olarak devamı, yani yeni iş verenin bu akitleri tanımamasını kapsayacağından, Kurumumuz uygulamaları bakımından devir sayılacaktır. Aksi halde, ilk iş verenin kendi işçilerinin akdini feshederek faaliyetini geçici veya sürekli olarak durdurmak suretiyle iş yerini sadece binası, tesisatı, makina ve sair demirbaşları ile başkasına satmak veya kiralamak istemesi durumunda ortada 5510 sayılı Kanunun tarifine uygun bir iş yeri kalmamı olacağından bu şekilde yapılacak işlemler Kurumumuz uygulamaları açısından devir olarak nitelendirilmeyecektir.

Yukarıda belirtildiği şekilde akdin feshedilmesi, inşaatın mühürlenmesi gibi sebeplerle inşaatın yarım bırakılması veya bırakılması, kalan işlerin mülk sahibi tarafından çalıştırılan işçilerle tamamlanması veya başka müteahhitlere verilmesi halinde yapılan işin inşaatı faal haldeyken dolayı bir müteahhite veya iş verene devredilmemesi olmasından dolayı söz konusu durum devir olarak tanımlanmayacak ve yeni iş yeri dosyası tescil edilecektir.

Öte yandan özel olarak yaptırılan inşaat, tamirat, tadilat ve tesisat konusu işleri işçi çalıştırılırken başka bir ifade ile faal haldeyken bütün tesisat ve sigortalıları ile birlikte bir iş verenden başka bir iş verene devredilirse kanunun öngördüğü şekilde bir devir işlemi var olduğundan devir işlemi yapılacak olup işlemler mevcut iş yeri dosyasından devam ettirilecektir.

Tamamı ikmal edilmemesi aynı ada ve parseldeki inşaatın yarım bırakılması ve başka bir iş verence tamamlanması hususunda ikinci bir iş yeri dosyası açılmak üzere üniteye müracaat edilmesi halinde, inşaatın bitiminden sonra seviye tespiti hususunda, gerek iş verenler (iş yeri yarım bırakan ve tamamlayan) arasında gerekse ünitelerimizce yapılacak işlemlerde sorun yaşanmamasını teminen, inşaatın seviye tespitini gösteren nitelikte bir belge istenilecektir.

Özel nitelikteki inşaatın devamı sırasında iş verenin vefat etmesi üzerine işin varislerine intikal etmesi halinde; varislerin, mirası reddetmedikleri sürece intikal durumundan dolayı 5510 sayılı Kanunun 11 inci maddesi hükmüne istinaden iş yeri bildirgesi vermesi gerekmektedir. Bu durumda varisler adına yeniden iş yeri dosyası açılması yoluna gidilmeyecek, varisler tarafından iş yeri bildirgesi verilmesi suretiyle aynı iş yeri dosyası üzerinden işlemlere devam edilecektir.

5.2- İnşaat, tamirat, tadilat ve tesisat işlerinin ihale suretiyle yaptırılması

ihale suretiyle işin yapımını üzerine alan gerçek veya tüzel kişilerin müteahhit sıfatını alacak ve 5510 sayılı Kanun kapsamında iş veren olacaktır.

Ancak, ihale yolu ile bir işin yapımını yüklenen müteahhidin 5510 sayılı Kanuna göre iş veren sayılabilmesi için, ihale suretiyle aldığı işin yapımını dolayısıyla sigortalı çalıştırması

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

ve bu işlemlerin ihale konusu işi teçhizatın tırılmak üzere işe alınması gerekmektedir. Taahhüt edilen işin ayrıca sigortalı alınmaksızın müteahhidin esasen mevcut olan aynı mahiyette devamlı işyeri sigortalılarıyla yapılmış olması halinde, ihale konusu işin dolayı ayrıca işverenlik sıfatı söz konusu olmayacağından, taahhüt edilen işin ayrı bir işyeri olarak tesciline gerek bulunmayacaktır.

Yine, bir müteahhidin ihale yolu ile alınmış olduğu işin mahiyeti icabı mevcut işyeri içinde yapılması gerekmeyen (malzeme satımı, mal teslimi, proje çizimi ve buna benzer) işlemlerden olması halinde de, ihale konusu işin ifası sırasında işçi alınmış olsa dahi, ihale konusu işin yapıldığı ayrı ve bağımsız bir işyeri mevcut olmadığından, başka bir ifade ile alınan işçi devamlı işyerine alınmış olduğundan ihale konusu işin dolayı tescili gereken bir işyeri ve işverenlik durumu söz konusu olmayacaktır.

5.2.1- İhale konusu işin aat, tamirat, tadilat ve tesisat işleri veya hizmet işlerinin devri

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Sözleşmenin devri başlıklı 16 nci maddesinde;

“Sözleşme, zorunlu hallerde ihale yetkilisinin yazılı izni ile başkasına devredilebilir. Ancak, devir alacaklarda ilk ihaledeki şartların aranması zorunludur. Ayrıca, isim ve statü değişikliği gereği yapılan devirler hariç olmak üzere, bir sözleşmenin devredildiği tarihi takibeden üç yıl içinde aynı yüklenici tarafından başka bir sözleşme devredilemez veya devir alınamaz. zinsiz devredilen veya devir alınan veya bir sözleşmenin devredildiği tarihi takibeden üç yıl içinde devredilen veya devir alınan sözleşmeler feshedilerek, devreden ve devir alanlar hakkında 20, 22 ve 26 nci madde hükümleri uygulanır.”

Hükmü yer almıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 66 nci maddesinde ise;

"Sözleşme, ita amirinin yazılı izni ile başkasına devredilebilir. Ancak, devir alacaklarda ilk ihaledeki şartlar aranır. zinsiz devir yapılması halinde sözleşme bozulur ve müteahhit veya müteahhit hakkında 62 nci madde hükümleri uygulanır."

Düzenlemesine amirdir.

Bu doğrultuda 4735 ve 2886 sayılı Kanunlara tabi müesseselerden ihale sözleşmesi ile bir işin aatın yapımını üzerine alan müteahhitin ihale makamının izni olmaksızın işi başkasına devretme imkanı bulunmamaktadır. Dolayısıyla işlemler, ihale edilen işe ilişkin ilk tescil edilen işyeri dosyası üzerinden yapılacaktır.

İhale uhdesinde kalan işverenler tarafından işin bölümlere ayrılarak başkalarına devredildiği, işin bu yolla tamamen el çekildiği ve sigortalı çalıştırılmadığı durumlarda yanında sigortalı çalıştırmayan yüklenici işveren sıfatını taşımadığından iş alanlar ile arasında asıl işveren- alt işveren ilişkisi olmayacaktır yanında sigortalı çalıştıran ve ihale konusu işin teki mal ve hizmetlerin yürütülmesini sağlayan işverenler başımsız işveren olarak kabul edilip adlarına işyeri dosyası açılacaktır.

Yukarıda belirtilen hususlar kapsamında her halükarda ana işverenin sigortalı çalıştırması halinde söz konusu işveren adına işyeri dosyası açılacak ana işverenden iş alan ve bu iş için görevlendireceği sigortalıları çalıştıran işverenler ise alt işveren olarak tescil edilebilecektir.

Diğer yandan ihale makamları, zaman zaman ihale konusu işi üstlenen müteahhidin işin belli bir bölümünü yaptıktan sonra (işin tamamlamadan) eksik kalan kısmının başka bir

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

müteahhit tarafından tamamlanmasına yönelik anlaşmalara muvafakat etmekte olup eksik kalan işlerin yapılması hususunda düzenlenen sözleşmede öngörülen teminatları da almaktadır.

Bu doğrultuda ihale konusu işin eksik kalan kısmının sonradan düzenlenen sözleşmeye istinaden işin devir alan tarafından yapılması ve üstlenilen bu kısım için ayrıca teminat alınması halinde, işin devrine idarece muvafakat edildiğine ilişkin yazılı sözleşmenin ibraz olunması kaydıyla, bu nitelikteki sözleşmede, işin önceki kısımlarından dolayı işin devir alanın sorumluluğunun bulunduğu hususunda herhangi bir hükme yer verilip verilmeyeceği üzerinde durulmaksızın, işin devir alan adına ayrıca işin yerli dosyası açılarak eksik kalan kısımlar ile ilgili işlemler açılacak yeni dosyadan yürütülecek, taahhüt edilen ihale konusu işin ihale makamının muvafakatı ile yüklenicisinin de işin mesai durumunda işin yerli dosyasında devir işlemi yapılmayarak yeni müteahhit adına ayrıca bir işin yerli dosyası açılacaktır.

Öte yandan söz konusu durumda işin yerli dosyası tescil ettirilmemesi halinde işin devir tarihi itibarıyla devralan adına yeni işin yerli dosyası açılacak, devir tarihinden sonraki bildirimler bu işin yerli dosyasına aktarılacak ayrıca işin yerli bildirgesinin verilmemesi nedeniyle idari para cezası uygulanacaktır. Asgari işçilik işlemlerine ilişkin işlemler ise her bir işin yerli dosyasından ayrı ayrı yapılacaktır.

6- Kara, deniz ve hava araçlarında işverenlik ve tescil işlemi

Bir yerden diğer yere karadan, denizden veya havadan, insan, hayvan veya eşya taşıyan motorlu veya motorsuz araçlar ile çekme, kazma, kaldırma, yükleme gibi işleri yapan müteahhik makineler (dozer, gradyer, ekskavatör, loader, traktör, vinç gibi) ve ilaçlama işleri yapan araçlarda (ilaçlama uçakları) sigortalı çalıştırıldığı takdirde, bunlar birer işin yerli sayılmaktadır.

6.1- Kara taşıtlarında tescil işlemi

Kara taşıtı yerlerinde sigortalıları hizmet akdiyle çalıştıran kişiler işveren olarak nitelendirilecektir. Araçların hukuken maliki durumunda olan kişiler bu işin yerlerinde 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında belirtilen sigortalı tarifine uygun kişiler çalıştırmadıkça, kanunen işveren sayılmayacaklar ve işin yerli dosyası tescil ettirmeyeceklerdir. Araçları sahibinden kiralayan veya sair şekilde fiilen elinde bulunduran kişiler bunları sigortalı çalıştırmak suretiyle işletiyorsa işveren sayılacak ve bu kişiler tarafından işin yerli bildirgesi verilerek ilgili taşıtı işin yerli olarak tescil edilecektir.

Diğer yandan uygulamada, taksi, minibüs, kamyon, otobüs gibi araçların sahipleri tarafından mülkiyeti muhafaza kaydıyla, plakanın kiralanması gibi yollarla başkalarının kullanımına bırakıldığı durumlar söz konusu olabileceği olup bu durumlarda sahibinden mülkiyeti muhafaza kaydıyla kiralayan ve kendi namına işleten kişiler;

- Aracı bizzat kullanıyor ve yanında başka bir kimseyi çalıştırmıyorsa ortada 5510 sayılı Kanunun hükmüne uygun nitelikte bir işin yerli bahis konusu olamayacağından, ne maliki ne de kendisi işveren sayılmayacak ve işin yerli dosyası tescil edilmeyecektir.

- Aracı bizzat kullanıyorsa ya da kullanmasın her iki halde de yanında hizmet akdine dayanarak başkalarını çalıştırıyorsa, mülkiyetine sahip olan kişiler de işin yerli, mülkiyeti muhafaza kaydıyla aracı kiralayan kişiler ise doğrudan doğruya kendisi işveren olacak ve işin yerli dosyası bu kişiler adına tescil edilecektir.

6.2- Deniz taşıtlarında tescil işlemi

Gerek Ticaret Kanununa, gerekse Deniz Kanununa göre deniz ve göllerde yolcu ve

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

yük nakleden, kurtarma, arama, sondaj, söndürme, temizleme gibi işleri yapan ve genel olarak tekne denilen (gemi, yat, motor, römorkör, vinç, mavna, at, kayık gibi) iş yerlerinde iş akdine (hizmet akdine) dayanılarak çalıştırılan kişiler gemi adamı ismini almaktadır.

Ticaret Kanunu hükümlerine göre gemisini deniz ticaretinde kullanan gemi sahibine donatan, gemiyi sevk ve idare eden kişiye kaptan denilmektedir.

5510 sayılı Kanun kapsamında, sahibi bulunduğu gemide hizmet akdiyle gemi adamı (yani sigortalı) çalıştıran donatan işveren sayılacak, donatan gemisini, işletilmek üzere başkasına kiralamısa gemiyi işleten kişi işveren olacaktır.

Öte yandan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 946 nci maddesinde;

“ Bir geminin başlama limanı o gemiye ait seferlerin yönetildiği yerdir.”

955 nci maddesinde ise;

“ Gemi, başlama limanının tabii olduğu sicil müdürlüğüne tescil olunur.

Bir geminin seferleri yabancı bir limandan veya bir kara kentinden yahut bizzat gemiden yönetildiği takdirde, malik, gemisini dilediği yer sicilüne tescil ettirebilir.

Malikin, Türkiye’de yerleşim yeri veya ticari işletmesi yoksa, bu Kanunda yazılı hakları kullanmak ve görevleri yerine getirmek üzere, sicil müdürlüğüne o bölgede oturan bir temsilci göstermesi gereklidir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Bu doğrultuda gemi, yat, motor, römorkör, vinç, mavna, at, kayık gibi deniz taşıtlarına ilişkin tescil işlemlerine ilişkin olarak işyeri bildirgesi öncelikli olarak deniz taşıtının başlama limanının tabii olduğu sicil müdürlüğüne bulunmuş işyeri sosyal güvenlik il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezine, geminin seferleri yabancı bir limandan veya bir kara kentinden yahut bizzat gemiden yönetildiği takdirde işverenin gemisini tescil ettirdiği sicil müdürlüğüne bulunmuş işyeri sosyal güvenlik il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezine gönderilecektir.

6.3-Yabancı bandıralı gemilerde işyeri tescili

5510 sayılı Kanunun 11 nci maddesinin ikinci fıkrasında;

‘ işveren, örneğin Kurumca hazırlanacak işyeri bildirgesini en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte, Kuruma vermekle yükümlüdür. İşirket kuruluştan itibaren başlama tarihini, ticaret sicili memurluklarına bildiren işverenlerin, bu bildirimleri Kuruma yapılmış sayılır. Ticaret sicili memurlukları, kendilerine yapılan bu bildirim en geç on gün içinde Kuruma bildirmek zorundadır.’

Hükümü yer almaktadır.

Bu başlamada, bir gemi adına işyeri dosyası tescil edilebilmesi için işverenin o gemi de 5510 sayılı kanuna tabii sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte kuruma vermesi gerekmektedir.

Öte yandan maliki yabancı olan ve ülkemiz arasında sosyal güvenlik sözleşmesi olan bir ülkenin bayrağını taşıyan gemide, Türk vatandaşı olarak çalışan gemi adamları hakkında işyeri dosyasının tescilinde de ilgili sözleşme hükümlerine göre işlem yapılacaktır.

Maliki yabancı olan, yabancı bir ülkenin bayrağını taşıyan ve ülkemiz ile arasında bir sosyal güvenlik sözleşmesi bulunmayan gemide, Türk gemi adamlarının çalışması halinde;

a) Türk vatandaşları veya Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiliklerce yabancı bayraklı bir geminin gemi adamları ile birlikte kiralanması halinde, bu

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

gemide çalışan Türk personel 5510 sayılı kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında sigortalı sayılacak,

b) Geminin maliki yabancı bir firma olduğu halde, Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş bir firmanın gemi adamları ile birlikte bu gemiyi kiralaması durumunda, söz konusu gemi Türk Ticaret Kanununun 941 inci madde çerçevesinde Türk bayrağı altında tescil edilmiş ise bu gemide çalışan gemi adamları 5510 sayılı kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacak,

ve ilgili yeri dosyası 6.2- Deniz taşıtlarında tescil işlemi başlıklı bölümde belirtildiği şekilde tescil edilecektir.

6.4- Aynı i kolunda bulunan birden çok kara veya deniz yahut hava ulaştırma araçlarının tescil işlemi

Aynı i verene ait olup, aynı i kolunda bulunan birden çok kara veya deniz yahut hava ulaştırma araçları için tek ilgili yeri dosyası tescil edilecektir. Aynı i kolunda birden fazla nakil aracı bulunan i verence nakil araçlarının kayıtlı olduğu ilgili idareyi gösterir belge ibraz edilerek tek ilgili yeri bildirgesi düzenlenecek ve ilgili yeri, idarenin bulunduğu bölgeyi içine alan Kurum ünitesince tescil edilecektir.

İstanbul ilinde bulunan deniz ulaştırma araçları için dosya tescil işlemi Beyoğlu Sosyal Güvenlik Merkez Müdürlüğüne yapılacaktır.

7- Ruhsatlara ve Ticaret Sicil müdürlükleri tarafından yapılan bildirimlere istinaden yapılacak ilgili yeri tescili

7.1- Genel açıklamalar

Bilindiği üzere, 10/3/2018 tarihli ve 30356 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7099 sayılı Yatırım Ortamının iyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 18 inci ve 19 uncu maddesi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi;

“İrket kuruluunun ticaret sicil müdürlüklerine bildirilmesi halinde yapılan bu bildirim Kuruma yapılmı sayılır ve ilgililerce ayrıca ilgili yeri bildirgesi düzenlenmez.” ekinde de iştirilmi ,

Aynı maddenin altıncı fıkrasına “Bu bildirimlerden hangisinin ilgili yerinin bildirilmesi yerine geçeceği Kurumca belirlenir, belirlenenlerle ilgili ayrıca ilgili yeri bildirgesi düzenlenmez” hükmü eklenmiştir ,

Anılan Kanununun 100 üncü maddesinin üçüncü fıkrası “Kurum, bu Kanun gereğince verilecek her türlü belge veya bilginin internet, elektronik ve benzeri ortamda gönderilmesi hususunda, gerçek veya tüzel kişiler ile yazılı sözleşme ile yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişilere izin vermeye, bu kişileri aracı kılmaya veya zorunlu tutmaya, Kuruma verilmesi gereken her türlü belge, bildirim ve taahhütnamenin gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişileri olmayan kurum ve kuruluşlara verilmesini mecbur kılmaya, söz konusu belgeleri diğer kamu idarelerine ait formlarla birleştirmeye ve bu belgeleri kamu idarelerinin elektronik bilgi işlem ortamından almaya, bu kişilere yapılacak bildirimleri Kuruma verilmiş saymaya, bu Kanununun uygulaması ile ilgili i veren, sigortalı ve diğer kurum, kuruluş ve kişilerin talepleri üzerine veya re’sen düzenleyeceği her türlü bilgi ve belgeyi bilgi işlem ortamında oluşturmaya, bu şekilde hazırlanacak olan bilgi ve belgelerin sadece internet ve benzeri iletişim ortamından ilgili kişilere verilmesini kararlaştırmaya yetkilidir.” ekinde de iştirilmi tir.

Buna göre, 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

kapsamında sigortalı çalıştırılmasa dahi ticaret sicil müdürlüklerince tescil edilen şirket kuruluşları ile Kuruma verilen yetki doğrultusunda yalnızca yapı ruhsatına istinaden Kurumca otomatik işyeri tescili yapılacaktır, bu durumda ilgililerce ayrıca işyeri bildirgesi düzenlenmeyecektir ve Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinde belirtilen belgeler ile genelgeçerlikte yer alan formlardan Ek-4'ün ve Ek-5'in valilikler, belediyeler ve ruhsat vermeye yetkili diğer kamu ve özel hukuk tüzel kişilerine, Ek-5'in ticaret sicil müdürlüklerine verilerek Kurumca ayrıca söz konusu belgelerin istenmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Bu doğrultuda, işyerinin otomatik tescil işlemi sırasında yapılacak işlemler aşağıda açıklanmıştır.

7.2- Ticaret Sicili Müdürlüklerince tescil edilen şirket kuruluşlarına istinaden otomatik işyeri tescili

7.2.1- Genel açıklamalar

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik ile sigortalı çalıştırılmasa dahi ticaret sicil müdürlüklerince tescil edilen şirket kuruluşlarına istinaden işyeri tescilinin otomatik yapılmasına karar verilmiştir. Ticaret sicil müdürlüklerince tescil edilen şirketlerin otomatik olarak işyeri tescilinin yapılabilmesi için ticaret sicil müdürlüklerine yapılan şirket kuruluşu başvurularında verilen bilgiler Ticaret Sicil Müdürlüklerince Kuruma on-line olarak aktarılacaktır. Bu aktarma sonucunda ticaret sicil müdürlüklerince tescil edilen şirketin otomatik işyeri tescil işlemi ve e-Sigorta aktivasyon işlemi yapılacak ve işveren Kuruma müracaat etmeden e-Sigorta işlemlerini yapabilecektir.

Ayrıca, ticaret sicil müdürlükleri şirket kuruluşu dilekçesi ve bildirim formu ekinde kendisine verilen belgeleri Kurumca istenilmesi durumunda ibraz etmek üzere muhafaza edecektir.

Yukarıda anlatılan süreç ticaret sicil müdürlüklerince tescil edilen şirketlerin otomatik işyeri tescili ile alakalı olup; otomatik tescil işlemi yapıldıktan sonra işverenin işyerini devretmesi, kapatması, yeni bir e-Sigorta kullanıcısı belirlenmesi gibi diğer bütün işlemlerde Kuruma verilmesi gereken belgelerin ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğüne/ sosyal güvenlik merkezine verilmesi gerekmektedir.

7.2.2- Ticaret Sicili Müdürlüklerince tescil edilen şirket kuruluşlarına istinaden otomatik işyeri tescili

Ticaret sicili müdürlüklerince tescil edilen şirket kuruluşuna istinaden Kurum tarafından işyeri tescilinin otomatik olarak oluşturulması aşağıda belirtilen amaçlar göz önünde bulundurularak yapılacaktır.

-Ticaret sicili müdürlüklerince tescil edilen şirket kuruluşuna istinaden yapılacak otomatik tescillerde sigortalı çalıştırılıp çalıştırılmadığı önem arz etmediğinden, sigortalı çalıştırmaya ilişkin şirket kuruluşu dilekçesi ve bildirim formunda bir bilgi bulunmasa dahi işyeri dosyası otomatik olarak tescil edilecektir. Bu durumda ayrıca işyeri bildirgesi verilmeyecektir.

- şirket kuruluşu dilekçesi ve bildirim formunda sigortalının çalıştırmaya başlanacağına dair tarih bulunması halinde dosyanın kapsama alınma tarihi olarak bu tarih, müracaat tarihi olarak şirketin kuruluş tarihi; sigortalı çalıştırmaya başlanacağına dair tarihin bulunmaması halinde ise dosyanın kapsama alınma tarihi ve müracaat tarihi olarak

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

İrketin kuruluş tarihi esas alınacaktır.

-Ticaret sicili müdürlüklerince tescil edilen irket kuruluşuna istinaden i yeri dosyası otomatik olarak oluşturulacak ve i yeri tescil ekranında listeleme menüsünde yer alan i yerine ilgili bilgileri içeren bu genelge ekinde yer alan EK-6 formunun dökümü alınarak i verene tebliğ edilecektir.

-Sigortalı çalıştırılmaya başlanmasında otomatik tescil yapılan i yerinde daha sonra i veren tarafından sigortalı çalıştırılmaya başlanması halinde, i yerinin kanun kapsamına alınması tarihi sigortalı çalıştırılmaya başlanılan tarih esas alınarak güncellenecektir. Ancak bu durumda i yeri bildirgesi istenilmeyecek ve i yeri bildirgesinin verilmemesinden dolayı 5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca idari para cezası uygulanmayacaktır.

-Ticaret sicili müdürlüklerince tescil edilen irket kuruluşuna istinaden otomatik i yeri tescili yapıldıktan sonra otomatik tescil edilen irket adına aynı adres için i yeri bildirgesi verilmesi halinde i yeri tescil edilmeyecek ve i lemler otomatik tescil edilen dosya üzerinden yürütülecektir.

-Otomatik i yeri tescili irketlerin ilk kuruluşu için söz konusu oldu undan, i yeri bildirgesi verilmesini gerektiren i lemler (ube açılışı, devir, nev'i de i ikli i, i yerinin nakli gibi) için i yeri bildirgesi verme yükümlülüğü bulunmaktadır.

-Otomatik tescil edilen irketin ihale konusu i alması, bina inaatı, irket kuruluş adresinden farklı bir adreste yeni bir i yeri açması gibi nedenlerle sigortalı çalıştırmaya başlanması halinde i yeri bildirgesi verilecek, verilmemesi halinde 5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca idari para cezası uygulanacaktır.

-Sigortalı çalıştırılmaya başlanmasında otomatik tescil yapılan i yerinde tescil tarihinden itibaren 2 yıl içinde sigortalı çalıştırılmaması halinde oluşturulan dosya sistem tarafından kapsamdan çıkarılacaktır. Ancak 2 yıllık süreden sonra sigortalı çalıştırılması halinde dosya yeniden aktif hale getirilebilecek ve i lemler bu dosya üzerinden yürütülecektir.

-Ticaret sicili müdürlüklerince tescil edilen irket kuruluşuna istinaden otomatik tescil edilen i yerlerinden, e-sigorta başvuru sözleşmesi ilgililere e-devlet üzerinden gönderilecek olup ilgililerin onaylaması durumunda e-Sigorta kullanıcı adı ve şifresi aktif hale getirilecektir.

7. 3- Valilikler, belediyeler ve ruhsat vermeye yetkili diğer kamu ve özel hukuk tüzel kişilerinca verilen yapı ruhsatlarına istinaden otomatik i yeri tescili

7.3.1- Genel açıklamalar

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin altıncı fıkrasında yapılan de i iklik ile Kuruma verilen yetki doğrultusunda Kurum; valilikler, belediyeler ve ruhsat vermeye yetkili diğer kamu ve özel hukuk tüzel kişilerinca verilen yapı ruhsatlarına istinaden otomatik i yeri tescili yapılmasına karar vermiştir. Yapı ruhsatlarına istinaden otomatik i yeri tescili yapılabilmesi için yapı ruhsatına başvuranlar tarafından ruhsat vermeye yetkili mercilere yapılan yapı ruhsatı başvurularında verilen bilgiler ruhsat vermeye yetkili merci Kuruma on-line olarak aktarılacaktır. Bu aktarma sonucunda yapı ruhsatına istinaden i yerinin otomatik tescili işlemi ve e-Sigorta aktivasyon işlemi yapılacak ve i veren Kuruma müracaat etmeden e-Sigorta işlemlerini yapabilecektir.

Ayrıca, ruhsat vermeye yetkili merci yapı ruhsatı ekinde kendisine verilen belgeleri Kurumca istenilmesi durumunda ibraz etmek üzere muhafaza edecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Yukarıda anlatılan süreç yapı ruhsatlarının verilmesinde otomatik işleri tescili ile alakalı olup tescil işlemi yapıldıktan sonra işverenin iş yerini devretmesi, kapatması, yeni bir e-Sigorta kullanıcısı belirlenmesi gibi diğer bütün işlemlerde Kuruma verilmesi gereken belgelerin ilgili Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü/Sosyal Güvenlik Merkezine verilmesi gerekmektedir.

7.3.2- Yapı ruhsatına istinaden işleri tescili

İşleri tescilinin otomatik olarak oluşturulması aşağıda belirtilen amaçlar göz önünde bulundurularak yapılacaktır.

-Yapı ruhsatına istinaden yapılacak otomatik tescillerde sigortalı çalıştırılıp çalıştırılmadığı önem arz etmediğinden sigortalı çalıştırmaya ilişkin yapı ruhsatında bir bilgi bulunmasa dahi işleri dosyası tescil edilecektir. Bu durumda ayrıca işleri bildirgesi verilmeyecektir.

-Yapı ruhsatında sigortalının çalıştırmaya başlanmasına dair tarih bulunması halinde dosyanın kapsama alınma tarihi olarak bu tarih, müracaat tarihi olarak ruhsatın onay tarihi, sigortalı çalıştırmaya başlanmasına dair tarihin bulunmaması halinde ise dosyanın kapsama alınma tarihi ve müracaat tarihi olarak ruhsatın onay tarihi esas alınacaktır.

-Yapı ruhsatında yapı sahibi ve yapı müteahhidi bölümlerinde belirtilen kişilerin aynı olması halinde yapı sahibi adına, farklı olması halinde ise yapı müteahhidi adına dosya tescili yapılacaktır.

-Yapı ruhsatına istinaden işleri dosyası otomatik oluşturulacak ve işleri tescil ekranında listeleme menüsünde yer alan iş yerine ilişkin bilgileri içeren bu genelge eki Ek-6 formunun dökümü alınarak işverene tebliğ edilecektir. Yapı ruhsatına ilişkin işleri tescili otomatik olarak oluşturulduğundan, inşaat ruhsatıyla birlikte Üniteye bizzat gelerek başvurulan ruhsat sahibi adına ayrıca işleri tescili yapılmayacaktır.

-Sigortalı çalıştırılmasa dahi otomatik tescil yapılan iş yerinde daha sonra işveren tarafından sigortalı çalıştırmaya başlanması halinde iş yerinin kanun kapsamına alınma tarihi sigortalı çalıştırılmaya başlanılan tarih esas alınarak güncellenecektir. Ancak bu durumda işleri bildirgesi istenilmeyecek ve işleri bildirgesinin verilmemesinden dolayı 5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca idari para cezası uygulanmayacaktır.

-Yapı ruhsat onay tarihinden önceki bir tarihte sigortalı çalıştırıldığıının tespit edilmesi durumunda işleri bildirgesi verme yükümlülüğünün bulunması nedeniyle, sigortalı çalıştırılmaya başlanılan tarih esas alınarak işleri tescili güncellenerek 5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca idari para cezası uygulanacaktır.

-Sigortalı çalıştırılmasa dahi otomatik tescil yapılan iş yerinde tescil tarihinden itibaren 2 yıl içinde sigortalı çalıştırılmazsa oluşturulan dosya sistem tarafından kapsamdan çıkarılacaktır. Ancak 2 yıllık sürenin sonunda kapsamdan çıkarılan işleri dosyasının oluşturulmasına esas olan yapı ruhsatının geçerli olduğuna dair veya söz konusu yapı ruhsatına ilişkin yenileme ruhsatı ile başvurulması halinde dosya yeniden aktif hale getirilebilecek ve asgari ücret tespitine ilişkin 5510 sayılı Kanununun 85 inci maddesi uyarınca üniteye yapılacak ara tırma işlemi bu dosya üzerinden yürütülecektir.

-Yapı ruhsatına istinaden otomatik işleri tescili yapıldıktan sonra yapı sahibi/yapı müteahhidi adına ilçe bazında aynı T.C./Vergi Kimlik, ada ve parsel numarasıyla işveren tarafından işleri bildirgesi verilmesi halinde işleri tescil edilmeyecek ve işlemler otomatik

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

tescil edilen dosya üzerinden yürütülecektir.

-Yapı ruhsatına istinaden otomatik tescili yapılan işyeri tarafından herhangi bir sigortalı çalıştırılmaksızın anahtar teslimi suretiyle işyeri yaptırılması ve işyeri alan müteahhit tarafından işyeri dosyası açılmak üzere başvuru yapılması durumunda, otomatik tescil edilen işyeri dosyası üzerinden işlemler yürütülecektir. Ancak bu durumda, dosyanın tescil edildiği sosyal güvenlik il müdürlüğü/ sosyal güvenlik merkez müdürlüğü tarafından dosyada müteahhit adına güncelleme işlemleri gerçekleştirilecektir.

-Kurum tarafından otomatik tescil edilen işyeri dosyasından hiç bildirimde bulunulmamasına karşın asgari ücret miktarının tespiti için başvuru yapılması halinde ünitece yapılacak ara tırma işlemi, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 112 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca otomatik tescil edilen dosyadan yapılacaktır.

- Yapı ruhsatına istinaden otomatik tescil edilen işyerilerinden, e-sigorta başvuru sözleşmesi ilgililere e-devlet üzerinden gönderilecek olup ilgililerin onaylaması durumunda e-Sigorta kullanıcı adı ve şifresi aktif hale getirilecektir.

- Yapı ruhsatı dışında kalan diğer tüm ruhsatlar bakımından sigortalı çalıştırılması halinde işyeri dosyası tescil edilebilmesi için işyeri bildirgesi verme yükümlülüğü bulunmaktadır.

7.4- Diğer hususlar

Bu genelgenin 7- Ruhsatlara ve Ticaret Sicil müdürlükleri tarafından yapılan bildirimlere istinaden yapılacak işyeri tescili başlıklı kısmında belirtilen hükümler 7099 sayılı Yatırım Ortamının iyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 18 inci ve 19 uncu maddesinin yürürlüğe girdiği 10/3/2018 tarihinde uygulanmaya başlanmıştır.

8- ihale konusu personel, özerklik veya diğer taahhütlerinde işyeri dosyası tescil edilmesi

Taahhütli ihale kapsamında il veya ilçe milli eğitim müdürlüklerince özerklik taahhütleri, kamu kurum ve kuruluşlarının personelinin taahhütleri ya da yük nakline veya yükleme boşaltmalarının ihale kapsamında gerçek veya tüzel kişiler ile kooperatif veya birlikler tarafından üstlenilerek ikmal edilmesi halinde işyeri dosyalarının kimlerin adına açılması gerektiği ile asıl-alt ihale veren hususlarında yürütülecek olan işlemler yapılan işyeri ve işyeri yapanların sigortalılık durumları birlikte değerlendirilerek aşağıda açıklanmıştır.

ihale konusu olan söz konusu işyerilerin gerçek veya tüzel kişilerce ya da birlik ve kooperatiflerce üstlenilmesi durumunda;

8.1- Yüklenicilerin gerçek kişiler, kooperatif, birlik veya şirket olmaları ve ihale konusu işyeri 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştırmaksızın gerek kendilerinin, veya üyelerinin ya da ortaklarının vasıtasıyla, gerekse sözleşme yaptıran araç sahiplerinin araçlarında bilfiil çalışarak yapmaları halinde işyeri dosyası açılmayacaktır.

8.2-Yüklenicilerin, kooperatif, birlik veya şirket olmaları ve ihale konusu işyeri kendilerinin veya üyeleri ya da ortakları vasıtasıyla 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştırmaksızın yapmaları halinde, ihale konusu işyeri nedeniyle işyeri yapanlar ile kooperatif, birlik veya şirket arasında hizmet akdi bulunmadığı dikkate alınarak ihale konusu işyeri nedeniyle işyeri dosyası açılmayacaktır.

8.3- Söz konusu işyerilerin gerçek kişiler, kooperatif, birlik veya şirket olarak üstlenilerek

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

4/1-(a) kapsamında sigortalı çalıştırılarak yapılması halinde, işi üstlenen kişi veya kooperatif, birlik veya şirket işi veren sayılacak dolayısıyla işi yeri dosyası işi üstlenen bu kişiler adına açılacak işin bölümünden işi alıp kendi adına sigortalı çalıştıran kişiler ise alt işi veren olarak aynı dosyadan yükümlülüklerini yerine getireceklerdir.

8.4- Gerçek kişi, kooperatif, birlik veya şirket olarak üstlenilen ihale konusu işlerin tümünün yüklenicinin devamlı işi yeri işçileri vasıtasıyla yapılması veya söz konusu işlerin kısmen devamlı işi yeri sigortalıları kısmen de yüklenicilerin kendisi (şirket ortakları, kooperatif, birlik üyeleri tarafından) tarafından yapılması durumunda da ihale konusu işi nedeniyle Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştırılmadığı dikkate alınarak ihaleli işi nedeniyle işi yeri dosyası açılmayacaktır.

9- Maden ve taş ocakları yerlerinin tescili ve işverenlik ilhakları

3213 sayılı Maden Kanunu uyarınca maden ruhsatını alan gerçek veya tüzel kişinin ruhsata konu işi 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında işi çalıştırarak fiilen kendisinin yapması durumunda işi yeri dosyası ruhsat alan kişi adına açılarak 5510 sayılı kanunda belirtilen yükümlülükler bu kişilerce yerine getirilecektir.

Diğer yandan 3213 sayılı Maden Kanunu uyarınca maden arama ruhsatının, ön işletme ruhsatı ve işletme ruhsatı hakkının bazı şartlar yerine geldiği takdirde gerçek veya tüzel kişilere devri mümkün olmaktadır.

Bu bakımdan adına işi yeri tescil edilmiş ve Kurumda işi veren olarak kayıtlı olan kişilerin bu haklarını başkalarına tamamen devrettikleri resmen tevsik ve tespit olunduğunda devralan kişilerin ruhsatlı iş yerinde sigortalı çalıştırdıkları beyan ve tespit edildiği takdirde, bu kişiler yeni bir işi yeri dosyası açılmaksızın işi yeri devir alan işi veren olarak işlem görecektir.

Söz konusu ruhsatları uhdesine bulunduran kişiler, maden arama ve işletme sahalarını, kendileri herhangi bir sigortalı çalıştırmaksızın başka özel veya tüzel kişilere (işletilmesinden elde edilecek maden cevherinden ton başına belli bir hisse almak, veya taş ocaktan belli bir nispette kâr almak, rödavans gibi yol ve usullerle) devretmişlerse iş yerini fiilen işleten ve sigortalı çalıştırdığını Kuruma beyan eden kişiler işi veren sıfatını haiz olacaklardır.

Sosyal güvenlik kanununun uygulanmasında, açılması ve işletilmesi için diğer Kanunların aradığı ruhsat ve sair şartları haiz olan ile olmayanlar arasında işverenlik sıfatı bakımından fark gözetilmemiştir. Ancak, maden işletmesini ruhsat sahibinden çeşitli şekillerde alıp çalıştıran kişiler Kuruma kendi adına işi yeri bildirgesi vermemi ve madeni fiilen kimin işlettiği muteber bir belge, sözleşme ile veya mahalli inceleme ile tespit edilememişse, bu takdirde sigortalı çalıştırılan bu gibi iş yerlerinin resmî ruhsat sahibi işi veren olarak işlem görecektir.

Maden iş yerlerinin ruhsat sahipleri, maden işletmesini başkalarına devretmiş olmakla beraber, Maden Kanununun ilgili maddeleri uyarınca madendeki teknik faaliyetin tanzim ve kontrolünü kendi adına yürütmek üzere birtakım kişileri hizmet akdi ile çalıştırıyorsa, bu takdirde bu iş yerinin esas işvereni kendisi olacak, fiilen işleten kişiler ise 5510 sayılı Kanununun 12 nci maddesi uyarınca alt işveren addedileceklerdir.

10- Noterlik iş yerlerinin tescili ve devri

Noterlik görevine ataması yapılan noterin noterlik faaliyetlerini yanında Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştırılması halinde noter

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

adına işyeri dosyası tescil edilerek 5510 sayılı Kanundan doğan her türlü yükümlülükler bu dosya üzerinden yerine getirilecektir.

Diğer yandan noterin atanması, emekli olması veya ölümü halinde noter işyerlerinin belirtilen nedenlerle boş kaldığı dönemde, noterin ayrılmasıyla boş alan noterlik işyerinde işlemler noter vekilleri tarafından yürütülmektedir. Bu doğrultuda noter işyerlerinin vekaleten yürütüldüğü dönemlerle sınırlı olmak üzere, noter vekillerinin noterlik işvekaleten yürütmüştüğü dönemlerde kendi vergi kimlik numaraları üzerinden işverenlik/mükellefiyet yükümlülüklerini yerine getirdikleri, işyerinde çalışan sigortalılarla arasındaki ilişkinin çalışan ile çalışan konumunda olması yani hizmet akdine dayanması, Noterler Birliği ile noter vekili olarak kabul edilen kişilerin 5510 sayılı Kanun kapsamındaki tüm yükümlülükleri nedeniyle mahkeme kararlarından da anlaşılacağı gibi kendilerinin sorumlu tutulmaları kapsamında işveren olarak addedilmesi uygun görüldüğünden, noterlik işyerlerinin boşta kalmış olduğu dönemlerde noterlik işlemlerini yürütmekle görevli noter vekilleri mevcut noterlik dosyalarında isim tashihi yapılarak işveren olarak kaydedilecektir.

Ayrıca noterlik işyerine yeni noter atanıncaya dek noterlik işlemlerini yürütmekle görevli olan noter vekillerinin bu dönemdeki işverenlik işlemlerinin yasal zorunluluktan kaynaklandığı dikkate alınarak, noterlik işyerindeki işverenlik işlemlerinin öncesinde başlatılan 4/a kapsamındaki sigortalılığın devam ettirilmesi, dolayısıyla kendi işyerinden 4/a kapsamındaki sigortalılığının bu dönem zarfında kabul edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan Adalet Bakanlığı inceleme noterlik görevinden ayrılan şahsın yerine yeni bir noterin atanması halinde, 5510 sayılı Kanununun 11 inci maddesi bakımından bir devir keyfiyeti yani işyerinin sigortalıları ve bütün hukuki sonuçları ile birlikte başka bir şahsa devri söz konusu olmayacağından devir bildirgesi verilmeyecektir. Ancak bu durumda, yeni atanan noter göreve başlama tarihi itibarıyla 5510 sayılı Kanuna göre sigortalı çalışan tırır ise en geç sigortalı çalışmaya başlama tarihi itibarıyla işyeri bildirgesi verilecektir.

11- Mümeyiz küçüklere ve sınırlı ehliyetsizlere ait işyerlerinin tescili

işverenin 18 yaşından küçük olması halinde, işyeri bildirgesinin işverene ait bölümlerinin "18 yaşından küçük kimseye velayeten velisinin adı" ibaresi ile doldurularak imzalanmasını müteakip, velayetçi işveren vekili sayılarak işyeri tescil edilecektir. Söz konusu durumda kendisine velayetçi atanmış kişi (çocuk) işveren olacaktır.

işverenin, Medeni Kanuna göre sınırlı ehliyetsiz olması nedeniyle kendisine vasi atanması halinde, işyeri bildirgesinin işverene ait bölümlerinin "Sınırlı ehliyetsiz kimseye vesayeten vasisinin adı" ibaresi ile doldurularak imzalanmasını müteakip, vasi işveren vekili sayılarak işyeri tescil edilecektir. Söz konusu durumda kendisine vasi atanmış kişi (sınırlı ehliyetsiz kimse) işveren olacaktır.

12- Konsorsiyum ve iş ortaklığı şeklinde üstlenilen ihale konusu işlemlerin tescili

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 14 üncü maddesinde; ortak girişimlerin iş ortaklığı ve konsorsiyumlardan oluştuğu, iş ortaklığı üyelerinin; hak ve sorumluluklarıyla işlemin bütününe yapmak üzere, konsorsiyum üyelerinin ise, hak ve sorumluluklarını ayrı ayrı işlemin kendi uzmanlık alanlarını yapmak üzere bir araya geldikleri; iş ortaklığı anlaşma ve sözleşmesinde, iş ortaklığını oluşturan gerçek veya tüzel kişilerin taahhüdünün yerine getirilmesinde müteakip ve müteakip sorumlu oldukları; konsorsiyum anlaşma ve sözleşmesinde ise, gerçek veya tüzel kişilerin işlemin hangi kısmını taahhüt ettikleri ve taahhüdünün yerine getirilmesinde koordinatör ortak aracılığıyla koordinasyonun sağlanacağı

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

belirtilmiştir.

Bu doğrultuda ihale yoluyla yapılan işlerin konsorsiyum şeklinde üstlenilmesi hâlinde, konsorsiyumu oluşturan üstlenicilerin her birine müstakilen istihkak ödemesi ve bu üstleniciler tarafından idareye ayrı ayrı teminat verilmiş olması kaydıyla üstlenicilerin her birine, verecekleri işleri bildiremelerine istinaden Kurumca ayrı ayrı işleri sicil numarası verilebilecektir. İhale konusu işlerin ortaklık şeklinde üstlenilmesi durumunda ise, işleri, iş ortaklığı adına ve tek işleri sicil numarası verilerek tescil edilecektir.

12.1- Konsorsiyum ve iş ortaklığı içinde alt işverenlik

Öte yandan 5510 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrasında; "4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre sigortalı sayılan kişileri çalıştıran gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişileri olmayan kurum ve kuruluşları işverendir."

hükümü yer almaktadır.

Yine bilindiği üzere, 5510 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin altıncı fıkrasında "Bir işverenden, iş yerinde yürütülen mal veya hizmet üretimine ilişkin bir işlete veya bir işin bölümü veya eklentilerinde, iş alan ve bu iş için görevlendirdiği sigortalıları çalıştıran üçüncü kişiyi alt işveren denir. Sigortalılar, üçüncü kişilerin aracılığıyla işe girmiş ve bunlarla sözleşme yapmış olsalar dahi, asıl işveren, bu Kanunun işverene yüklediği yükümlülüklerden dolayı alt işveren ile birlikte sorumludur."

hükümleri yer almaktadır.

Kanunun söz konusu hükmüne istinaden asıl işveren-alt işveren ilişkisinde söz edilebilecek için;

- iş yerinde sigortalı çalıştıran asıl işverenin varlığı,
- Alt işverenin yapmayı üstlendiği iş için sigortalı çalıştırması,
- işin asıl işverenin iş yerinde yürütülmesi,

-Alt işverenin iş yerinde asıl işverenin yapmış olduğu işin bir bölümünde, eklentilerinde veya yardımcı işlerinde iş alması,

artlarının aynı anda gerçekleşmesi gerekmektedir.

Bu itibarla; her ne kadar 5510 sayılı Kanunun alt işverenlikle ilgili maddesinin lafzında üçüncü kişiyi ibaresi yer alsa da; ilgili maddede üçüncü kişiyi kast edilen husus, sigortalı çalıştıran gerçek veya tüzel kişiyi yahut tüzel kişileri olmayan kurum ve kuruluşları oldu undan; Ortaklıklarını oluşturan işverenlerin her birinin ayrı ayrı iş ortaklığından bağımsız ve ayrı şekilde işverenlik sıfatı bulunması nedeniyle, asıl işveren-alt işveren ilişkisinin ortaya çıkması bakımından yukarıda söz edilen şartların gerçekleşmesi artıyla, iş ortaklığını oluşturan işverenlerden her biri iş ortaklığının alt işvereni olarak tescil edilebilecektir.

Örnek 1 : (A) A. ve (B) A. ortaklığı tarafından taahhüt edilen yol yapımı işi dolayısıyla iş ortaklığını oluşturan ortaklardan A A. nin alt işveren olarak tescil edilmesi talep edilmiştir. Asıl işveren olan (A) A. ve (B) A. iş ortaklığından iş alan (A) A. nin bağımsız ve ayrı şekilde işverenlik sıfatı bulunması nedeniyle, asıl işveren-alt işveren ilişkisinin ortaya çıkması bakımından yukarıda söz edilen şartların gerçekleşmesi artıyla, alt işveren olarak tescil edilmesi mümkün olacaktır.

13- Konut iş yerleri ile iş hanı ve pasaj iş yerlerinde işverenlik

Kapıcı ve kaloriferci gibi hizmetlilerin çalıştırıldığı konutlar (apartmanlar) işyeri

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

sayılacaktır.

634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 34 üncü maddesinin 1 inci ve 2 nci fıkrası hükümlerine göre;

“Kat malikleri, ana gayrimenkulün yönetimini kendi aralarından veya dışarıdan seçecekleri bir kimseye veya üç kişilik bir kurula verebilirler; bu kimseye (Yönetici), kurula da (Yönetim kurulu) denir.

Ana gayrimenkulün sekiz veya daha fazla bağımsız bölümü varsa, yönetici atanması mecburidir.”

Hükümleri yer almıştır.

Aynı Kanunun 38 inci maddesine göre de; yöneticinin, kat maliklerine karşı aynen bir vekil gibi sorumlu olduğu, 40 nci maddesinde de, yöneticinin, kaide olarak vekilin haklarına sahip olduğu açıklanmıştır.

Bu doğrultuda yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde kat malikleri kurulu seçen, yönetici ise seçen vekili sayılacaktır.

Öte yandan iş yeri tescil aşamasında iş yeri dosyasının karar defterinde yöneticinin kim olduğu ve iş yeri tescili hususunda yetkilendirildiği hususuna ilişkin karar alınmış olması nedeniyle apartmanda ikamet edenlere ait bir liste de alınmak suretiyle iş yeri dosyası kat malikleri kurulu adına tescil edilecektir.

Diğer yandan 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun, yukarıda belirtilen hükmü gereğince yönetici tayininin isteğiyle bırakılmaması 8'den az bağımsız bölümü olan apartmanlarda bir yönetici seçilmemesi ancak aralarından veya dışarıdan bir kişiye yönetim görevini verilmesiyle yönetim görevi verilen kişiler 5510 sayılı Kanun uyarınca seçen vekili sayılacaklar kat malikleri kurulu da seçen sayılarak iş yeri dosyası kat malikleri kurulu adına tescil edilecektir.

Kat mülkiyetinin bahis konusu olmadığı ve tamamı bir kişiye ait bulunan apartmanlarda, kapıcı ve kaloriferci çalıştırılması halinde bunları hizmet akdi ile iş alan ve çalıştıran kişi kim ise seçen olacaktır. Böyle bir apartmanda oturan kiracılar tarafından alınıp çalıştırılan kapıcı ve kalorifercinin iş veren apartmanın sahibi değil, kiracılar olacaktır.

Tek mesken olarak kullanılan bir evde (mesela bir villa veya köyde) kapıcı, kaloriferci, bahçıvan çalıştırılıyorsa, bunların sigortalı sayılması suretiyle bahse konu evin iş yeri ve bunları çalıştıran kimse de iş veren olarak esas alınacaktır.

İhtiva ettiği bir çok oda veya dairelerde çeşitli iş yeri (büro, atölye, ticarethane gibi) bulunan iş hanı, pasaj ve benzeri toplu iş yeri binalarında temizlik, bekçilik, odacılık, kâtiplik, asansör ve kalorifer tesisleri gibi müteakik hizmetlerin yürütülmesi amacıyla sigortalı çalıştırılması halinde söz konusu yerler iş yeri sayılacaktır.

Bu gibi iş hanı ve pasajların gerçek veya tüzel kişileri iş haiz sahipleri, bahsi geçen hizmetler için sigortalı çalıştırdıkları takdirde iş veren sayılacaklardır.

İş hanı veya pasajın yönetimi (bekçi, odacı, temizlikçi, kaloriferci, v.s. gibi ahısların çalıştırılması gibi işler için) malikler dışından (kiracılar dahil) atanan bir yönetici veya müdüre verildiği takdirde, yöneticilik görevi yapan bu ahıslar iş veren vekili konumunda olacaklar, iş hanı ve pasaj yönetim kurulu adına işleri yönetecekleri için iş hanı ve pasaj adına dosya tescil edilecektir.

İş hanı ve pasajlar, dini bir kuruluşa veya cemaate veya hayır kurumuna ait ise,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

bu belgeleri her bakımdan temsil eden yönetim kurulu veya mütevelli heyeti ile veren olarak kabul edilecektir.

Tamamı bir gerçek veya tüzel kişiyi, dini bir kuruluşa veya cemaate veya hayır kurumuna veya tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşuna ait olan ve kiracıların bulunduğu han ve pasajlarda, malik (mülk sahibi) ile veren sayılmayacak, sigortalı olması gereken temizlikçi, odacı, bekçi, kaloriferci vs. gibi şahısları kiracılar, ile veren olarak kabul edilecektir.

14-Okul aile birliklerinde iş yeri tescili

Okul aile birliklerinin iş yeri olmayı gerektiren yerleri kendilerinin işletmeleri veya herhangi bir şekilde kendilerinin sigortalı çalışanları halinde, ile veren ilgili birlik, aksi durumda yani iş yeri olmayı gerektiren yerlerin kiralama usulü ile işletilmesi halinde ise ile veren, ilgili kira sözleşmesi taraf olan kiracı kişiyi veya kuruluşa olacaktır. Dolayısıyla okul aile birliğinin bizzat söz konusu iş yerini kendisinin işletmesi veya herhangi bir şekilde sigortalı çalıştırması halinde mahiyet kodu "2" olarak, kiralama yoluyla işletildiği durumlarda ise kiracı kişiyi veya kuruluşa adına tescil edilen iş yerinin mahiyet kodu "4" olarak verilerek iş yeri dosyası tescil edilecektir.

15- Aile hekimliklerinde iş yeri tescili

5258 sayılı Kanunun 8 inci maddesine dayanılarak 25/5/2010 tarih ve 27591 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliğinin 18 inci maddesinin dördüncü fıkrasında, aile hekimlerinin, sağlık hizmetlerine yardımcı olmak amacıyla ebe, hemşire, sağlık memuru, tıbbi sekreter gibi ilave sağlık hizmetleri personeli ile güvenlik, temizlik, kalorifer, sekreteryaya vb. hizmetler için ferden veya mütereken personel çalıştırabileceği ya da hizmet satın alabileceği belirtilmiştir, 29 uncu maddesinde ise aile sağlık merkezinin, aile hekimlerinin ve aile sağlık elemanlarının, mevzuat ve sözleşme hükümlerine uygunluk ile diğer konularda Bakanlık, ilgili mülki idare amirleri ve yerel sağlık idare amirleri veya bunların görevlendireceği personelin denetimine tâbi olduğu belirtilmiştir.

Aile sağlık merkezlerinde aile hekimi, aile sağlık elemanı ve aile hekiminin isteği halinde çalıştırabileceği yardımcı personel (güvenlik, temizlik, sekreteryaya vb.) olmak üzere üç türlü personelin istihdamı söz konusudur. Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere aile hekimleri ve aile sağlık elemanları ilgili kanun ve yönetmeliklerinde sayılan merciler ile sözleşme imzalamı ve sözleşme ücreti karlı çalıştırılan görevlileridir. Aile hekimi, aile sağlık elemanının 5510 sayılı Kanundan kaynaklanan yükümlülükleri Sağlık Bakanlığının ilgili birimi tarafından yerine getirilecektir. Aile hekimleri tarafından istekleri halinde çalıştırılacak yardımcı personel hakkında (güvenlik, temizlik, sekreteryaya vb.) ise Bakanlık, ilgili mülki idare ve sağlık idaresinin 5510 sayılı Kanun açısından herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır. Aile hekimi ve aile sağlık elemanlarının iş vereni ilgili il sağlık müdürlüğüdür ve iş yeri mahiyet kodunun "1" olarak verilerek tescil edilmesi gerekmektedir. Aile hekiminin ihtiyari olarak çalıştırılan yardımcı personelin iş vereni ise aile hekimidir ve bu durumdaki iş yerinin mahiyet kodu "2" olarak verilerek tescil edilecektir.

Bu doğrultuda sözleşme yapılarak çalıştırılan aile hekimleri ve aile sağlık elemanlarının bildirimleri, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) veya (c) bendi kapsamındaki sigortalılık statüsüne bakılarak Sağlık Bakanlığının ilgili birimi adına tescilli/tescil edilecek iş yeri dosyalarından yapılacak,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Buna karşın, aile hekimleri tarafından sağlık hizmetlerine yardımcı olmak amacıyla hizmet akdine istinaden ebe, hemşire, sağlık memuru, tıbbi sekreter gibi ilave sağlık hizmetleri personeli ile güvenlik, temizlik, kalorifer, sekreteryaya vb. hizmetler için sigortalı çalıştırılması halinde, bu sigortalıların, aile hekimleri tarafından düzenlenecek olan işyeri bildirimlerine istinaden “Gerçek Kişiler İşyeri Tescil” ekranından “2” mahiyet kodu ve “8621-Genel Hekimlik Uygulama Faaliyetleri” iş kodu ile aile hekimi adına tescil edilecek olan işyeri dosyasından bildirilecektir.

Diğer taraftan, Sağlık Bakanlığınca, birden fazla aile hekiminin, aile sağlık merkezlerinde çalıştırılması, dolayısıyla, bu merkezlerde aile hekimleri tarafından işe alınan yardımcı personel için tescil edilecek işyeri dosyalarının ne şekilde tescil edileceği söz konusu olabilmektedir.

25/1/2013 tarihli ve 28539 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliğinin 26 nci maddesinde;

“Aile sağlık merkezinde birden çok aile hekimi hizmet veriyor ise, aile hekimleri kendi aralarında bir yönetim planı oluşturarak yönetici belirler ve yönetici ismini müdürlüğe bildirirler. Yönetici seçimi zorunlu haller dışında yılda bir kez yapılır. Yönetim tarafından alınan kararlar karar defterine işlenir. Yönetici, aile sağlık merkezinin işletilmesinden birinci derecede sorumlu olduğu gibi bu merkezin müdürlük ve toplum sağlık merkezi ile koordinasyonunu sağlamakla da görevlidir. Yöneticinin diğer aile hekimleri ve aile sağlık elemanları üzerinde herhangi bir idari görev ve sorumluluğu bulunmaz.”

Hükmü yer almaktadır.

26/8/2010 tarihli ve 27684 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 275 Seri Nolu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde ise;

“Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin son fıkrasının Maliye Bakanlığınca verilen yetkiye istinaden, aynı maddenin birinci fıkrasında tevkifat yapacaklar arasında sayılmayan aile hekimlerinin, aile hekimliği hizmetlerinin verilmesiyle ilgili olarak temizlik, sekreterlik, oförlük gibi hizmetler için yanlarında çalıştıracakları hizmet erbabına yapılacak ücret ödemeleri, serbest meslek işleri dolayısıyla yapılan ödemeler ile işyeri kira ödemeleri ve esnaf muafından yararlananlardan mal ve hizmet alımları karşılığında yapılan ödemelerden maddede belirtilen oranlarda tevkifat yapmaları uygun bulunmuştur. Birden çok aile hekiminin görev yaptığı aile sağlık merkezlerinde ise bu yükümlülük yönetici olarak belirlenen aile hekimi tarafından yerine getirilecektir.”

Düzenlemesi yer almaktadır.

Söz konusu hükümler doğrultusunda birden fazla aile hekiminden oluşan aile sağlık merkezlerinde aile sağlık merkezi işleten, yönetici konumunda olan aile hekimi işe işveren vekili olarak esas alınacak olup aile hekimliğiindeki yönetici hekimin T.C. kimlik numarası görev süresi ile sınırlı olmak kaydıyla aile hekimliği ile ilgili kılendirilecektir.

Her yıl gerçekleştirilen yönetici değişikliğine istinaden karar defteri ilgili üniteye ibraz edilecek olup ünite tarafından yeni işveren vekili olan aile hekimine ilgili bilgiler işyeri tescil kütüğüne görev süresi ile sınırlı olmak kaydıyla işlenecektir.

16- Ülkemizle arasında sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlere ait işyerlerinin tescili

5510 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde;

“Ülkemiz ile sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

yurtdışıındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır ve bunlar hakkında kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır. Bu sigortalıların uzun vadeli sigorta kollarına tabi olmak istemeleri halinde, 50 nci maddenin ikinci fıkrasındaki Türkiye’de yasal olarak ikamet etme şartı ile aynı fıkranın (a) bendinde belirtilen şartlar aranmaksızın haklarında isteğe bağlı sigorta hükümleri uygulanır. Bu kapsamda, isteğe bağlı sigorta hükümlerinden yararlananlardan ayrıca genel sağlık sigortası primi alınmaz. Bu bent kapsamında yurtdışıındaki işyerlerinde çalışan sigortalıların, bu sürede ödedikleri isteğe bağlı sigorta primleri 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık sayılır.”

Sosyal Sigorta Tebliği Yönetmeliğinin 87 nci maddesinde;

“Ülkemiz ile uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi bulunmayan ülkelerde üstlenilen işverenlerce yurtdışıındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır ve bunlar hakkında kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır.

Yurtdışına sigortalı götüreceği işverene ait işyeri, Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulu ve tescilli olmalıdır. Yabancı ülke mevzuatına göre kurulan firmalarca yurtdışında gerçekleştirilen işlerde çalıştırılan Türk vatandaşları hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

İşverenler, yurtdışında yapacakları işi, yeni tescil edecekleri işyeri dosyasından bildirecek sigortalılarca gerçekleştirilecek işi; işyeri merkezlerinin başlıca olduğu üniteye işyeri dosyası tescil ettirerek, sosyal sigorta yükümlülüklerini bu dosyadan yerine getireceklerdir. İşyeri bildirimine ekine, bu Yönetmeliğin 29 uncu maddesinde sayılan belgelerden ayrı olarak işyeri alındığını belgeleyen sözleşme örneği ile ilgili ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti Dış Temsilcisi yazısı veya Ticaret Bakanlığı’na düzenlenecek belge eklenir. Aynı ülkede kısa vadeli sigorta kolu prim oranı aynı olan başka bir işyeri üstlenilmesi halinde, bu işyerinde çalışan sigortalılarla ilgili sosyal sigorta yükümlülükleri de, daha önce tescil edilmiş olan işyeri dosyası üzerinden yerine getirebileceklerdir.”

Hükümleri yer almakta olup ülkemizle arasında sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde üstlenilen işverenlere ait işyerlerinin tescilinde Yönetmelikte belirtildiği şekilde işlem yapılacaktır.

Diğer yandan ülkemiz ile sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçilerin sosyal güvenliklerinin sağlanması ve prime esas kazançlarının tespiti konusunda 24/11/2016 tarih ve 15865092 sayılı Bakanlık OLUR'u ile;

1- Ülkemiz ile sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde üstlenilen işverenlerce yurtdışıındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçiler ve işverenleri tarafından düzenlenerek Türkiye Kurumunca onaylanan Yurt Dışı Hizmet Akdindeki işte başlama tarihi esas alınarak işyerlerinin tescilinin sağlanması,

2- Ülkemiz ile sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde üstlenilen işverenlerce yurtdışıındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçilerin çalışmaya süresinin tespitinde; adlarına işten ayrılış bildirgesi verilmeyenler ile aylık prim ve hizmet belgesinde işten çıkış tarihi belirtilmeyenler hakkında başkaca bilgi ve belge olmaması halinde, işçi ve işverenleri tarafından düzenlenerek Türkiye Kurumunca onaylanan Yurt Dışı Hizmet Akdinde belirtilen "sözleşmenin süresi ve sona erdirilmesi" maddesinde belirtilen tarihler arasındaki sürelerin tamamında (konunun incelenmesi yoluna da gidilmeden) sigortalı

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

sayılması,

3- Ülkemiz ile sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçilerin ücretlerinin tespitinde; işçi ve işverenleri tarafından düzenlenerek Türkiye Kurumunca onaylanan Yurt Dışı Hizmet Akdinde belirtilen aylık ücretin, (5510 sayılı kanununun 82 nci maddesini birinci fıkrasındaki alt ve üst sınır arasında kalmak üzere) aylık prime esas kazanç tutarının tespitinde esas alınması,

gerektiğinde karar verilmiş olup yapılan işlemlerin buna göre yapılmasına dikkat edilecektir.

17- İstisna akdi kapsamında Almanya’da iş alan işverenlere ait işyerlerinin tescili

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanan Türk firmaları işçilerinin istisna akdi çerçevesinde istihdamına ilişkin anlaşma 20 Aralık 1991 tarih ve 21087 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu anlaşma gereğince Türk işverenleri ile Almanya’da kurulu firmalar arasındaki ilişki istisna akdine, bu anlaşma çerçevesinde Almanya’da çalıştırılan işçiler ile bunları Almanya’ya götüren Türk işverenler arasındaki ilişki ise hizmet akdine dayanmaktadır.

Bu nedenle Türk firmalarınca bu anlaşma uyarınca Almanya’ya götürülen işçilerden dolayı firmaların Türkiye’de bulunan merkez işyerleri için Almanya’daki işe uygun iş kodu ve tehlike sınıfı verilmesi suretiyle devamlı nitelikte olmak üzere işyeri dosyası açılarak sigortalıların tüm sigorta işlemleri bu dosyalardan yürütülecektir.

Diğer yandan söz konusu uygulamaya ilişkin olarak çıkarılan ve yürürlükte bulunan 24/4/2004 tarih ve 25142 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile AFC Hükümeti Arasında Türk Firmaları İşçilerinin İstisna Akdi Çerçevesinde İstihdamına İlişkin Anlaşmanın Uygulanması Hakkında Tebliğin Primlerin Ödenmesi Bârlıklı 12 nci maddesi;

“Firmalar tarafından AFC’ne çalışmak üzere gönderilen işçilerin sigorta primleri, bu işçilerin AFC’nde bulunduğu süre için 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 78 inci maddesine göre belirlenen sigorta primine esas kazancın alt sınırının iki katından az olmamak kaydıyla bu miktar ile üst sınır arasındaki kazanç üzerinden ve işe başlama ve işten ayrılma tarihlerinin ayın birinci ve otuzuncu günleri dışındaki bir tarihe rastlaması halleri hariç, her ay otuz gün çalıştırılması kabul edilmek suretiyle ödenir.

Prim ödeme gün sayıları ile sigorta primleri hesabına esas kazanç tutarının SSK’na yukarıda belirtilen alt sınırın iki katından az bildirilmesi halinde, eksik bildirim işçinin kusurundan veya yasal zorunluluklardan kaynaklandığı ve bildirim fiili duruma uygun olduğunun firma tarafından kanıtlanması koşuluyla bu bildirimler geçerli sayılır.

Firmalar tarafından Türkiye’deki işyerine aldıkları işçilerin AFC’ne götürüldüğünden itibaren tarihe kadar geçen sürede işyerinde fiilen çalıştırılmaması veya kendilerine ücret ödenmemesi halinde, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişik 79 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları da nazara alınarak gerekli işlemler yapılır.”

Hükümünü amirdir.

Bu doğrultuda söz konusu istisna akdi anlaşması kapsamında firmalar tarafından Almanya’ya çalışmak üzere gönderilen işçilerin sigorta primleri, bu işçilerin Almanya’da bulunduğu süre için 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre belirlenen sigorta primine

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

esas kazancın alt sınırının iki katından az olmamak kaydıyla bu miktar ile üst sınır arasındaki kazanç üzerinden ve i e ba lama ve i ten ayrılma tarihlerinin ayın birinci ve otuzuncu günleri dı ndaki bir tarihe rastlaması halleri hariç, her ay otuz gün çalı tı ı kabul edilmek suretiyle ödenecektir.

18- 5510 sayılı kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında i yeri tescili

5510 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında sandık statüsüne tabi personelin çalı tırıldı ı yerler, 5510 sayılı Kanunun 11 inci maddesi kapsamında tescil yapılan i yeri kapsamına girmemektedir.

Di er yandan, geçici 20 nci madde kapsamında sandık statüsüne tabi personelin çalı tırıldı ı yerler 4857 sayılı Kanunu uyarınca i yeri olarak kabul edildi inden, sandık statüsüne tabi personel çalı tırmaya ba layan bankaların, sigorta ve reasürans irketlerinin, ticaret odalarının, sanayi odalarının, borsaların veya bunların te kil ettikleri birliklerin Çalı ma ve Kurumu l Müdürlüklerince tescil edilmesi gerekmektedir.

Ancak, 12/10/2009 tarih ve 2009/121 sayılı Genelgede de açıklandı ı üzere, 5510 sayılı Kanunun Ek-1'inci maddesi ile 1/8/2009 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, Kanunun 11 inci maddesine göre yapılan i yeri bildirimleri aynı zamanda Çalı ma ve Kurumu l Müdürlü üne de yapılmı sayıldı ndan, yeni açılan ve sandık statüsüne tabi personel çalı tırmaya ba layan bankalar, sigorta ve reasürans irketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların te kil ettikleri birlikler bu hususu Kurumumuza bildirmekte, Kurumumuzca da bu bilgiler elektronik ortamda Çalı ma ve Kurumu l Müdürlü üne aktarılmaktadır.

Bu itibarla, sandık statüsüne tabi personelin çalı tırıldı ı yerler 5510 sayılı Kanun uyarınca tanımı yapılan i yeri kapsamına girmemekle birlikte, 4857 sayılı Kanun uyarınca i yeri olarak kabul edildi inden, 1/8/2009 tarihinden itibaren sandık statüsüne tabi sigortalı çalı tırmaya ba lanılan yerlerin Çalı ma ve Kurumu l Müdürlüklerine bildirilebilmesi amacıyla, sandık statüsüne tabi personel çalı tırmaya ba layan kurum, kurulu ve bankaların, i yeri bildirgesi düzenlenmek suretiyle durumu Kurumumuza bildirmeleri gerekmektedir.

Di er taraftan, sandık statüsüne tabi çalı an sigortalılar dolayısıyla Çalı ma ve Kurumu l Müdürlüklerine bildirilmek amacıyla tescil edilen i yerlerinden, sigortalı i e giri bildirgesi veya aylık prim ve hizmet belgesi gönderilmesi gibi bir durum söz konusu olamayaca ndan, bahse konu i yeri dosyalarının tescil i lemi yapıldıktan sonra, tescil tarihi itibariyle 5510 sayılı Kanun kapsamından çıkartılarak ize ayrılması gerekmektedir.

Öte yandan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Geçici 20 nci maddesi kapsamında sigortalılıkları sa lanan i tirakçilerin, 4447 sayılı Kanunun 46 ncı maddesi hükmü gere ince sızlık Sigortası kapsamında olmaları nedeniyle bunların çalı tırıldıkları i yerlerinin de tescil edilmesi gerekmektedir.

19- Yed-i emin, tasfiye memurları ve kayyumlar

Yed-i Emin: Bir malın muhafazası veya idaresi adli mercilerce tayin suretiyle kendisine verilen ahıs veya ahıslara,

Tasfiye Memuru: Bir mameleke (borç-alacak dahil) alacakların tahsili, borçların ödenmesi ve bakiyenin müstehliklere (kullanıcılara) verilmesi i lerini yapmak üzere adli mercilerce tayin edilen ahıs veya ahıslara,

Kayyum: Belli bir malın belli bir süre yönetilmesi ya da belli bir i in yapılması için resmi makamlarca yetkili olarak görevlendirilmi ahıslara denilmektedir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik mza Kanununa göre Güvenli Elektronik mza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

a) Yed-i emin, tasfiye memurları ve kayyumlar yargı kararı ile i veren adına hareket etmek üzere atandıkları için, yed-i emin ve tasfiye memurları ve kayyumlar görevlerini atamaya istinaden yerine getirdiklerinden, i verenin serbest iradesi ile yapılmı bir görevlendirmede olmadı ndan i verenle aralarında hizmet akdi ili kisi do mayacaktır.

b) Yed-i emin, tasfiye memurları ve kayyumlar görevleri sırasında i yerinde sigortalı olmaları gereken ki iler çalı tırıldı ı takdirde, yed-i emin ve tasfiye memurları ve kayyumlar adına i yeri dosyası tescil edilmeyecek, i yerinin sahibi olanlar adına tescilli bulunan veya tescili sa lanacak i yeri dosyalarından çalı tırılan ki iler in bildirimleri yapılacaktır.

20- Libya’da i alan Türk i verenlere ait i yerlerinin tescili

Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Cemahiriyesi arasında 13/9/1984 tarihinde imzalanan sosyal güvenlik sözleşmesi ile bu sözleşmenin uygulamasına ait idari anlaşma 1/9/1985 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu sözleşmenin yürürlük tarihi itibarıyla 20/8/1976 tarihli eski sosyal güvenlik sözleşmesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi ile birlikte Libya’da i yapmakta olan Türk i verenlerin yanında çalı an Türk i çileri ile Türkiye’de i yapmakta olan Libya’lı i verenlerin yanında çalı an Libya’lı i çiler daimi i çisi statüsünde sayılmış ve bu i çiler uzun vadeli sigorta kolları (malullük, yaşlılık ve ölüm) bakımından ana ülke, kısa vadeli sigorta kolları (i kazaları ile meslek hastalıkları ve analık) bakımından ise hem ana ülke hem de çalı lan ülke mevzuatına tabi tutulmuşlardır.

Libya’da Libya’lı i veren veya üçüncü bir ülke i vereni nezdinde çalı an Türk i çileri ile Türkiye’de Türk i veren veya üçüncü bir ülke i vereni nezdinde çalı an Libya’lı i çiler geçici i çisi sayılmış ve bunlar çalı tıkları ülke mevzuatına tabi kılınmışlardır.

Söz konusu kapsamda yer alan sigortalılar için i letme merkezlerinin başlı oldu u üniteye, yapılacak i e uygun i kolu kodu ve tehlike sınıfı verilmek suretiyle i yeri dosyası tescil ettirilecek ve sosyal sigorta yükümlülükleri bu dosyadan yerine getirilecektir.

21- sızlık ödeneğinden yararlanan ki iler ile Türkiye Kurumu tarafından düzenlenen meslek edinme, gelirtirme ve de i tirme e itimine katılan kursiyerler için i yeri dosyası tescili

4447 sayılı sızlık Sigortası Kanunu gereğince i sızlık ödeneğinden yararlanan ki iler ile Türkiye Kurumu tarafından düzenlenen meslek edinme, gelirtirme ve de i tirme e itimine katılan kursiyerler için Türkiye Kurumunun ilgili il müdürlüklerince, Kurumumuzun ilgili ünitesinde i yeri dosyası tescil ettirilecektir.

BEKÇİ BÖLÜMÜ

Yeri Dosyalarının Kanun Kapsamından Çıkarılması ve İzlemeleri

Bilindi i üzere i yeri dosyalarının kanun kapsamından çıkarılması ve izlemelerinin zamanında yapılmaması, ünitelerde gerçekte ne kadar faal, ne kadar gayri faal i yeri dosyasının bulunduğu unun bilinmesini engellendi i gibi borçlarının bulunmadı ı hususunda talepte bulunan i verenlerle ilgili olarak yapılan uygulamaların gecikmeli sonuçlandırılması, faal durumda bulunan ve ödeme yükümlülüklerini yerine getirmeyen i verenlerin borçlarının zamanında takip edilememesi gibi olumsuzluklara yol açabilmektedir.

Bu do rultuda yukarıda belirtilen olumsuz durumların ortaya çıkmasının önlenmesi için i yeri dosyalarının kanun kapsamından çıkarılması, ize ayrılması ve imha i lemlerinin zamanında yapılması önem arz etmekte olup söz konusu i lemler aşağıda belirtildi i şekilde

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

yapılacaktır.

1- yerli dosyalarının kanun kapsamından çıkarılması ile ilgili işlemler

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 11. maddesinde yerli dosyalarının işlemlerinden kaldırılmasıyla ilgili 34 üncü maddesinde “özel nitelikteki işyerleri ile ihale konusu işyerleri hariç olmak üzere, kapanma, terk veya tasfiye olmadığı hâlde, işyerinde en az iki yıl süre ile sigortalı çalıştırılmadığı, işverenler tarafından bildirilen veya Kurumca tespit edilen işyerli dosyaları, sigortalı çalıştırmaya son verilen tarih itibarıyla Ünitece Kanun kapsamından çıkarılır.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre işyerli dosyalarının kanun kapsamından çıkarılmasına ilişkin işlemler aşağıda belirtildiği şekilde yapılacaktır.

1.1-En az iki yıllık süreden bu yana gayri faal olan işyerlerinin 5510 sayılı kanun kapsamından çıkarılması ve ilgili işlemler

Yönetmeliğin yukarıda belirtilen hükmü uyarınca, en son aylık prim ve hizmet belgesinin verilmiş olduğu tarihten itibaren üzerinden iki yıl geçmiş olan işyerli dosyaları sistem tarafından otomatik olarak en son bildirim yapılan ay sonu itibarıyla 5510 sayılı kanun kapsamından çıkartılmaktadır.

Ancak gerek özel bina işyeri ile ihale konusu işyerlerinin bitirilmesi, gerekse devamlı nitelikteki işyerlerinin kapanma, terk veya tasfiye olduğunun bildirilmesi veya tespit edilmesi halinde, bu nitelikteki işyerli dosyaları iki yıllık süre beklenilmeksizin bildirim veya tespiti esas belgelerin işveren servisine intikal ettiği tarihten sonra sigortalı çalıştırmaya son verilen tarihten itibaren 5510 sayılı Kanun kapsamından çıkartılacaktır.

"Otomatik Kanun Kapsamından Çıkış" menüsü vasıtasıyla kapsamdan çıkış işleminin yapıldığı tarih itibarıyla iki yıllık süreden bu yana aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar ve prim hizmet beyannamesi girişi yapılmamış olan tüm işyerlerinin, 5510 sayılı Kanun kapsamından çıkış işlemi otomatik olarak yapılacak ve bu şekilde 5510 sayılı Kanun kapsamından çıkartılmış işyerli dosyalarının listeleri alınacaktır.

Özel bina işyerlerine ait işyerli dosyaları işin bitiş tarihi 2011/13 sayılı Kurum genelgesinin aşağıda belirtilen “8.1-Özel bina işyerlerinde işin bitiş tarihi ve bitiş tarihlerinin tespiti” başlıklı bölümünde belirtildiği şekilde belirlenerek kanun kapsamından çıkartılacaktır.

8.1-Özel bina işyerlerinde işin bitiş tarihi ve bitiş tarihlerinin tespiti

“Gerekli olduğu takdirde, işyerinin bitiş tarihi ve bitirildiği tarihin işverence resmî makamlardan alınacak belgelerle kanıtlanması istenebilir. İşyerinin bitiş tarihi ve bitiş tarihi tarihin resmî belge ile kanıtlanamaması, aksine bir tespit olmadıkça, yapı ruhsat tarihi işyerinin bitiş tarihi, işyerinin bitiş tarihi ise işverence Kuruma yapılan başvuruda dilekçe tarihi beyan edilen tarihten itibaren bir ay içerisinde ise beyan edilen tarih, de ilse dilekçenin Kuruma intikal ettirildiği tarih olarak kabul edilir. Söz konusu tarihlere işverenlerce itiraz edilmesi durumunda işyerinin bitiş tarihi ve bitiş tarihleri ile ilgili Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılacak tespit sonucuna göre işlem yapılacaktır.

İhale konusu işyerli dosyalarında ise işin bitiş tarihi aynı genelgenin aşağıda belirtilen “8.2- İhale konusu işyerlerinde işin bitiş tarihi ve bitiş tarihlerinin tespiti” başlıklı bölümünde belirtildiği şekilde belirlenerek kanun kapsamından çıkartılacaktır.

8.2- İhale konusu işyerlerinde işin bitiş tarihi ve bitiş tarihlerinin tespiti

İşin bitiş tarihi ve bitiş tarihlerinin, işverence ihale makamlarından alınacak

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

belgelerle kanıtlanması istenebilir. Bu tarihlerin resmî belge ile kanıtlanamaması hâlinde, aksine bir tespit olmaması durumunda yüklenici tarafından Kuruma müracaat tarihi in ba lama tarihi olarak kabul edilir. verence Kuruma yapılan başvuruda dilekçe tarihi beyan edilen tarihten itibaren bir ay içerisinde ise beyan edilen tarih, de ilse dilekçenin Kuruma verildi i tarih i in biti tarihi olarak kabul edilir.

Diğer yandan otomatik olarak kanun kapsamından çıkarılması i yerli dosyaları veya gerek özel bina in aatı ile ihale konusu i lerin bitirilmesi, gerekse devamlı nitelikteki i yerlerinin kapanma, terk veya tasfiye oldu unun bildirilmesi veya tespit edilmesi halinde kanun kapsamından çıkı i lemi yapılan i yerli dosyalarının Kuruma borcunun bulunmaması halinde iz i lemi de yapılacaktır.

1.2-“ yerli tefti ten sarfınazar tutana ı” ve “ yerinin kanun kapsamından çıkarılma fi i”

5510 sayılı Kanun kapsamından çıkı i lemlerinin hangi tarih itibariyle yapıldı ı, kanun kapsamından çıkı tarihi, nedeni ve i lemi yapan personelin kullanıcı kodu sistemde kayıtlı tutuldu undan söz konusu bilgilerin istenildi i zaman görüntülenmesi mümkün bulunmaktadır.

Bu nedenle, i yerlerinin gerek otomatik gerekse de ayrı ayrı kanun kapsamından çıkartılması sırasında “i yerli tefti ten sarfınazar tutana ı” ve “i yerinin kanun kapsamından çıkarılma fi i” düzenlenmeyecektir.

2- yerli dosyalarının imha i lemleri

yerli dosyalarının imha i lemlerinde 18/10/2019 tarihli ve 30922 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Devlet Ar ıv Hizmetleri Hakkında Yönetmeli in 17 ila 22 nci maddeleri uyarınca i lem yapılacaktır.

Diğer yandan i yerli dosyalarına ili kin yapılacak ayıklama ve imha i lemlerinde uyulacak saklama süreleri, Sosyal Güvenlik Kurumu Ba kanlı ı Saklama Süreli Standart Dosya Planı ve Devlet Ar ıvleri Ba kanlı ınca yayımlanan ortak alanlar için düzenlenmi , Kamu Kurum ve Kurulu ları Danı ma, Denetim ve Yardımcı Hizmet Birimleri Tespit ve De erlendirme Formu'ndaki süreler olacaktır.

3-Kanun kapsamından çıkı i yerlerinden aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmesi

Bilindi i gibi Sosyal Sigorta lemleri Yönetmeli inin i yerli dosyalarının i lemden kaldırılması ba lı ını ta ıyan 34 üncü maddesinde “özel nitelikteki in aat i yerleri ile ihale konusu i yerleri hariç olmak üzere, kapanma, terk veya tasfiye olmadı ı hâlde, i yerinde en az iki yıl süre ile sigortalı çalı tırılmadı ı, i verenler tarafından bildirilen veya Kurumca tespit edilen i yerli dosyaları, sigortalı çalı tırılmaya son verilen tarih itibarıyla ünitece Kanun kapsamından çıkarılır.”

hükmü yer almı tır.

Yönetmeli in yukarıda belirtilen hükmü uyarınca, en son aylık prim ve hizmet belgesinin verilmi oldu u tarihten itibaren üzerinden iki yıl geçmi olan i yerine ait i yerli dosyaları sistem tarafından otomatik olarak en son bildirim yapılan ay sonu itibarıyla kanun kapsamından çıkarılmaktadır.

Diğer yandan kanun kapsamdan çıkı ı yapılmı ancak henüz ize ayrılmamı olan i yerlerinden aylık prim ve hizmet belgesinin verilmek istenilmesi durumunda “ i yerli dosyanız kanun kapsamından çıkı olması nedeniyle giri yapılamaz. Ba lı bulundu unuz

Bu belge 5070 sayılı Elektronik mza Kanununa göre Güvenli Elektronik mza ile imzalanmı tır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

sosyal güvenlik merkezine müracaat ediniz” uyarısı verilerek işverenlerin işyeri dosyalarının işlemlerinin yürütüldüğü sosyal güvenlik merkezlerine müracaat edilmesi sağlanarak, kapsamdan çıkan işyeri dosyalarının kapsamdan çıkış kaydının kaldırılarak yeniden aylık prim ve hizmet belgesi verilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bu kapsamda kapsamdan çıkmış ancak henüz iz yapılmamış olan işyeri dosyaları ile ilgili olarak işverenlerce aylık prim ve hizmet belgelerinin verilmesi hususunda müracaat edilmesi halinde kapsamdan çıkan işyeri dosyalarının kapsamdan çıkış kaydının kaldırılarak yeniden aylık prim ve hizmet belgesi verilmesi sağlanacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

KANUNUN KISIM
SIGORTA PRİMLERİNE ESAS KAZANÇLAR İLE SIGORTA PRİMLERİNE TABİ
OLMAYACAK KAZANÇLAR

BİRİNCİ BÖLÜM
Günlük Kazanç Sınırları ve Prime Esas Kazancın Üst Sınırını Aşan Primlerin
İadesi

1-Günlük kazanç sınırları

verenlerin ve sigortalıların ödeyecekleri primler sigorta primine esas günlük kazanç sınırları baz alınarak belirlenmekte olup söz konusu kazanç sınırları 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesinde belirlenmiştir.

Buna göre;

Sigortalının bir günlük prime esas tutulacak kazancının alt sınırı, sigortalıların yaşlarına uygun asgari ücretin otuzda biri, üst sınırı ise 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırı 1/1/2017 tarihinden önce 6,5 bu tarihten sonra ise 7,5 katı olarak alınacaktır.

1/10/2008 tarihinden öncesine ait olan işverenler için ise 506 sayılı Kanununun mülga 78 nci maddesine göre işlem yapılacaktır.

Sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurtdışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri için günlük prime esas kazanç üst sınırı, günlük asgari ücretin 1/10/2014 tarihinden itibaren 3 katı olarak uygulanacaktır.

Ayrıca ülkemiz ile arasında sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurtdışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçilerinin ücretlerinin tespitinde; işverenleri tarafından düzenlenerek Türkiye Kurumunca onaylanan Yurtdışı Hizmet Akdinde belirtilen aylık ücret, 5510 sayılı kanununun 82 nci maddesinin birinci fıkrasındaki alt ve üst sınır (3 kat) arasında kalmak üzere aylık prime esas kazanç tutarının tespitinde esas alınacaktır.

Günlük kazançları alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanacaktır.

Sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primleri ile ücretsiz çalışan sigortalılara ait sigorta primlerinin tümünü işveren ödeyecektir.

Örnek 1: İşverenin 18 yaşından büyük olan çocuğu ücret almadan işyerinde çalışmaktadır. Bu kişinin 5510 sayılı Kanun kapsamında sigortalı olması gerektiğinden sigorta primlerinin tümünü işveren ödeyecektir.

2-Prime esas kazancın üst sınırını aşan primlerin iadesi

Bilindiği üzere Kanununun 82 nci maddesinin dördüncü fıkrasında, "Sigortalıların bu Kanununun 53 üncü maddesine göre belirlenen aynı sigortalılık haline tâbi olacak şekilde birden fazla işte çalışması nedeniyle Kuruma ödenen primler toplamı, bu sigortalılık hali için belirlenen prime esas kazanç üst sınırı üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa, aşan kısmın

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

tamamı, sigortalının talebi üzerine en geç talep tarihini takip eden ay içinde hissesi oranında sigortalıya defaten geri ödenir. Geri verilen primler için ayrıca gecikme cezası ve gecikme zammı ile faiz ödenmez.”

hükmü yer almaktadır.

Bu doğrultuda sigortalıların Kuruma bildirilecek sigorta primine esas kazanç tutarı, prime esas kazanç altı sınırının 7,5 katını aşmayacaktır. Söz konusu 7,5 kat sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde üstlenen iverenlerce yurtdışı yerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri için günlük prime esas kazanç üst sınırı, günlük asgari ücretin 3 katı olarak uygulanacaktır.

Örnek 1: (A) sigortalısının 2017 yılı Mart ayında prim gün sayısı 30 olması ve 14.000,00 TL ücrete hak kazanmasıdır.

2017 yılında günlük asgari ücretin alt sınırı 59,25 TL

Günlük kazanç üst sınırı: 59,25 TL x 7,5 :444,38 TL olacaktır.

Aylık kazanç üst sınırı: 444,38 TL x 30 : 13.331,40 TL ilgili sigortalı için 2017 yılı Mart ayı için Kuruma bildirilecek prime esas kazanç tutarının üst sınırı olacaktır.

Diğer yandan bildirilen işçilerin e-Bildirgede sigortalıların gün ve kazançları bildirilirken prime esas kazanç üst sınırının üstünde bildirim yapılmasına izin verilmemektedir. Ancak gerek part-ttime çalışanları nedeniyle, gerekse aynı sürelerde birden fazla işyerindeki çalışanları nedeniyle, aynı ayda birden fazla işyerinde çalışmaları ve birden fazla işyerinden bildirilen sigortalıların prime esas kazançlarının toplamı prime esas kazanç üst sınırını (tavanı) zaman zaman aşabilmektedir.

Örnek 2: (A) sigortalısı 2017 yılı Ocak ayında (B) işyerinde 20 gün çalışması ve 7.000,00 TL (C) işyerinde ise 30 gün çalışması ve 8.000,00 TL ücrete hak kazanmasıdır.

Söz konusu sigortalının prim gün sayısı her ne kadar 50 olsa da 30 gün olarak kabul edilecek olup bu durumda sigortalının, ay içindeki 30 güne karşılık gelen toplam kazancı;

8.000,00 TL + 7.000,00 TL = 15.000,00 TL

30 günlük üst sınırı (13.331,40 TL'yi) aşmayacaktır.

Kanunun yukarıda yer alan hükmü doğrultusunda sigortalıların birden fazla işyeri çalışması nedeniyle Kuruma ödenen primler toplamının, prime esas kazanç üst sınırını aşmaması halinde, aşan kısım iade edilebilecek olup söz konusu iademli sigortalının talebi halinde yapılacaktır.

Örnek 3 : 2017 yılı Ocak ayında (A) işyerinden 20 gün 5.500,00 TL (B) işyerinden 20 gün 8.500,00 TL bildirim yapılmış bir sigortalının 14.000,00 TL- 13.331,40 TL : 668,60 TL'ye isabet eden sigortalı hissesinin iadesi için SGK'ya müracaat etmesi gerekir

Öte yandan prime esas kazanç üst sınırı aşan kazancı bulunan sigortalıların, üst sınırı aşan kazançların iadesi hususunda talepte bulunmaları halinde, iade en geç talep tarihini izleyen ayın sonuna kadar yapılacaktır. Ayrıca tavanı aşan kazançların iadesi sırasında iveren hissesine ait primlerin iadesi söz konusu olmadığı gibi, sigortalı hissesine isabet eden tutarlar için kanuni faiz de ödenmeyecektir.

Tavanı aşan kazançlarının iadesi hususunda talepte bulunmuş sigortalılara; tavanı aşan kazancının; % 14 oranındaki sigorta priminin(% 9 MYÖ Primi ve % 5 GSS Primi) ve % 1 oranında işsizlik sigortası priminin iadesi yapılacaktır.

Öte yandan Sosyal Güvenlik Destek Primi kapsamında çalışan sigortalıların tavanı

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

a) an kazançlarının iadesi hususunda talepte bulunmuş olması halinde ; tavanı a) an kazancının; % 7,5 oranındaki prim tutarı iade edilecektir.

Örnek 4 : 2017 yılı Ocak ayında (A) i yerinden 20 gün 5.500,00 TL (B) i yerinden 20 gün 8.500,00 TL bildirim yapılmış bir sigortalının, toplam spek tutarı olan 14.000,00 TL-spek 13.331,40 TL = 668.60 TL'ye isabet eden sigortalı hissesinin iadesi için 668,60 TL'ye isabet eden sigortalı hissesinin iadesi için SGK'ya müracaat etmesi halinde kendisine ;

668,60 TL x 15/100: 100,29 TL iade yapılacaktır.

Aynı ayda birden fazla i yerinde çalıştıran ve prime esas kazançlarının toplamı prime esas kazanç üst sınırını (tavanı) aşan sigortalılara ilişkin yerlerinin birden fazla ünite bölgesinde olması halinde iade başvurusu müracaat edilen ünite tarafından yapılacak, muhasebe işlemleri Kurumunun ilgili birimleri arasında yazılı olarak sonuçlandırılacaktır.

Öte yandan aynı ayda birden fazla i yerinde çalıştıran ve prime esas kazançlarının toplamı prime esas kazanç üst sınırını (tavanı) aşan sigortalılara ilişkin yerlerinin birden fazla ilde bulunması halinde de iade başvurusunun gereği müracaat edilen ünite tarafından yapılacak olmakla birlikte , farklı illerdeki aynı ayda birden fazla hizmetin olması durumunda bu hizmetlerin do rulu unun ara tırılması gerekecek ve bu hizmetler do ruluklarının incelenmesi amacıyla Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarına intikal ettirilecektir.

Di er yandan aynı ayda birden fazla i yerinde çalıştıran ve prime esas kazançlarının toplamı prime esas kazanç üst sınırını (tavanı) aşan sigortalılara ilişkin yerlerinin birden fazla ilde bulunması halinde yapılacak prim iade işlemlerinde mükerrer prim iadesinin önlenmesi amacıyla di er illerle mutlaka yazılı olarak işlemler sürdürülecektir.

K NC BÖLÜM

Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendi Kapsamındaki Sigortalılar Yönünden Sigorta Prime Esas Olan ve Olmayan Kazançlar ile Kısmen Prime Tabii Tutulacak Kazançlar

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas olan ve olmayan kazançları ile kısmen prime tabii tutulacak kazançlarına ilişkin esaslar Kanunun 80 inci maddesi, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 97 nci maddesinde belirtilmiş olup söz konusu hususlara ilişkin açıklamalar aşağıda yer almıştır.

1- Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılar yönünden prime esas kazançlar

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas alınacak olan kazançları Kanunun 80 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin bir, iki ve üç numaralı alt bentlerinde açıklanmıştır. Buna göre;

“Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir.

a) Prime esas kazançların hesabında;

1) Hak edilen ücretlerin,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

2) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve i verenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların,

3) dare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıdaki (1) ve (2) numaralı alt bentlerde belirtilen kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin,

brüt toplamı esas alınır.”

1.1-Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılar yönünden ücret ve ücret niteliğindeki kazançların prime tabii tutulması

5510 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının on iki numaralı bendinde ücret, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara saatlik, günlük, haftalık, aylık veya yıllık olarak para ile ödenen ve süreklilik niteliğindeki brüt tutar olarak tanımlanmıştır.

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların yukarıda açıklanan ücretlerinin prime esas kazançta dahil edilebilmesi için Kanununun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre hak edilmesi yeterli olup, sigortalıların ay içindeki prime esas kazanç tutarlarının hesaplanması sırasında, söz konusu ücretlerin ödenip ödenmediğine veya ne zaman ödendiğine bakılmaksızın, hak edildiği ayın prime esas kazancına dahil edilmek suretiyle prime tabii tutulacaktır.

Örnek 1: 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki (D) sigortalısının 2018/Eylül ayına ait aylık brüt ücretinin 3.000,00 TL olduğu, söz konusu ayda çalıştığı fazla çalışma istinaden 200,00 TL tutarında fazla mesai ücretine hak kazandı ve 3.000,00 TL tutarındaki ücretin 2018/Kasım ayında, 200,00 TL tutarındaki fazla mesai ücretinin ise 2018/ Aralık ayında ödendiği varsayılmaktadır, bahse konu sigortalının aylık ücreti ile fazla mesai ücretinin hangi tarihte ödendiği üzerinde durulmaksızın, 2018/Eylül ayına ilişkin olarak düzenlenecek aylık prim ve hizmet belgesinde, prime esas kazanç tutarı 3.200,00 TL olarak Kuruma bildirilecektir.

4857 sayılı Kanununun 59 uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği öngörülmüştür.

Bu doğrultuda, sigortalıların hak kazanıp da kullanmadıkları yıllık izin sürelerine ait ücretlerin hizmet akdinin feshinden sonra ödenmesi halinde, 4857 sayılı Kanununun 59 uncu maddesine göre akdin feshedildiği tarihte hak kazanıldığı nazara alınarak, bu nitelikteki yıllık izin sürelerine ilişkin ücretler akdin feshedildiği ayın kazancına dahil edilecektir. Akdin feshedildiği ayda çalışılan gün sayısına tekabül eden günlük prime esas kazancın, prime esas günlük kazanç alt sınırının 7,5 katından fazla olması halinde, aynan kısmı prime esas kazançta dahil edilmeyecektir.

Diğer yandan iş akdinin askıda olduğu bir dönemde fiili çalışmaması olmayan bir sigortalıya yıllık izin ücretinin ödenmesi halinde yıllık izin ücreti prime esas kazanç bildiriminde en son ayın kazancına dahil edilecektir. Aynı şekilde istirahat nedeniyle iş akdi askıda olan bir sigortalının akdin askıda olduğu dönemde hizmet akdinin feshedilmesi ve yıllık izin hakkının da kullanılmaması halinde izin ücretinin de hizmet akdinin feshedilmesi ile birlikte ödenecek olması nedeniyle yıllık izin ücreti prime esas kazanç

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

bildirimi yapılan en son ay için verilecek aylık prim ve hizmet belgesiyle tahakkuk ettirilerek prim kesilecektir.

Diğer taraftan,

- Toplu iş sözleşmeleri uyarınca veya kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan ve toplu iş sözleşmesi dışında kalan personel ile toplu iş sözleşmesine tabi olmakla birlikte sendikalara üye olmamaları nedeniyle özel sektöre ait işyerlerinde sözleşme kapsamında bulunmayan personele geriye yönelik ücret farkı ödenmesine karar verilmesi halinde, söz konusu ücret farkları, ilişkin oldukları ayların,

- Toplu iş sözleşme hükümlerinin uygulandığı işyerlerinde, bir aydan fazla istirahat alan sigortalılara, Kurumumuzca ödenen geçici iş göremezlik ödeneğinin yanı sıra işverenlerce de toplu iş sözleşmelerine dayanılarak istirahatli bulunan süre için ayrıca ücret ödenmesi durumunda, bu ücretler istirahatli bulunulan ayların,

- Kamu kurumlarında Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için mahkeme kararları veya idarece verilen kararlar gereğince geriye yönelik ücret ödenmesi halinde bu ücretler ilişkin oldukları ayların,

kazancına dahil edilerek prime tabi tutulacaktır.

Örnek 2: Özel nitelikteki bir işyerinde 2018/Mayıs ayında imzalanan toplu iş sözleşmesine istinaden ücretlere Ocak ayından itibaren 250 TL tutarında zam yapılması halinde geriye yönelik olarak 2018 Ocak ila Mayıs dönemi aylarına ilişkin her bir ay için ödenecek olan 250,00 TL ücret farkı 2018 Ocak ila Mayıs dönemi prime esas kazançlarına dahil edilecektir.

1.2- Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılar yönünden ücret dışı ödemelerin prime tabii tutulması

Sigortalıların prime esas kazanç tutarlarının hesaplanması sırasında, ücret dışındaki diğer ödemeler öncelikle ödendiği ayın kazancına dahil edilecektir.

Ücret dışında sigortalılara ödenmekte olan prim, ikramiye gibi her türlü ödemeler, ödemenin yapıldığı ayın kazancına dahil edilerek prime tabi tutulmaktadır. Ancak, sözü geçen ödemelerin ücret ile birleştirilerek prime tabi tutulması durumunda, bazı sigortalıların aylık prime esas kazançları tutarı, prime esas kazancın üst sınırını aşabilmektedir.

Bu durumda, sigortalılara, ücretinin yanı sıra prime esas kazançta dahil edilebilecek nitelikte ücret dışında ödeme yapılması halinde, bu nitelikteki kazançlar, prime esas günlük kazanç üst sınırının otuz katı aşmamak kaydıyla prime tabi tutulacak, buna karşın her iki kazanç toplamının üst sınırı aşmaması halinde, ücret dışındaki ödemenin üst sınırı aşmayan kısmı, Kanununun 82 nci maddesi hükmü de dikkate alınarak en fazla takip eden iki ayın prime esas kazanç tutarına dahil edilecektir.

Örnek 1: Aylık brüt ücreti 10.000,00 TL olan (D) sigortalısının 2017/Ocak ayında ücretsiz izinli olduğu ve ilgili ayda brüt 10.000,00 TL ikramiye ödendiği varsayıldığında, 1/1/2017 ila 31/12/2017 tarihleri arasında aylık kazanç üst sınırının 13.331,40 TL olduğu nazara alınarak bahse konu sigortalının, Ocak ayında prim ödeme gün sayısı bulunmadığından ücret dışındaki ikramiyeubat ve Mart aylarının prime esas kazançlarına dahil edilecektir.

2017 /Ocak ayındaki prime esas kazancı=0 TL

2017/ubat ayındaki prime esas kazancı 10.000,00 TL ücret + 3.331,40 TL ikramiye
= 13.331,40 TL

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

2017/ Mart ayındaki prime esas kazancı 10.000,00 TL ücret + 3.331,40 TL ikramiye = 13.331,40 TL

olarak Kuruma bildirilecek,

3.331,40 TLX 2=6.662,80 TL prime esas kazançta dahil edilen ikramiye,

10.000,00 TL- 6.662,80 TL =3.337,20 TL tutarındaki ikramiye ise prime esas kazançta dahil edilmemi olacaktır.

Toplu iş sözleşmelerine tâbi işyerleri ile kamu idareleri veya yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, sonradan ödenen ücret dışındaki ödemeler de yine ödendi iş ayın kazancına dahil edilecektir.

Sigortalılara çeşitli nedenlerle (ücretsiz izin, istirahat gibi) ay içinde çalışmamasının bulunmadığı ve ücret ödenmediği aylarda prime esas kazançta dahil olacak nitelikte ücret dışındaki bir ödeme yapılması halinde, ücret dışındaki bu ödemeler, ödemenin yapıldığı ayda sigortalının prim ödeme gün sayısının bulunmaması nedeniyle ödemenin yapıldığı tarihi takip eden iki ayı geçmemek üzere ilgili ayların prime esas kazancına dahil edilecektir. Ancak ödemenin yapıldığı tarihi takip eden iki ayda da ücret ödemesine hak kazanılmadığı durumlarda, ücret dışındaki bu ödemeler prime esas kazançta dahil edilemeyecektir.

Diğer taraftan, toplu iş sözleşmelerine tabii işyerleri işverenlerince veya kamu idareleri veya yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, sonradan ödenen ücret dışındaki ödemelerin hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenmesi durumunda bu ödemeler 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi hükmünde belirtilen prime esas kazanç alt ve üst sınırları da nazara alınmak suretiyle prime esas kazancın tâbi olduğu en son ayın kazancına dahil edilecektir.

1.3- Hizmet akdinin feshinin geçersizliği halinde yapılacak ödemeler

Kanununun uygulandığı otuz veya daha fazla işçi çalıştırılan işyerlerinde en az altı aylık kıdemi bulunan işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesinin geçerli sebep gösterilmeden veya gösterilen sebebin geçerli olmadığı iş mahkemesince veya özel hakem tarafından tespit edilerek feshinin geçersizliği karar verilmesi halinde;

işçiye baskı altında bir ay içinde işe başlatılmayan işverence işçiye ödenen ve mahkeme veya özel hakemce belirlenen en az dört, en çok sekiz aylık ücreti tutarındaki tazminatın, niteliği itibarıyla ücret sayılabilecek bir kazanç durumunda olmaması ve işe başlatılmayan sigortalının sigortalılık niteliğinin de kalmaması nedeniyle anılan tazminat tutarı prime tabii tutulmayacaktır.

Feshinin geçersizliği dair mahkeme veya özel hakem kararının kesinleştiği tarihten itibaren işçiye çalıştırılmadığı süre için en çok dört aya kadar doğrudan bulunan ücret ve diğer hakların da işverenin işçiye işe başlatması veya başlatmamasına bakılmaksızın ödeneceğinden, bu düzenleme ile, feshinin geçersizliği dair karar alan işçiye, işe başlatılmaması konusunda işverene verdiği inisiyatifte karışıklık işçiye en çok dört aya kadar doğrudan bulunan ücret ve diğer haklarının ödenmesini hüküm altına alarak korumu, sözleşmenin feshetildiği aydan başlanılarak, en çok dört aya kadar ileri bir tarihte atılmaktadır.

Buna göre, işçinin işe iadesi için kesinleşen mahkeme veya özel hakem kararının kendisine tebliğinden itibaren on gün içinde işe başlatılmaması üzerine başvurmuş olması kaydıyla, işe başlatılmaması veya başlatılmasının bu nitelikteki işçilere çalıştırılmayan süre için ödenen en çok dört aya kadar ücret ve diğer hakları, akdin feshedildiği aydan başlanılarak ilgili ayların prime esas kazançlarına dahil edilerek işsizlik sigortası primi de dahil olmak

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

üzere tüm sigorta kollarına ait primler kesilecek ve bu süreler hizmetten sayılacaktır.

Öte yandan, işçi ve emekliye bildirim süresine ait (ihbar) ücreti ile kıdem tazminatı peşin olarak ödenmesi işçiye ödenecek en çok dört aya kadar olan ücret ve diğer haklarından mahsup edileceğinden, 5510 sayılı Kanununun değişik 80 inci maddesi uyarınca bildirim süresine ait (ihbar) ücret ile kıdem tazminatının prime tabi tutulmaması nedeniyle işçiye emekliye bildirilmesi halinde ödenecek en çok dört aya kadar olan ücret ve diğer hakları mahsup edilmemesi haliyle prime tabi tutulacak ve bu süreler prim ödeme gün sayısından sayılacaktır.

Bu doğrultuda, 4857 sayılı Kanununun 21 inci maddesi uyarınca işçiye ödenecek olan en çok dört aya kadar ücret ve diğer haklardan (haklardan) prim alınarak bu süreler prim ödeme gün sayısı olarak değerlendirilecektir.

1.4. Sigortalıların idari yargı kararlarına istinaden görevlerine iade edilmesi üzerine yapılacak işlem

Anayasa ile tanınan, kamu hizmetinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri yürütmek üzere “diğer kamu görevlilerinin” çalıştırılması, bu kişilerin “atanma, görev, yetki, her türlü özlük hakları ile hukuki durumlarının kanunlarla düzenlenmesi” esasının sonucu olarak bazı kişiler; toplu iş sözleşmesi ile istihdam edilen ve iş hukuku kurallarına bağlı bulunan kişilerden farklı olarak idare hukuku içinde yer almaktadırlar.

Bu nedenle, bazı iş yerlerinin hukuki statüleri, hangi istihdam ekinde personel çalıştırılacağını belirtmekte ve bunlardan bir kısmı, memur ya da işçi statüsünde olmayan sözleşmeli personel niteliğindedir. Kamu hizmeti görevi yapan bu durumdaki personel ile işveren arasındaki ilişki kiden doğan uyuşmazlıklar da idari yargının görev alanına girmektedir.

Bu durumdaki personelin görevlerine işverenlerince son verilmesi veya işten uzaklaştırılması üzerine görevlerine iadesi amacıyla idari yargı nezdinde açılan davalar üzerine anılan mahkemelerce yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi durumunda, esas hakkında karar verilmeye kadar eski, yani idari işlemin tesisinden önceki durumun devamı sağlanmaktadır. İdareler bu kararların gereklerine göre ve gecikmeksizin işlem yapmaya veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu konudaki ana kural, yürütmenin durdurulması kararının geriye yürür biçimde sonuç doğurması, dava konusu işlemin yapıldığı andan önceki durumun geri gelmesidir.

Aynı şekilde, kamu personeli durumunda olan bir kimsenin işverence görevine son verilmesi üzerine işveren (idare) aleyhine açtığı iptal davası sonucunda mahkemece işlemin iptaline karar verilmesi, idarece yapılmış idari işlem ve buna bağlı olarak yapılmış diğer işlemlerin eski durumuna getirilmesi gerekmektedir.

İptal davası sonucunda iptal veya göreve iade kararı verilmesiyle yasa gereği, kişinin görevde olmadığı sürelerdeki hakları kendisine verilmekte, ücreti ödenmekte ve kişinin bu idari davadan önceki durumu işverence (idarece) sağlanmaktadır.

İdari yargı tarafından verilen kararlara istinaden sigortalılara fiilen çalışmadıkları süreler için ücret ve benzeri nitelikte ödeme yapılması halinde; ücretler, ilişkin olduğu aylara mal edilmekte, ücret dışındaki diğer ödemeler ise ödendiği ayın kazancına dahil edilmek suretiyle prime tabi tutulacaktır.

Öte yandan İdare Mahkemesi kararlarına göre görevlerine iade edilen sigortalı

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

personel ile ilgili olarak ödenmesine karar verilen ücretlere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin;

1) 17/4/2012 tarihine kadar kesinleşen mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihini takip eden günü,

2) 17/4/2012 tarihinden sonra mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihini takip eden günü,

takip eden ayın 23'üne kadar, Kuruma, e-sigorta kanalıyla gönderilmesi veya kamu ortamında verilmesi halinde yasal süresi içinde verilmiş kabul edilecektir.

Aynı ekinde dahi mahkemesi kararlarına göre görevlerine iade edilen sigortalı ile ilgili olarak, ödenmesine karar verilen ücretlere ilişkin sigorta primlerinin, mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihi takip eden günü, izleyen ay/dönemin sonuna kadar Kuruma ödenmesi halinde yasal süresi içinde ödemiş kabul edilecektir.

2- Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılar yönünden kısmen prime tabi tutulacak kazançlar

2.1- Yemek paraları

Sigortalılara yemek parası adı altında yapılan ödemelerin, iş yerinde veya müteminletinde iş veren tarafından yemek verilmemesi artıyla, fiilen çalışılan gün sayısı dikkate alınarak 16 yıldan büyükler için belirlenen günlük asgari ücretin % 6'sının, yemek verilecek gün sayısı ile çarpılması sonucunda bulunacak miktarı, prime esas kazançların tespitinde dikkate alınmayacak, dolayısıyla bu tutardan prim kesilmeyecektir.

Bu durumda, yemek parası adı altında yapılan ödemelerden prime esas kazançta dahil edilecek tutar,

Brüt Günlük Asgari Ücret x % 6 = X (Günlük istisna tutarı)

Yemek Parası Verilen Gün Sayısı (Ay içinde fiilen çalışılan gün sayısı) X (Günlük istisna tutarı) = Aylık istisna Tutarı,

Ödenen Yemek Parası – istisna Tutarı = Prime Esas Kazançta Dahil Edilecek Yemek Parası,

formülü vasıtasıyla hesaplanacaktır.

Öte yandan, sigortalılara ay içinde yemek parası olarak nakit ödeme yapılmaksızın, çalıştıkları iş yerinin dışında yemek üretimi yapan başka firma veya şahıslar tarafından (örneğin yemek kuponu, yemek kartı, yemek çeki karlılarında) gerek iş yerinde, gerekse iş yerinin dışında yemek verilmesi halinde, iş verenlerce bu firma veya şahıslara fatura karlılarında yemek bedeli olarak ödenen fatura bedelleri prime esas kazançta dahil edilmeyecektir. Ancak hayatın olağan akışına aykırı muvazaalı uygulamaların tespit edilmesi durumunda yemek kuponu, yemek kartı, yemek çeki gibi araçlara yüklenen bu tutarlar prime esas kazançta dahil edilecektir.

Örnek 1 : Aylık brüt ücreti 3.000,00 TL olan sigortalıya 2017/Mayıs ayında 250 TL tutarında yemek parası ödemiş tir. Sigortalının ilgili ayda hafta sonları fiilen çalışmadığı göz önüne alındığında yemek parası adı altında yapılan ödemelerden prime esas kazançta dahil edilecek tutar;

Brüt Günlük Asgari Ücret x % 6 = Günlük istisna Tutarı

Günlük istisna Tutarı x (Ay içinde Fiilen Çalışılan gün sayısı) = Yemek Parası Verilen Gün Sayısı = istisna Tutarı

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

59,25 TL x % 6= 3,56 (Günlük istisna tutarı)

3,56 x 22 Gün= 78,32 TL (istisna Tutarı)

250 TL – 78,32 TL= 171,68 TL (Prime Esas Kazanca dahil edilecek yemek parası)

2.2- Çocuk zammı (yardımı)

Sigortalının hizmet akdinin devam etmesi artıyla ve fiilen çalışmamasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın sigortalı veya isteğe bağlı sigortalı sayılmayan, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olan çocuklarından 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim veya 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ya da işletmelerde meslekî eğitim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim görmesi halinde 25 yaşını doldurmamış ve evli olmayan çocukları ile yaşına bakılmaksızın Kanuna göre malûl olduğu tespit edilen evli olmayan çocuklarından en fazla iki çocuk (iki çocuk dahil) için çocuk zammı adı altında yapılan ödemelerin, çocuk başına 16 yaşından büyükler için belirlenen aylık asgari ücretin %2'si,

657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (C) bendi kapsamında çalışan sigortalıların aynı şartları haiz her bir çocuğu için % 4'ü oranındaki tutarı,

Aylık prime esas kazançların hesaplanmasında dikkate alınmayacaktır.

Örnek 1: Özel sektörde çalışan ve aylık brüt ücreti 2.000,00 TL olan (E) sigortalısına 2017/Eylül ayında 3 çocuğu göz önüne alınarak çocuk başına 100 TL çocuk zammı verilmiştir.

Sigortalı (E)'nin prime esas kazancına dahil edilecek tutar;

Brüt Aylık Asgari Ücret X%2=Aylık istisna Tutarı (Tek çocuk için)

Aylık istisna Tutarı (Tek Çocuk için) X Çocuk Sayısı (ki çocuğa kadar) = istisna Tutarı,

1.777,50 x % 2= 35,55 TL (Tek çocuk için istisna Tutarı)

35,55 x 2 = 71,10 TL (ki Çocuk için istisna tutarı)

200 - 71,10 = 128,90 TL (ki çocuk için prime esas kazanca dahil edilecek çocuk zammı)

Diğer taraftan üçüncü çocuk için verilen 100 TL'lik tutar için istisna söz konusu olmadığından bu tutarın tamamı prime esas kazanca tabii tutulacaktır.

Örnek 2- Özel sektörde çalışan ve aylık brüt ücreti 3.000,00 TL olan (E) sigortalısına 2017/Eylül ayında 3 çocuğu göz önüne alınarak çocuk başına 30 TL çocuk zammı verilmiştir.

Sigortalı (E)'nin prime esas kazancına dahil edilecek tutar;

Brüt Aylık Asgari Ücret X%2=Aylık istisna Tutarı (Tek çocuk için)

Aylık istisna Tutarı (Tek Çocuk için) X Çocuk Sayısı (ki çocuğa kadar) = istisna Tutarı,

1.777,50 x % 2= 35,55 TL (Tek çocuk için istisna Tutarı)

35,55 x 2 = 71,10 TL (ki Çocuk için istisna tutarı)

ki çocuk için verilen çocuk yardımı, iki çocuk için belirlenen istisna tutarının altında olduğundan prime esas kazanca tabii tutulmayacak ancak üçüncü çocuk için verilen çocuk yardımı (30 TL) için istisna söz konusu olmadığından bu tutarın tamamı prime esas kazanca tabii tutulacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

2.3- Aile zammı (Yardımları)

Sigortalılara aile zammı adı altında yapılacak ödemelerin, sigortalının hizmet akdinin devam etmesiyle fiilen çalışmamasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın, sigortalının ekinin Kanuna tabi zorunlu sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışmaması ve Kurumdan gelir veyahut aylık almaması durumunda, 16 yaşından büyükler için belirlenen aylık asgari ücretin %10'u,

657 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (C) bendi kapsamında çalışan sigortalıların aynı ayları haizleri için %20'si oranındaki tutar aylık prime esas kazançların hesaplanmasında dikkate alınmayacaktır.

Bu durumda, aile zammı adı altında yapılan ödemelerden prime esas kazançta dahil edilecek tutar;

Brüt Aylık Asgari Ücret X %10 = İstisna Tutarı,

Ödenen Aile Zammı – İstisna Tutarı = Prime Esas Kazançta Dahil Edilecek Aile Zammı,

Formülü vasıtasıyla hesaplanacaktır.

Örnek 1: Aylık brüt ücreti 2.000,00 TL olan (E) sigortalısına 2017/Eylül ayında 400 TL tutarında aile zammı verilmiştir. Sigortalı (E) nin prime esas kazancına dahil edilecek tutar;

$1.777,50 \times \%10 = 177,75$ TL (İstisna Tutarı)

$400 \text{ TL} - 177,75 \text{ TL} = 222,25$ TL (Prime esas kazançta dahil edilecek aile zammı)

Diğer taraftan, sigortalılara yemek parası ile çocuk ve aile zamlarının yıllık olarak bir defada ödenmesi halinde, bu defa ödemenin yapıldığı tarihteki 16 yaşından büyükler için belirlenen asgari ücret üzerinden,

Yemek parası için;

Brüt Günlük Asgari Ücret X %6 = Günlük İstisna tutarı

Yemek Parası Verilen Gün Sayısı (Yıl içinde fiilen çalışılan gün sayısı) X Günlük İstisna tutarı = Yıllık İstisna Tutarı,

Yıllık Olarak Ödenen Yemek Parası – Yıllık İstisna Tutarı = Yıllık Prime Esas Kazançta Dahil Edilecek Yemek Parası,

Çocuk zammı için;

Brüt Aylık Asgari Ücret X %2 = Aylık İstisna Tutarı (Tek çocuk için)

Aylık İstisna Tutarı (Tek Çocuk için) X Çocuk Sayısı (ki çocuğa kadar) X 12 Ay = Yıllık İstisna Tutarı,

Yıllık Olarak Ödenen Çocuk Zammı – Yıllık İstisna Tutarı = Yıllık Prime Esas Kazançta Dahil Edilecek Çocuk Zammı,

Aile zammı için ise,

Brüt Aylık Asgari Ücret X %10 = Aylık İstisna Tutarı

Aylık İstisna Tutarı X 12 Ay = Yıllık İstisna Tutarı

Yıllık Olarak Ödenen Aile Zammı – Yıllık İstisna Tutarı = Yıllık Prime Esas Kazançta Dahil Edilecek Aile Zammı,

Formülü vasıtasıyla ödemenin yapıldığı ayın kazancına dahil edilecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

2.4- Özel sa lık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgarî ücretin % 30'unu geçmeyen özel sa lık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları

Kanunun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, "... i verenler tarafından sigortalılar için özel sa lık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgarî ücretin % 30'unu geçmeyen özel sa lık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazançta tâbi tutulmaz." denilmektedir.

Sigortalı adına ay içinde özel sa lık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payı adı altında i verence yapılan ödemeler toplamının aylık asgari ücretin % 30'una isabet eden kısmı prime esas kazançta dahil edilmeyecek, kalan tutar ise ödendi i ayın prime esas kazancına dahil edilecektir.

Özel sa lık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payı adı altında i verenlerce yapılan ödemelerden prime esas kazançta dahil edilecek tutar;

Brüt Aylık Asgari Ücret X % 30 = İstisna Tutarı,

Özel Sa lık Sigortası Primi + Bireysel Emeklilik Katkı Payı – İstisna Tutarı = Prime Esas Kazançta Dahil Edilecek Özel Sa lık Sigortası Primi ve Bireysel Emeklilik Katkı Payı Tutarı,

Formülü vasıtasıyla hesaplanacaktır.

Buna kar ın, sigortalının özel sa lık sigortası ve bireysel emeklilik katkı payının ödendi i aydaki prime esas kazancının, 82 inci maddeye istinaden belirlenen prime esas kazanç üst sınırının üzerinde olması halinde, söz konusu özel sa lık sigortası ve bireysel emeklilik katkı payları takip eden iki ayda üst sınır a ılmamak kaydıyla sigortalının prime esas kazancına dahil edilecektir.

Sigortalı adına i veren tarafından yalnızca özel sa lık sigortası primi veya yalnızca bireysel emeklilik katkı payı ödenmi olması durumunda ise, prime esas kazançta dahil edilecek tutar, ödenen özel sa lık sigortası primi veya bireysel emeklilik katkı payı üzerinden %30 oranındaki istisna tutarının dü ülmesi suretiyle hesaplanacaktır.

3- Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılar yönünden prime tabi tutulmayacak kazançlar

3.1- Aynı yardımlar

verenlerce sigortalılara aynı (mal) olarak yapılan yardımlar, tutarları üzerinde durulmaksızın, prime esas kazançlara dahil edilmeyecektir. Ancak, aynı yardımların sigortalılara nakden ödenmesi halinde (örne in ya parası, un parası, ayakkabı parası, giyim yardımı gibi) prime tabi tutulması gerekmektedir.

3.2- Ölüm, do um ve evlenme yardımları

Ölüm, do um ve evlenme hallerinde i verenlerince sigortalılara yapılan nakdi yardımlar, miktarı ne olursa olsun prime esas kazançların hesabında dikkate alınmayacaktır.

Sigortalının anne ve babası, e i veya çocu unun ölümü halinde sigortalıya verilen ölüm yardımı ile sigortalının evlenmesi veya çocu unun olması halinde i veren tarafından yapılan do um ve evlenme yardımları prime esas kazançların hesabına dahil edilmeyecektir.

3.3- Görev yollukları

6245 sayılı Harcırah Kanununun 3 üncü maddesinde belirtilen yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer de i tirme masrafı niteli inde yapılan ödemeler yolluk kapsamındadır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Bu bakımdan, sigortalılara bireysel iş sözleşmesine veya toplu sözleşmeye dayanılarak ve işveren tarafından sigortalının geçici bir görevle başka yere gönderilmesi veya görev yerini değiştirmesi dolayısıyla verilen ve yolluk kavramına giren ödemeler prime esas kazançta dahil edilmeyecektir.

1/9/2012 tarihli 28398 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren işveren Uygulama Tebliğinin 7.8-Prime Tabii Tutulmayacak Kazançlar” başlıklı maddesinin “7.8.3-Görev Yollukları” başlıklı alt maddesinde yapılan açıklamada 6245 sayılı Harcırah Kanununa atıfta bulunulmuş ise de yapılan atıf, görev yolluğu kavramı kapsamına giren ödemelerin neler olduğunu belirtmesinden ibaret olup, sigortalının görevli bulunduğu yerden geçici bir görevle başka yerlere gönderilmesi veya görev yerinin değiştirilmesi dolayısıyla yol masrafı, gündelik (yevmiye), yer değiştirme masrafı olarak duruma başlı yapılan ödemelerdir ve “görev yolluğu” olarak yapılan bu ödemelerin belge ile kanıtlanması halinde prime esas kazançta dahil edilmemesi gerekmektedir.

Yol yardımı ya da yol parası ise sigortalıya işe gidip gelebilmesinde destek olarak verilen ek bir ödeme olup; söz konusu ödemenin 5510 sayılı Kanunun 80 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtildiği şekilde "(b) bendinde belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler prime esas kazançta tabii tutulur." hükmü gereği prime esas kazançta dahil edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda işe gelip gitmek amacıyla sigortalıya ödenen yol paraları bu kapsama alınmayacak olup bu ödemelerin tamamı prime esas kazançta dahil edilecektir.

Diğer taraftan, sigortalıya yapılan bir ödemenin görev yolluğu mahiyetinde olduğu onun belge ile kanıtlanması gerektiğinden, bu durumu ispatlayacak görev yolluğu ile ilgili evrakların işveren tarafından muhafaza edilmesi ve Kurumumuzca istenildiğinde ibraz edilmesi gerekmektedir.

3.4- Seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödemeler ve keşif ücreti

6245 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde sayılan daire ve müesseselerde çalışan sigortalılardan, arazi üzerinde seyyar olarak vazife gören işçilere ilgililerin belediye hudutları haricinde ve belirli bir görev sahası dahilinde, seyyar olarak yaptıkları vazifenin gerektirdiği masrafların karşılanmasını temin etmek üzere 6245 sayılı Kanunun 49 uncu maddesine göre ödenen seyyar görev tazminatı, sigorta primine esas kazançta dahil edilmeyecektir.

İş sözleşmesinin feshi veya çeşitli sebeplerle işten ayrılan işçilere işveren tarafından bir defaya mahsus olmak üzere ödenen kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödemeler ve keşif ücreti; prime esas kazancın hesaplanması sırasında dikkate alınmayacaktır.

Ancak, yukarıda belirtilen ödemeleri kanıtlayıcı nitelikteki belgeler, gerektiğinde denetim elemanlarına ibraz edilecektir.

3.5- ihbar tazminatı

4857 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde, belirsiz süreli iş sözleşmelerinin feshinden önce durumun diğer tarafa bildirilmesi gerektiği, işçinin kıdemine göre de işveren süreleri sonunda iş sözleşmesinin feshedilmesi sayılacağı, bildirim artına uymayan tarafın, bildirim süresine ilişkin ücret tutarında tazminatı (ihbar tazminatı) ödemek zorunda olduğu belirtilmiştir. Bu durumda sigortalının işyeri ile hukuki ilişki iş sözleşmesinin feshi ile sona

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

ermi oldu undan, ödenen tazminat, ücret niteliğinde olmadığı için prime esas kazançta da dahil edilemeyecektir.

Ayrıca, i verenin bildirim artına uymaması veya bildirim süresine ait ücreti peşin ödeyerek sözleşmeyi feshetmesi, 4857 sayılı Kanununun 18, 19, 20 ve 21 inci maddeleri hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceğinden, Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, 18, 19, 20 ve 21 inci maddelerinin uygulama alanı dışında kalan işçilerin sözleşmesini, fesih hakkının kötüye kullanılarak sona erdirildiği durumlarda işçiye bildirim süresinin üç katı tutarında tazminat ödenmesi gerekmektedir. Bu durumda da işçinin işyeri ile olan hukuki bağ, iş sözleşmesinin feshi ile sona erdiğinden, işçiye ödenen kötü niyet tazminatı prime esas kazançta da dahil edilemeyecektir.

Ancak, işçiye bildirim süresince iş arama için belli bir süre izin verilmesi Kanununun gereği olup, bu süre zarfında işçi-i veren arasındaki hukuki bağ sona ermediğinden bildirim süresi içinde işçinin aldığı ücretler prime esas kazançta da dahil edilecektir.

Aynı şekilde 4857 sayılı Kanun dışında 6098 sayılı Borçlar Kanunu ve diğer Kanunlara tabi çalışanlara kendi mevzuatlarında yer alan düzenlemeleri uyarınca yapılacak benzer nitelikteki ihbar tazminatı ödemeleri de ücret niteliğinde olmadığı için prime esas kazançta dahil edilemeyecektir. Ancak bu Kanunlara göre işçiye bildirim süresince iş arama için belli bir süre izin verilmesi ve bu süre zarfında işçi-i veren arasındaki hukuki bağ sona ermediğinden bildirim süresi içinde işçinin aldığı ücretler prime esas kazançta da dahil edilecektir.

3.6- Kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı)

yerlerinde para veya kıymetli evrak ya da e-yazı muhafazası ile görevli bulunan sigortalılara muhtemel açıkları kapatmak amacıyla i verenler tarafından ödenen kasa tazminatları, ücret niteliğinde sayılmayacağından, prime esas kazançtan istisna tutulması gerekmektedir.

Ancak, kasa tazminatı niteliğinde olan ödemelerin para ve kıymetli evrak veyahut e-yazı muhafazası ile görevli bulunan sigortalıya ödenmesi gerektiğinden, bu tür sorumluluk bulunmayan sigortalılara bu nitelikte bir ödemenin yapılması halinde söz konusu ödemeler prime esas kazançta dahil edilecektir.

3.7- Kanunda istisna olarak sayılmayan diğer ödemeler

5510 sayılı Kanununun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, (b) bendinde belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılsa yapılsın tüm ödemelerin prime tabi tutulacağı ve diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnaların 5510 sayılı Kanunun uygulanmasında dikkate alınmayacağı öngörüldüğünden, sigortalılara yakacak, temizlik, aydınlatma ve benzeri nitelikte yapılan giderler yahut tahsil veya mesken yardımı gibi kanunda ismen sayılmayan bu tür ödemelerin tamamı, (ödeme her ne adla yapılsa yapılsın) ödendiği ayın kazancına ilave edilmek suretiyle prime tabi tutulacaktır.

Öte yandan, Kanundaki “diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnaların 5510 sayılı Kanunun uygulanmasında dikkate alınmayacağı” “hükümüne istinaden 6772 sayılı “Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere Tediye Yapılması Hakkında Kanun”a istinaden ödenmekte olan ikramiyeler prime tabi tutulacağı gibi, Kanununun 61 inci maddesindeki istisnai hüküm üzerinde durulmaksızın

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

yıllık izin ücretlerinin tamamı da sigorta ve genel sağlık sigortası primine esas kazançlara dahil edilecektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendi Kapsamındaki Sigortalılar Yönünden Prime Esasların Kazançların Belirlenmesinde Diğer Hususlar

1- verenlere yönelik olarak açılan alacak davalarında alınan kararlara ilişkin yapılacak işlemler

Bilindiği üzere Kurumumuzun taraf olduğu hizmet tespit davalarında karara bağlanan süreler sigortalılık hizmeti olarak işleme alınmakta olup, işverenlere yönelik olarak açılan alacak davalarında alınan kararlara ilişkin aşağıdaki şekilde işlem yapılacaktır.

1.1-Alacak davaları yönünden

Alacak davasına konu olan dönemlerde sigortalı bildirim yoksa: Mahkeme kararlarında, alacak davasına konu olan dönemlerde sigortalılık bildirim bulunmadığının anlaşılması halinde mahkemede karar verilen alacak tutarları için herhangi bir işlem yapılmayacak, başka bir ifade ile dava konusu sürelerde davacı kişinin sigortalılık bildirim bulunmadığının tespiti halinde, işverenlerden aylık prim ve hizmet belgesi istenmeyecek veya bu belgeler ünitelerimizce re'sen düzenlenmeyecektir. Öte yandan mahkeme kararlarında her ne kadar alacak davasına konu olan dönemlerde sigortalılık bildirim bulunmadığı anlaşılmalı olsa da ilgili dönem veya dönemler için karar verilen alacak tutarları alacak davasına konu olan kişiler arasında bir çalışma ilişkin bulunabileceğine karine olurdu undan gerekli incelemenin yapılması amacıyla konu Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarına havale edilecek ve düzenlenecek rapora göre işlem yapılacaktır.

Alacak davasına konu olan dönemlerde sigortalı bildirim varsa: işveren tarafından sigortalı bildirim yapıldığı halde, kazançlarının eksik ödendiğini ileri süren sigortalılarca, işverenleri aleyhine açılan alacak davalarında, mahkemelerce alacak tutarına ilişkin kararların verilmiş olması halinde alacak davalarına ilişkin mahkeme kararları, prime esas kazanç tabii olan ücret ve ücret dışı alacaklar yönünden işlem alınacaktır.

Alacak davasına konu olan dönemlere ilişkin kazançların ücret olması halinde: Öncelikli olarak mahkeme kararında dönemler belliyse ücret kazançları ilgili aylara mal edilecektir. Ücretin dönemi belli değilse mahkemeden konu hakkında bilgi alınacaktır. Söz konusu ücret alacaklarının dönemleri mahkemeden temin edilmesi halinde ilgili aylara temin edilememesi halinde ise alacak davasına konu olan dönemdeki sigortalılık bildirim yapılan son ayın, kazancına mal edilecektir.

Alacak davasına konu olan dönemlere ilişkin kazançların ücret dışı olması halinde:

5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi gereğince, toplu iş sözleşmelerine tabii yerlerde işverenlerce veya kamu idareleri veya yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, sonradan ödenen ücret dışındaki ödemelerin hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenmesi durumunda, 82 nci madde hükmü de nazara alınmak suretiyle prime esas kazancın tabii olduğu en son ayın kazancına dahil edileceğinden, alacak davasına konu olan ücret dışı ödemelerin öncelikli olarak hizmet akdi

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

devam ediyorsa ödendiği ayın kazancına, hizmet akdi askıdaysa veya devam etmiyorsa prime esas kazancın tabii olduğu ayın son ayın kazancına mal edilecektir.

Mahkeme kararındaki ücret ve ücret dışı ödemelerin birlikte bildirilmesi (ayrı tutulmaması) halinde:

Mahkemeden ücret ve ücret dışı ödemelerin ayrı ayrı miktarları ve hangi aylara ait olduğu istenecek, bildirilmesi halinde ücret ve ücret dışı alacaklara uygulanan işlemler yapılacak, bildirilmemesi halinde ise ücret ve ücret dışı ödemelerin toplamı alacak davasına konu olan dönemde prime esas kazanç bildirim yapılan en son ayın kazancına mal edilecektir.

1.2-Bahse konu mahkeme kararlarına istinaden sosyal güvenlik il müdürlüklerince/sosyal güvenlik merkezlerince yapılacak işlemler

Kuruma eksik bildirim yapıldığı mahkeme kararınca tespit edilen sigortalılara ilişkin prime esas kazançta ait prim belgelerinin bir aylık süre içinde düzenlenerek Kuruma verilmesine ilişkin yazı 7201 sayılı Kanuna göre işverenlere tebliğ edilecek,

verenlerce, söz konusu belgelerin bir aylık süre içinde Kuruma verilmemesi halinde, bir aylık sürenin bitimini müteakip üniteye ilgili belgeler yeniden düzenlenecek ve muhteviyatı sigorta prim borçları 7201 sayılı Kanuna göre işverenlere tebliğ edilecek,

Tebliğ alındığı tarihten itibaren bir aylık süre içinde itirazda bulunulması halinde ise, itiraz Ünitelerdeki "Prim Tahakkuk İtiraz Komisyonu" tarafından değerlendirilecek,

Komisyonca alınan karar 7201 sayılı Kanuna veya 5510 sayılı Kanunun 88 nci maddesinin yirmi üçüncü fıkrasında yer alan hükümler dikkate alınarak işverenlere tebliğ edilecektir.

2-657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca istihdam edilen sözleşmeli personele yapılan ek ödemelerden sigorta primi kesintisi yapılmayacaktır

Bilindiği üzere, 209 sayılı Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin 2/10/2011 tarihli, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi ile de ilgili ikinci fıkrasında;

" (...) Sözleşmeli olarak istihdam edilen personele yapılacak ek ödemenin tutarı ise, aynı birimde aynı unvanlı kadroda çalışan ve hizmet yılı aynı olan emsali personel esas alınarak belirlenir ve bunlara yapılacak ek ödeme hiçbir şekilde emsaline yapılabilecek ek ödeme üst sınırını geçemez. Bu fıkra uyarınca personele her ay yapılacak ek ödeme net tutarı, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek-9'uncu maddesi uyarınca kadro ve görev unvanı veya pozisyon unvanı itibarıyla belirlenmi olan ek ödeme net tutarından az olamaz. Bu madde uyarınca yapılacak ödeme sigorta prim kesintisine tabi tutulmaz."

666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Ek-9'uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasında ise;

"Kadro karılı sözleşmeli personel ile 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II) sayılı Cetvele dahil pozisyonlarda istihdam edilen sözleşmeli personel hariç olmak üzere, çeşitli statülerde istihdam edilen sözleşmeli personele, çalışan birim ve buldukları pozisyon unvanı itibarıyla aynı veya benzer unvanlı memur kadrosunda çalışan, hizmet yılı ve öğrenim durumu aynı olan emsali personel için belirlenmi olan ek ödeme oranını aynen, statüleri ile mali haklar kapsamında yapılan her türlü ödemeler dahil

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

almakta oldukları toplam ödeme tutarları gibi kriterler birlikte veya ayrı ayrı dikkate alınarak bu madde hükümleri çerçevesinde ek ödeme yapılıp yapılmayacağı, yapılacak ek ödeme oranını sözleşme ücreti ile ilişkilendirilmeksizin belirlemeye, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu ödeme tutarı damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve sigorta prim kesintisine tabi tutulmaz.”

hükümleri yer almaktadır.

Diğer taraftan, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesinin (e) bendinde; bu kanun hükmünde kararnamenin diğer hükümlerinin (diğer bentlerde sayılan hükümleri hariç olmak üzere) 15/1/2012 tarihinde yürürlüğe gireceği, hükme bağlanmıştır.

Bu bağlamda, gerek 666 sayılı Kanun hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi ile 209 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik gerekse de 1 inci maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Ek-9 uncu maddenin 9 uncu fıkrası 15/1/2012 tarihinden itibaren hüküm ifade ettiğinden çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarında 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi kapsamında sözleşmeli olarak istihdam edilen personele yukarıda belirtilen kanunun ve kanun hükmünde kararnamenin ilgili maddeleri gereğince yapılan ek ödemeler anılan tarihten itibaren sigorta primine tabi tutulmayacaktır.

Bu tarihten sonra sigorta primine tabi tutulan ve i verenlerince iadesi talep edilen sigorta primleri için i verenlerin günsüz ek/iptal aylık prim ve hizmet belgeleri, ilgili personele aylık ücretlerin ayın 1’i ile 30’u arasında ödeniyor olması halinde 15/1/2012 tarihinden, ayın 14-15’i arasında ödeniyor olması halinde 2012/Ocak ayından itibaren düzenlenecek, kesinti yapılan primlerin sigortalı hissesi sigortalılara, i veren hissesi ise öncelikle i verenin (varsa) borçlarına mahsup edilecek yoksa iade edilecektir.

3-Altın bedellerinin prime tabi olup olmayacakları

Aynı yardım yiyecek, giyinme, ısınma vb. doğrudan sigortalının ihtiyacını gidermeye yönelik para olarak değil de mal veya hizmet olarak yapılan yardımlardır. Sigortalısına giyim yardımı adı altında nakit ödeme yapan i verenin bu yardımı aynı yardım değil nakdi yardım olacağından sigorta primine tabi tutulması gerekmektedir. Aynı yardımları diğer yardımlardan ayıran bir diğer özellik de i çiyen sağılanan bir menfaat olmasına karşılık bordroya dahil olmamasıdır. Dolayısıyla aynı değil nakdi olarak yapılan bir yardımın bordroda gösterilmesi prime tabi tutulmasını gerektiren bir diğer gerekçe olarak gösterilmektedir.

Altının günlük değerinin belli olması ve her an piyasasında kolayca nakde dönüşü türülebilmesi ve bu sayede satın alma alternatifi sağlayacağı göz önüne alındığında altın olarak yapılan ödemeler nakit yardım olarak değerlendirilmesi sonucunda hatıra altınlarının sosyal veya kişisel bir ihtiyacın karşılanması amacıyla verilmemesi olması, hatıra altınlarının tıpkı para gibi alınıp verilebilecek bir ödeme aracı olması nedeniyle, hatıra altın tutarlarının ücret ödeme bordrolarına yansıtılmı olan bedeller üzerinden ilgili ayda sigorta primine esas kazanç tutarına dahil edilmesi, sigortalılara hatıra altın verildiğinin tespit edilmesi ancak ödeme bordrosunda gösterilmediği durumlarda altının verildiğinin ayın son günündeki Merkez Bankası satış fiyatı üzerinden hesaplanacak miktarının sigorta primine esas kazanç tutarına dahil edilmesi gerekmektedir.

Bu itibarla sigortalılara i verenlerince 1/6/2016 tarihinden sonra, bayram, yılbaşı, 25

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

inci, 30 uncu veya 50 nci hizmet yılı gibi nedenlerle verilen altınların bedelleri sigorta primine esas kazanç olarak kabul edilerek sigorta primine tabi tutulacaktır.

4- İKALE (BOZMA) SURETİYLE SONLANMASI HALİNDE YAPILACAK ÖDEMELERİN SİGORTA PRİMİNE ESAS KAZANCA DAHİL EDİLİP EDİLMEME İKALE (BOZMA) TAZMİNATI ADI ALTINDA YAPILAN ÖDEMELERİN KIDEM TAZMİNATI MAHİYETİNDEKİ TOPLU ÖDEMELER KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLİP DEĞERLENDİRİLMEME İKALE (BOZMA) SÖZLE MESİ BOZMA YA DA FESİH SÖZLE MESİ OLARAK DEĞERLENDİRİLMEMİŞ SÖZLE MEYİ ORTADAN KALDIRMA SÖZLE MESİ VE "TARAFLAR ARASINDAKİ MEVCUT BİR BORÇLİ KİSİNİN, KİSMEN VEYA TAMAMEN ORTADAN KALDIRILMASI AMACIYLA YAPILAN SÖZLEME" EKİNDE TANIMLANABİLMEKTEDİR.

İKALE (BOZMA) SÖZLE MESİ BOZMA YA DA FESİH SÖZLE MESİ OLARAK DEĞERLENDİRİLMEMİŞ SÖZLE MEYİ ORTADAN KALDIRMA SÖZLE MESİ VE "TARAFLAR ARASINDAKİ MEVCUT BİR BORÇLİ KİSİNİN, KİSMEN VEYA TAMAMEN ORTADAN KALDIRILMASI AMACIYLA YAPILAN SÖZLEME" EKİNDE TANIMLANABİLMEKTEDİR.

5510 sayılı Kanununun 80 inci maddesinin birinci fıkrasında (b) bendinde sayma yolu ile bir kısım ödemelerin prime esas kazançta tabi tutulmayacağı düzenlenmiştir, (c) bendinde ise bu istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemelerin ve aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemelerin prime esas kazançta tabi olacağı kabul edilmiştir.

Bu itibarla, 5510 sayılı Kanununun 80 inci maddesinin birinci fıkrasında (b) bendinde, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, iş sonu tazminatı, veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödemelerin, prime esas kazançta tabi tutulmayacağı, ancak kanunda sayılan istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemelerin ve aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemelerin prime esas kazançta tabi olacağı düzenlendiğinden, iş akdinin ikale (bozma) ile sona ermesi durumunda; Bozma Sözleşmesi ile kararlaştırılan ikale bedelinin hangi kalemler alacakları/ tazminatları kapsamının belirtilmesi ve bu alacaklar/tazminatlar Kanununun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde istisna tutulan ödemeler arasında yer alıyorsa sigorta primine esas kazançta dahil edilmeyecek, bu istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler prime esas kazançta dahil edilecektir. Ancak ikale sözleşmesi ile kararlaştırılan ikale bedelinin hangi kalemler alacakları/tazminatları kapsamına yer verilmemesi başka bir deyişle ayırım yapılmaması halinde bu defa ikale bedeli adı altında yapılan tüm ödemeler sigorta primine tabi tutulacaktır.

5- ALI VERİ VEYA HEDİYE ÇEKİ/KARTI/FİLERİ İLE ÇALIŞANLAR İÇİN AYNI YARDIM ADI ALTINDA ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE YAPILAN DİĞER ÖDEMELERİN PRİMİNE ESAS KAZANCA DAHİL EDİLMEME İKALE (BOZMA) SÖZLE MESİ BOZMA YA DA FESİH SÖZLE MESİ OLARAK DEĞERLENDİRİLMEMİŞ SÖZLE MEYİ ORTADAN KALDIRMA SÖZLE MESİ VE "TARAFLAR ARASINDAKİ MEVCUT BİR BORÇLİ KİSİNİN, KİSMEN VEYA TAMAMEN ORTADAN KALDIRILMASI AMACIYLA YAPILAN SÖZLEME" EKİNDE TANIMLANABİLMEKTEDİR.

Ali veri /hediye çekleri, hamiline üzerinde yazılı tutar kadar alı veri yapma imkânı sağlayan bir ödeme aracı olup, bu çekler sigortalılara, gördükleri ihtiyaçları karşılamak üzere, belli ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak işverenler tarafından yardım amaçlı verilmekte ve sadece ayakkabı, giyim, erzak v.b. gibi çekte belirtilen ihtiyaca yönelik çek hamiline alı veri yapma imkanı sağlamaktadır. Dolayısıyla alı veri /hediye çeklerinin ücret ya da ücret niteliğinde kazanç kavramı içinde yer almadıkları dikkate alınarak, işverenlerin sigortalılara vermiş oldukları alı veri /hediye çekleri prime esas kazanç kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Bu doğrultuda işverenlerce sigortalıları için üçüncü kişilere yapılan ödemeler sonucunda sigortalısının paradan gayri maddi olarak yararlanmış olduğu alı veri çekleri, kira ödemeleri, okul öğrenim tutarları, kreş gibi kalemlere ilişkin ödemelerin bulunması halinde söz konusu ödemeler sigortalıya doğrudan yapılan bir ödeme olmadığından 5510 sayılı Kanununun 80 inci maddesi kapsamında prime tabi tutulmayacaktır. Ancak hayatın olağan akışımına aykırı muvazaalı uygulamaların tespit edilmesi durumunda yukarıda niteliği belirtilen bu ödemeler prime esas kazançta dahil edilecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Örnek 1: (A) firması tarafından çalıştıran sigortalıların çocuklarına firmanın bulunduğu yerde kreş hizmeti verilmekte olup söz konusu eğitim hizmeti (B) okulundan fatura karşılığında alınmakta ve ilgili okulun banka hesabına doğrudan firma tarafından yatırılmaktadır. Bu itibarla, çalışanların çocukları için işveren tarafından okula yapılan ödemeler, sigortalıya doğrudan yapılan bir ödeme olmadığından prime esas kazanç kapsamında değerlendirilemeyecektir.

6- 6331 sayılı Sosyal Güvenlik Kanununun 8 inci maddesinin 7 nci fıkrası kapsamında yapılan ödeme ile 5947 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi ile 657 sayılı Kanunun Ek-33 üncü maddesinde düzenlenen; sözleşmeli personele ödenen nöbet ücretinin prime tabi tutulup tutulmayacağı

6331 sayılı Sosyal Güvenlik Kanununun 8 inci maddesinin 7 nci fıkrasında; "Kamu kurum ve kuruluşlarında ilgili mevzuata göre çalıştırılan işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı niteliğindeki haiz personel, gerekli belgeye sahip olmaları artışıyla asli görevlerinin yanında, belirlenen çalışma süresine riayet ederek çalışmakta oldukları kurumda veya ilgili personelin muvafakati ve üst yöneticinin onayı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilecek personele, görev yaptığı her saat için (200) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı tutarında ilave ödeme, hizmet alan kurum tarafından yapılır. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz. Bu durumdaki görevlendirmeye ilişkin ilave ödemelerde, günlük mesai saatlerine bağlı kalmak kaydıyla, aylık toplam seksen saatten fazla olan görevlendirmeler dikkate alınmaz."

Hükmünü içermektedir.

Diğer yandan 5947 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi ile 657 sayılı Kanununun Ek 33 üncü maddesinde yapılan düzenlemeyle;

"Yataklı tedavi kurumları, seyyar hastaneler, aile ve dâhilî merkezleri, aile sağılık merkezleri, toplum sağılık merkezleri ve 112 acil sağılık hizmetlerinde haftalık çalışma süresi dışında normal, acil veya branş nöbeti tutarak, bu nöbet karşılığında kurumunca izin kullanmasına müsaade edilmeyen memurlar ile sözleşmeli personele, izin suretiyle karılanamayan her bir nöbet saati için (nöbet süresi kesintisiz 6 saatten az olmamak üzere), aşağıda gösterilen gösterge rakamlarının aylık katsayısı ile çarpılması sonucu hesaplanacak tutarda nöbet ücreti ödenir. Bu ücret yolum bakım, acil servis ve 112 acil sağılık hizmetlerinde tutulan söz konusu nöbetler için yüzde elli oranında artırımlı ödenir. Ancak ayda aile sağılık ve toplum sağılık merkezlerinde 60 saatten, diğer yerlerde ve hiçbir şekilde 130 saatten fazlası için ödeme yapılmaz. Bu ücret damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz."

Hükmü getirilmiştir.

Kanununun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde sırasıyla

"b) Aynı yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağılık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağılık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazançta tabi tutulmaz.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

c) (b) bendinde belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler prime esas kazançta tabii tutulur. Diğer kanunlardaki prime tabii tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınmaz.”

Düzenlemeleri yer almaktadır.

Bu doğrultuda 5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesinin (b) bendinde, sigorta primine esas kazançta dahil edilmeyecek ödemeler ayrı ayrı ve sınırlı olarak belirtildiğinden ve (c) bendinde de anılan bentde sayılan ödemeler dışında kalan ve her ne ad altında yapılırsa yapılsın ödenen tutarların tamamının sigorta primine esas kazançta ilave edilmesi hükmüne istinaden 6331 sayılı Sosyal Güvenlik Kanununun 8 inci maddesinin 7 nci fıkrası kapsamında sigortalılar yapılan ödemeler ile 5947 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi ile 657 sayılı Kanunun Ek 33 üncü maddesinde düzenlenen; sözleşmeli personele ödenen nöbet ücretleri prime esas kazançta dahil edilecektir.

7- Huzur hakkı ödemelerinin prime tabii olup olmadığı

Uygulamada bazı görevlerin komisyon, komite, idare heyeti gibi organların toplantılarına iştirak edilmek suretiyle yapıldığı ve iştirak edenlere toplantı veya saat başına huzur hakkı adı altında para ödendiği durumlar ortaya çıkabilmektedir.

Bu kapsamda huzur hakkı adı altında yapılan ödemelerin prime tabii olup olmadığı hususu sigortalıların statüsüne göre belirlenecek olup huzur hakkı ödenen veya ödenecek yerde 5510 sayılı Kanunun 4-1/a maddesi kapsamında hizmet akdine başlı olarak çalışıyorlarsa, bu konulara ilişkin yapılan huzur hakkı ödemeleri sigorta primine tabii tutulacaktır.

8-Asgari geçim indiriminin prime tabii olup olmadığı

Asgari geçim indirimi (AG) uygulaması, sigortalının brüt ücreti üzerinden kesilen sigorta primi (sigortalı hissesi) tutarı düşüldükten sonra kalan vergiye esas tutardan (matrahtan) kesilmesi ve maliyeye ödenmesi gereken gelir vergisinden, aylık bazda mahsup edilmesi gereken asgari geçim indirimi tutarının düşülmesini ve kalanın (olması halinde) maliyeye ödenmesini öngören bir uygulamadır.

Asgari geçim indirimi devletin, bir kişinin kendisi ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler için uyguladığı gelir vergisi indirimidir. Diğer bir tanımla AG on altı yaşını doldurmuş her çalışanın kazanılan gelirinin bir kısmının vergiden muhafız tutulmasıdır. AG hesaplanırken çalışanın medeni durumu, varsa ekin çalışma durumu, çocuk sayısı ve çocukların yaşları dikkate alınır. Bu indirim her sene yeniden hesaplanarak yayınlanır.

AG kişinin yasal hakkıdır. Verenin kişiye AG vermemesi söz konusu olamaz. Yani bu tutar kişi verenin ödediği de il kişinin gelirinden maliyeye ödenmesi gereken gelir vergisinin tutarından mahsup edilen kısmının kişiye iadesi olduğundan, bu tutarın kişi verence yapılan bir ödeme olarak değerlendirilmemesi gerekmektedir.

Dolayısıyla kişiye kendi ödenecek gelir vergisinden mahsup edilerek iade edilen AG nin zaten brüt ücreti üzerinden sigorta primi kesintisi yapılmı olan sigortalının prime esas kazancına ayrıca bir kez daha ilave edilerek prime tabii tutulması mükerrer sigorta primi tahakkukunu gerektirecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

9-5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ile 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun Desteklenmesi Hakkında Kanun uyarınca net ücret alan sigortalıların prime esas kazancının hesaplanması

Bilindiği üzere, 12/3/2008 tarihli, 26814 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanununun 3 üncü maddesinde;

(2) Gelir vergisi stopajı tevkifatı: Kamu personeli hariç olmak üzere teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi amaçları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, teknoloji yatırım sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerde ve rekabet öncesi işletme projelerinde çalışan Ar-Ge ve destek personeli ile bu Kanun kapsamında yukarıda sayılan kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen tasarım projelerinde ve tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personelinin; bu çalışanları karlılıkta elde ettikleri ücretlerinin doktora olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde en az yüksek lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksan beş, yüksek lisanslı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksan ve diğerleri için yüzde seksen gelir vergisinden müstesnadır. (Ek cümleler: 16/2/2016-6676/28 md.) Hak kazanılmı hafta tatili ve yıllık ücretli izin süreleri ile 17/3/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda belirtilen tatil günlerine isabet eden ücretler de bu istisna kapsamındadır. Haftalık kırk beş saatin üzerindeki ve ek çalışma sürelerine ilişkin ücretler bu istisnadan faydalanamaz. Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde çalışan Ar-Ge veya tasarım personelinin bu merkezlerde yürüttüğü projelerle doğrudan ilgili olmak artıyla, proje kapsamındaki faaliyetlerin bir kısmının Ar-Ge veya tasarım merkezi dışında yürütülmesinin zorunlu olduğu durumlarda, Ar-Ge veya tasarım merkezi yönetiminin onayının alınması ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bilgilendirilmesi kaydıyla, merkez dışındaki bu faaliyetlere ilişkin ücretlerin yüzde yüzünü aynen artıyla Cumhurbaşkanınca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmı ile Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde en az bir yıl süreyle çalışan Ar-Ge veya tasarım personelinin yüksek lisans yapanlar için bir buçuk yılı, doktora yapanlar için iki yılı geçmemek üzere merkez dışında geçirdiği sürelerle ilişkin ücretlerin yüzde yüzünü aynen artıyla Cumhurbaşkanınca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmı gelir vergisi stopajı tevkifatı kapsamında değerlendirilir.

06.07.2001 tarihli, 24454 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun Desteklenmesi Hakkında Kanunun Geçici 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasında;

Bölgede çalışan; AR-GE, tasarım ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri 31/12/2023 tarihine kadar her türlü vergiden müstesnadır. Gelir vergisi stopajı ve sigorta primi ödenen hissesine ilişkin tevkiflerden yararlanacak olan destek personeli sayısı, AR-GE ve tasarım personeli sayısının yüzde onunu aynen artmaz. Hak kazanılmı hafta tatili ve yıllık ücretli izin süreleri ile 17/3/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda belirtilen tatil günlerine isabet eden ücretler de bu istisna kapsamındadır. Haftalık kırk beş saatin üzerindeki ve ek çalışma sürelerine ilişkin ücretler bu istisnadan faydalanamaz. Yönetici şirket, ücreti gelir vergisi istisnasından yararlanan kişilerin Bölgede

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

fiilen çalışan ve tasarımcıların ücretlerini denetler. Ancak, Bölgede yer alan işletmelerde çalışan AR-GE ve tasarım personelinin bu Bölgelerde yürüttüğü projelerle doğrudan ilgili olmak artıyla, proje kapsamındaki faaliyetlerin bir kısmının Bölgede yürütülmesinin zorunlu olduğu durumlarında Bölgedeki bu faaliyetlere ilişkin ücretlerinin yüzde yüzünü aynen almak artıyla Cumhurbaşkanınca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmı ile Bölgede yer alan işletmelerde en az bir yıl süreyle çalışan AR-GE ve tasarım personelinin yüksek lisans yapanlar için bir buçuk yılı, doktora yapanlar için iki yılı geçmemek üzere Bölgede yürütülen süreli ücretlerin yüzde yüzünü aynen almak artıyla Cumhurbaşkanınca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmı, gelir vergisi stopajı tevkifatı kapsamında değerlendirilir. Bu kapsamda tevkiften yararlanması için Bölge yöneticisi şirketinin onayının alınması ve Bakanlıkça bilgilendirilmesi zorunludur. Yöneticisi şirketinin onayı ile Bölgede yürütülen sürenin Bölgede yürütülen görevle ilgili olmadığını tespit edilmesi halinde, ziyade tutulmuş vergi ve buna ilişkin cezalardan ilgili işletme sorumludur.

hükümlerine yer verilmiştir.

Bu kapsamda, gerek 5746 sayılı Kanun, gerekse 4691 sayılı Kanun uyarınca gelir tevkifatı uygulaması söz konusu olduğundan, net ücret sistemine göre çalıştırılan sigortalıların 5510 sayılı Kanuna göre prime esas kazancının hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar aşağıda açıklanmıştır.

9.1-5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun uyarınca prime esas kazancının hesaplanması

Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinin "Gelir vergisi stopajı tevkifatı uygulaması" başlıklı 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre 5746 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin ücretlerine ilişkin tevkifat, Gelir Vergisi Kanununun geçici 75 inci maddesinde yer alan düzenlemeye göre, 31/12/2023 tarihine kadar vergiden müstesna tutulması yerine, muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra tevkifat edilerek uygulanmaktadır.

Aynı ekinde, 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliğinin "Uygulama esasları" başlıklı 3 üncü maddesinin onaltıncı fıkrasına göre, Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti kapsamında fazla mesai dahil çalıştığı süreye ilişkin ücret üzerinden hesaplanan vergi tutarına öncelikle 4/12/2007 tarihli ve 26720 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde asgari geçim indirimi uygulanacak olup asgari geçim indirimi mahsubu yapıldıktan sonra kalan gelir vergisi tutarının doktoralı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde en az yüksek lisans derecesine sahip olanlar için yüzde 95'i, yüksek lisanslı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde lisans derecesine sahip olanlar için yüzde 90'ı ve diğerleri için yüzde 80'i her bir personel başında muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle tevkifatı konu edilecektir.

Bu madde hükümlerine, 5746 sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin Ar-Ge, yenilik veya tasarım faaliyeti kapsamındaki kazançları üzerinden gelir vergisi hesaplanmakta ancak hesaplanan bu tutar muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle tevkifat edilmektedir.

Diğer taraftan sigortalının net ücreti, brüt ücretinden kanunen yapılması gereken

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

kesintilerin çıkarılması suretiyle bulunmaktadır. Dolayısıyla bir sigortalının net ücreti;

Net Ücret: Brüt Ücret- Sosyal Sigorta Primi (Çi Payı) – Sızk Sigortası Primi (Çi Payı) - Gelir Vergisi-Damga Vergisi formülüyle ifade edilir..

Bu formül vasıtasıyla net ücret sistemine göre çalıştırılan bir sigortalının brüt ücretinin de hesaplanması mümkün bulunmaktadır. Buna göre;

Brüt Ücret: Net Ücret+ Sosyal Sigorta Primi (Çi Payı) + Sızk Sigortası Primi (Çi Payı) + Gelir Vergisi + Damga Vergisi formülüne göre hesaplanmaktadır.

5746 sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin için için gelir vergisi istisnası uygulanmadığından, net ücret sistemine göre çalıştırılan sigortalıların brüt ücretleri (prime esas kazançları) hesaplanırken gelir vergisi ve damga vergisi dikkate alınacaktır. Dolayısıyla, bu kapsamdaki sigortalının brüt ücreti hesaplanırken;

Brüt Ücret: Net Ücret+ Sosyal Sigorta Primi (Çi Payı) + Sızk Sigortası Primi (Çi Payı) + Gelir Vergisi + Damga Vergisi formülü esas alınacaktır.

Bu durumda,

A= Brüt Ücret

B= Net Ücret

$$\text{Sigorta Primi Çi Payı Toplam Tutarı} = (A \times \frac{15}{100}) = \frac{15A}{100}$$

$$\text{Gelir Vergisi Matrahı} = A - \frac{15A}{100} = \frac{85A}{100}$$

$$\text{Gelir Vergisi Tutarı} = \frac{85A}{100} \times \frac{15}{100} = \frac{1275A}{10000}$$

$$\text{Damga Vergisi Tutarı} = A \times \frac{759}{100000} = \frac{759A}{100000}$$

$$B = A - \frac{15A}{100} - \frac{1275A}{10000} - \frac{759A}{100000}$$

$$B = \frac{100000A - 15000A - 12750A - 759A}{100000}$$

$$100000 B = 71491A$$

$$A = \frac{100000B}{71491}$$

formülü ile net ücretten brüt ücret hesaplanabilir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

*Asgari Geçim indirimi göz önünde bulundurulmamıştır.

**Vergi dilimi %15 olarak dikkate alınmıştır.

Örnek 1: 5746 sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge çalışanı olan ve net ücret sistemine göre çalışan sigortalının net ücretinin 8.000,00 TL olduğu varsayılmıştır.

5746 AR-GE ÇALIŞANI İÇİN NET ÜCRETTEN BRÜT ÜCRET HESAPLAMA

Net Ücret	8.000,00
Sigorta Primi Payı (%14)	1.566,63
Aylık Sigorta Primi Payı (%1)	111,90
Gelir Vergisi Matrahı	9.511,69
Gelir Vergisi (%15)	1.426,75
Damga Vergisi	84,93
Brüt Ücret (Prime Esas Kazanç)	11.190,22

*Asgari Geçim indirimi göz önünde bulundurulmamıştır.

**Vergi dilimi %15 olarak dikkate alınmıştır.

9.2-4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun Desteklenmesi Hakkında Kanun uyarınca prime esas kazancın hesaplanması

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğinin "Muafiyet, indirim ve istisnalar" başlıklı 35. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre;

-Bölgede çalışan; Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretlerinin 31/12/2023 tarihine kadar her türlü vergiden müstesna olduğu

-Hak kazanılmı hafta tatili ve yıllık ücretli izin süreleri ile 17/3/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda belirtilen tatil günlerine isabet eden ücretlerin de bu istisna kapsamında olduğu,

-Haftalık kırk beş saatin üzerindeki ve ek çalışma sürelerine ilişkin ücretlerin bu istisnadan faydalanmadığı,

-Bölgede çalışan personelin istisna kapsamındaki net ücret ödemelerinin brüt ebla edilecek vergisinin hesaplanmasında Kanunla sağlanan vergi tevkiflerinin dikkate alınmaması gerektiği,

-Destek personelinin bu Kanun kapsamında elde ettiği ücret, prim, ikramiye ve benzeri ödemelerin de istisna kapsamına dâhil olduğu,

Belirtilmiştir.

Bu madde hükümlerine, 4691 sayılı Kanun kapsamında teknoloji geliştirme bölgesinde (Teknopark ya da Teknokent) çalışan Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri 31/12/2023 tarihine kadar her türlü vergiden müstesna olduğundan herhangi bir vergi kesintisi yapılmamaktadır.

Dolayısıyla, 4691 sayılı Kanun kapsamında teknoloji geliştirme bölgesinde (Teknopark ya da Teknokent) çalışan Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri için gelir vergisi istisnası uygulandıktan, net ücret sistemine göre çalıştırılan sigortalıların brüt ücretleri (prime esas kazançları) hesaplanırken gelir vergisi ve damga vergisi dikkate alınmayacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

Bu bakımdan, 4691 sayılı Kanun kapsamında teknoloji geliştirme bölgesinde (Teknopark ya da Teknokent) çalışan Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin brüt ücreti hesaplanırken;

Brüt Ücret: Net Ücret+ Sosyal Sigorta Primi (Çi Payı) + Sızk Sigortası Primi (Çi Payı) formülü esas alınacaktır.

Bu durumda;

A= Brüt Ücret

B= Net Ücret

$$\text{Sigorta Primi Çi Payı Toplam Tutarı} = \left(A \times \frac{15}{100} \right) = \frac{15A}{100}$$

$$B = A - \frac{15A}{100} = \frac{85A}{100}$$

$$100B = 85A$$

$$A = \frac{100B}{85}$$

formülü ile net ücretten brüt ücret hesaplanabilir.

*Asgari Geçim indirimi göz önünde bulundurulmamıdır.

**Vergi dilimi %15 olarak dikkate alınmamıdır.

Örnek 2: 4691 sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge çalışanı masası olan ve net ücret sistemine göre çalışan sigortalının net ücretinin 8.000,00 TL olduğu varsayılmaktadır;

4691 AR-GE ÇALIŞANI ÇİN NET ÜCRETEN BRÜT ÜCRET HESAPLAMA (GELİR VERGİSİNDEN MUAF)	
Net Ücret	8.000,00
Sigorta Primi Çi Payı(%14)	1.317,65
Sızk Sigortası Primi Çi Payı (%1)	94,12
Gelir Vergisi Matrahı	0
Gelir Vergisi (%15)	0
Damga Vergisi	0
Brüt Ücret (Prime Esas Kazanç)	9.411,76

*Asgari Geçim indirimi göz önünde bulundurulmamıdır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

**Vergi dilimi %15 olarak dikkate alınmıştır.

Diğer taraftan, teknoloji geliştirme bölgesinde çalışan personelin vergi istisnası kapsamı dışında net ücret ödemelerinin söz konusu olması halinde, bu nitelikteki kazançlar bakımından gelir vergisi ve damga vergisi dikkate alınacaktır. Dolayısıyla, bu kapsamdaki sigortalının brüt ücreti hesaplanırken;

Brüt Ücret: Net Ücret+ Sosyal Sigorta Primi (İçerik Payı) + Sıhlik Sigortası Primi (İçerik Payı) + Gelir Vergisi (İstisna Olmayan Kazanç)+ Damga Vergisi formülü esas alınacaktır.

Bu formülde gelir vergisinden istisna olmayan kazanç için gelir vergisi matrahı hesaplanırken, istisna olmayan brüt kazanç üzerinden sosyal sigorta primi (İçerik Payı) + sıhlik sigortası primi (İçerik Payı) hesaplanacak ve söz konusu kazançtan bu şekilde hesaplanan sigorta primi toplamı düşülecektir.

Aynı şekilde damga vergisi de istisna olmayan brüt kazanç üzerinden hesaplanacaktır.

Bu durumda istisna olan kazanç için;

A= Brüt Ücret (İstisna Olan)

B= Net Ücret (İstisna Olan)

$$\text{Sigorta Primi İçerik Payı Toplam Tutarı} = (A \times \frac{15}{100}) = \frac{15A}{100}$$

$$B = A - \frac{15A}{100} = \frac{85A}{100}$$

$$100B = 85A$$

$$A = \frac{100B}{85}$$

formülü ile istisna olan net ücretten istisna olan brüt ücret hesaplanabilir.

*Asgari Geçim İndirimi göz önünde bulundurulmamıştır.

**Vergi dilimi %15 olarak dikkate alınmıştır.

İstisna olmayan kazanç için;

A= Brüt Ücret (İstisna Olmayan)

B= Net Ücret (İstisna Olmayan)

$$\text{Sigorta Primi İçerik Payı Toplam Tutarı} = (A \times \frac{15}{100}) = \frac{15A}{100}$$

$$\text{Gelir Vergisi Matrahı} = A - \frac{15A}{100} = \frac{85A}{100}$$

$$100B = 85A$$

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

$$\text{Gelir Vergisi Tutarı} = \frac{85A}{100} \times \frac{15}{100} = \frac{1275A}{10000}$$

$$\text{Damga Vergisi Tutarı} = A \times \frac{759}{100000} = \frac{759A}{100000}$$

$$B = A - \frac{15A}{100} - \frac{1275A}{10000} - \frac{759A}{100000}$$

$$B = \frac{100000A - 15000A - 12750A - 759A}{100000}$$

$$100000 B = 71491A$$

$$A = \frac{100000B}{71491}$$

formülü ile istisna olmayan net ücretten istisna olmayan brüt ücret hesaplanabilir.

*Asgari Geçim indirimi göz önünde bulundurulmamıştır.

**Vergi dilimi %15 olarak dikkate alınmıştır.

Örnek 3: 4691 sayılı Kanun kapsamında Ar-Ge çalışması olan ve net ücret sistemine göre çalışan sigortalının gelir vergisinden muaf net ücretinin 7.000,00 TL, istisnaya tabi olmayan net ücretinin 1.000,00 TL olduğu varsayılmıştır;

4961 AR-GE ÇALIŞANI ÇİN NET ÜCRETEN BRÜT ÜCRET HESAPLAMA (İSTISNAYA TABİ OLMAYAN KAZANCI OLAN)	
Net Ücret İstisna Olan	7.000,00
Net Ücret İstisna Olmayan	1.000,00
Sigorta Primi Payı (%14) İstisna Olan	1.152,94
Sizlik Sigortası Primi Payı (%1) İstisna Olan	82,35
Sigorta Primi Payı (%14) İstisna Olmayan	195,83
Sizlik Sigortası Primi Payı (%1) İstisna Olmayan	13,99
Gelir Vergisi Matrahı (İstisna Olmayan Kazanç ÇİN)	1.188,96
Gelir Vergisi (%15)	178,34
Damga Vergisi	10,62
Brüt Ücret İstisna Olan	8.235,29
Brüt Ücret İstisna Olmayan	1.398,78
Toplam Brüt Ücret	9.634,07

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Görüldüğü üzere aynı kazanç miktarlarına sahip olunmasına karşın; kısmen gelir vergisine tabi kazancı olan teknoloji geliştirme bölgesinde çalışan personelin brüt ücreti, kazancının tamamı gelir vergisi istisnasına tabi olan personele göre daha yüksek olmaktadır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü
ÜÇÜNCÜ KISIM
AYLIK PRİM HİZMET BELGELERİNİN/MUHTASAR VE PRİM HİZMET
BEYANNAMELERİNİN SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA VERİLMESİNİN DAİR
USUL VE ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM

5510 sayılı Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendi
Kapsamında Sigortalı Sayılanlar Yönünden Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin
Düzenlenmesi Kuruma Verilmesi ve Alınması

1- Aylık prim ve hizmet belgelerinin düzenlenmesi

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalışanlar, sigortalının durumuna uygun aylık prim ve hizmet belgesine,

- vereni/altı vereni/geçici olarak çalıştırılan kişilerin;
  - Adı soyadı/unvanını,
  - adresinin adresini,
  - adresi telefon numarasını ve e-Posta adresini,
  - Vergi kimlik numarası/Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını,
  - Çalıştığı sigortalıların;
  - Sosyal güvenlik sicil numaralarını,
  - Ad ve soyadları ile ikinci soyadı almış olan sigortalıların ilk soyadlarını,
  - Prim ödeme gün sayılarını,
  - Prime esas kazanç tutarlarını (hak edilen ücretler ile prim, ikramiye ve bu nitelikteki ödemeler olarak ayrı ayrı)
  - e-bağlama ve istenilen çıkış tarihlerini,
  - Ayın bazı günlerinde çalışmamış olmaları halinde, eksik gün sayısını ve eksik çalışmaya nedenlerini,
  - Ay içinde istenilen ayrılma olmaları halinde, istenilen çıkış nedenlerini,
  - Sigorta primi, aylık sigortası primi ve aylık sosyal güvenlik destek primlerini,
  - Belgenin;
  - İlikin olduğu yılı ve ayını,
  - Mahiyetini (asıl, ek veya iptal nitelikte olduğunu),
  - Türünü,
  - Varsa düzenlenmesine esas kanun numarasını,
  - Toplam sayfa sayısını,
- kaydetmeleri gerekmektedir.

1.1- vereni ve yerine ilikin bilgileri

Aylık prim ve hizmet belgelerinin e-Sigorta kanalıyla Kuruma gönderilmesi sırasında, belgeyi gönderecek olan vereni/altı vereni/geçici olarak çalıştırılan kişilere ilikin ad soyad/unvanı, adresi, telefon numarası, e-posta adresi ve vergi kimlik numarası/Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası bilgileri, Kurumumuzun adresi tescil kütüklerindeki kayıtlarına

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

bakılarak, sistem tarafından aylık prim ve hizmet belgelerine kaydedilmekte olup, söz konusu bilgilerde herhangi bir değişiklik olması halinde, durumun iş yerinin başlı bulunduğu üniteye müracaat edilmek suretiyle düzeltilmesi gerekmektedir.

Aylık prim ve hizmet belgelerinin kağıt ortamında düzenlenerek Kuruma elden verilecek veya posta kanalıyla gönderilecek olması halinde ise, iş yerine ilgili bilgiler, ilgililerce yazılacaktır.

1.2- Sigortalılara ilgili bilgiler

1.2.1- Sigortalıların sosyal güvenlik sicil numaraları ve ad/soyad bilgilerinin girişi

1/10/2008 tarihinden itibaren sosyal güvenlik sicil numarası olarak sigortalıların Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numaraları esas alınacağından, aylık prim ve hizmet belgesinin "Sosyal Güvenlik Sicil Numarası" bölümüne, sigortalıların 11 haneli T.C. kimlik numaraları kaydedilecektir. Sigortalının yabancı uyruklu olması halinde ise, söz konusu bölüme, bu kişiler için İçişleri Bakanlığıınca verilecek olan kimlik numarası girilecektir.

Yabancı uyruklu sigortalıların aylık prim ve hizmet belgesine kaydedilmesi sırasında bu kişilerin kimlik numaralarının Kurum veri tabanında kayıtlı bulunmaması halinde, öncelikle kimlik numaralarının İçişleri Bakanlığından öğrenilmesi, ardından söz konusu numaraların sigortalı tescil kütüklerine kaydedilmesi amacıyla iş yerinin başlı bulunduğu üniteye müracaat edilmesi gerekmektedir.

Aylık prim ve hizmet belgelerinin e-Sigorta kanalıyla gönderilmesinde, sosyal güvenlik sicil numarasının kullanıcı tarafından sisteme girilmesinin ardından, sigortalının ad/soyad ve varsa ilk soyad bilgisi sigortalı tescil kütüklerine bakılarak sistem tarafından ekrana getirilecek olup, sosyal güvenlik sicil numarası girilen sigortalının ad soyad bilgisinin doğru olup olmadığı kullanıcılar tarafından kontrol edilecek, sosyal güvenlik sicil numarasının hatalı girilmesi durumunda anlaşılmaması halinde, doğru sicil numarası sisteme yeniden girilecektir.

Aylık prim ve hizmet belgesinin kağıt ortamında düzenlenerek Kuruma elden verildiği veya posta kanalıyla gönderildiği durumlarda ise, sigortalıların sosyal güvenlik sicil numaraları ve ad/soyad/ilk soyadı bilgileri aylık prim ve hizmet belgesine ilgililerce yazılacaktır.

1.2.2- Sigortalıların prim ödeme gün sayılarının girişi

Sigortalıların; ay/dönem içinde ücret almaya hak kazandıkları süreler "Prim Ödeme Günü" bölümüne, hak ettikleri ücretleri "Prime Esas Kazanç" bölümüne, ay içinde ödenen prim, ikramiye ve bu nitelikteki istihkaklar ise "Prim, ikramiye ve Bu Nitelikteki istihkak" bölümüne kaydedilecektir.

1.2.2.1- Ay/dönem içindeki çalışmaları tam olan sigortalıların prim ödeme gün sayılarının hesaplanması

Ay/dönem içindeki çalışmaları tam olan sigortalıların prim ödeme gün sayıları, ay/dönemin kaç gün olduğuna bakılmaksızın (ay/dönemin 28, 29, 30 veya 31 gün geçtiği üzerinde durulmaksızın) 30 gün olarak sisteme girilecektir.

Örnek 1: (A) sigortalısının, özel sektöre ait bir iş yerinde 2016/Mart ayının tamamı için ücret almaya hak kazanmış olduğu varsayıldığında, 2016/Mart ayındaki prim ödeme gün sayısı, Mart ayının 31 gün olduğu üzerinde durulmaksızın 30 olarak, 2016/ubat ayının tamamı için ücret almaya hak kazanmış olduğu varsayıldığında ise, 2016/ubat ayındaki prim ödeme gün sayısı, ubat ayının 29 gün olduğu üzerinde durulmaksızın yine 30 olarak sisteme

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

girilecektir.

Öte yandan ubat ayı içinde sigortalının aynı iyerine ait başka bir iyerinde naklen ve hizmet akdi sona ermeden çalışmaya başlaması veya iyerinin başka bir sosyal güvenlik merkezine nakli halinde, sigortalının hizmetlerinin kesintisiz olması, başka bir ifade ile aylık tam ücrete hak kazanmış olması halinde, ubat ayı içindeki nakil tarihinden önceki ve sonraki süreleri ilkin prim gün sayılarının toplamının 30 olması gerekmektedir.

yerinin veya sigortalının nakli nedeniyle ubat ayı içinde aynı iveren tarafından aynı sigortalı için iyeri sicil numarası farklı iki ayrı aylık prim ve hizmet belgesi ile bildirim yapılacağı durumlarda, nakil öncesi ve nakil sonrası sürelerdeki prim gün sayısının 30 güne tamamlanması için gerektiğinde,

Eski iyerindeki prim gün sayısına ubat ayının 29 çekti iyıllarda 1 gün, 28 çekti iyıllarda 2 gün ilave edilecek ve e-Bildirgede i ten ayrıtlı tarihi seçilmeksizin arta kalan günler için "D ER" kodu ile eksik gün bildirilecektir.

Ancak, 28 çeken ubat ayları için, ayın 26'sı ile 27'sinde eski i yerinden çıkıldı ise ilave 2 gün eski i yerine eklenemeyeceğinden yeni i yerindeki prim gün sayısına eklenecek ve e-Bildirgede i e giri tarihi seçilmeksizin arta kalan günler için "D ER" kodu ile eksik gün bildirilecektir.

Yine, 29 çeken ubat ayları için ayın 28'inde eski i yerinden çıkıldı ise ilave 1 gün eski i yerine eklenemeyeceğinden yeni i yerindeki prim gün sayısına eklenecek ve e-Bildirgede i e giri tarihi seçilmeksizin arta kalan günler için "D ER" kodu ile eksik gün bildirilecektir.

Örnek 2 - (A) Limited irketinin i yerini 2/2/2018 tarihinde kapatarak 3/2/2018 tarihinde Kastamonu ilimizden Ankara ilimize taşıdı ve nakil dolayısıyla Ankara ilimizde 3/2/2018 tarihi itibariyle yeni bir iyeri dosyası tescil ettirdi varsayıldığında, ubat ayı içindeki çalışmaları tam olan ve aylık tam ücrete hak kazanan sigortalıların her iki i yerinden bildirilecek prim ödeme gün sayılarının toplamının 30 olabilmesi için;

-Eski e-Bildirge ifresi ile 2+2 =4 gün (24 gün "D ER" neden ile eksik gün bildirilecek) üzerinden

-Yeni e-Bildirge ifresi ile 26 gün üzerinden bildirim yapılabilecektir.

Örnek 3- (B) Limited irketinin i yerini 27/2/2018 tarihinde kapatarak 28/2/2018 tarihinde zmir ilimizden stanbul ilimize taşıdı ve nakil dolayısıyla stanbul ilimizde 28/2/2018 tarihi itibariyle yeni bir iyeri dosyası tescil ettirdi varsayıldığında, ubat ayı içindeki çalışmaları tam olan ve aylık tam ücrete hak kazanan sigortalıların her iki i yerinden bildirilecek prim ödeme gün sayılarının toplamının 30 olabilmesi için;

-Eski e-Bildirge ifresi ile 27 gün üzerinden

-Yeni e-Bildirge ifresi ile 1+2=3 gün (25 gün "D ER" neden ile eksik gün bildirilecek) üzerinden

bildirim yapılabilecektir.

Örnek 4- (C) Limited irketinin i yerini 28/2/2016 tarihinde kapatarak 29/2/2016 tarihinde Aydın ilimizden Trabzon ilimize taşıdı ve nakil dolayısıyla Trabzon ilimizde 29/2/2016 tarihi itibariyle yeni bir iyeri dosyası tescil ettirdi varsayıldığında, ubat ayı içindeki çalışmaları tam olan ve aylık tam ücrete hak kazanan sigortalıların her iki i yerinden

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

bildirilecek prim ödeme gün sayılarının toplamının 30 olabilmesi için;

-Eski e-Bildirge ifresi ile 28 gün üzerinden

-Yeni e-Bildirge ifresi ile 1+1=2 gün (27 gün "DİR" neden ile eksik gün bildirilecek) üzerinden

bildirim yapılabilecektir.

1.2.2.2- Ay/dönem içinde i e ba layan sigortalıların prim ödeme gün sayılarının hesaplanması

Ay/dönemin ilk gününde i e giren ve o ayda tam çalı an sigortalılar hariç, ay/dönem içinde i e giren sigortalıların prim ödeme gün sayıları, i e giri tarihleri ve ay/dönemin kaç gün oldu una bakılarak parmak hesabı yapılmak suretiyle hesaplanacaktır.

Ay/dönemin ilk gününde i e ba lamı ve ayın tamamı için ücret almaya hak kazanmı olan sigortalıların, ilgili ay/dönemdeki prim ödeme gün sayıları, bu genelgenin üçüncü kısmının birinci bölümünün 1.2.2.1 numaralı bölümünde açıklandı ı gibi olacaktır.

Örnek 1: (D) sigortalısının, özel sektöre ait bir i yerinde 20/3/2017 tarihinde i e ba ladı ı ve i e ba ladı ı tarihten itibaren ayın kalan günlerinin tamamı için ücret almaya hak kazanmı oldu u varsayıldı nda, söz konusu sigortalının 2017/Mart ayındaki prim ödeme gün sayısı 12 gün olarak, i e ba lama tarihi ise 20/3/2017 olarak sisteme girilecektir.

1.2.2.3- Ay/dönem içinde i ten ayrılan sigortalıların prim ödeme gün sayılarının hesaplanması

Ay/dönemin son gününde çalı tıktan sonra i ten ayrılan sigortalılar hariç olmak üzere, ay içinde i ten ayrılan sigortalıların prim ödeme gün sayıları, i ten çıkı tarihleri ve ay/dönemin kaç gün oldu una bakılarak parmak hesabı yapılmak suretiyle hesaplanacaktır.

Ay/dönemin son gününde çalı tıktan sonra i ten ayrılmı ve ayın tamamı için ücret almaya hak kazanmı olan sigortalıların ilgili ay/dönemdeki prim ödeme gün sayıları ise, bu genelgenin üçüncü kısmının 1.2.2.1 numaralı bölümünde açıklandı ı gibi olacaktır.

Örnek 1: (K) sigortalısının, özel sektöre ait bir i yerinde 20/2/2017 tarihinde çalı tıktan sonra i ten ayrıldı ı ve i ten ayrıldı ı tarihe kadar olan sürelerin tamamı için ücret almaya hak kazanmı oldu u varsayıldı nda, söz konusu sigortalının 2017/ ubat ayındaki prim ödeme gün sayısı 20 olacak ve i ten çıkı tarihi olarak 20/2/2017 tarihi sisteme girilecektir.

1.2.2.4- e ba ladı ı ay/dönem içinde i ten ayrılan sigortalıların prim ödeme gün sayılarının hesaplanması

e ba ladı ı ay/dönem içinde i ten ayrılan sigortalıların ilgili ay/dönemdeki prim ödeme gün sayıları (ay/dönemin ilk günü i e ba layıp son günü i ten ayrılanlar hariç), sigortalının i e giri tarihi ve i ten çıkı tarihleri dahil kaç gün oldu una bakılarak, parmak hesabı yapılmak suretiyle hesaplanacaktır.

Ay/dönemin ilk günü i e ba layıp son günü i ten ayrılan ve ayın tamamı için ücret almaya hak kazanmı olan sigortalıların ilgili ay/dönemdeki prim ödeme gün sayıları ise, bu genelgenin üçüncü kısmının birinci bölümünün 1.2.2.1 numaralı bölümünde açıklandı ı gibi olacaktır.

Örnek 1: (B) sigortalısının, özel sektöre ait bir i yerinde 17/3/2017 tarihinde i e ba layıp 28/3/2017 tarihinde i ten ayrıldı ı ve i e ba layıp ayrıldı ı sürelerin tamamı için ücret almaya hak kazanmı oldu u varsayıldı nda, söz konusu sigortalının i e ba lama tarihi

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

17/3/2017 olarak, i ten ayrılı tarihi 28/3/2017 olarak, 2017/Mart ayındaki prim ödeme gün sayısı ise 12 olarak sisteme kaydedilecektir.

1.2.2.5- Ay/dönem içinde bazı günlerde çalışmamı ve çalışmadığı günler için ücret almamı sigortalıların prim ödeme gün sayılarının hesaplanması

1.2.2.5.1- Ay/dönem içinde i e giri i veya i ten çıkı ı bulunmayan sigortalılar yönünden

Ay/dönem içinde i e giri i veya i ten çıkı ı bulunmayan, çe itli nedenlerle (istirahat, ücretsiz izin, disiplin cezası gibi) ay/dönemin bazı günlerinde çalışmayan ve çalışmadığı günler için de ücret almayan sigortalıların ilgili ay/dönemdeki prim ödeme gün sayıları, ilgili ay/dönemdeki gün sayısından, ücret almaya hak kazanılmamı gün sayısı çıkartılmak suretiyle hesaplanacaktır.

Örnek 1: Özel sektöre ait bir i yerinde çalış an (A) sigortalısının, 2017/ ubat ayında 10 gün ücretsiz izinli oldu u ve ayın kalan günlerinin tamamı için ücret almaya hak kazanmı oldu u varsayıldı nda, söz konusu ayda 28 gün bulunması ve sigortalının 10 gün eksik çalış mı olması nedeniyle, bahse konu sigortalının 2017/ ubat ayındaki prim ödeme gün sayısı 18 olacaktır.

1.2.2.5.2- Ay/dönem içinde i e giri i veya i ten çıkı ı bulunan sigortalılar yönünden

Ay/dönem içinde i e ba layan veya i ten ayrılan sigortalıların, aynı zamanda çe itli nedenlerle (istirahat, ücretsiz izin, disiplin cezası gibi) ay/dönem içinde hak kazanılmı hafta tatili dı nda, çalışmadığı ve çalışmadığı günler içerisinde ücret almamı günlerin bulunması durumunda, ilgili ay/dönemdeki prim ödeme gün sayısı, ücret alınan gün sayısı esas alınmak suretiyle, ba ka bir ifade ile ilgili ay/dönemdeki gün sayısından, i e ba ladı ı tarihten önceki gün sayısı, i ten ayrıldı ı tarihten sonraki gün sayısı ve ücret alınmayan gün sayısı çıkartılmak suretiyle hesaplanacaktır.

Örnek 1: Özel sektöre ait bir i yerinde 8/3/2017 tarihinde i e ba lamı olan sigortalının, 2017/Mart ayında i e ba ladı ı tarihten sonra 3 gün istirahatlı bulundu u ve hak kazanılmı hafta tatili dı nda söz konusu ayın di er günlerinin tamamında çalış mı oldu u varsayıldı nda, ilgili aydaki prim ödeme gün sayısı $31 - 7 - 3 = 21$ olacaktır.

Hak kazanılmamı halde kullanılmı olan hafta tatili için ücret ödenmesi halinde, bu süreler ilkin ücretler de prime esas kazanca dahil edilece inden, bu durumda bahse konu süreler prim ödeme gün sayısına dahil edilecektir.

1.2.2.6- verenlerce kurumumuzdan geçici i göremezlik ödene i alan sigortalılara istirahatlı oldukları süreler için ücret ödenmesi halinde prim ödeme gün sayısının hesaplanması

verenlerce Kurumumuzdan geçici i göremezlik ödene i alan sigortalılara, Kurumumuzca ödenen geçici i göremezlik ödene i ile normal günlük kazançları arasındaki fark ücretleri veya Kurumumuzca ödenen geçici i göremezlik ödene i dikkate alınmaksızın ayrıca normal günlük ücretlerinin ödendi i durumlarda, geçici i göremezlik ödene i alan sigortalılara istirahatlı buldukları süreler için i verenlerince yapılan bu ödemeler, Kanunun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında de erlendirilerek prime tabi tutulacaktır.

Kurumumuzdan geçici i göremezlik ödene i alan (ay/dönem içinde istirahatlı olan) sigortalıların prim ödeme gün sayıları, bu genelgenin üçüncü kısmının 1.2.2.5 numaralı

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

bölümünde açıklandı. Üzere ücret aldığı günler dikkate alınmak suretiyle hesaplanmaktadır.

Dolayısıyla prime tabi tutulan bu ödemelerin sigorta primine esas günlük kazanç alt sınırının altında kalması halinde, Kanunun 82 nci maddesi gereğince prime esas günlük kazançta tamamlanarak, iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi de dahil olmak üzere prime tabi tutulması ve bu primlerin ilikini olduğu sürelerin aylık prim ve hizmet belgesinde prim ödeme gün sayısına ilave edilmesi gerekmektedir.

Örnek 1: Özel sektöre ait bir iş yerinde çalışmakta iken 17/3/2017 - 24/3/2017 döneminde istirahatli olması nedeniyle Kurumumuzdan geçici iş göremezlik ödeneği alan bir sigortalı için, iş vereni tarafından bu süreler için Kurumumuzca ödenen geçici iş göremezlik ödeneği dikkate alınmaksızın tam ücretinin ödendiği varsayıldığında, söz konusu sigortalının 2017/Mart ayındaki prim ödeme gün sayısı 30 olacaktır. İstirahatli sürelerde iş verence ücret ödenmemesi halinde ise sigortalının 2017/Mart ayı prim ödeme gün sayısı $31-8=23$ olacaktır.

1.2.2.7- Hafta tatili ücretine hak kazanıp kazanılmamasına göre prim ödeme gün sayısının hesaplanması

394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanunda, hafta içindeki çalışmaya süresi altı gün olarak belirlenmiş ve her altı günlük çalışmaya sonucu işçinin yirmidört saatten az olmamak üzere dinlendirileceği,

4857 sayılı Kanununda ise, genel bakımdan haftalık çalışmaya süresinin haftada en çok kırkbeş saat olduğu, aksi kararla tırılmaması ise bu sürenin iş yerinde haftanın çalışılan günlerine eşit ölçüde bölünerek uygulanacağı, 4857 sayılı Kanun kapsamına giren iş yerlerinde, işçilere tatil gününden önce 63 üncü maddeye göre belirlenen iş günlerinde çalışmaları koşullu ile yedi günlük bir zaman dilimi içinde kesintisiz en az yirmidört saat dinlenme (hafta tatili) verileceği, çalışılmayan hafta tatili günü için iş veren tarafından bir işçilikli olmaksızın o günün ücretinin tam olarak ödeneceği,

öngörülmüştür.

Buna göre, sigortalıların işe başladığı ay/dönemdeki prim ödeme gün sayılarının ve prime esas kazanç tutarlarının hesaplanması sırasında, 394 ve 4857 sayılı Kanunlarda öngörülen hafta tatili ücretine hak kazanıp kazanmadığı hususu da göz önüne alınacak ve hak kazanılan hafta tatili prim ödeme gün sayısına dahil edilecektir.

Diğer taraftan, hafta tatiline hak kazanmadıkları halde hafta tatili yapan sigortalılara, kullanılmadıkları hafta tatili için ücret ödenmesi zorunlu olmadığından, bu sürelerin prim ödeme gün sayısının hesaplanması sırasında dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır. Buna karşın, hak kazanılmadığı halde kullanılmayan hafta tatili için ücret ödenmesi halinde, bu süreler ilikini ücretler de prime esas kazançta dahil edileceğinden, bu durumda bahse konu süreler prim ödeme gün sayısına dahil edilecektir.

1.2.3-Eksik gün nedenlerinin bildirilmesi

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 86 ncı maddesinin 4 üncü ve 5 inci maddelerinde sırasıyla;

"Ay içinde bazı iş günlerinde çalışılmayan ve ücret ödenmeyen sigortalıların eksik gün nedeni ve eksik gün sayısı, iş verence ilgili aya ait aylık prim ve hizmet belgesinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesiyle beyan edilir. Sigortalıların otuz günden az çalışmaları gösteren eksik gün nedenleri ile bu nedenleri ispatlayan belgelerin ekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönem, saklanması ve diğer hususlar Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Sigortalıların otuz günden az çalıştığını gösteren bilgi ve belgelerin Kurumca istenilmesine rağmen ibraz edilmemesi veya ibraz edilen bilgi ve belgelerin geçerli sayılmaması halinde otuz günden az bildirilen sürelerle ait aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde Kurumca yeniden düzenlenir ve muhteviyatı primler, bu Kanun hükümlerine göre tahsil olunur."

Hükümleri yer almaktadır.

Yine 12/5/2010 tarihli Sosyal Sigorta Teşkilatları Yönetmeliğinin 102 nci maddesinin on üçüncü ve on dördüncü fıkralarında eksik gün nedenlerine ve yapılacak işlemlere ilişkin açıklamalar yer almış olup eksik günlerin bildirimi ve kontrolüne ilişkin işlemlerde uyulacak usul ve esaslar aşağıda açıklanmıştır.

1.2.3.1- Eksik gün nedenleri

Ay içinde bazı iş günlerinde çalışılmadığı ve ücret ödemediği beyan edilen sigortalıların eksik çalışmaya nedenleri aylık prim ve hizmet belgesine/muhtasar ve prim hizmet beyannamesine kaydedilecektir.

Sigortalının eksik çalışmaya nedenleri Sosyal Sigorta Teşkilatları Yönetmeliğinin 9 nolu ekinde yer alan aylık prim ve hizmet belgesinin arka sayfasında açıklanmış olup, e-Bildirge sistemi üzerinden aylık prim ve hizmet belgesinin/ e-beyanname sistemi üzerinden muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin gönderilmesi esnasında sistemde bulunan ve sigortalının durumuna uygun eksik gün nedeni seçilecek ayrıca ay içindeki eksik gün sayısı da girilecek olup eksik gün nedenlerinde aşağıda belirtilen kodlar esas alınacaktır.

Eksik Gün Kodları

01- istirahat	13- Diğer Nedenler
03- Disiplin cezası	15- Devamsızlık
04- Gözaltına alınma	16- Fesih tarihinde çalışmamı
05- Tutukluluk	17- Ev hizmetlerinde 30 günden az çalışmama
06- Kısmi istihdam	18- Kısa çalışmaya ödeneği
07- Puantaj kayıtları	19- Ücretsiz doğum izni
08- Grev	20- Ücretsiz yol izni
09- Lokavt	21- Diğer ücretsiz izin
10- Genel hayati etkileyen olaylar	22- 5434 SK ek 76, gm 192
11- Doğal afet	23- Yarım çalışmaya
12- Birden fazla	24- Yarım çalışmaya ve Diğer Nedenler
	25- Diğer Belge/Kanun Türlerinden Gün Tamamlama
	26- Kısmi istihdamda izin Verilen Yabancı Uyruklu
	27- Kısa Çalışmaya Ödeneği ve Diğer Nedenler
	28- Pandemi Ücretsiz izin (4857 GEÇ.10.MD)
	29- Pandemi Ücretsiz izin ve Diğer Nedenler

Söz konusu eksik gün nedenlerine ilişkin sigortalıların eksik çalıştıklarını ispatlayan belgeler ise Kurumca istenilmesi halinde ibraz edilecektir.

Örnek 1: Ankara Rüzgarlı Sosyal Güvenlik Merkezinde işyeri dosyası bulunan ve 7

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

sigortalısı bulunan iş yerinde çalıştırılan 2 sigortalı 2018 Nisan ayında 6 gün ücretsiz izin kullanmış olduğu iş yerinin prim ödeme gün sayıları ise 30 gündür. Söz konusu iş yerine ilişkin olarak Kuruma gönderilecek 2018/ Nisan ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgesinin düzenlenmesi sırasında ücretsiz izin kullanan 2 sigortalı için 21- Gün ücretsiz izin kodu seçilecek ve yine bu 2 sigortalının eksik gün sayısı 6 olarak sisteme girilecektir.

İlgili iş yerine ait 2018 Nisan ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgesi 23/5/2018 tarihine kadar elektronik ortamda gönderilecek olup, eksik güne ilişkin belgeler ise iş veren tarafından saklanacak ve Kurum tarafından istenilmesi halinde ibraz edilecektir.

1.2.3.2- Eksik gün bildiriminde esas alınacak belgeler

Yönetmeliğin 102 nci maddesinin onüçüncü fıkrasında düzenlenmiştir. Eksik gün bildirimini yapan sigortalının durumuna uygun olan belge veya belgeler ibraz edilmesinin talep edilmesi halinde Kurum'a elden verilecek veya taahhütlü, iadeli taahhütlü, acele posta servisi, PTT Alo Post veya PTT Kargo ile gönderilecektir.

Ay içinde otuz günden az çalıştırılan veya eksik ücret ödenen sigortalılara ilişkin;

a) Kurumca elektronik ortamda alınabilenler hariç Kurumca yetkilendirilmiş aylık hizmeti sunucularından veya iş yeri hekimlerinden alınmış istirahatli olduğu gösteren rapor,

b) Sigortalı ve iş verenin imzasını taşıyan ücretsiz veya aylıksız izinli olduğu kanıtlayan izin belgesi,

c) Sigortalıya tebliğ edilen disiplin cezası uygulamasına ilişkin belge,

ç) Gözaltına alınma ile tutukluluk hâline ilişkin belgeler,

d) Kısmi süreli çalıştırılmaya ait sigortalı ve iş verenin imzasını taşıyan yazılı iş sözleşmesi,

e) Sigortalının imzasını taşıyan puantaj kayıtları,

f) Grev, lokavt, genel hayatı etkileyen olaylar, doğal afetler nedeniyle iş yerinde faaliyetin durdurulduğu veya iş eylemi verildiğini gösteren ilgili resmî makamlardan alınan yazı örneği,

g) İş devamsızlığına ilişkin belgeler,

ğ) İş sözleşmesinin fesih edildiği tarihte çalışılmadığına dair belge,

h) Kısa çalıştırılmaya ödeneği alındığına dair ilgili resmî makamlardan alınan belge,

ı) 5434 sayılı Kanunun Ek 76 ve Geçici 192 nci maddesine tabi olduğu gösteren belge,

i) Yarım çalıştırılmaya ödeneği alındığına dair ilgili resmî makamlardan alınan belge,

j) Sağlık ve Güvenlik Kayıt, Takip ve İzleme Programı (SG-KAT P) üzerinden alınan sözleşmeler,

eksik çalıştırılmaya ilişkin belgelerdir.

Ay içinde otuz günden az çalıştırılan veya eksik ücret ödenen sigortalılara ilişkin olarak yukarıdaki paragrafın (a), (c), (ç), (f), (h), (ı), (i) ve (j) bentlerinde belirtilen belgeler her zaman düzenlenebilir nitelikte olmayan belgeler olup diğer belgeler ise her zaman düzenlenebilir nitelikte olan belge olarak işlem görecektir.

Sosyal Sigorta Primleri Yönetmeliğinin 102 nci maddesinin on üçüncü fıkrasında sayılan belgelerin eksik çalıştırılmaya ilişkin belgelerden olduğu belirtilmiş olup sayılan belgeler dışında kalan durumların dışındaki otuz günden az çalıştırılmaya süreli olarak eksik gün belgeleri belirlemeye Kurum Yönetim Kurulu yetkili olacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

1.2.3.3-Eksik gün bildiriminde ücretsiz izin belgeleri ve i e devamsızlık belgeleri

5620 sayılı Kamuda Geçici Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli Çalıştırılmaları ve Emekliliği ile Diğer Hususlarla İlgili Kanun veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Ek-1 inci maddesi, 4857 sayılı Kanunun 56 ncı ve 74 üncü maddelerinde ücretsiz izin uygulamasına ilişkin hükümler yer almaktadır. Bunun haricinde sigortalı ve i verenin anlaşması dolayısıyla serbest iradeleri ile ücretsiz izin verilmesi/kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Ücretsiz izin uygulamasında tarafların irade beyanının aranılması gerektiğinden Kurumumuzca ibraz istenilen ücretsiz izin belgelerinde i veren veya i veren vekilinden birisinin imzası ile birlikte sigortalının da imzasının bulunması gerekmektedir. Ayrıca sigortalıların bir aydan fazla süreyle ücretsiz izin almaları halinde ücretsiz izin belgesinde ücretsiz iznin geçerli olacağı sürenin belirtilmesi kaydıyla tek belge olarak ibraz edilen ücretsiz izin belgesi/belgeleri de kabul edilecektir.

Sürücü kursu, eğitim merkezi gibi bazı dönemlerde faaliyette bulunulmayan i yerlerinde, ücret hak edilmeyen ve i akitinin sona ermediği dönemlerin olması mümkün bulunmaktadır. Söz konusu sigortalılar için de birden fazla ay için düzenlenecek ücretsiz izin belgesi için, ücretsiz iznin geçerli olacağı sürenin belirtilmesi kaydıyla tek seferde ibraz edilen belge kabul edilecek ve takip eden aylar için talep edilmeyecektir.

Örnek 1: Gebze Sosyal Güvenlik Merkezinde i yeri dosyası bulunan (B) i yeri sigortalısı (A) 2018 yılı Nisan ayının 23'ü itibariyle ücretsiz izne ayrılmış ve söz konusu sigortalıya 2018 yılı Mayıs ayının tamamını da içine alacak şekilde 23 Nisan-31 Mayıs arası ücretsiz izinli olduğu için tek belge verilmiştir. Kurumca talep edilmesi halinde 2018 yılı Nisan ve Mayıs ayları için eksik gün belgesi olarak ilgili tek belge esas alınacaktır.

Devamsızlık tutanağı, sigortalının i yerine gelmemesi durumunda düzenlenen ispatlayıcı niteliğindeki bulunan i e devamsızlık belgeleridir. Devamsızlık tutanaklarında i veren veya i veren vekilinden birisinin imzası ile varsa şahitlerle birlikte imzalanan ve i çinin devamsızlık yaptığı tarihten itibaren her gün için ayrı ayrı düzenlenen devamsızlık tutanakları geçerli kabul edilecektir.

Gözüne alınan veya tutuklanan sigortalıların görevden uzaklaştırılmaları oldukları dönemde hizmet akitlerinin askıda olduğu dikkate alınarak ücret ödenmemesi halinde, sigortalıların soru turma tamamlanıp görevlerine son verilmeye/i akitleri fesh edilinceye/i e fiilen tekrar çalışmaya kadar geçen süre için aylık prim ve hizmet belgeleri "0" gün ve "0" kazanç olarak, eksik gün nedeni ise "4- Gözüne alınma" veya "5- Tutukluluk" olarak bildirilecektir.

1.2.3.4-Eksik gün nedenlerine ilişkin bilgi ve belgelerin kuruma verilmemesi veya verilmesine rağmen kurumca geçerli sayılmaması

Yukarıda belirtildiği üzere eksik gün nedenlerine ilişkin hükümler 5510 sayılı Kanunun 86 ncı maddesinin dördüncü ve beşinci fıkralarında belirtilmiştir.

Bu doğrultuda eksik gün bildirim nedenlerinin aylık prim ve hizmet belgesinde/muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde belirtilmesi yeterli olacaktır. Eksik çalışmaya ilişkin belgeler ilgili ayda düzenlenecek ancak Kuruma verilmeyecektir. Söz konusu belgeler Kanunun 86 ncı maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen süreyle i verence saklanacaktır. Eksik çalışmaya ilişkin bilgi ve belgelerin Kurumca istenilmesi halinde, on be

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

günlük süre içinde ibraz edilmesi zorunlu olacaktır. İlgili bilgi ve belgelerin Kurumca yapılan tebligata rağmen onbe gün içinde ibraz edilmemesi veya verilen bilgi ve belgelerin yukarıda belirtilen usul ve esaslara uygun düzenlenmemiş olması halinde Kurumca geçersiz sayılarak, Kanununun 86 nci maddesinin beşinci fıkrasına göre işlem yapılacaktır.

Bu itibarla, eksik gün nedenlerine ilişkin bilgi ve belgelerin Kurumca yapılan tebligatla onbe gün içinde ibraz edilmesinin talep edilmesine rağmen tebligatın alındığı tarihi takip eden 15 günlük süre içinde verilmemesi veya verilmesine rağmen Kurumca geçerli sayılmaması halinde, işveren/alt işverenlerden eksik bildirilen günlere ilişkin ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin bir aylık süre içinde verilmesi 7201 sayılı Kanuna göre tebliğ edilecek yazı ile istenilecek, ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin söz konusu yazının tebliğinden itibaren bir aylık süre içinde verilmemesi halinde, bahse konu prim belgeleri ilgili ünitece re'sen düzenlenerek, tahakkuk eden primler yazı ile işverene/alt işverenlere tebliğ edilecektir.

Eksik bildirilen günlere ilişkin ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin Kuruma verilmesine ilişkin yapılan tebligat üzerine, işverene/alt işverenlere, ek nitelikte aylık prim ve hizmet belgesi yerine söz konusu belgede kayıtlı sigortalıların eksik çalışmaları nedenlerine ilişkin her zaman düzenlenebilir nitelikte olmayan belge ibraz edilmesi halinde söz konusu belgelere de itibar edilecek ancak her zaman düzenlenebilir nitelikte olan belge ibraz edilmesi halinde ise konu Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarına intikal ettirilecektir.

Eksik gün nedenlerine ilişkin bilgi ve belgeleri Kuruma vermekle yükümlü tutuldukları halde vermeyen veya vermelerine rağmen Kurumca geçerli sayılmayan işverene/alt işverenlere gönderilecek olan tebligatlarda, ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin hangi sigortalılar için düzenlenmesi gerektiği, prim ödeme gün sayısı ve prime esas kazanç tutarı da belirtilecektir.

İşveren/alt işverenlerden istenilecek olan ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgesindeki prime esas kazanç tutarının ne kadar olacağı, sigortalının ilgili ayda Kuruma bildirilmiş olan prime esas kazanç tutarının prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle bulunan günlük kazanç tutarının eksik bildirilen gün sayısı ile çarpılması suretiyle hesaplanacaktır.

Örnek 1: Nev ehir Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'nde işlem gören (A) işyerinde 2018 yılı Nisan ayında 8 sigortalı istihdam edilmiş olup, (B) sigortalısı 25-30 Nisan 2018 tarihleri arasında 6 gün ücretsiz izin almıştır. İşveren söz konusu eksik günlere ilişkin belge veya belgelerin ibrazının istenilmesine rağmen tevsik edici herhangi bir belge ibraz edilememesi veya ibraz edilmesine rağmen kabul edilememesi halinde işveren ek aylık prim ve hizmet belgesi talep edilecektir. İşverenin bir aylık süre içerisinde ek aylık prim ve hizmet belgesini Kuruma vermemesi halinde ilgili belge re'sen düzenlenecek ve 6 günlük prime esas kazanç tutarı 1-24 Nisan tarihleri arasında bildirilen prime esas kazanç tutarının ortalaması baz alınarak belirlenecektir.

1.2.3.5-Eksik gün bildiriminde kısmi zamanlı çalışmaları

İşyerlerinde kısmi zamanlı (part-time) olarak çalışan sigortalılar için düzenlenmiş olan yazılı sözleşmenin noterden tasdikli olması zorunlu değildir. Kısmi süreli çalışmalara ait iş

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

sözleşme noterden onaysız ve yasal süresi dışında verilmiş ise, verildiği ay ve sonrası için hüküm ifade edecektir.

6098 sayılı Borçlar Kanunu'nun "Sözleşmelerin Eklisi" başlıklı bölümünde yer alan 12 nci maddesinde, sözleşmelerin geçerliliğinin, kanunda aksi öngörülmedikçe, hiçbir ekle başlı olmadığı, Kanunda sözleşmeler için öngörülen eklin, kural olarak geçerlilik eklisi olduğu ve öngörülen ekle uyulmaksızın kurulan sözleşmelerin hüküm doğurmayacağı belirtilmiştir.

Söz konusu Kanunun yazılı eklin unsurlarını düzenleyen 14 üncü maddesinde ise; yazılı eklede yapılması öngörülen sözleşmelerde borç altına girenlerin imzalarının bulunmasının zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla ibraz edilen kısmi süreli sözleşmelerinde hem sigortalının hem işveren veya alt işveren veya işveren vekilinin imzalarının aranması gerekmektedir. Sadece bir tarafın imzası bulunan sözleşmeler kabul edilmeyecektir.

5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesinde, işveren ve sigortalı arasında kısmî süreli hizmet akdinin yazılı olarak yapılması kaydıyla, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalıştırılan ve çalıştırılmayan saat karlılarında ücret alan sigortalıların ay içindeki prim ödeme gün sayılarının, ay içindeki toplam çalıştırılmayan saati süresinin 4857 sayılı Kanununa göre belirlenen haftalık çalıştırılmayan saate göre hesaplanan günlük çalıştırılmayan saate bölünmesi suretiyle bulunacağı öngörülmüştür.

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 102 nci maddesinin onüçüncü fıkrasında

“ Kısmi süreli çalıştırılmayan aylara ait yazılı sözleşme” ibaresi kullanılarak eksik günü kanıtlayan kısmi çalıştırılmayan aylık belgenin yazılı olması gerektiği hüküm altına alınmıştır. Süresi bir yıla sınırlı veya sınırlı olmayan sigortalıların eksik gün bildirimlerine kanıt oluşturan ve ünitelere ibraz edilen kısmi süreli sözleşmelerinin yazılı olarak düzenlenmesi gerekmekte olup yazılı olarak ibraz edilen sözleşmelere itibar edilecektir.

Ünitelere ibraz yazılı kısmi süreli sözleşmelerinde 6098 sayılı Kanunun yazılı sözleşmeler için öngördüğü imza şartına uyulup uyulmadığı, sözleşmenin süresi, çalıştırılmayan saatlerinin kısmi süreli sözleşmesine uygunluğu öncelikli olarak kontrol edilecek olup sayılan hususlardan en az birisinin sözleşmede bulunmaması veya eksik olması halinde, ibraz edilen sözleşme geçerli sayılmayacaktır.

4857 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde;

“ İşçinin normal haftalık çalıştırılmayan süresinin, tam süreli sözleşmeyle çalıştırılmayan emsal işçiye göre önemli ölçüde daha az belirlenmesi durumunda sözleşme kısmî süreli sözleşme mesidir.

Kanununa ekli Çalışma Süreleri Yönetmeliğinin; “Kısmi Süreli Çalıştırılmayan” başlıklı 6 ncı maddesinde, “ İşçinin tam süreli sözleşme ile yapılan emsal çalıştırılmayanın üçte ikisi oranına kadar yapılan çalıştırılmayanın kısmi süreli çalıştırılmayan olduğu”

Açıklanmaktadır.

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 101 inci maddesinin, üçüncü fıkrasında; iş sözleşmesi saat ücreti karlılığı yapılmış ise kısmi süreli çalıştırılmayan sigortalıların ay içinde çalıştırılmayan toplam süresinin, 4857 sayılı Kanununa göre günlük olarak çalıştırılmayan süresi olan 7,5 saate bölünmesiyle, sigortalı için bildirilmesi gereken prim ödeme gün sayısının hesaplanacağı, bu eklede yapılacak hesaplamalarda 7,5 saatin altındaki çalıştırılmayanların 1 güne tamamlanacağı, öngörülmektedir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Haftalık çalışmaya süresi 45 saat, günlük çalışmaya süresi 7,5 saat olduğundan bir sözleşmenin kısmi süreli sözleşme olarak kabul edilebilmesi için haftalık çalışmaya süresinin 45 saatlik çalışmaya süresinin üçte ikisi veya bunun altı olan 30 saat ve altında olması gerekmektedir. Bu doğrultuda ünitelere ibraz edilen kısmi süreli sözleşmelerinde çalışmaya sürelerinin (saat ve gün sayısı olarak) belirtilmesi gerekmekte olup çalışmaya süresi belirtilmeyen veya eksik belirtilen sözleşmeler ile haftalık 30 saatin üzerinde çalışmaya süreleri belirlenmiş sözleşmeler geçerli kabul edilmeyecektir. Kısmi süreli sözleşmelerde, çalışmaya süresi açısından uygunluğun ölçüsü haftalık çalışmaya süresidir.

Bu hesaplama yapılırken o ay içindeki her haftanın Pazar hariç her bir gününde çalışılacak gün sayısı günlük çalışmaya saati olan 7,5 ile çarpılarak haftalık çalışmaya saati bulunacaktır. Ayın her haftası bu şekilde hesap edilerek aylık toplam çalışmaya saati bulunacaktır. Bulunacak toplam çalışmaya saatinin 2/3 alınarak, sigortalı ile işveren arasındaki sözleşmedeki aylık toplam çalışmaya saati ile karşılaştırılacaktır. Sözleşmeye göre hesap edilecek toplam çalışmaya saati, aylık toplam çalışmaya gün sayısının 2/3'ünden fazla ise bu sözleşme tam süreli sözleşme kabul edilerek, sigortalının aylık 30 gün üzerinden bildirilmesi gerekmektedir.

Örnek 1: (A) işçisi (B) işvereni ile günlük 6 saatten 2018 Mart ayı içerisinde 22 gün çalışmaya dair sözleşme imzalamıştır. (A) işçisinin aylık toplam çalışmaya süresi: $22 \times 6 = 132$ saattir. Bu işçinin çalışmasının kısmi süreli olup olmadığının belirlenmesi için öncelikle, her haftanın Pazar günü hariç diğer çalışılan günleri toplanacak ve 7,5 ile çarpılacaktır. Bulunan haftalık çalışmaya süreleri toplanarak, toplam aylık çalışmaya saati belirlenecektir.

Mart						
Pt	Sa	Ça	Pe	Cu	Ct	Pz
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

→ $3 \times 7,5 = 22,5$
→ $6 \times 7,5 = 45$
→ $6 \times 7,5 = 45$
→ $6 \times 7,5 = 45$
→ $6 \times 7,5 = 45$

HAFTALIK TOPLAM AZAMI ÇALIŞMA SAATLERİ

TOPLAM AYLIK ÇALIŞMA SAATI = $22,5 + 45 + 45 + 45 + 45 = 202,5$ SAAT

Bulunan toplam aylık çalışmaya saatinin (202,5) 2/3'ü alınarak, toplam ay içerisindeki çalışmasının kısmi süreli olarak değerlendirilebilmesi için, çalışmaya azami saat hesaplanmalıdır. $202,5 \times 2/3 = 135$ saat

Sözleşmede belirtilen aylık toplam çalışmaya süresi (132 saat), ay içerisinde çalışmaya azami çalışmaya saat sayısının üçte ikisinden (135 saat) küçük olduğu için sözleşme kısmi süreli sözleşme kapsamında değerlendirilecektir. Sigortalının bildirilecek gün sayısı ise aylık toplam çalışmaya süresinin, 7,5'a bölünmesi sonucu hesaplanacak olup, küsüratlı çıkan sonuçlar yukarı yuvarlanacaktır.

-Örneğin bildirilecek gün sayısı: $132 / 7,5 = 17,6...$ olup 18 gün olarak bildirim yapılacaktır

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Örnek 2: (A) işçisi (B) işvereni ile günlük 5 saatten 2018 Eylül ayı içinde 20 gün çalışacağına dair sözleşme imzalamıştır. (A) işçisinin aylık toplam çalışma süresi 100 saattir. Bu çalışma süresinin kısmi veya tam süreli olarak kabul edilebilmesi için hesaplama yapılacaktır. (2018 Eylül ayı içerisinde Pazar günü hariç toplam çalışılabilecek azami süre 25 gündür.)

-Öncelikle ay içerisinde toplam çalışılabilecek maksimum saat sayısı hesaplanır:
 $25 \times 7,5 = 187,5$ saat

- Ay içerisinde çalışılabilecek toplam saat sayısının üçte ikisi alınır: $187,5 \times 2/3 = 125$ saat

Sözleşmede belirtilen aylık toplam çalışma süresi(100 saat), ay içerisinde çalışılabilecek toplam çalışma saat sayısının üçte ikisinden (125 saat) küçük olduğu için sözleşme kısmi süreli iş sözleşmesi kapsamında değerlendirilecektir. Sigortalının bildirilecek gün sayısı ise aylık toplam çalışma süresinin, 7,5'a bölünmesi sonucu hesaplanacak olup, küsüratlı çıkan sonuçlar yukarı yuvarlanacaktır.

-Örneğin bildirilecek gün sayısı: $100/7,5=13,33...$ olup 14 gün olarak bildirim yapılacaktır.

(A) işçisi (B) işvereni ile günlük 7 saatten 2018 Eylül ayı içinde 20 gün çalışacağına dair sözleşme imzalamış olsaydı, aylık toplam çalışma süresi (140 saat), ay içerisinde çalışılabilecek toplam saat sayısının üçte ikisinden (125 saat) fazla olduğu için, sözleşme kısmi süreli iş sözleşmesi kapsamında değerlendirilmeyecek olup, tam süreli sözleşme kabul edilerek, sigortalının aylık 30 gün üzerinden bildirilmesi gerekecekti.

İşveren-işveren vekili ile sigortalılar arasında akdedilen kısmi süreli iş sözleşmelerinin müstakil bir sözleşme olarak düzenlenmeyip, Yönetim Kurulu Karar Defteri, Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri, Ortaklar Kurulu Karar Defterleri gibi defterler üzerinde akit yapıldığı durumlar ile anti-tefevci sözleşmesi, özel özetim kurumlarında görev alan işletim personeline ait sözleşme gibi akitlerde, kısmi süreli iş sözleşmesinin yazılı olmaması bulunmakla birlikte ilgili sözleşmenin ayrı veya müstakil olarak düzenleneceğine dair bir hüküm bulunmadığından bu tür sözleşmeler genelgede belirtilen kısmi süreli çalışma sözleşmesinin ekli artlarına uyulmuş olmasıyla kabul edilecektir.

1.2.3.6- Eksik gün bildiriminde puantaj usulü çalışma

Eksik gün nedeni olarak 07-Puantaj kayıtları seçeneğini kodlayan işverenlerin, kısmi süreli bir iş sözleşmesi olmaksızın yalnızca puantaj kayıtlarındaki giriş-çıkış saatlerini baz alarak ve toplam çalışma saati sayısını yedi buçuk saate bölmek suretiyle prim gün sayısı tespit etmeleri durumunda, bu bildirimlerin doğruluğunun kabulüne imkan bulunmamakta olup, kısmi süreli iş sözleşmesinin olmaması sigortalıların puantaj cetvelindeki çalışma süresi bir saat bile olsa prim gün sayısı bir gün olarak kabul edilecektir.

Dolayısıyla kısmi süreli sözleşme olmaksızın sigortalıların puantaj cetvellerindeki çalışma sürelerini toplayarak yedi buçuk saate bölen ve bu şekilde bulduğu sayıyı sigortalıların prim gün sayısı olarak Sosyal Güvenlik Kurumuna bildiren işverenlerin -eksik güne ilişkin belgelerin ibrazının istenilmesi halinde- bildirimleri kabul edilmeyecek, sigortalıların günde kaç saatlik çalışmasının bulunduğu üzerinde durulmaksızın puantaj kayıtlarında sigortalının imzası bulunduğu her gün bir tam gün olarak kabul edilerek, bu şekilde haftanın altı gününde çalışması bulunan sigortalıların yedinci günde de hafta tatiline hak kazandıklarını kabul edilerek, eksik sürelerin ayın 28, 30 veya 31 gün çektiği üzerinde durulmaksızın 30 güne

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

tamamlanması gerekecektir.

Örnek 1: Tam süreli iş sözleşmesi imzalanmış (A) sigortalısının puantaj cetvelinde haftanın altı gününde 3 saatlik çalışmasının bulunduğu varsayıldığında, sigortalının o haftadaki prim gün sayısı 7 gün olarak kabul edilecektir.

Örnek 2: Tam süreli iş sözleşmesi imzalanmış (A) sigortalısının, puantaj cetvelinde Pazar günleri hariç ayın tamamında her gün 2 saatlik çalışması bulunan bir sigortalının prim gün sayısı ayın kaç gün olduğuna bakılmaksızın 30 gün kabul edilecektir.

1.2.3.7- Eksik gün devamsızlığına ilişkin belgeler

Devamsızlık tutanaklarının ne şekilde düzenleneceği konusunda gerek 4857 sayılı Kanununda gerekse de 5510 sayılı Kanun ile Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde herhangi bir ekil artışı bulunmamaktadır.

Devamsızlık tutanaklarında iş veren/iş veren vekili/alt iş verenden birisinin imzası ile varsa şahitlerle birlikte imzalanan ve işçinin devamsızlık yaptığı tarihten itibaren her gün için ayrı ayrı düzenlenen devamsızlık tutanakları Kurumumuzca geçerli sayılacaktır.

1.2.3.8- Eksik gün nedenlerinin sonradan de işlenmesi

İşverenler tarafından çeşitli sebeplerle daha önce süresinde veya süresi dolmuşta belirtilmiş olan eksik gün nedenlerinin de işlenmesinin istenilmesi halinde; önceden bildirilmiş olan eksik gün nedeninin, yanlış olduğu Kurumumuz tarafından somut ve açık bir şekilde anlaşılması halinde, iş verenin talebine gerek kalmaksızın ve herhangi bir süre sınırlaması gözetmeksizin eksik gün bildirim kodu de işlenecektir.

Örnek 1: 7 sigortalı çalışan tıran (A) işyeri iş vereni tarafından 2018 yılı Ekim ayı aylık prim ve hizmet belgesinin verilmesi gereken süre içinde ilgili dönemde çalışan bir sigortalıya işlenmiş göremezlik raporu alınmıştır. Söz konusu döneme işlenmiş eksik gün kodu ise sisteme 06-Kısmi istihdam olarak girilmiştir. Ünite tarafından yapılan kontrolde söz konusu husus 2019 yılı Nisan ayı içinde tespit edilmiş olup iş verene herhangi bir tebliğat çekilmeksizin, aylık prim ve hizmet belgesinin verildiği ünite tarafından gerekli düzeltme işlemleri yapılacaktır.

İşveren tarafından Kuruma bildiri yapılan eksik gün kodunun de işlenmesinin istenildiği ancak eksik gün nedeninin, yanlış olduğu Kurumumuz tarafından somut ve açık bir şekilde anlaşılmadığı durumlarda ise; gün sayısında de işlenmemesi kaydıyla eksik gün nedeninin, bildirildiği aylık prim ve hizmet belgesinin yasal olarak verilmesi gereken son günü izleyen 6 ay içinde de işlenmesinin talep edilmesi halinde söz konusu istek kabul edilecektir.

Eksik gün nedeninin bildirildiği aylık prim ve hizmet belgesinin yasal olarak verilmesi gereken son günü izleyen 6 aydan sonra de işlenmesinin talep edilmesi halinde ise de işlenmemesi talebinin her zaman düzenlenebilir nitelikte olmayan belge ile kanıtlanması istenilecek, kanıtlanamaması halinde ise de işlenmemesi yapılacaktır.

Örnek 2: 3 sigortalı çalışan tıran (A) işyeri iş vereni tarafından 2018 yılı Ekim ayı aylık prim ve hizmet belgesi yasal olarak verilmesi gereken son gün olan 23/11/2018 tarihine kadar Kuruma verilmiş ve 3 sigortalı için de eksik gün kodu 07-puantaj olarak seçilmiştir.

2019 yılı Mart ayında söz konusu işveren tarafından ilgili üniteye dilekçe ile yapılan başvuruda 2018 yılı Ekim ayı aylık prim ve hizmet belgesinde belirtilen puantaj kaydının geçerli sayılmaması ve eksik gün kodunun 21-Diğer Ücretsiz izin kodu olarak güncellenmesinin istenilmesi halinde daha önce puantaj kodu ile bildirilen sigortalıların gün sayılarında de işlenmemesi kaydıyla eksik gün de işlenmemesi talebi kabul edilecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Söz konusu işveren tarafından 2019 yılı Haziran ayında ilgili üniteye dilekçe ile yapılan başvuruda 2018 yılı Ekim ayı aylık prim ve hizmet belgesinde belirtilen puantaj kaydının geçerli sayılmaması ve eksik gün kodunun 21-Diğer Ücretsiz izin kodu olarak güncellenmesinin istenilmesi halinde işverenin işsizlik talebinin her zaman düzenlenebilir nitelikte olmayan belge ile kanıtlanması istenilecek, kanıtlanamaması halinde işverenin işsizlik yapılmayacaktır.

1.2.3.9- Eksik gün belgelerinin saklanması

5510 sayılı Kanununun 86 nci maddesinin ikinci fıkrasında;

“ İşveren, işyeri sahipleri; işyeri defter, kayıt ve belgelerini ilgili olduğu yılı takip eden yıldan itibaren on yıl süreyle, kamu idareleri otuz yıl süreyle, tasfiye ve iflas idaresi memurları ise görevleri süresince, saklamak ve Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilen memurlarınca istenilmesi halinde onbeş gün içinde ibraz etmek zorundadır.”

Hükmü yer almaktadır.

Sosyal Sigorta İşverenleri Yönetmeliğinin 107 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde işverenler, işyeri sahipleri ve alt işverenlerin işyeri ile ilgili tüm defter ve belgeleri, istenilmesi hâlinde, Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş ilgili memurlarına göstermek üzere, ilgili buldukları yılı takip eden takvim yılından itibaren 10 yıl süreyle, Kamu idarelerinin 30 yıl süreyle, tasfiye ve iflas idaresi memurları ise görevleri süresince saklamak zorunda oldukları belirtilmiştir.

Söz konusu düzenlemeler doğrultusunda özel sektör işverenleri tarafından çalıştırılan sigortalıların eksik çalışmalarına ilişkin belgeler ve eksik gün bildirim formları, kesinleşmiş dava ve ihtilaf konusu olan haller hariç olmak üzere gerekli kontrollerin yapılmasıyla kaydıyla, ait olduğu ay/dönemleri takip eden ayın sonundan itibaren 10 yıl, kamu idareleri tarafından 30 yıl, tasfiye ve iflas idaresi memurları tarafından ise görevleri süresince saklanacaklardır.

1.2.3.10- Hafta tatili ve resmi tatil günlerinin eksik gün olarak gösterilmesi

4857 sayılı Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrasında;

“ Bu Kanun kapsamına giren işyerlerinde çalışan işçilere, kanunlarda ulusal bayram ve genel tatil günü olarak kabul edilen günlerde çalışmazlarsa, bir işgücüne katılmaksızın o günün ücretleri tam olarak, tatil yapmayarak çalıştırlırlarsa ayrıca çalışılan her gün için bir günlük ücreti ödenir.”

Hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda ulusal bayram ve genel tatil günü olarak kabul edilen günlerde ücretlerin tam olarak ödeneceği belirtilen hafta tatili ve resmi tatil günleri eksik gün olarak bildirilmeyecektir.

1.2.3.11- Eksik gün bildiriminde geçi dönemleri ve hükümleri

Eksik gün belgelerine ilişkin olarak geçitli dönemlerde yapılan düzenlemeler kapsamında Ek-10 Sigortalıların "Eksik Gün Bildirim Formu" ve eki belgeleri Kuruma vermekle yükümlü tutulan işyerleri yönünden geçitli tarihlerde bazı işsizliklere gidilmiştir. Bu bağlamda,

- 1) 2000/Ocak ila 2011/Ocak ayları arasında, Kamu idareleri ile toplu iş sözleşmesi imzalanan işyerleri hariç tüm işyerleri,
- 2) 2011/ Ocak ayı ve sonrasında,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

a) Genel bütçeye dahil dairelerin, özel bütçeli idarelerin, döner sermayelerin, fonların, belediyelerin, il özel idarelerinin, belediyeler ve il özel idareleri tarafından kurulan birlik ve i letmelerin, bütçeden yardım alan kuruluşlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşların, kamu iktisadi teşebbüslerinin ve bunların bağlı ortaklıkları ile müesseseler ve i letmelerinde ve sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait olan diğer ortaklıklarının, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve üst kuruluşlarının i yerleri,

b) Sendikaların i yerleri,

c) Vakıfların i yerleri,

d) 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşların i yerleri,

e) Toplu i sözleşme yapılan i yerleri,

ile;

2011/ Ocak ile 2012/Mart ayları arasında 50 ve üzerinde, 2012/Nisan ile 2013/Haziran aylarında 30 ve üzerinde, 2013/Temmuz ayı ve sonrasında 10 ve üzerinde sigortalının çalıştırıldığı aylara ilişkin özel sektör i yerleri,

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 10 nolu ekinde yer alan "Sigortalıların Eksik Gün Bildirim Formu" ve eki belgeleri Kurumumuza vermekten muaf sayılmıştır.

Diğer yandan bilindiği üzere 7103 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 67 nci maddesiyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 86 ncı maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları değiştirilmiştir.

Yapılan düzenlemeyle;

"Ay içinde bazı i günlerinde çalıştırılmayan ve ücret ödenmeyen sigortalıların eksik gün nedeni ve eksik gün sayısı, i verence ilgili aya ait aylık prim ve hizmet belgesinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesiyle beyan edilir. Sigortalıların otuz günden az çalıştırlarını gösteren eksik gün nedenleri ile bu nedenleri ispatlayan belgelerin ekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönem, saklanması ve diğer hususlar Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Sigortalıların otuz günden az çalıştırılmalarını gösteren bilgi ve belgelerin Kurumca istenilmesine rağmen ibraz edilmemesi veya ibraz edilen bilgi ve belgelerin geçerli sayılmaması halinde otuz günden az bildirilen sürelerle ait aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı primler, bu Kanun hükümlerine göre tahsil olunur."

Hükümleri getirilmiştir.

7103 sayılı Kanunun eksik güne ilişkin değişiklikler getiren ilgili maddesinin Kanunun yayım tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmiştir ve söz konusu Kanun 27/3/2018 tarihli ve 30373 sayılı (2. Mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Bu doğrultuda maaş ödemeleri ayın 15'i ile takip eden ayın 14'ü arasında olan i yerleri için 15 Mart -14 Nisan süresine ait 2018 yılı Mart ayına, maaş ödemeleri ayın 1'i ile 30'u arasında olan i yerleri için 1 Mart- 31 Mart süresine ait 2018 yılı Mart ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgesinden/muhtasar ve prim hizmet beyannamesinden başlamak üzere eksik gün bildirim nedenlerinin aylık prim ve hizmet belgesinde/muhtasar ve prim hizmet

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

beyannameinde belirtilmesi yeterli olarak kabul edilecektir. Eksik çalışmaya iliştirkin belgeler ilgili ay/aylar için düzenlenecek ancak Kuruma verilmeyecektir. Söz konusu belgeler Kanunun 86 ncı maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen süreyle i verence saklanacaktır. Eksik çalışmaya iliştirkin bilgi ve belgelerin Kurumca istenilmesi halinde ibraz edilmesi zorunludur. İlgili bilgi ve belgelerin Kurumca yapılan tebligata ra men ibraz edilmemesi veya ibraz edilen bilgi ve belgelerin Kurumca belirlenecek usul ve esaslara uygun düzenlenmemesi olması halinde geçersiz sayılarak, Kanunun 86 ncı maddesinin be inci fıkrasına göre i lem yapılacaktır.

Eksik gün bildiriminde bulunan i verenlerin eksik gün bildirim formu ve eki belgeleri vermekle yükümlü olup olmadıklarının tespiti sırasında, yukarıda belirtilen dönem aralıklarına bakılarak, i verenlerin eksik gün belgelerini vermekle yükümlü olup olmadıkları belirlenecektir.

Örnek 1: 2012/Kasım ayına iliştirkin Ek-10 "Sigortalıların Eksik Gün Bildirim Formu" ve eki belgelerin incelenmesi sırasında (A) Limited irketinin 15 sigortalı çalıştırdı ı halde, ay içinde eksik çalışması bulunan sigortalılara iliştirkin Ek-10 ve eki belgeleri Kurumumuza vermedi i varsayıldı ında, 2012/Nisan ila 2013/Haziran aylarında 30 ve üzerinde sigortalı çalıştıran özel sektör i verenlerinin Sigortalıların Eksik Gün Bildirim Formunu vermekten muaf tutuldu u, bahse konu i verenin ise 2012/Kasım ayında 15 sigortalı çalıştırdı ı, dolayısıyla eksik gün bildirim formu verme yükümlüsü oldu u nazara alınarak, anılan i verenden eksik bildirilen sürelerle iliştirkin ek nitelikte aylık prim ve hizmet belgesi verilmesi istenilecektir.

Örnek 2: 4 sigortalı çalıştıran (A) gerçek ki i i vereni tarafından 2018 yılı ubat ayına iliştirkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgesi yasal süresi içinde Kuruma verilmi ve çalıştırılan sigortalılardan tamamı için 07- Puantaj Kodu bildirilmi tir. Söz konusu i veren tarafından puantaj kodu ile bildirilen sigortalıların puantaj kayıtları da ek-10 formu içinde yasal süre içinde Kuruma verilecek/gönderilecektir.

Söz konusu i veren tarafından çalıştırılan 4 sigortalı için 2018 yılı Mart ayına iliştirkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgesi yasal süresi içinde Kuruma verilmi ve çalıştırılan sigortalılardan tamamı için 07- Puantaj Kodu bildirilmi tir. İlgili i veren tarafından puantaj kodu ile bildirilen sigortalıların puantaj kayıtlarının aylık prim ve hizmet belgesinin verilmesi gereken yasal süresi içinde Kuruma verilmesi/gönderilmesi yükümlülüğü bulunmayacaktır.

Di er yandan 21/8/2013 tarihli ve 28742 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sosyal Sigorta lemleri Yönetmeli inde De i iklik Yapılmasına Dair Yönetmeli in 14 üncü maddesi ile Sosyal Sigorta lemleri Yönetmeli inin 102 nci maddesinde yapılan düzenleme ile puantaj kayıtlarında i verenin veya sigortalının imzasının olması uygulaması de i tirilerek söz konusu kayıtlarda sadece sigortalının imzasının olması kabul edilmi tir.

Buna göre, 2013/A ustos ayına iliştirkin düzenlenen aylık prim ve hizmet belgelerinden ba lanılarak; 1 ila 9 (dahil) sigortalının bildirildi i aylara iliştirkin özel sektör i yerleri, eksik gün bildirim nedenlerini aylık prim ve hizmet belgelerinde "07-Puantaj Kayıtları" olarak kodlamaları halinde; "Sigortalıların Eksik Gün Bildirim Formu" ekinde verilecek puantaj kayıtlarında sigortalının/sigortalıların imzasının bulunması gerekmektedir.

1.2.4- ten çıkı nedenlerinin bildirilmesi

Sigortalının ay içinde i ten ayrılması halinde, i ten çıkı tarihi sisteme girildikten

Bu belge 5070 sayılı Elektronik mza Kanununa göre Güvenli Elektronik mza ile imzalanmı tir.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

sonra, işten ayrılma nedeninin de aylık prim ve hizmet belgesine kaydedilmesi gerekmektedir. İşten ayrılma nedenleri Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 9 nolu ekinde yer alan aylık prim ve hizmet belgesinin arka sayfasında açıklanmış olup ayrıca e-Bildirge sisteminde söz konusu nedenler tanımlanmış olup aylık prim ve hizmet belgesinin düzenlenmesi sırasında sigortalının durumuna uygun işten çıkış nedeni de seçilecektir.

1.3-Belgeye İlişkin Bilgiler

Aylık prim ve hizmet belgesinin e-Sigorta kanalıyla gönderilmesi sırasında, belgenin işli olduğu yıl ve ay, sigortalıların niteliklerine uygun belge türü ve varsa düzenlenmesine esas Kanun numarası, ilgililerce seçilecektir. Belge türleri Yönetmeliğinin 9 nolu ekinde yer alan aylık prim ve hizmet belgesinin arka sayfasında açıklanmıştır.

Aynı işyerinde çalışmakla birlikte, farklı nitelikteki sigortalılar, farklı belge türü seçilmek suretiyle Kuruma bildirilecektir.

Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a), (b), (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilenlerden hizmet akdine istinaden çalışan mayınlar için 13 nolu belge türü seçilecektir.

Örnek 1: (B) Limited Şirketinin 2017/Mart ayında çalıştırılmış olduğu toplam 11 sigortalıdan,

- 6'sının tüm sigorta kollarına tabi,
- 3'ünün sosyal güvenlik destek primine tabi,
- 2'sinin tüm sigorta kollarına tabi olmakla birlikte 60 gün fiili hizmet süresi zammına tabi,

olduğu varsayıldığında, her bir belge türüne giren sigortalı grubu, işli oldukları belge türleri seçilmek suretiyle ayrı ayrı düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgeleri ile Kuruma bildirilecektir.

yerinin ve sigortalıların çeşitli tevkif kanunları kapsamına girmesi halinde, söz konusu kanunlar kapsamına giren sigortalılar ayrı ayrı belge türü ve kanun numarası seçilmek suretiyle düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgeleri ile Kuruma bildirilecektir.

Örnek 2: Kurumumuza yasal ödeme süresi geçmiş prim ve idari para cezası borcu bulunmayan (A) işverenin 2017/Mart ayında çalıştırdığı toplam 103 sigortalıdan;

- 3'ünün, 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesine istinaden kontenjan dahilinde tüm sigorta kollarına tabi olarak çalışan engelli sigortalı,
  - 7'sinin, 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesine istinaden kontenjan haricinde tüm sigorta kollarına tabi olarak çalışan engelli sigortalı,
  - 10'unun 4447 sayılı Kanunun Geçici 10 uncu maddesine istinaden tüm sigorta kollarına tabi olarak çalışan sigortalı,
  - 6'sının herhangi bir tevkif kanunu kapsamına girmeyen sosyal güvenlik destek primine tabi olarak çalışan sigortalı,
  - 77'sinin de yine herhangi bir tevkif kanunu kapsamına girmeyen tüm sigorta kollarına tabi olarak çalışan sigortalı,
- olduğu varsayıldığında,
- 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesine istinaden kontenjan dahilinde tüm sigorta kollarına tabi olarak çalışan engelli sigortalılar, 1 nolu belge türü ve 14857 nolu kanun numarası,
  - 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesine istinaden kontenjan haricinde tüm sigorta

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

kollarına tabi olarak çalışan engelli sigortalılar, 1 nolu belge türü ve 14857 nolu kanun numarası,

- Sosyal güvenlik destek primine tabi olarak çalışan sigortalılar 2 nolu belge türü,
  - 4447 sayılı Kanununun Geçici 10 uncu maddesine istinaden tüm sigorta kollarına tabi çalışan sigortalılar, 1 nolu belge türü ve 06111 nolu Kanun numarası,
  - Tüm sigorta kollarına tabi olarak çalışan diğer sigortalılar ise, 1 nolu belge türü ve 05510 sayılı Kanun numarası,
- seçilmek suretiyle Kuruma bildirilecektir.

1.4- Belgeyi düzenleyen kişiye ilişkin bilgiler

Aylık prim ve hizmet belgeleri, e-Sigorta kullanıcı kodu ve kullanıcı ifresi verilmiş olan kişilerce Kuruma gönderilebilecek olup, bu kişiler sistemde kayıtlı tutulmaktadır. Aylık prim ve hizmet belgelerinin e-Sigorta kanalıyla gönderilmesi sırasında, belgeyi gönderen kişinin ayrıca kaydedilmesine gerek bulunmamaktadır. Ancak, aylık prim ve hizmet belgelerinin kayıt ortamında Kuruma verildiği durumlarda, varsa, 3568 sayılı Kanuna tabi olan meslek mensubunun adı ve soyadı ile bunların meslekî oda kayıt numarasının, iş verenin kamu idaresi olması hâlinde tahakkuk veya tediye görevlisinin ad ve soyadının belgeye kaydedilmesi gerekmektedir.

2- Aylık prim ve hizmet belgelerinin kuruma verilmesi

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için cari aya ilişkin düzenlenecek asıl, ek veya iptal nitelikteki örnek Ek-9'da bulunan aylık prim ve hizmet belgesini;

a) Özel nitelikteki iş yeri iş verenleri, en geç belgenin ilişkin olduğu ayı izleyen ayın 23'ünde,

b) Resmî nitelikteki iş yeri iş verenleri ise, en geç belgenin ilişkin olduğu ayı takip eden ayın 23'ünde,

c) Bazı özel nitelikteki iş yeri iş verenleri ayın 15'i ile müteakip ayın 14'ü arasında; bazı resmî nitelikteki iş yeri iş verenleri ise ayın 1'i ile 30'u arasında ücret alan sigortalılar çalıştırdığından, bu nitelikteki iş yeri iş verenlerince;

1) Ayın 1'i ile 30'u arasındaki çalışanları karışık ücret alan sigortalılar için en geç belgenin ilişkin olduğu ayı izleyen ayın 23'ünde,

2) Ayın 15'i ile müteakip ayın 14'ü arasındaki çalışanları karışık ücret alan sigortalılar için en geç belgenin ilişkin olduğu ayı takip eden ayın 23'ünde,

saat 23.59'a kadar e-Sigorta kanalıyla Kuruma göndermek zorundadırlar. Ayın 15'i ile müteakip ayın 14'ü arasındaki çalışanları karışık ücret alan sigortalıların bildiriminde esas alınacak ay, 15 inci günün içinde bulunduğu aydır.

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalışanlar yönünden, bu maddenin üçüncü fıkrasında öngörülen sürelerde verilmemesi olmakla beraber;

a) 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununa göre toplu iş sözleşmesi akdedilen iş yerlerinde;

1) Toplu iş sözleşmesi nedeniyle geriye yönelik ödenmesine karar verilen ücret farklarına ilişkin düzenlenmesi gereken ek aylık prim ve hizmet belgelerinin, toplu iş sözleşmesinin imzalandığı tarihi,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

2) Yüksek Hakem Kurulu kararı nedeniyle geriye yönelik ödenmesine karar verilen ücret farklarına ilişkin düzenlenmesi gereken ek aylık prim ve hizmet belgelerinin işverenine, toplu iş sözleşmesinin dolayısıyla Yüksek Hakem Kurulu kararının tarafı olan sendikaya üye olması halinde, Yüksek Hakem Kurulu kararının tarafı sendikaya tebliğ edildiği tarihi, işverenin herhangi bir sendikaya üye olmamakla birlikte, toplu iş sözleşmesinin dolayısıyla Yüksek Hakem Kurulu kararının tarafı olması halinde, Yüksek Hakem Kurulu kararının işverene tebliğ edildiği tarihi,

3) İşveren ile işyeri sigortalıları arasında akdedilen ve uygulanan iş sözleşmesinin mahkemelerce anılan Kanuna aykırı bulunması ve toplu iş sözleşmesi hükümlerinin uygulanmasına karar verilmesi nedeniyle geriye yönelik ödenmesi gereken ücret farklarına ilişkin düzenlenmesi gereken ek aylık prim ve hizmet belgelerinin, mahkeme kararının işverene tebliğ edildiği tarihi,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan ve toplu iş sözleşmesinde kalan sigortalı personel ile özel sektöre ait işyerlerinde sendikalara üye olmamaları sebebiyle toplu iş sözleşmesi kapsamında kalan sigortalılara, geriye dönük ödenmesine karar verilen ücret farklarına ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin, alınan karar tarihini,

c) Aylık veya ücretleri Maliye Bakanlığının vizesine tabi olması sebebiyle ödenmesine sonradan karar verilen sigortalı personel için vizenin gecikmesine bağlı olarak aylık veya ücretlere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi dışında, ancak vize işleminin gerçekleştirilene ilişkin yazının ilgili idareye tebliğ tarihini,

ç) Bir aydan fazla istirahat alan sigortalılara Kurumca ödenen geçici iş göremezlik ödeneğinin yanı sıra işverenlerce toplu iş sözleşmesine dayanılarak istirahatli bulunulan süre için ücret ödenmesi hâlinde, bu ücretlere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin istirahat süresinin sona erdiği tarihi,

d) 4857 sayılı Kanununun 21 inci maddesine istinaden;

1) mahkemelerince veya özel hakem tarafından verilen kararlar uyarınca göreve iadesine karar verilen sigortalı için verilmesi gereken asıl veya ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin; sigortalının kesinleştiren mahkeme veya özel hakem kararının tebliğinden itibaren on iş günü içinde işverene başlamak üzere işverene başvuruda bulunması ve işverenin usulüne uygun daveti üzerine işverene başlaması halinde, davete ilişkin tebligatın alındığı tarihin veya işverenin işyeri işverene başlatmaması halinde ise, sigortalı personelin işverene başlamak için işverene yaptığı başvurusuna ilişkin tebligatın alındığı tarihin içinde bulunduğu ayı,

2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesi uyarınca sigortalı için verilmesi gereken asıl veya ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin arabuluculuk anlaşma belgesinin ilam niteliğini kazandığı tarihi,

e) idare mahkemesi kararlarına göre görevlerine iade edilen sigortalı personel ile ilgili olarak ödenmesine karar verilen ücretlere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin;

1) 17/4/2012 tarihine kadar kesinleştiren mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihi takip eden günü,

2) 17/4/2012 tarihinden sonra mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihi takip eden günü,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

f) Kamu kurumlarında çalışan sigortalılar için;

1) Mahkeme kararları veya idarece verilen kararlar gerektiren ücret ve ücret niteliğinde ödeme yapılması halinde, bu ücretlere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihi takip eden günü veya idarenin karar tarihini,

2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesi uyarınca geriye yönelik ücret ve ücret niteliğinde ödeme yapılması halinde, bu ücretlere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin arabuluculuk anlaşma belgesinin ilam niteliğindeki tarihi,

g) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) bendi kapsamında bulunanlardan Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülenlere enflasyon farkı veya başka ad altında geriye yönelik olarak yapılan ödemelere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin, ödemenin yapıldığı tarihi,

ç) Toplu iş sözleşmelerine tabii yer işverenlerince veya kamu idarelerince ya da yargı mercilerince verilen kararlar ile arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesine istinaden, hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenen ücret dışındaki ödemelere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin prime esas kazancın tabii olduğu en son ayın kazancına dahil edilmek üzere belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihlerini veya arabuluculuk anlaşma belgesinin ilam niteliğindeki tarihi,

h) Yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma araçları, aylık prim ve hizmet belgesinin Kuruma verilme süresi içinde Türkiye'ye dönmeyen seyahat araçlarında çalıştırılan sigortalıya ait aylık prim ve hizmet belgesi, bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen verilme süresinin sona erdiği tarihten itibaren bir ayı geçmemek suretiyle araçların Türkiye'ye dönüş tarihini,

ı) 4046 sayılı kanunun 21 nci maddesine istinaden iş kaybı tazminatı ödenen sigortalı personel ile 4447 sayılı kanunun Ek 5 inci maddesi kapsamında doğum ve evlat edinme sonrası yarım çalışma ödeneği ödenenlere ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerinin ödemenin yapıldığı tarihi,"

İş takip eden ayın 23'üne kadar, Kuruma, e-sigorta kanalıyla gönderilmesi veya kağıt ortamında verilmesi halinde yasal süresi içinde verilmiş kabul edilir.

Yasal süresi içinde verilmiş kabul edilen belgelerin verilmesi sırasında aşağıda belirtilen belgeler ile iş yerinin tescilli bulunduğu Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne/Sosyal Güvenlik Merkezine başvuru bulunması gerekmektedir. Buna göre;

1) 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununa göre toplu iş sözleşmesi akdedilen iş yerlerinde toplu iş sözleşmesi nedeniyle geriye yönelik ödenmesine karar verilen ücret farklarında iş veren, Toplu İş Sözleşmesinin onaylı bir nüshasını dilekçe ekinde Kuruma ibraz edecektir.

2) 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununa göre toplu iş sözleşmesi akdedilen iş yerlerinde Yüksek Hakem Kurulu kararı nedeniyle geriye yönelik ödenmesine karar verilen ücret farklarında, iş verenin herhangi bir sendikaya üye olmaması halinde Yüksek Hakem Kurulu kararının iş verene tebliğ edildiği tarihi gösterir belge ile Yüksek Hakem Kurulu kararı iş veren tarafından dilekçe ekinde Kuruma ibraz edilecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

3) 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu Sözleşme Kanununa göre toplu sözleşme akdedilen yerlerinde, işveren ile işyeri sigortalıları arasında akdedilen sözleşmenin mahkemelerce, anılan Kanuna aykırı bulunması ve toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasına karar verilmesi halinde geriye yönelik ödenmesi gereken ücret farklarında, işveren dilekçe ekinde söz konusu Mahkeme Kararını, bu kararın kendisine tebli edildiği tarihi gösterir belgeyi ve davaya konu olan Toplu Sözleşme örneğini Kuruma verecektir.

4) Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan ve toplu sözleşme dışında kalan sigortalı personel ile özel sektöre ait işyerlerinde sendikalara üye olmamaları sebebiyle toplu sözleşme kapsamı dışında kalan sigortalılara, geriye yönelik ödenmesine karar verilen ücret farklarında, işveren söz konusu kararın bir örneğini dilekçe ekinde Kuruma verecektir.

5) Maliye Bakanlığının vizesine tabi olması sebebiyle aylık veya ücretlerinin ödenmesine sonradan karar verilen sigortalı personel için işveren, dâreden aldığı vize ile leminin gerçekleştirilmesini ilkin yazının örneğini ve bu yazının dârenin evrak kayıtlarına girişi tarihini gösterir belgeyi dilekçe ekinde Kuruma verecektir.

6) Bir aydan fazla istirahat alan sigortalılara Kurumca ödenen geçici işgöremezlik ödeneğinin yanı sıra işverenlerince toplu sözleşme dayanılarak istirahatli bulunan süre için ücret ödenmesi halinde, istirahatli olunan süre için ücret ödenmesini içeren toplu sözleşmenin bir örneği ve istirahat belgesi (Kurumca elektronik ortamda görülememesi halinde) işveren tarafından dilekçe ekinde Kuruma verilecektir.

7) 4857 sayılı Kanununun 21 inci maddesine istinaden iş mahkemelerince veya özel hakem tarafından verilen kararlar uyarınca göreve iadesine karar verilen sigortalı personel için:

a) işçisi e başlatılır ise; işveren/Sigortalı tarafından, kesinleşen mahkeme kararı veya özel hakem kararı, sigortalının kesinleşen kararın kendisine tebli edildiği tarihten itibaren on iş günü içinde işçisi başlamak için işverene başvuru bulunduğunu gösterir belge ve tebli edildiği tarihi gösterir belge, işverenin sigortalıya usulüne uygun yaptığı daveti gösterir belge ile davetin tebli edildiği tarihi gösterir belge dilekçe ekinde Kuruma verilecektir.

b) işçisi e başlatılmaz ise; işveren/Sigortalı tarafından, kesinleşen mahkeme kararı veya özel hakem kararı, sigortalının kesinleşen kararın kendisine tebli edildiği tarihten itibaren on iş günü içinde işçisi başlamak için işverene başvuru bulunduğunu gösterir belge ve tebli edildiği tarihi gösterir belge dilekçe ekinde Kuruma verilecektir.

c) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesinin bulunması halinde bu belgede dilekçe ekinde Kuruma verilecektir.

8) dâre mahkemesi kararlarına göre görevlerine iade edilen sigortalı personele ödenmesine karar verilen ücretler ile ilgili olarak mahkeme kararı ve kararın idareye tebli edildiği tarihi gösterir belge işveren tarafından dilekçe ekinde Kuruma ibraz edilecektir.

9) Kamu kurumlarında çalışan sigortalılar için;

a) Mahkeme kararları veya idarece verilen kararlar gereğince geriye yönelik ücret ve ücret niteliğinde ödeme yapılması halinde mahkeme kararı veya idarece alınan karar ile mahkeme kararının idareye tebli edildiği tarihi veya idarenin karar tarihini gösterir belgeler işveren tarafından dilekçe ekinde Kuruma ibraz edilecektir.

b) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesi uyarınca geriye yönelik ücret ve ücret niteliğinde ödeme yapılması halinde bu belge

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

de dilekçe ekinde Kuruma ibraz edilecektir.

10) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) bendi kapsamında bulunanlardan Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülenlere enflasyon farkı veya başka ad altında geriye yönelik olarak ödeme yapılması halinde; i veren dilekçe ekinde, enflasyon farkı veya başka ad altında geriye yönelik olarak yapılan ödemelere ilişkin kararı ve ödeme emrini gösterir belgeleri Kuruma ibraz edecektir.

11) Toplu iş sözleşmelerine tabi işyeri işverenlerince veya kamu idarelerince ya da yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ücret dışında ödeme yapılması halinde;

a) Toplu iş sözleşmelerine tabi işyeri işverenlerince verilecek dilekçe ekinde, toplu iş sözleşmesinin onaylı bir nüshası Kuruma ibraz edilecektir.

b) Kamu idarelerince verilecek dilekçe ekinde, Kamu idaresince verilen Kararın bir nüshası Kuruma ibraz edilecektir.

c) işveren/Sigortalı tarafından verilen dilekçe ekinde kesinleşmiş mahkeme kararı Kuruma ibraz edilecektir.

d) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesinin bulunması halinde bu belge de dilekçe ekinde Kuruma ibraz edilecektir.

12) Yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma araçları, aylık prim ve hizmet belgesinin verilme süresi içinde Türkiye'ye dönmemişse bu araçlarda çalıştırılan sigortalıya ait muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin internet üzerinden gönderilmesinden önce, ube tarafından yapılacak olan tanımlama sırasında; i veren dilekçe ekinde yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma aracının ülkeden çıkış tarihini gösterir belge ile ülkeye giriş tarihi gösterir belgeyi Kuruma ibraz edecektir.

2.1- Fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalışan sigortalılarla ilgili yapılacak bildirimler

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalıştırılan sigortalılar için, tabi oldukları sigortalı kolu ve prim oranlarına bakılarak farklı belge türleri geliştirilmiş ve söz konusu belge türleri Sosyal Sigorta Tebliğleri Yönetmeliğinin 9 nolu ekinde yer alan aylık prim ve hizmet belgesinin arka sayfasında açıklanmıştır.

5510 sayılı Kanunun 40 nci maddesinde sayılan işyerlerinin yine anılan madde kapsamında çalıştırılan işlerinde çalıştırılan sigortalılar için, 60, 90 veya 180 günlük fiili hizmet süresi zammından hangi süreye tabi çalıştırlarına, işsizlik sigortasına tabi olup olmadıklarına, ayrıca 3713 ve 2330 sayılı Kanunlara göre vazife malullüğü aylığı alıp almadıklarına göre bildirim yapılabilmesi için kurumca de işyeri belge türleri geliştirilmiştir. Örneğin: 31/12/2017 tarihi itibarıyla 4, 5, 6, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 53, 54, 55 nolu belge türleri oluşturulmuştur. İhtiyaç duyulması halinde yeni belge türleri de üretilebilir.

Sigortalıların fiili hizmet süresi zammı kapsamında bildirilebilmesi için, 5510 sayılı Kanunun 40 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki tablonun birinci sütununda yer alan işyerlerinde çalışması ve söz konusu tablonun ikinci sütununda belirtilen işyeri yaparak söz konusu işyerinin risklerine maruz kalması gerekmektedir.

Bu amaçla hangi işyeri kodunda tasnif edilmiş işyerlerinin 40 nci maddede sayılan işyerleri arasına girdiğinin tespiti yapılarak hangi işyeri kodunda tescil edilmiş işyerlerinin hangi sürelerdeki fiili hizmet süresi zammı kapsamında bildirim yapabileceği belirlenmiştir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Örnek 1: “5224- Kargo yükleme ve taşıma hizmetleri” iş kodunda tescil edilmiş işyeri sahiplerine, bahse konu işlerin 40 nci maddede sayılmaması nedeniyle 4, 5, 6, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 ve 36, 37,53,54,55 nolu belge türlerinin seçilmesine izin verilmeyecektir.

Örnek 2: “2561- Metallerin işlenmesi ve kaplanması” iş kodunda tescil edilmiş işyerlerinde 60 ve 90 gün fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalışmaya yapılması mümkün olduğundan 2561 iş kodunda tasnif edilmiş işyeri sahiplerine 29, 30, 31, 32, 33 ve 34 nolu belge türlerini seçmelerine izin verilecek, buna karşın 4, 5, 6, 35 ve 36 nolu belge türleri 180 gün fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalışan sigortalılar için seçilebilecek menden, 2561 iş kodunda tasnif edilmiş işyerlerinin 180 güne ilişkin 4, 5, 6, 35 ve 36 nolu belge türlerini seçmelerine izin verilmeyecektir.

Öte yandan, gerek 506 sayılı Kanun uygulandığı tarihlerde verilen iş kodlarının 5510 sayılı Kanuna geçiş süreci içinde yeni iş kodlarına dönüşümünden kaynaklanan nedenlerden dolayı, gerekse işverenlerce işyeri bildirimlerinde faaliyet konusunun hatalı beyan edilmesinden ya da doğru beyan edilmesine rağmen iş kodunun ilgili sosyal güvenlik merkezince hatalı verilmesinden dolayı gerçekte fiili hizmet süresi zammı kapsamında faaliyet gösterdikleri halde ilgili belge türünü seçemediklerini beyan eden işverenlerle ilgili iş kodu de işlikleri, bu genelgenin birinci kısmının ikinci bölümünün 3.1 başlığında belirtildiği şekilde yapılacaktır. hale konusu işyeri özel binalarının iş kodlarının hatalı verilmiş olması halinde ise, bahse konu işyeriyle ilgili iş kodu de işlik işlemleri sözleşme veya ruhsatta yer alan bilgiler doğrultusunda ilgili sosyal güvenlik merkezince gerçekleştirilecektir.

Diğer taraftan, esas işe göre verilmiş olan iş kodu fiili hizmet süresi zammı ile ilgili belge türlerine tanımlanmamış işyerlerinde, fiili hizmet süresi zammına girmeyen işyeri yanı sıra yardımcı işyeri kapsamında fiili hizmet süresi zammına giren işyeri de yapılabilmektedir.

Bu nitelikteki işyerlerine, esas işe ilişkin iş kodundan farklı bir iş kodu verilmesi mümkün olmamakla birlikte, bu işyerlerinde fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalışan sigortalılar için de fiili hizmet süresi zammı ile ilgili belge türlerinin seçilmesine izin verilmesi icap etmektedir.

Dolayısıyla, iş kodu fiili hizmet süresi zammı belgesiyle ilgilendirilmemiş işyerlerinde fiili hizmet süresi zammı kapsamında sigortalı çalıştırıldığının belgelenerek, (fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalışan sigortalıların diploma, sertifika v.s belgeleri ile) ilgili sosyal güvenlik merkezine müracaat edilmesi halinde, bu sigortalıların çalışmalarının fiili hizmet süresi zammı kapsamına girip girmediği, girmesi halinde kaç günlük fiili hizmet süresi zammına tabi olduğu 5510 sayılı Kanunun 40 nci maddesinde öngörülen hükümlere bakılarak araştırılacak, uygun görülmesi halinde ilgili sosyal güvenlik merkezince 5510 sayılı Kanunun 40 nci maddesinde belirtilen süreye ilişkin tanımlama, Sigorta Primleri Servislerince işveren intra programlarında mevcut işveren - Kanun no ve belge türü tanımlama seçeneğinin altında yer alan “Fiili Hizmet Süresi Zammı Belgeleri” seçeneği vasıtasıyla yapılacaktır.

Diğer taraftan, işverenlerce fiili hizmet süresi zammı kapsamında sigortalı çalıştırıldığının dilekçe ile beyan edilmesine rağmen kanıtlayıcı belge sunulmaması halinde söz konusu tanımlama yine Prim Tahakkuk Servislerince derhal yapılacak, ancak işyerinde fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalışmaya olup olmadığının, olması halinde kaç günlük

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

süreye tabi olduğu Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca tespiti cihetine gidilecektir.

Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca bu ekinde denetime sevk edilen işyerlerinde fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalışmamış veya farklı sürelerle işkin bir çalışmış olduğu tespiti halinde evvelce yapılan bildirimler iptal edilecektir/düzeltilenektir.

Öte yandan sigortalıların, fiili hizmet süresi zammı kapsamında çalışmamış olmalarına rağmen bildirimlerinin bu kapsamda yapılmadığı yönünde ihbar ve şikayetlerinin olması halinde konu Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarına intikale ettirilecek ve düzenlenen rapora göre işlem yapılacaktır.

2.2 Aylık prim ve hizmet belgesinin sonradan verilmesi ve belgenin işleme alınma usulleri

Yasal süresi geçirildikten sonra düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgeleri Kurumumuzdan verilir ya da internet ortamında veya posta kanalıyla gönderilir.

Verenlerimizin yasal verilme süresi geçmiş aylık prim ve hizmet belgelerini internet ortamından göndermelerine olanak sağlayacak e-Bildirge v.2 programları tamamlanarak Kurumumuz internet sayfasında bulunan “e-SGK- Verilen-e-Bildirge v.2” menüsü üzerinden işleme alınmış bulunmaktadır.

Bu kapsamda, işverenlerimiz yasal süresi dışında düzenlemiş oldukları aylık prim ve hizmet belgelerini kağıt ortamında düzenlemeksizin e-Bildirge v.2 uygulaması üzerinden Kurumumuza gönderebileceklerdir.

Söz konusu uygulama 2008/10. Ay aylık prim ve hizmet belgesi ve sonrası dönemlere işkin olarak kullanılabilir olup, işverenlerimizce (B)-Yasal Süresi Dışında Verilmiş APHB” kodu ile bu kapsamdaki belgelerini gönderebileceklerdir.

Verenlerimizce sisteme kaydedilen belgeler gerekli incelemenin yapılarak onaylanabilmesi amacıyla işyerinin başlı bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğü ünvanı/sosyal güvenlik merkezinin onay ekranlarına düşecek ve ilgili ünite tarafından onaylanmasının ardından tahakkuk ve hizmet kayıtları olacaktır. (B)-Yasal Süresi Dışında Verilmiş APHB” kodu ile işverenlerce sisteme kaydedilen belgeler için toplu onay yapılamayacaktır.

Ancak, işverenlerce sisteme yüklenip ünite tarafından denetime gönderilen belgelerin tahakkuk kısmı denetime sevkle birlikte olacaktır ve işverenlerce oluşturulan tahakkuk ödenebilecek olmakla birlikte bu tür belgelerin hizmet kayıtları denetim neticesine göre oluşturulacaktır.

Verenler sisteme kaydedilmiş oldukları belgelerin ne amaçla olduğu bilgisi e-Bildirge v.2 ekranlarında bulunan “ Üstü Onayı Gerektiren Belge Durumları” menüsü üzerinden ulaşabileceklerdir.

Ünite tarafından yapılan inceleme neticesinde, işverence sisteme kaydedilen belgenin tamamının işleme alınmayacağı ya da kısmi olarak işleme alınmaması gereken bir kısmının olduğu durumlarda belge ünite personeline reddedilecek, reddedilen belgeler işveren ekranlarına düşecek ve işverenlerce sistemden silinebileceği gibi düzeltme yapılmak suretiyle (denetim neticesinde işlem yapılan belgeler hariç) tekrar onaylanabilecektir.

Diğer Kanunlara göre defter tutmakla yükümlü bulunan işveren, alt işveren ve sigortalıyı devir alanlar tarafından Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara işkin yasal süresi geçirildikten sonra Kurumumuzdan verilen aylık

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

prim ve hizmet belgeleri, doğrudan, fiilen yapılan denetimler sonucu veya işyeri kayıtlarından yapılan tespitlerden anlaşılması hâlinde işleme konulur. Aylık prim ve hizmet belgesinin fiilen yapılan tespitlerle sadece alınan ifadeler sonucunda işleme alınmasında, tespit yapıldığı tarihten geriye doğru en fazla bir yıllık süreye ilişkin olan kısmı dikkate alınır. Diğer Kanunlara göre defter tutmakla yükümlü olmayan işveren, alt işveren ile sigortalıyı devir alanlar tarafından Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara ilişkin yasal süresi geçirildikten sonra Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinin doğrudan fiilen yapılan denetimler, ara turlar, soru turlar ve incelemeler sonucu anlaşılması hâlinde işleme konulur; ancak fiilen yapılan tespitlerle sadece ifadelere dayanılarak geriye doğru verilen hizmetlerin en fazla bir yıllık süreye ilişkin olan kısmı dikkate alınır.

Defter tutmakla yükümlü olup olmamasına bakılmaksızın yasal olarak verilmesi gereken son günü takip eden günden başlanarak takip eden üçüncü ayın sonuna kadar çalıştırılan sigortalıların prime esas kazanç ve hizmetlerine ilişkin verilen iptal hariç, asıl veya ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgeleri (fiili hizmet süresi zammı kazandırılması hali dahil)

-Aksine bir tespit veya işyerinin kontrollü ve otomatik üpheli işyeri tanımlamasının bulunması gibi üpheli bir durumun olmaması

-Aylık prim ve hizmet belgesinde kayıtlı olan sigortalıların sigortalı işe girişi bildirgelerinin yasal süresi içinde veya aylık prim ve hizmet belgesinin işlenmiş olduğu aydan önceki bir tarihte verilmiş olması,

artlarının birlikte gerçekleştirilmesi durumunda aylık prim ve hizmet belgesinin tahakkuk ve hizmet kısmı, ayrıca incelemeye gidilmeksizin işleme alınacaktır.

Örnek 1 : Defter tutmakla yükümlü olmayan (B) gerçek kişi isince, 2017/Kasım ayına ilişkin olarak düzenlenen ve 2 sigortalının kayıtlı olduğu aylık prim ve hizmet belgesinin 26/3/2018 tarihinde Kuruma verildiği varsayıldığında, belgede kayıtlı sigortalıların her ikisine ilişkin işe girişi bildirgelerinin yasal süresi içinde verilmiş olması veya aylık prim ve hizmet belgesinin işlenmiş olduğu aydan önceki bir tarihte verilmiş olması ve aksine yapılmış bir tespit bulunmaması halinde, bahse konu prim belgesi ayrıca incelemeye sevk edilmeden işleme konulacaktır. Buna karşın, söz konusu prim belgesinde kayıtlı sigortalılardan birinin veya ikisinin işe girişi bildirgesinin yasal süresi dışında verilmiş olması veya belgede kayıtlı sigortalıların işe girişi bildirgelerinin yasal süresi içinde verilmiş olmasına rağmen, söz konusu belgenin yasal verilmesi gereken sürenin sonundan itibaren üç aylık süre geçirildikten sonra (örnek yönünden 1/4/2018 veya sonraki bir tarihte) Kuruma verilmiş olması halinde, söz konusu prim belgesi, incelemeye sevk edilecektir.

işveren, alt işveren ile sigortalıyı devir alanlar tarafından, yasal olarak verilmesi gereken son günü takip eden günden başlanarak takip eden üçüncü ayın sonuna kadar verilmesine karşın belirtilen şartları birlikte taşınamaması veya takip eden üçüncü ayın sonuna kadar verilmemesi nedeniyle incelemeye sevk edilen aylık prim ve hizmet belgeleri dolayısıyla tahakkuk eden primlerin işverenlerce inceleme sonucu beklenilmeksizin gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte ödenmek istenilmesi halinde, incelemeye sevk edilen aylık prim ve hizmet belgelerinin tahakkuk kısmı, inceleme sonucu beklenilmeksizin, hizmet kısmı (sigortalıların yer aldığı bölüm) ise yapılacak incelemenin ardından uygun görülmesi halinde işleme alınacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Sonradan düzeltme amaçlı verilen aylık prim ve hizmet belgesi ile fiili hizmet süresi zammı kazandırılması halinde; düzeltme amaçlı olarak verilen asıl ve ek nitelikteki belgenin yasal olarak verilmesi gereken sürenin sona erdiği tarihten itibaren üç aylık süre içinde Kuruma verilmiş olması halinde ise belgede kayıtlı sigortalıların çalışmaları fiili hizmet süresi zammı kapsamında olup olmadığı, fiili hizmet süresi zammı kapsamında olması halinde kaç günlük fiili hizmet süresi zammı kapsamında olduğu hususu Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılacak incelemeler neticesinde tespit edildikten sonra, uygun görülmesi halinde işlem alınacaktır. Bu durumda incelemeye sevk edilen aylık prim ve hizmet belgeleri dolayısıyla tahakkuk eden primlerin iverenlerce inceleme sonucu beklenilmeksizin gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte ödenmek istenilmesi halinde, incelemeye sevk edilen aylık prim ve hizmet belgelerinin tahakkuk kısmı, inceleme sonucu beklenilmeksizin işlem alınacak, hizmet kısmı (sigortalıların yer aldığı bölüm) ise yapılacak incelemenin ardından uygun görülmesi halinde işlem alınacaktır.

Daha önce sigortalıların prime esas kazanç ve hizmetlerine ait belge türü veya kanun numarası hatalı seçilerek verilmiş olan belgelere ilişkin düzeltme amaçlı olarak yasal süresi içinde verilen belgeler düzeltme ile fiili hizmet süresi zammı kazandırma hali hariç, belgede kayıtlı sigortalılar ve bu sigortalıların prim ödeme gün sayısı ile prime esas kazanç tutarının aynı olması kaydıyla, ayrıca incelemeye gerek kalmaksızın işlem alınır. Bu nitelikte verilen belgelere idarî para cezası uygulanmaz.

Sigortalıların prime esas kazanç ve hizmetlerinin fiilen yapılan tespitler ile sadece ifadeler sonucunda işlem alınmasında, tespit yapıldığı tarihten geriye doğru en fazla bir yıllık süreye ilişkin olan kısmı dikkate alınır.

İptal niteliğindeki aylık prim ve hizmet belgeleri 3 aylık süre içinde verilip verilmediğine bakılmaksızın incelemeye sevk edilecektir. Ancak sonradan düzenlenebilir niteliğinde olmayan belgelerle birlikte iptal gerekçesinin kanıtlanması halinde aylık prim ve hizmet belgesi incelemeye sevk edilmeksizin işlem alınacaktır.

Örnek 2: (A) sigortalısının 2018 Mart ayında Kuruma bildirimini yaptığı ancak söz konusu dönemde yurt dışında bulunduğu gerekçesiyle söz konusu sigorta için 27/8/2018 tarihinde iptal nitelikte aylık prim ve hizmet belgesi verilmesi halinde söz konusu sigortalının 2018 Mart ayında yurt dışında bulunduğu una dair kanıtlayıcı belgenin bulunması halinde aylık prim ve hizmet belgesi inceleme gidilmeksizin işlem alınacaktır.

3-E-Sigorta uygulamasına başvurulması, e-sigorta sözleşmelerinin e-devletten onaylanması ve aktivasyon işlemleri

Bilindiği üzere iverenler tarafından Kuruma olan yükümlülüklerin yerine getirilmesi Kurumdan alınan e-Sigorta kullanıcı adı ve şifresi üzerinden yapılmaktadır. e-Sigorta şifresine başvuru, başvuru yetkisi ve şifrenin alınmasına ilişkin esaslar aşağıda açıklanmıştır.

3.1- Başvuru

Bilindiği üzere Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin “Yeni Bildirgesi” başlıklı 27 nci maddesinde,

“Yerinde, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi veya (c) bendi kapsamında sigortalı çalışan, sigortalı çalıştırılan bir işyerini devir alan ya da bu nitelikte işyeri kendisine intikal eden iveren, Kanunun 11 inci maddesinde belirtilen sürelerde vermekle yükümlü olduğu örneği Ek-6 ve Ek-6/A’da bulunan işyeri bildirgesini Kuruma elektronik ortamda göndermek zorundadır.”

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

denilmek suretiyle, gerek yasal süresi içerisinde gerekse yasal süresi dışında kuruma gönderilen i yeri bildirelerine ilişkin bildirimlerin elektronik ortamda yapılması zorunlu hale getirilmiştir.

Yapılan düzenlemeye paralel olarak, e-sigorta kullanıcı kodu ve şifresi alınması amacıyla yapılacak başvurular i yeri bildirgesinin gönderilmesi sırasında i yeri tescil ekranlarında yer alan “e-Sigorta Kullanıcısı Bilgileri” kısmının doldurulmasıyla yapılabilecek ve gerekli artları taşıyan i verenler için e-Bildirge aktivasyon i lemleri “e-Sigorta Sözleşmesi”nin ilgililerce e-Devlet üzerinden onaylanması suretiyle otomatik olarak gerçekleştirilecektir.

e-Bildirge aktivasyon i lemlerinin sözleşmenin e-Devlet üzerinden onaylanması suretiyle gerçekleştirildiği durumlarda e-Bildirge hizmetleri internet kullanıcı kodu ve kullanıcı şifresi başvuru formu, vekaletname ve e-Sigorta Sözleşmesi başvurusunda bulunan kişilerden ayrıca istenilmeyecektir.

3.2. E-Bildirge başvurusunda vekaletname

verenin gerçek kişi olması durumunda kullanıcı kodu ve şifresi almak için yapılacak başvurular, gerçek kişi i veren adına yapılabileceği gibi, gerçek kişi i verenlerin yetki verilmesini talep ettikleri kullanıcılar adına da yapılabilmekte,

Yine, i verenin özel hukuk tüzel kişisi olması halinde, kullanıcı kodu ve şifresi almak için yapılacak başvurular, tüzel kişiliği temsil ve ilzama yetkili bulunan kişiler adına (yönetim kurulu başkanlığı, şirket müdürü, kooperatif, dernek, oda, vakıf başkanları ve benzeri) ya da bu kişilerin yönetim kurulu kararı veya noterden onaylı vekaletname ile yetkilendirildiği kişiler adına veya apartman yöneticiliklerince (kat malikleri kurullarınca) yapılacak olan başvuru sırasında farklı bir kişi adına yapılabilmektedir.

Bu doğrultuda i veren haricindeki kişiler adına e-sigorta hizmetleri internet kullanıcı kodu ve kullanıcı şifresi alınabilmesi amacıyla yapılan başvurular sırasında yetki verilmesi talep edilen kullanıcı için düzenlenmiş vekaletnamenin aslı veya noter onaylı sureti ya da ilgili idarelerce onaylı sureti aranılmayacak ancak ihtiyaç duyulması halinde ünitece istenecektir.

Söz konusu vekaletnamelerde i veren vekili veya i vereni temsil ve ilzama yetkili olunması ya da i veren adına; Sosyal Güvenlik Kurumuna her türlü başvuruyu yapmaya, Kurumdan her türlü belgeyi teslim almaya ve Kuruma her türlü belgeyi vermeye yetkili olduğu veya e-sigorta hizmetleri internet kullanıcı kodu ve kullanıcı şifresi başvurusu yapmaya, kullanıcı kodu ve kullanıcı şifresi teslim almaya, Kuruma e-sigorta kanalıyla aylık prim ve hizmet belgesi göndermeye yetkili olduğu veya diğer hususların bulunması icap edecektir.

verence yetki verilmesi talep edilen kişilerin, serbest muhasebeci veya serbest muhasebeci mali müşavir olması durumunda da yine aynı yol izlenecektir.

Ayrıca;

verenin kamu kurum veya kurulu olması halinde, ilgili kurum ve kuruluş tarafından kullanıcı kodu ve şifresi verilmesi yönünde düzenlenmiş görevlendirme yazıları,

Apartman Yöneticiliklerince (kat malikleri kurullarınca) yapılacak olan başvuru sırasında kullanıcı kodu ve şifresinin yönetici adına veya yetki verilmiş olan kişi adına verilmesine yönelik noter onaylı karar defterinin;

- Binaya ilişkin bilgilerin yer aldığı ilk sayfasının,

- Yönetici seçimine ilişkin kat malikleri kurul kararının yer aldığı sayfanın,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

- Yetki verilmesi talep edilen kullanıcı için çıkartılmış vekaletnamenin aslı veya noter onaylı sureti ya da ilgili idarelerce onaylı sureti de istenilmeyecek olup ünite tarafından gerektiğinde ibrazı istenebileceğinden ilgililerce söz konusu belgeler de düzenlenerek saklanacaktır.

3.3- E-Bildirge başvurusunda istisnai durumlar

Bilindiği üzere alt i verenler adına i yeri dosyası açılmamakta, alt i verenlerce ibraz edilen sözleşmeye istinaden asıl i verenin i yeri dosyası üzerinden yükümlülükleri yerine getirilmektedir.

Bu doğrultuda alt i verenler e-sigorta kullanıcı kodu ve ifresi alınması amacıyla kendileri, başvuru sırasında bulunacaklardır. Diğer yandan alt i verenler tarafından yapılacak başvurular i yeri bildirgesiyle yapılamayacağından, e-Bildirge hizmetleri internet kullanıcı kodu ve kullanıcı ifresi başvuru formu ve e-Sigorta sözleşmesi imzalanarak ilgili üniteye verilecek veya posta yoluyla gönderilecektir.

Bu kapsamda alt i verenler adına yapılacak başvurular da vekalet verilen kişiler başvurabilecek olup düzenlenen vekaletnamelerde bu genelgenin bu bölümünün 3.2 numaralı e-Bildirge başvurusunda vekaletname başlığında belirtilen esaslar aranacaktır.

e-Bildirge onay işlemlerinin e-Devlet vasıtasıyla yapılabilmesi için, tüzel özel işyerleri yönüyle sisteme kaydedilen tüm yöneticilerinin, adi ortaklık/i ortaklığı işyerleri yönüyle sisteme kaydedilen tüm i verenlerin/ortakların gerçek kişi olması gerekmekte olup aksi halde aktivasyon işlemleri e-Bildirge hizmetleri internet kullanıcı kodu ve kullanıcı ifresi başvuru formu ve e-Sigorta sözleşmesinin imzalanarak ilgili üniteye verilmesi suretiyle yapılmaya devam edilecektir.

3.4. E-Bildirge işvurusuna istinaden e-devlet üzerinden işfrenin alınması

e-Bildirge aktivasyon işlemlerinin sistem üzerinden yapılarak e-Bildirge kullanıcı kodu ve ifresinin ilgili e-Devlet vasıtasıyla gösterilebilmesi amacıyla aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınacaktır.

1- işyeri tescil işleminin gerçekleştirilmesini müteakip kullanıcı kodu ve işfrenin ilgiliye verilmesinden önce;

- Gerçek kişi işyerleri için i verenin,
- Tüzel kamu işyerleri için yöneticinin,
- Tüzel özel işyerleri için tescil amacıyla sisteme kaydedilmiş tüm yöneticilerin
- Adi ortaklık/ ortaklığı işyerleri için i verenlerin/Ortakların
- Apartman yönetimi işyerleri için yöneticinin,

e-Devlet ekranlarında “e-Sigorta Sözleşmesi” gösterilecek ve onaylanıp kabul edilmesi halinde kullanıcı kodu ve işfrenin yetkilendirilen kullanıcının e-Devlet ekranında gösterilecektir. Bunların ayrıca Kurumumuza herhangi bir belge ibraz etmelerine gerek olmayacaktır.

2- verence/Yetkilice onay işlemi sonrasında işfrenin talep edilen e-Bildirge kullanıcısının e-Devlet ekranlarına “e-Sigorta Sözleşmesi” gösterilecek ve ilgili tarafından onaylanıp kabul edilmesi halinde işfrenin imzalanacaktır.

3- işfrenin talep edilen e-Bildirge kullanıcısının i veren ya da yönetici ile aynı kişi olması durumunda bu kişilerden yalnızca kullanıcı kodu ve işfrenin gösterilmesi sırasında “e-Sigorta Sözleşmesini onaylamaları istenilecek, ayrıca i veren ya da yönetici olarak onay

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

istenilmeyecektir. Birden fazla yöneticisi/ortakları olan işyerlerinde onay mesajı e-Bildirge kullanıcısı olan yöneticinin/ortaklarındaki diğer yöneticilere/ortaklara gönderilecektir.

4-“e-Sigorta Sözleşmesi” onaylanması amacıyla ilgililerin e-Devlet ekranlarına düştükten sonra, onaylayacak yöneticilerden/ortaklardan herhangi birinin onaydan çıkarılması ya da işyeri bildirgesi ile bildirilen e-Bildirge kullanıcısının değiştirilmesi istenildiği durumlarda, itiraz işyerinin başlı bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne/sosyal güvenlik merkezine yapılacak ve gerekli incelemenin ardından uygun görülmesi halinde talep gerçekleştirilecektir.

Söz konusu işlemler, işyeri tescil programlarında bulunan “Tescil Değişiklik İşlemleri” menüsü altındaki “e-Bildirge Yetkili Onay Değişiklik” ve “e-Bildirge Kullanıcı Değişiklik” bölümlerinden yapılabilecektir. Onay işlemlerinin tamamlanarak e-Bildirge kullanıcı kodu ve şifresinin verilmesinin ardından bu ekranlar vasıtasıyla onaydan yönetici çıkarılması ya da kullanıcı değişikliği yapılması mümkün olmayacaktır.

Yine, Ünite kullanıcılarımız onay amaçlarını bu menüler vasıtasıyla takip edebileceklerdir.

5- “e-Sigorta Sözleşmesinin” onaylanmayarak reddedilmesi halinde kayıt kullanıcıların onay listelerinde görüntülenmeye devam edecektir.

6- Onaylayacak işveren/ortak/yönetici e-Devletin ilgili menüsünden giriş yaptıktan sonra onayını bekleyen kayıtlar listesinde karışına çıkacak, işlem yap butonuna bastığında “e-Sigorta Sözleşmesi” metnini inceleyerek, “Onay” ya da “Reddet” işlemini yapabilecek, onayladıktan sonra ilk sayfadaki işlem yap butonu yerinde "onaylı" ibaresi görüntülenecektir.

7- İşverenler, yöneticiler ve e-Bildirge Kullanıcıları onay amaçlarını “Göster” butonu vasıtasıyla e-Devlet ekranlarından takip edebileceklerdir.

8- Onaylama işlemi kullanıcı tarafından onay sonrasında iptal edilemeyecektir.

9- Onay gittikten sonra itiraz neticesinden onay mekanizmasındaki herhangi bir kişinin Üniteye onaydan çıkarılması durumunda onaydan çıkarılan kişilerin dışındakiler e-devletten onay işlemini yaptıklarında işveren kullanıcıya gidecektir.

10- e-Devletten e-Bildirge aktivasyon işlemleri sürerken işveren ayrıca manuel olarak müracaat etmişse, önce hangi taraftan işveren üretildiyse o geçerli olacak ve Ünite kullanıcımıza "Bu işyeri için e-Bildirge kullanıcısı tanımlanmıştır." mesajı verilecektir.

11-e-Bildirge kullanıcısının e-Devlet üzerinden gönderilen onayı reddetmesi halinde ve işverenin yeni bir kullanıcı belirlemesi durumunda bunu işyerinin başlı bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne/sosyal güvenlik merkezine bildirecek ve Ünitenin yeni kullanıcıyı sisteme tanımlamasıyla birlikte yöneticiler için onay mekanizması baştan başlatılacaktır.

12-Belirtilen işlemlerin yapılması sürecinde “e-Sigorta Sözleşmesinin” gönderilme, görüntülenme, onay, reddedilme tarih ve saatleri, işlem yapılan IP numaraları gibi veriler Kurumumuz veri tabanında kayıt altına alınacaktır.

13- İşyeri tescilinin tamamlanmasının ardından gerekli aratımları tamamlayan ve e-Bildirge kullanıcı kodu ve şifresi oluşturulacak işyerleri için Ünite kullanıcısına ve gönderilecek tebligatla işverene mesajla gerekli bilgilendirme yapılacaktır.

14- İşyeri tescilinin tamamlanmasının ardından gerekli aratımları tamamlayan ve e-Bildirge kullanıcı kodu ve şifresi mevcut aktivasyon programı vasıtasıyla oluşturulacak işyerleri için Ünite kullanıcısına ve gönderilecek tebligatla işverene mesajla gerekli bilgilendirme yapılacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Diğer taraftan, söz konusu işlemlerin e-Devlet vasıtasıyla yapılabilmesi için, tüzel özel işyerleri yönüyle sisteme kaydedilen tüm yöneticilerinin, işyeri ortaklık/işyeri ortaklığı işyerleri yönüyle sisteme kaydedilen tüm işverenlerin/ortakların gerçek kişi olması gerekmekte olup aksi halde aktivasyon işlemleri e-Bildirge hizmetleri internet kullanıcı kodu ve kullanıcı ifresi başvuru formu ve e-Sigorta sözleşmesi imzalanarak ilgili üniteye verilmek suretiyle yapılmaya devam edilecektir.

3.5- Ünite tarafından yapılacak işlemler

e-Sigorta kullanıcı kodu ve ifresi alınması işyeri bildirgesiyle yapılacak olup başvurulara istinaden ilgililerden herhangi bir form veya belge istenilmeyecektir.

Öte yandan alt işverenler veya alt işverenlerce yetki verilen kişiler adına ve tüzel özel işyerleri ile işyeri ortaklık/işyeri ortaklığı işyerleri için işyerinin tüm yöneticilerinin/ortaklarının gerçek kişi olmaması halinde yetki verilecek kişiler adına yapılacak başvurular e-Bildirge hizmetleri internet kullanıcı kodu ve kullanıcı ifresi başvuru formu ve e-Sigorta sözleşmesi imzalanarak ilgili üniteye verilecek veya posta yoluyla gönderilerek yapılabileceğinden söz konusu kişilerden gelen başvuru formu ve sözleşme ünite tarafından saklanacaktır. Ancak söz konusu durumda da bu nitelikteki işverenler tarafından yapılacak başvurularda ilgili belgeler tek nüsha olarak düzenlenecek işverene veya ilgili kişilere e-Bildirge hizmetleri internet kullanıcı kodu ve kullanıcı ifresi başvuru formunun bir nüshası gönderilmeyecektir.

İşyeri bildirgesindeki e-Sigorta ifresine ilişkin bilgilerin ve varsa gönderilmiş olan e-Bildirge hizmetleri internet kullanıcı kodu ve kullanıcı ifresi başvuru formunun kontrolü yapılmasını müteakip görevli memur tarafından sistemden aktivasyon işlemi yapılarak işverenin e-sigorta ifresi e-devlete yönlendirilecektir.

İşyerinin devri, intikali, şirketlerin birleşmesi, bölünmesi veya diğer bir şirkete katılması gibi durumlarda ilgililerin işyeri bildirimlerini elektronik ortamda verebilmeleri için işlem yapılan işyerinin e-Bildirge kullanıcısı olmaları gerektiğinden, söz konusu hususları (devir,intikal vs) kanıtlayıcı belgelerle başvuran kişiler için işyeri bildirgesini elektronik ortamda gönderebilmelerini teminen e-Bildirge kullanıcısı tanımlama işlemleri yapılabilecektir.

3.6- İşverenin iptali

E-Sigorta sözleşmesinin 8 inci maddesinde;

“ işyerinin başka ünite bölgesine nakli, devri, intikali, kapanması, terki, tasfiyesi, tescil işleminin iptali veya işverenin ölümü, fiil ehliyetinin sınırlanması, iflası, gaipli ine karar verilmesi ya da yetkili kişilerin; devri, terki, fiil ehliyetinin sınırlanması, gaipli ine karar verilmesi, yetkisinin kaldırılması ya da ölümü gibi durumlarda Kurumun ilgili ünitesine yapılan yazılı bildirim üzerine, işverene ve/veya yetkili kişiye verilen kullanıcı kodu ve kullanıcı ifresi iptal edilir. bu sözleşme; işverenin kullanıcı kodu ve kullanıcı ifresinin iptal edilmesi halinde, işverene, sözleşmenin fesh edildiği iadeli taahhütlü yazı ile bildirilir. Kurumca kullanıcı kodu ve kullanıcı ifresinin iptal edildiği veya sözleşmenin fesih edildiğinin işverene tebliğ tarihine kadar geçen sürede, yasa ve yönetmeliklerle öngörülen yükümlülüklerden doğan sorumluluk işverene aittir.”

Düzenlemesi yer almaktadır.

Bu kapsamda sayılan sebeplerden herhangi birinin varlığı halinde, durum yazılı olarak ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğüne/ sosyal güvenlik merkezine yazılı olarak bildirilecek ve e-Sigorta servisinde görevli memur tarafından işverene veya yetkili kişiye verilen kullanıcı

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

kodu ve kullanıcı ifresi, i veren veya yetkili kişinin belge verme yükümlülüğünün yasal olarak sona erdiği tarih itibarıyla iptal edilecek, ayrıca bu durum ile sözleşmenin fesh edildiği, i veren ve/veya yetkili kişiye bir yazı ile bildirilecektir.

Diğer yandan iflas eden iş yerlerinin yönetiminin iflas masasına devrinden sonra kullanıcı kodu ve kullanıcı ifreleri ilan tarihinden sonrası için kullanılmayacak hale getirilecek, iflas masasının sigortalı çalıştırıyor olması halinde ise kendi adına kullanıcı kodu ve ifresi için dosyanın başlı bulunduğusu sosyal güvenlik il müdürlüğüne/ sosyal güvenlik merkezine müracaat edilecektir.

3.7- ifresinin çalınması, kaybolması, unutulması

E-sigorta ifrelerinin bloke edilmesi, unutulması veya kaybolması halinde yeni ifre verilmeyecek olup, e-Devlet ifresi üzerinden ulaşılan e-bildirge ifresi yeniden kullanılacaktır.

3.8-e-Sigorta uygulamasına ilişkin diğer hususlar

E-sigorta kullanıcı kodu ve ifresi alınması amacıyla yapılacak başvurularda genelgeçerli ek-5 de yer alan form kullanılacaktır.

Diğer yandan e-sigorta sözleşmesinin Kullanıcı Kodu ve Kullanıcı ifresinin Kullanım Sorumluluğunun Başlaması başlıklı 6 ncı maddesinde;

“Kullanıcı kodu ve kullanıcı ifresinin i veren ve/ veya yetkili kişidışındaki kişiler tarafından kullanılması yasak olup, kullanıcı kodu ve kullanıcı ifresinin her ne şekilde ve suretle olursa olsun, üçüncü kişiler tarafından kullanılmasından doğacak her türlü hukuki, mali ve cezai sorumluluk i verene aittir. Bu nedenle i veren, kullanıcı kodu ve kullanıcı ifresinin üçüncü şahısların eline geçmesini engelleyecek her türlü önlemi almakla yükümlüdür.”

Düzenlemesi yer almaktadır.

Bu doğrultuda i verenin e-sigorta ifresi yalnızca kendisine verilecek olup alt i verenlerin ifreleri hiçbir şekilde asıl i verilere verilmeyecektir.

Ruhsatlara ve Ticaret Sicil müdürlükleri tarafından yapılan bildirimlere istinaden gerçekleştirilen otomatik tescillerde de “e-Sigorta Kullanıcısı Bilgileri” kısmının doldurulması halinde e-sigorta işlemleri yukarıda açıklanan kurallar çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

4-Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin düzenlenmesi, verilmesi ve işleme alınması

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi, vergi kanunlarına göre verilmesi gereken muhtasar beyanname ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgesinin birleştirilerek, kesilen vergilerin matrahlarıyla birlikte sigortalının sigorta primleri ve kazançları toplamı ile prim ödeme gün sayılarının bildirilmesine mahsustur.

4.1- Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin verilmesi

Bilindiği üzere, Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi, vergi kanunlarına göre verilmesi gereken muhtasar beyanname ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgesinin birleştirilerek, kesilen vergilerin matrahlarıyla birlikte sigortalının sigorta primleri ve kazançları toplamı ile prim ödeme gün sayılarının bildirilmesine mahsus beyannameyi

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

ifade etmektedir.

Bu kapsamda;

a) Vergi kanunlarına göre vergi kesintisi yapmak zorunda olanlar, bir ay içinde yaptıkları ödemeleri veya tahakkuk ettirdikleri kârlar ve iratlar ile bunlardan kestikleri vergileri,

b) 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılan kişileri (Ek 9 uncu maddesi kapsamındaki sigortalılar hariç) bildirmekle yükümlü olanlar ile geçici 20 nci maddesi kapsamındaki sandıklar, sigortalıların cari aya ait prime esas kazanç ve hizmet bilgilerini,

içeren Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesini ertesi ayın 26 ncı günü saat 23.59'a kadar yetkili vergi dairesine elektronik ortamda göndermek zorundadırlar.

Diğer taraftan, içinde bulunulan ayın 15'i ile müteakip ayın 14'ü arasındaki çalışmaları karılıklı ücret alan sigortalıların prime esas kazanç ve hizmet bilgilerini içeren Muhtasar Prim ve Hizmet Beyannamesi en geç beyannamenin ilkin olduğu ayı takip eden ayın 26'sı saat 23.59'a kadar, elektronik ortamda yetkili vergi dairesine verilecektir.

Ayrıca, biten özel bina inaat ve ihale konusu işleri ile çalıştırılan tüm sigortalıların işten ayrılış bildirgesi verilmiş olan işyerleri için, sadece prime esas kazanç ve hizmet bilgilerini ihtiva eden Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi, işlemlerin gerçekleşmiş olduğu ay içerisinde de verilebilir. Söz konusu işlemlere ilkin sigortalıların bir önceki aya ait prime esas kazanç ve hizmet bilgilerinin beyan edilmesini gerektiren bir durum olması halinde, bu beyannamenin de verilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, aynı döneme ait olup kanuni süresi içerisinde verilmesi gereken Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin, söz konusu işlemlere münhasır olarak verilen Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamelerinde yer alan bilgileri de kapsar şekilde, düzeltme beyannamesi seçeneği kullanılarak gönderilmesi gerekmektedir.

4.2- Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin düzenlenmesi

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştırılan özel nitelikteki işyeri işverenleri/aracı/sigortalıyı geçici olarak devir alanlarca, çalıştırılan sigortalılara ait hizmet ve prim bilgilerinin gösterileceği bölümdür. SGK Bildirimleri Kulakçısı, Sigortalı Çalışan Bilgileri (Kapsar Nitelikli) ve SGK Bildirge Değişiklikleri (Önceki Beyannameden Farklar) tabloları olarak 2 bölümden oluşmaktadır.

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştırılan işyeri için

- Kolu Kodu

- Yeni / Eski Ünite Kodu

- İşyeri Sıra Numarası

- İş Kodu

- İşçe Kodu

- Kontrol Numarası

-Varsa "Geçici İşli kisi Kurulan İşveren Numarası (Alt İşveren(Aracı) Numarası)

içeren eden bir sicil numarası verilir.

Sigortalıların prime esas kazanç ve hizmet bilgileri, Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi ile elektronik ortamda gönderilirken beyannameyi gönderen tarafından

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

beyannamenin ilgili alanlarında yer alan “asıl/ek/iptal” seçeneklerinden birinin durumuna uygun olanı her bir işyeri için sigortalı bazında belirtilecektir.

Bu işlemler sonucunda, her bir işyeri için sigortalı bazında kanun türü ve/veya belge türü seçilerek verilen beyannamedeki prim esas kazanç ve hizmet bilgileri için ayrı ayrı tahakkuk fişleri oluşturulacaktır.

Belge Türü: Sigortalıların çalışmaları niteliğine uygun belge türlerinden biri seçilmelidir.

Düzenlemeye Esas Kanun No: Bu alandan ilgili işyeri ve sigortalılar için, varsa uygulanabilecek sigorta primi işveren hissesi desteği seçilebilmektedir. Herhangi bir tevkiften yararlanılmıyorsa “Kanun türü yoktur.” seçilmelidir.

Yeni Ünite Kodu : 26 karakterli işyeri SGK numarasının 6. ve 7. Karakterleridir.

Eski Ünite Kodu : 26 karakterli işyeri SGK numarasının 8. ve 9. Karakterleridir.

İşyeri Sıra Numarası : 26 karakterli işyeri SGK numarasının 10-16. karakterleridir.

İşyeri No : 26 karakterli işyeri SGK numarasının 17-19. karakterleridir.

Alt işveren Kodu : 26 karakterli işyeri SGK numarasının 24-26. karakterleridir.

SSK Sicil No: Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından sigortalıya verilen 7 haneli numaradır.

SG No (T.C. Kimlik No): T.C. Uyruklular için T.C. kimlik numarası, yabancı uyruklu sigortalılar için NV/GM'den verilen ve 9 ile başlayan 11 haneli numaradır.

Adı / Soyadı : Çalışanın adı SGK kayıtlarına uygun olarak doldurulmalıdır. Farklı bir şekilde yazılması durumunda bildirim hatalı kabul edilir.

Prim Ödeme Günü: Sigortalıların ay içinde prim almaya hak kazandıkları gün sayıları yazılır. Ay içinde tam çalışması halinde, ay içindeki gün sayısına bakılmaksızın, 30 gün olarak dikkate alınmalıdır. Ay içinde tam çalışmaması durumunda buraya yazılan gün sayısı ile eksik gün sayısı toplamı 30 olmalıdır.

Ayın/dönemin ilk gününde işe giren ve o ayda tam çalışan sigortalılar hariç, ay/dönem içinde işe giren sigortalıların prim ödeme gün sayıları, işe girişi tarihleri ve ayın/dönemin kaç gün oldu buna bakılarak parmak hesabı yapılmak suretiyle hesaplanır. Yani, sigortalının işe girdiği günden önceki gün sayısı, o aydaki toplam gün sayısından düşülür. Örneğin; sigortalının işe girdiği ay 30 gün çekiyorsa ve sigortalı ayın başında işe girmişse, $30 - 4 = 26$ gün üzerinden bildirilir. Eğer ay 31 gün çekiyorsa ve ayın ikisinde işe girmişse, $31 - 1 = 30$ gün olarak bildirilir.

Ayın/dönemin son gününde çalıştıktan sonra işten ayrılan sigortalılar hariç olmak üzere, ay içinde işten ayrılan sigortalıların prim ödeme gün sayıları, işten çıkışı tarihleri ve ayın/dönemin kaç gün oldu buna bakılarak parmak hesabı yapılmak suretiyle hesaplanır. Sigortalı o ayın ilk gününden itibaren işyerinde çalışıyor ve ay bitmeden işyerinden ayrılmıyorsa, ayın kaç gün çektiğine bakılmaksızın, ayrıldığı gün ayın kaçınıcı gününe tekabül ediyorsa o kadar gün üzerinden sigortalı olarak bildirilecektir. Örneğin; ayın başında ayrılmıyorsa 5, ayın yirmi üçünde ayrılmıyorsa 23 gün üzerinden prim ödeme gün sayısı girilir.

Hak Edilen Ücret : Sigortalının ay içinde çalışması karşılığında hak ettiği ücret yazılacaktır. En fazla asgari ücretin 7.5 katı yazılabilir.

Prim, kıramiye ve Bu Nitelikteki İstihkak : Prim, kıramiye gibi istihkaklardan ilgili ay içinde yapılan ödemelerin brüt toplamı yazılacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

e Giriş Gün/Ay: Sigortalının ay içinde giriş ve başlangıç durumu doldurulacaktır.
ten Çıkış Gün/Ay : Sigortalının ay içinde girişten çıkması durumunda doldurulacaktır.
ten Çıkış Nedeni : Sigortalı girişten çıkmış ise, durumuna uygun girişten çıkış nedeni seçilecektir. girişten çıkmamışsa boş bırakılmalıdır.

Eksik Gün Sayısı : Ay içinde bazı giriş günlerinde çalışılmayan ve çalışılmayan bu günler için ücret alınmayan günler yazılacaktır.

Eksik Gün Nedeni : Sigortalının eksik günü varsa nedeni listeden seçilmelidir. Eksik gün yoksa boş bırakılmalıdır.

Meslek Kodu : Sigortalının tabii olduğu meslek kodu yazılacaktır.

istirahat Süresinde Çalışmamıştır (E/H) : Evet veya hayır seçilecektir.

Tahakkuk Nedeni : Tahakkuk nedenlerinden çalışanın durumuna uygun olan seçilecektir. Farklı tahakkuk nedenleri için farklı tahakkuk fiyeleri olur.

Hizmet Dönem Ay / Yıl: Hizmetin ait olduğu dönem normal yasal süresindeki beyannameler için tahakkuk dönemi ile aynı olmalıdır. Hizmetin ait olduğu dönem beyannamenin döneminden sonra olamaz.

Gelir Vergisinden Muaf: Sigortalı gelir vergisinden muaf ise "evet" seçilecektir. Bu durumda gelir vergisi matrahı ve gelir vergisi kesintisi boş bırakılacaktır.

Asgari Geçim İndirimi : Sigortalı için hesaplanacak asgari geçim indirimi tutarı bu bölüme yazılacaktır. Burada belirtilen asgari geçim indirimi toplamları vergi bildirim bölümünde belirtilen asgari geçim indirimi ile tutarlı olmalıdır.

İlgili Döneme Ait Gelir Vergisi Matrahı : Sigortalının gelir vergisine tabii olması durumunda bu bölüme gelir vergisi matrahı yazılacaktır. Bu bölümde yer alan tutarların toplamı ile vergi bildirim bölümünde ilgili kod altında yer alan toplam gelir vergisi matrahının tutarlı olması gerekmektedir.

Gelir Vergisi Engellilik Oranı : Sigortalı engellilik indirimine tabii ise engellilik oranı belirtilecektir.

Gelir Vergisi Kesintisi : Sigortalının gelir vergisi kesintisi tutarı yazılacaktır. Bildirilen tüm sigortalıların bu alanda yer alan toplamları ile vergi bildirim bölümünde çalışanlardan yapılan kesintilere ilişkin beyanların toplamı tutarlı olmalıdır. Örnek: Asgari ücretle çalışan sigortalıların bu bölümde yer alan tutarlarının toplamı ile vergi bildirim bölümünde 011 kodundan yapılan beyanın tutarlı olması gerekmektedir.

4.3- Diğer hususlar

-Muhtasar ve prim hizmet beyannamesi Hazine ve Maliye Bakanlığıınca www.gib.gov.tr adresi üzerinden elektronik ortamda alınacak olup kağıt ortamında verilemeyecektir.

-Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesini vermekle yetkili olanlar;

Elektronik Ortamda Göndermek Üzere Aracılık Yetkisi Verilen Gerçek ve Tüzel Kişiler;

3568 sayılı Kanun uyarınca yetki almış olup başlıca serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müavir ve yeminli mali müavirler ,

Basit usulde vergilendirilen üyelerinin alım ve satışlarına ilişkin belgelerin kayıtlarını tutan meslek odaları,

letme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin üyesi olduğu 5362 sayılı Esnaf

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

ve Sanatkarlar Meslek Kurulları Kanununa göre kurulan meslek odaları ve birliklerdir.

Kendileri gönderebilecek gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişileri bulunmayan kurum ve kuruluşlar;

Beyannamelerini elektronik ortamda bizzat gönderme arklarını taşıyan mükellefler,

Vergi kesintisi yapmak zorunda olan ancak kurumlar vergisi mükellefiyeti olmayan tüzel kişiler,

Vergi kesintisi yapmak zorunluluğu olmayan ancak 5510 sayılı Kanun uyarınca çalıştırdıkları sigortalıların prime esas kazanç ve hizmet bilgilerini beyan etme zorunluluğu bulunan işverenlerdir.

-Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin elektronik ortamda gönderilebilmesi için ifre verilmesi ve kullanılmasına ilişkin işlemler Gelir daresi Başkanlığına yapılacaktır.

Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi dışında kalan Sosyal Güvenlik Kurumuna karşı elektronik ortamda yerine getirilmesi gereken yükümlükler için Kurumumuzdan e-sigorta ifresi alınmaya devam edilecektir.

- Muhtasar ve prim hizmet beyannamesi Hazine ve Maliye Bakanlığı kanalıyla alınmasına karşın sigorta primlerinin ödemeleri 5510 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yapılacaktır.

-Hazine ve Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde Hazine ve Maliye Bakanlığına ait tevkifat ve Kurumumuza ait sigortalıların hizmet ve prime esas kazançlarına ilişkin bölümler bulunmakta olup Hazine ve Maliye Bakanlığına ilişkin bölümün boş olması ancak Kurumumuza ilişkin bölümde bildirim esas kazanç ve hizmet bulunması halinde de muhtasar ve prim hizmet beyannamesi gönderilecektir.

Onaylama işlemi tamamlanan beyannameye ait tahakkuk fişleri düzenlenerek mükellefe/i verene veya aracılık yetkisi verilmiş gerçek/tüzel kişiye elektronik ortamda iletilecektir. Bu iletilen tahakkuk fişlerinin/mükellefe/i verene tebliği yerine geçecektir.

Yasal süresi dışında verilen muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin sigortalıların prime esas kazanç ve hizmet kısmı Kurumca, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 103 üncü maddesine istinaden incelenerek uygun görülmesi halinde işleme alınacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü
DÖRDÜNCÜ KISIM
5510 SAYILI KANUNUN 4 ÜNCÜ MADDESİNİN (a) BENDİ KAPSAMINDA SİYORTALI SAYILANLAR YÖNÜNDENDİRİMLERİNİN
ÖDENMESİNE İLİŞKİN İZLEMLER

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların primlerin ödenmesine ilişkin hususlar 5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinde açıklanmış ve yine ilgili Kanunun 87 nci maddesinde prim ödeme yükümlüleri belirlenmiştir. Ayrıca Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 108 nci maddesinde de söz konusu sigortalıların prim ödemelerine ilişkin hususlar yer almış olup konuya ilişkin açıklamalar aşağıda yer almıştır.

Öte yandan hakedi ödemelerinden prim borçlarının mahsup edilmesine ilişkin işlemler Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve Hariç Para Cezası Borçlarının Hakedilerden Mahsubu, Ödenmesi ve İhtisaz Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmelik ve Prim ve Hariç Para Cezası Borçlarının Hakedilerden Mahsubu, Ödenmesi ve İhtisaz Belgesinin Aranılması Hakkında 2008-88 sayılı Genelge kapsamında yapıldığından prim borçlarının hakedilerden mahsubu ve ödenmesine ilişkin işlemler ilgili Yönetmelik ve Genelge kapsamında yapılacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendi Kapsamında Sigortalı Olanlar Yönünden Primlerin Ödenme Süreleri ve Usulleri

1- Kanunun 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olanlar yönünden primlerin ödeme yükümlüleri ve prim ödeme süreleri

5510 sayılı Kanunun 87 nci maddesi hükmüne istinaden;

- 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olanlar için işverenleri,

- Hizmet akdi kapsamında çalışmamakla birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukları bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutuklular için Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukları Yurtları Kurumları,

- 5 inci maddenin (b) bendinde belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim görenler ile meslekî veya teknik ortaöğretimde okumakta iken staja tâbi tutulan öğrenciler ile tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler için Milli Eğitim Bakanlığı veya bu öğrencilerin eğitim gördükleri okullar veya kurumlar, kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler için projenin yürütüldüğü kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör kuruluşları ve üniversiteler, yüksek öğrenim sırasında staja tâbi tutulan veya işletmelerde meslekî eğitim gören öğrenciler için öğrenim gördükleri yüksek öğrenim kurumu,

prim ödeme yükümlüsü olarak sayılmırlardır.

Kanunda belirtilen sigorta primleri, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar yönünden;

a) Ayın 1'ini ile 30'u arasındaki çalışmaları karılıklı ücret alan sigortalılar için en geç belgenin ilişkin olduğu ayı izleyen ayın son gününe kadar,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

b) Ayın 15'i ile müteakip ayın 14'ü arasındaki çalışmaları karılıklı ücret alan sigortalılar için en geç belgenin ilkin olduğu dönemi izleyen takvim ayının 14'üne kadar, i verenlerce Kuruma ödenir.

Ödeme süresinin son gününün resmi tatile rastlaması halinde ise, prim tutarları, en geç son günü izleyen ilk günü içinde Kuruma ödenecektir.

Örnek 1: Özel nitelikteki (A) Limited şirketi, 2017/ubat ayında çalıştırıldı oldu u sigortalıların primlerini en geç 31/3/2017 tarihine kadar, 2017/Mart ayında çalıştırıldı oldu u sigortalıların primlerini ise 30/4/2017 tarihinin Pazar'a rastlaması nedeniyle 1/5/2017 Pazartesi günü ödeyecektir.

Örnek 2: Resmi nitelikteki (B) Kamu Kurumu, 15/12/2016-14/1/2017 döneminde çalıştırıldı oldu u sigortalıların primlerini en geç 14/2/2017 tarihine kadar, 15/3/2017-14/4/2017 döneminde çalıştırıldı oldu u sigortalıların primlerini ise 14/5/2017 tarihinin Pazara rastlaması nedeniyle 15/5/2017 Pazartesi günü ödeyecektir.

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar yönünden sigorta primleri, Sosyal Sigorta Teşkilatı Yönetmeliğinin 108 inci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen süreler dışında ödenmekle beraber;

a) 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu Sözleşme Kanununa göre toplu sözleşme akdedilen iş yerlerinde;

1) Toplu sözleşme nedeniyle geriye yönelik ödenmesine karar verilen ücret farklarına ilişkin sigorta priminin toplu sözleşmenin imzalandığı tarihi,

2) Yüksek Hakem Kurulu kararı nedeniyle geriye yönelik ödenmesine karar verilen ücret farklarına ilişkin sigorta priminin ise i verenin, toplu sözleşmenin dolayısıyla Yüksek Hakem Kurulu kararının tarafı olan sendikaya üye olması halinde, Yüksek Hakem Kurulu kararının taraf sendikaya tebliğ edildiği tarihi, i verenin herhangi bir sendikaya üye olmamakla birlikte, toplu sözleşmenin dolayısıyla Yüksek Hakem Kurulu kararının tarafı olması halinde, Yüksek Hakem Kurulu kararının i verene tebliğ edildiği tarihi,

3) i veren ile iş yeri sigortalıları arasında akdedilen ve uygulanan iş sözleşmesinin mahkemelerce anılan Kanuna aykırı bulunarak toplu sözleşme hükümlerinin uygulanması nedeniyle geriye yönelik ödenmesine karar verilen ücret farklarına ilişkin sigorta priminin mahkeme kararının i verene tebliğ edildiği tarihi,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan ve toplu sözleşme dışında kalan sigortalı personel ile toplu sözleşme tabi olmakla beraber sendikalara üye olmamaları sebebiyle özel sektöre ait iş yerlerinde sözleşme kapsamında bulunmayan personele yapılan geriye dönük ücret artışlarına ilişkin sigorta primlerinin, kararların alındığı tarihleri,

c) Aylık veya ücretleri Maliye Bakanlığının vizesine tabi olması sebebiyle ödenmesine sonradan karar verilen kamu sektöründe görevli sigortalılar için vizenin gecikmesine bağlı olarak yasal süresi dışında verilmek zorunda kalınan ek prim belgelerine ilişkin sigorta primlerinin, vize tebliğinin gerçekleştiği tarihte ilgili kuruluşa intikal tarihini,

ç) Bir aydan fazla istirahat alan sigortalılara Kurumca ödenen geçici iş göremezlik ödeneğinin yanı sıra i verenlerince toplu sözleşme dayanılarak istirahatli bulunan süre için ücret ödenmesi hâlinde, bu ücretlere ilişkin sigorta primlerinin, istirahat süresinin sona erdiği tarihi,

d) 4857 sayılı Kanununun 21 inci maddesine istinaden;

Bu belge 5070 sayılı Elektronik Posta Kanununa göre Güvenli Elektronik Posta ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

1) mahkemelerince veya özel hakem tarafından verilen kararlar uyarınca göreve iadesine karar verilen sigortalı için verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk edecek sigorta primlerinin, sigortalının kesinleştiren mahkeme veya özel hakem kararının tebliğinden itibaren on gün içinde ilgili sigorta primlerini ve hizmet belgelerini ve ilgili verinin usulüne uygun daveti üzerine ilgili sigorta primlerini ve hizmet belgelerini teslim etmesi halinde, davete ilişkin tebligatın alındığı tarihin veya ilgili verinin sigortalıyı görevden alması halinde, sigortalının ilgili sigorta primlerini ve hizmet belgelerini teslim etmediği takdirde ilgili sigorta primlerini ve hizmet belgelerini tahakkuk eden tarihten itibaren bir ay içinde teslim etmesi gerekmektedir.

2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesi uyarınca sigortalı için verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk edecek sigorta primlerinin arabuluculuk anlaşma belgesinin ilam niteliğini kazandığı tarihi

e) idare mahkemesi kararlarına göre görevlerine iade edilen sigortalı ile ilgili olarak, ödenmesine karar verilen ücretlere ilişkin sigorta primlerinin, mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihi takip eden günü,

f) Kamu kurumlarında çalışan sigortalılar için;

1) Mahkeme kararları veya idarece verilen kararlar gerektiren inceleme ücreti niteliğinde ödeme yapılması halinde, ödemeye ilişkin sigorta primlerinin mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihi takip eden günü veya idarenin karar tarihini,

2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesi uyarınca sigortalı için verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk edecek sigorta primlerinin arabuluculuk anlaşma belgesinin ilam niteliğini kazandığı tarihi,

g) 657 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin (B) bendi kapsamında bulunanlardan Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülenlere enflasyon farkı veya banka ad altında geriye yönelik olarak yapılan ödemelere ilişkin sigorta primlerinin, ödemenin yapıldığı tarihi,

ç) Toplu iş sözleşmelerine tabii yerli işverenlerce veya kamu idarelerince ya da yargı mercilerince verilen kararlar ile arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesine istinaden, hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenen ücret dışındaki ödemelere ilişkin sigorta primleri belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihleri veya arabuluculuk anlaşma belgesinin ilam niteliğini kazandığı tarihi,

h) Yabancı ülkelere sefer yapan vatandaşlarımızın aylık prim ve hizmet belgesinin Kuruma verilme süresi içinde Türkiye'ye dönmemesi sebebiyle bu araçlarda çalışan sigortalılara ilişkin tahakkuk ettirilecek sigorta primleri bu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen ödeme süresinin sona erdiği tarihten itibaren bir ay geçmemek suretiyle araçların Türkiye'ye dönüş tarihini,

ı) 4046 sayılı kanununun 21 nci maddesine istinaden iş kaybı tazminatı ödenen sigortalı personel ile 4447 sayılı kanunun Ek 5 inci maddesi kapsamında doğum ve evlat edinme sonrası yarım çalışmaya ödeneği ödenenlere ilişkin sigorta priminin ödemenin yapıldığı tarihi

izleyen ay/dönemin sonuna kadar Kuruma ödenmesi halinde yasal süresi içinde ödemi kabul edilecektir.

Diğer taraftan, Kurum Yönetim Kurulunun aldığı olduğu 3/12/2010 tarihli ve

Bu belge 5070 sayılı Elektronik Posta Kanununa göre Güvenli Elektronik Posta ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

2010/282 sayılı kararla, Libya'da daimi işçi çalıştıran işverenlerin, 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre her ay için sigortalılardan kesilecekleri sigorta primlerini kendilerine ait prim tutarlarına da ekleyerek en geç ilgili olduğu ayı takip eden üç ay içinde ödemelerine karar verilmiştir.

Bu nedenle, Libya'da iş yapan Türk işverenlerin çalıştırdıkları işçilerden 5510 sayılı Kanuna göre her ay kesilecekleri sigorta primlerini, kendilerine ait prim tutarlarını da ekleyerek en geç ilgili olduğu ayı takip eden üç ay içinde Kuruma ödemeleri gerekmekte, bu süre içinde ödenmeyen primlere 5510 sayılı Kanununun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanması gerekmektedir.

Buna göre, Libya'da daimi işçi çalıştıran işverenlerce, örneğin; 2015/Haziran ayı sigorta priminin en geç 30/9/2015 tarihine kadar ödenmesi gerekmekte olup söz konusu primlerin vadesinde ödenmemesi halinde, ödenmeyen primlere 5510 sayılı Kanununun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanacaktır.

2- Prim borçlarının katma değer vergisi iade alacından mahsup suretiyle ödenmesi

5510 sayılı Kanununun 88 inci maddesinin on üçüncü fıkrasında;

“Prim borçları katma değer vergisi iade alacından mahsubu suretiyle de ödenebilir. Bu takdirde katma değer vergisi iade hakkı sahibi kendisinin, mal veya hizmet satın aldığı veya iştirak veya ortaklık ilişkisi içinde bulunduğu işverenlerin prim borçları için de mahsup talep edebilir. Bu işverenlerin mahsup talebinde buldukları ayda muaccel olan prim borçlarının birinci fıkrada belirtilen ödeme sürelerini izleyen on beş gün içinde mahsup suretiyle ödenmesi halinde, yasal süresi içinde ödendiği kabul edilir. Ancak prim borçlarının katma değer vergisi iade alacından mahsup suretiyle ödenmesi talebinde bulunuldu halde, süresinde mahsup edilemeyen veya eksik mahsup edilen prim borçları için birinci fıkrada belirtilen ödeme sürelerini izleyen günden itibaren gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanır. Kurum, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü ile bu uygulamadan faydalanacak işverenleri; işi tıgal konusu, işletme türü ve işletme büyüklüğü itibarıyla belirlemeye ve lehine mahsup talebinde bulunan işverenlerin prim borcu ödeme süresini otuz günü aşmamak üzere uzatmaya yetkilidir.”

Düzenlemesi yer almaktadır.

Öte yandan 1/9/2012 tarihli İşveren Uygulama Tebliğinde yapılan ve 21/8/2013 tarihinden itibaren uygulamaya geçilen düzenlemeyle;

“Prim borçlarının katma değer vergisi iade alacından mahsup suretiyle ödenmesinin talep edilmesi durumunda, primin en geç ödenmesi gereken yasal süre; Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalı çalıştıran işverenlerden; sigortalılara ait ücretleri her ayın 1'ini ila sonuna kadar olan işverenler yönünden, primin ilgili iş günü olduğu ayı takip eden ayın sonuna (vade) yerine, vadeyi izleyen yirminci, sigortalılara ait ücretlerin her ayın 15'inden, ertesi ayın 14'üne kadarki döneme ilişkin olarak ödendiği işverenler yönünden ise, primin ilgili iş günü olduğu ayın sonuna (vade) yerine, vadeyi takip eden yirminci gün olacaktır.”

Hükmü getirilmiştir.

Bu doğrultuda, prim borçlarının katma değer vergisi iade alacından mahsup suretiyle ödenmesinin talep edilmesi durumunda, primin, en geç ödenmesi gereken yasal süre; Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalı çalıştıran

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

İlgili verenlerden;

a) Sigortalılara ait ücretleri her ayın 1'inci ile ayın sonuna kadar olan aylık olarak ödeyen ilgililer yönünden, primin ilgililer ayı takip eden ayın sonuna (vade) yerine, 21/8/2013 tarihine kadar vadeyi takip eden 15'inci gün, 21/8/2013 tarihinden itibaren vadeyi takip eden yirminci gün,

b) Sigortalılara ait ücretlerin her ayın 15'inden, ertesi ayın 14'üne kadarki döneme ilgililer olarak ödendiği ilgililer yönünden ise primin ilgililer ayı takip eden ayın sonuna (vade) yerine, 21/8/2013 tarihine kadar vadeyi takip eden 15'inci gün, 21/8/2013 tarihinden itibaren vadeyi takip eden yirminci gün,

ölecektir.

Örnek 1: Ücretlerin her ayın 1'inci ile ayın sonuna arasında geçen süreye ilgililer ödendiği özel sektöre ait bir ilgililer yerinde çalıştırılan sigortalılara ilgililer bulunan 2017/Nisan ayına ait prim borcunun, katma de er vergisi (KDV) iadesi alaca ından mahsup suretiyle ödenmesinin talep edilmesi halinde, KDV iadesi alaca ından mahsup talep edilmemi olması durumunda prim borcu en geç ait oldu u 2017/Nisan ayını takip eden 2017/Mayıs ayı sonuna, di er bir ifadeyle 31/5/2017 tarihine kadar ödenmesi gerekmekte iken, prim borcunun KDV iadesi alaca ından mahsubu suretiyle ödenmesinin talep edilmi olması nedeniyle söz konusu sigorta primine denk gelecek iade tutarının, ilgili vergi dairesince 20/6/2017 tarihine kadar (bu tarih dahil) Kuruma aktarılması halinde, bahse konu aya ait primler yasal süresi içinde ödenmi kabul edilecektir. Yirminci günün resmi tatile rastlaması ve bu nedenle prim borçlarının yirminci günü takip eden ilk ilgililer günü içinde mahsup edilmesi halinde de yine primler yasal süresi içinde ödenmi kabul edilecektir.

Örnek 2: Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştırılan resmi nitelikteki (B) Kamu Kurumu, 15/1/2017-14/2/2017 döneminde çalıştırıldı u sigortalıların primlerini en geç 14/3/2017 tarihine kadar ödemesi gerekmekte iken, prim borcunun KDV iadesi alaca ından mahsubu suretiyle ödenmesinin talep edilmi olması halinde, söz konusu sigorta primine denk gelecek iade tutarının ilgili vergi dairesince 3/4/2017 tarihine kadar (bu tarih dahil) Kuruma aktarılması halinde, bahse konu döneme ait primler yasal süresi içinde ödenmi kabul edilecektir.

Di er yandan cari aya ilgililer prim borçlarının yasal ödeme süresinin sona erdiği tarihi izleyen yirmi günlük süre içinde katma de er vergisi iade alaca ından mahsup suretiyle ödenmesi sırasında, mahsup edilen tutarın prim borcunun tamamını karşılamaması durumunda, mahsup edilen kısım yasal süresi içinde ödenmi sayılacak, buna karşın ödenmemi kısmı, yirmi günlük süre dikkate alınmaksızın, yasal ödeme süresinin sona erdiği tarihten ödememenin yapılacağı tarihe kadar gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmak suretiyle ödenecektir.

Cari aya ilgililer prim borçlarının yasal ödeme süresinin sona erdiği tarihi izleyen yirmi günlük süre geçirildikten sonra katma de er vergisi iade alaca ından mahsup suretiyle ödenmesi halinde ise, söz konusu borçlara, yine yirmi günlük süre dikkate alınmaksızın, yasal ödeme süresinin sona erdiği tarihten ödememenin yapılacağı tarihe kadar gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanacaktır.

Örnek 3: Ücretleri her ayın 1'inci ile 30'u arasında ödenen özel sektöre ait bir ilgililer yerinde çalıştırılan sigortalılara ilgililer bulunan 2017/Ocak ayına ait prim borcunun, katma de er vergisi (KDV) iadesi alaca ından mahsup suretiyle ödenmesinin talep edilmesi halinde, söz konusu

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

sigorta primine denk gelecek iade tutarının, ilgili vergi dairesince 20/3/2017 tarihine kadar Kuruma aktarılmaması halinde, bahse konu aya ait primler yasal süresi içinde ödenmi kabul edilmeyeceğinden, yasal ödeme süresinin sona erdiği 28/2/2017 tarihini takip eden günden, ödemenin yapıldığı tarihe kadar gecikme cezası ve gecikme zammı hesaplanacaktır.

Ayrıca Mayıs ayına ili kin prim borçlarının KDV adesi alacaından mahsup suretiyle ödenmesinin talep edilmesi halinde ödeme süresi Mali Tatile denk geldiğinden son ödemenin süresi Temmuz ayının 27 si olacaktır.

Örnek 4: 2017 yılı Mayıs ayına ili kin aylık prim ve hizmet belgesinden kaynaklanan prim borcunun KDV adesi alacaından mahsup suretiyle ödenmesinin talep edilmesi halinde prim borcunun son ödeme süresi 20/7/2017 tarihine denk geldiğinden söz konusu prim borcunun ödeme süresi 5604 sayılı Mali Tatil Haddesinin Edilmesi Hakkında Kanunun birinci maddesinin ikinci fıkrasına göre 7 gün uzayacağından 27/7/2017 tarihine kadar mahsup suretiyle ödenmesi halinde yasal sürede ödenmi sayılacaktır.

Öte yandan mali tatilin sona erdiği tarihi izleyen yedinci günün hafta sonuna veya resmi tatil gününe denk gelmesi halinde süre ilki günü sonuna kadar uzayacaktır.

Örnek 5: 2019 yılı Mayıs ayına ili kin aylık prim ve hizmet belgesinden kaynaklanan prim borcunun KDV adesi alacaından mahsup suretiyle ödenmesinin talep edilmesi halinde prim borcunun son ödeme süresi 20/7/2019 tarihine denk geldiğinden söz konusu prim borcunun ödeme süresi 5604 sayılı Mali Tatil Haddesinin Edilmesi Hakkında Kanunun birinci maddesinin ikinci fıkrasına göre 7 gün uzayacak olup 7 nci günün sonu (27 Temmuz 2019) Cumartesi gününe rastladığından, 29 Temmuz (dahil) tarihine kadar yerine getirilmesi halinde yasal süresi içinde yerine getirilmi oldu u kabul edilecektir.

Diğer yandan 15 Nisan -14 Mayıs dönemine ait aylık prim ve hizmet belgesinden kaynaklanan prim borcunun KDV adesi alacaından mahsup suretiyle ödenmesinin talep edilmesi halinde prim borcunun son ödeme süresi Mali Tatile denk geldiğinden son ödeme süresi Temmuz ayının 27 si olacaktır.

Örnek 6 : 15 Nisan -14 Mayıs 2017 dönemine ili kin aylık prim ve hizmet belgesinden kaynaklanan prim borcunun KDV adesi alacaından mahsup suretiyle ödenmesinin talep edilmesi halinde prim borcunun son ödeme süresi 14/6/2017 tarihine denk geldiğinden mahsup suretiyle de ödenmesi halinde yirminci günün de mali tatile denk gelmesi nedeniyle söz konusu prim borcunun ödeme süresi 5604 sayılı Mali Tatil Haddesinin Edilmesi Hakkında Kanunun birinci maddesinin ikinci fıkrasına göre 7 gün uzayacağından 27/7/2017 tarihine kadar mahsup suretiyle ödenmesi halinde yasal sürede ödenmi sayılacaktır.

Cari aylara ili kin prim borçlarında olduğu gibi cari aylara ili kin damga vergisi borçlarının da KDV iadesinden mahsup suretiyle ödenecek olması halinde, yasal ödeme süresinin sonuna 20 gün ilave edilecektir.

Dolayısıyla cari aylara ili kin prim borçlarını KDV iade alacaından mahsup suretiyle ödemek amacıyla başvurulan i verenlere verilecek borç döküm formlarına damga vergisi borçları da kaydedilerek gerekli mahsup i lemleri de bu doğrultuda yapılacaktır.

Öte yandan sigorta primi borçlarını KDV iade alacaından mahsup suretiyle ödeyen i verenlerin, sigorta primlerinin yasal ödenmesi gereken sürenin bitiminden itibaren mahsup için geçecek olan ilave 20 günlük süre içinde ihalelere katılmak için Kurumumuzdan borcu olmadığına ili kin yazı talep etmeleri halinde, KDV iade alacaını mahsubuyla ödenecek olan

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

sigorta primi tutarı henüz Kurum hesaplarına intikal etmemiş olduğundan, kendilerine borcu olmadığına ilişkin belge verilememektedir.

verenlerin Kurumumuza olan borçlarını KDV alacığından mahsup yoluyla ödemeleri ve cari ay haricinde borçlarının bulunmaması halinde KDV alacığından yapılacak sigorta primi ödemelerinin vergi dairelerince en geç ayın 20'inde hesaplarımıza aktarıldığı dikkate alınarak, cari aya ilişkin sigorta primleri için yasal ödeme süresinin bittiği tarihten itibaren takip eden ayın 1'inci ile 20'si arasında geçecek süre içinde borcu yoktur yazısı talep eden i verenlerin, iadeyi yapacak ilgili vergi dairesinden/ saymanlıktan alacakları "mükellef ...nın ...ayına ait ...tutarındaki sigorta primi borcu tutarı KDV alacığından mahsup suretiyle ...tarihinde Kurumunuz hesaplarına aktarılacaktır" ekinde düzenlenmiş ıslak imzalı bir yazı ile ünitelerimize müracaat etmeleri ve "vade tarihinde KDV mahsubuyla ödenecek olan sigorta priminin Kurum hesaplarına intikal etmemesi halinde verilmemiş olan borcu yoktur yazısının hükümsüz olacağına dolayısıyla ihale tarihi itibarıyla borçlarının olduğu kabul edebileceklerine" dair taahhütname vermeleri koşulu ile söz konusu süre zarfında kendilerine borcu olmadığına ilişkin yazı verilebilecektir.

Bu kapsamda i veren tarafından bu genelgeçerlik eki EK-7'de örneği yer alan ve ekinde ilgili vergi dairesinin yazısı yer alan taahhütname kullanılacak olup ilgili i verene yine bu genelgeçerlik eki Ek-8'de yer alan "KDV mahsubuyla sigorta primi ödeyenler için verilecek borcu yoktur belgesi" konulu yazı verilecektir.

Diğer yandan KDV Mahsubu amacıyla gelen paranın i verenin borcundan fazla olması halinde artan tutar öncelikli olarak 5510 sayılı Kanununun 88'inci maddesinin onaltıncı fıkrası hükmüne istinaden Kuruma olan borçlarına mahsup edilecek Kuruma olan borçlarına mahsubundan sonra artan tutar olması halinde ise Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine iade yapılacaktır.

3- Primlerin ödenmesi gereken sürenin son gününün tatile rastlaması

Primlerin ödenmesi gereken sürenin son gününün resmî tatile rastlaması halinde, primlerin ödenmesi gereken süre tatil bitimini takip eden gün itibarıyla sona ereceğinden, bu zamana kadar ödenmiş olan primlerin kanunî süresi içinde ödendiği kabul edilecektir.

15 Mayıs -14 Haziran dönemine ait prim borcunun son ödeme tarihi mali tatile denk geldiğinden söz konusu prim borcunun son ödeme süresi Temmuz ayının 27'si olacaktır.

Örnek 1: 15 Mayıs -14 Haziran 2017 dönemine ilişkin aylık prim ve hizmet belgesinden kaynaklanan prim borcunun ödeme süresi 14/7/2017 tarihine denk geldiğinden ve söz konusu sürenin mali tatile denk gelmesi nedeniyle prim borcunun ödeme süresi 5604 sayılı Mali Tatil Hatası Edilmesi Hakkında Kanununun birinci maddesinin ikinci fıkrasına göre 7 gün uzayacağından 27/7/2017 tarihine kadar ödenmesi halinde yasal sürede ödenmiş sayılacaktır.

4- Prim borçlarına halef olma ve diğer hükümler

Sigortalının çalıştırıldığı i yeri aktif veya pasifi ile birlikte devralınır veya intikal ederse ya da başka bir i yerine katılır veya birleşirse eski i verenin Kuruma olan prim ile gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarından, aynı zamanda yeni i veren de müteselsilen ve müteselsilen sorumlu olacaktır. Bu hükme aykırı sözleşme hükümleri Kuruma karşı geçersiz olacaktır.

Bu hükme göre, i yerinin devir veya intikali suretiyle el değiştirmesi halinde, yeni i veren durumundaki kimse de eski i verenin Kurumumuza olan borçlarından müteselsilen

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

sorumlu olacaktır.

Daha önce sigortalı çalıştırıldı ve tescil edilen ve borcu olan bir iş yerinin sigortalı çalıştırılmayan dönemde aktif ve pasifiyle devir alınmış veya intikal etmiş olması halinde eski iş yerinin kuruma olan borçlarından yeni iş veren sorumlu tutulacaktır.

Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci, 102 inci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanacaktır. Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu iş yeri mahkemesi yetkili olacaktır.

Ayrıca Kuruma fiilen ödenmeyen prim tutarları, gelir vergisi ve kurumlar vergisi uygulamasında gider yazılamayacaktır.

5- Gecikme cezası ve zammı uygulaması

5510 sayılı Kanununun 89 ncu maddesinin ikinci fıkrasında;

“Kurumun prim ve diğer alacakları süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmı sürenin bittiği tarihten itibaren ilk üç aylık sürede her bir ay için % 3 (% 2) oranında gecikme cezası uygulanarak artırılır. Ayrıca, her ay için bulunan tutarlara ödeme süresinin bittiği tarihten başlamak üzere borç ödeninceye kadar her ay için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığıınca açıklanacak bir önceki aya ait Yeni Türk Lirası cinsinden iskontolu ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin aylık ortalama faizi bile ik bazda uygulanarak gecikme zammı hesaplanır. Ancak, ödemenin yapıldığı ay için gecikme zammı günlük hesaplanır. Cumhurbaşkanlığı, ilk üç ay için uygulanan gecikme cezası oranını iki katına kadar artırmaya veya bu oranı % 1 oranına kadar indirmeye, yeniden kanunî oranına getirmeye ve uygulama tarihini belirlemeye yetkilidir. Dava ve icra takibi açılmış olsa bile, prim ve diğer Kurum alacaklarının ödenmemesi kısmı için gecikme cezası ve gecikme zammı tahsil edilir.”

Hükmü yer almaktadır.

Bu doğrultuda Kurumun prim ve diğer alacakları süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmı, sürenin bittiği tarihten itibaren ilk üç aylık sürede her bir ay için % 3 oranında gecikme cezası uygulanarak artırılır. Bu oran, 1/3/2010 tarihli ve 2010/260 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı Eki Kararın 1 inci maddesiyle 28/4/2010 tarihini takip eden aybaşından geçerli olmak üzere %2 olarak belirlenmiştir. 1/5/2010 tarihinden sonraki aylar için bu oran %2 olarak uygulanacaktır. Ayrıca her ay için bulunan bu tutarlara ödeme süresinin bittiği tarihten başlamak üzere borç ödeninceye kadar, her ay için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığıınca açıklanacak bir önceki aya ait TL cinsinden iskontolu ihraç edilen Devlet iç Borçlanma Senetlerinin aylık ortalama faizi, bile ik bazda uygulanarak gecikme zammı hesaplanacaktır.

Bu itibarla, yasal süresi içinde ve tam olarak ödenmemesi halinde, ödenmeyen sigorta primi, genel sağlık sigortası primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası, damga vergisi, özel işsizlik vergisi, emeklilik katkı payı alacaklarında gecikme cezası ve zammı hesaplanacaktır.

5.1- Gecikme cezası ve zammının prim ve diğer alacaklar yönünden hesaplanması

5510 sayılı Kanununun 88 inci maddesinin on altıncı fıkrasında;

“ Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanununun uygulanmasında

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.”
Hükmü yer almıştır.

Yine Sosyal Sigorta Tevazül Yönetmeliğinin 108 inci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkralarında kanunda belirtilen prim alacaklarının ödenme süreleri düzenlenmiştir.

Bu itibarla Kanunda belirtilen prim alacakları ile diğer alacakların belirtilen süreler içinde ödenmemesi halinde ödeme vadesinin sona erdiği tarihi takip eden ilk günden itibaren gecikme cezası ve zammı uygulanacaktır.

Örnek 1 : (A) Limited şirketince 2017/ubat ayına ilişkin olarak düzenlenen asıl nitelikteki aylık prim ve hizmet belgesinden dolayı tahakkuk eden 3.000,00 TL sigorta priminin 10/4/2017 tarihinde ödendiği varsayıldığında, toplam borç aşağıda gösterildiği şekilde hesaplanacaktır.

2017 Mart D BS Oranı:0,92

3.000,00 TL x % 2: 60 TL (gecikme cezası)

3.000,00 TL + 60 TL: 3.060,00 TL (gecikme cezalı borç)

3.060,00 TL x 0,92 x10 : 9,38 TL(10 günlük gecikme zammı)

3000

3.060,00 TL + 9,38 TL: 3.069,38 TL (Ödenecek toplam alacak tutarı) olacaktır.

Örnek 2 : Yukarıda belirtilen örnekteki borcun 28/7/2017 tarihinde ödenmesi halinde; D. B.S. oranları;

2017 Mart: 0,92

2017 Nisan: 0,92

2017 Mayıs: 0,92

2017 Haziran: 0,89 olarak gerçekleştirilmiştir. Toplam alacak tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

2017/Nisan ayı için: 3.000,00 TL x % 2: 60 TL (gecikme cezası)

3.000,00 TL + 60 TL: 3.060,00 TL (gecikme cezalı borç)

3.060,00 TL x % 0,92 (2017 Mart ayı D BS faizi):28,15TL

3.060,00 TL +28,15 TL :3.088,15TL

2017/Mayıs ayı için: 3.088,15 TL x % 2 : 61,76 TL (gecikme cezası)

3.088,15 TL +61,76 TL: 3.149,91 TL (gecikme cezalı borç)

3.149,91 TL X % 0,92 (2017 Nisan ayı D BS faizi): 28,98 TL

3.149,91 TL + 28,98 TL: 3.178,89 TL

2017/ Haziran ayı için: 3.178,89 TL x % 2 : 63,58 TL (gecikme cezası)

3.178,89 TL+ 63,58 TL: 3.242,47 TL (gecikme cezalı borç)

3.242,47 TL x % 0,92 (2017 Mayıs ayı D BS faizi):29,83 TL

3.242,47 TL+ 29,83 TL :3.272,30 TL

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

2017/ Temmuz ayı için: İlk üç aylık sürede gecikme cezası uygulanmamış oldu undan bu süreden sonra gecikme cezası uygulanmayacak borç ödeninceye kadar D BS faiz oranı üzerinden gecikme zammı uygulanacaktır.

$$\frac{3.272,30 \text{ TL} \times 0,89(2017 \text{ Haziran ayı D BS faizi}) \times 28}{3000} : 27,18 \text{ TL}$$

3.272,30 TL + 27,18 TL: 3.299,48 TL ödenecek toplam tutar olacaktır.

5.2- Gecikme cezası ve zammının idari para cezaları yönünden hesaplanması

Bilindiği üzere 5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinde idarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçünün tahsil edileceği ve peşin ödemenin idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemeyeceği açıklanarak, Mahkemeye başvurulmasının idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaya değil, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezalarının, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edileceği belirtilmiştir.

Söz konusu hükümler doğrultusunda idari para cezalarının, tebligatın alındığı günü izleyen 15 günlük süre içinde ödenmemesi halinde ve 16 ıncı günden itibaren gecikme cezası ve zammı uygulanmaya başlanacaktır.

Örnek: İlk defa 13/10/2016 tarihinde sigortalı çalışan tırmaya başlayan ve bilanço esasına göre defter tutmakla yükümlü olan (B) Anonim Şirketi firmasının iş yeri bildirgesini 20/10/2016 tarihinde (yasal süresi dışında) Kurumumuza vermiş olması nedeniyle uygulanan 4,941,00 TL tutarındaki idari para cezası 3/11/2016 tarihinde ilgili firmanın yetkilisine tebliğ edilmiştir. Söz konusu cezanın 2/2/2017 tarihinde ödendiği varsayıldığında söz konusu cezanın yasal ödeme süresi 18/11/2016 tarihinde sona erdiğinden, 19/11/2016 tarihinden 2/2/2017 tarihine kadar olan süre için gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanacaktır.

Bu durumda, tahsil edilecek toplam borç aşağıdaki şekilde olacaktır.

2016 Ekim D BS Oranı: % 0,69

2016 Kasım D BS Oranı: % 0,79

2016 Aralık D BS Oranı: % 0,79

19/11/2016- 18/12/2016 Dönemi: 4,941,00 TL x % 2: 98,82 TL (Gecikme cezası)

4,941,00 TL + 98,82 TL :5.038,82 TL(gecikme cezalı borç)

5.038,82 TL x % 0,69: 34,77 TL +5.038,82 TL:5.073,59 TL

19/12/2016- 18/1/2017 Dönemi: 5.073,59 TL x% 2:101,47 TL (Gecikme cezası)

5.073,59 TL +101,47 TL: 5.175,06 TL (gecikme cezalı borç)

5.175,06 TL x %0,79: 40,88 TL + 5.175,06 TL: 5.215,94 TL

19/1/2017-2/2/2017 Dönemi: 5.215,94 TL x% 2:104,32 TL(Gecikme cezası)

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü
5.215,94 TL+104,32 TL:5.320,26 TL(gecikme cezalısı borç)

$$\frac{5.320,26 \text{ TL} \times 0,79 \times 15}{3000} : 21,02 \text{ TL}$$

5.320,26 TL + 21,02 TL: 5.341,28 TL ödenecek toplam tutar olacaktır.

Öte yandan yasal süresi içinde ödenmiş gibi kabul edilen Sosyal Sigorta Primleri Yönetmeliğinin 108 nci maddesinde sayılan haller için ödemelerin söz konusu sürelerin sonuna kadar yapılmaması halinde gecikme cezası ve gecikme zammı yasal olarak ödenmesi gereken son günü takip eden günden itibaren başlanacaktır.

Örnek 1: 1:23/1/2018 Tarihinde imzalanan 2017 Ocak ile Aralık aylarına ait ücret farklarına ilişkin toplu iş sözleşmesine ait aylık prim ve hizmet belgelerinin en geç 23/2/2018 tarihine kadar verilmesi primlerin ise en geç 28/2/2018 tarihine kadar ödenmesi gerekmekte olup söz konusu primlerin en geç 28/2/2018 tarihine kadar ödenmemesi halinde gecikme cezası ve gecikme zammı vadeyi takip eden günden itibaren (1/3/2018) uygulanacaktır.

Ayrıca borcun son ödeme süresinin tatile denk gelmesi nedeniyle bu günü takip edip tatil olmayan ilk gün yasal ödeme süresi olacaktır bu sürede borcun ödenmemesi halinde gecikme cezası ve gecikme zammı vadenin bittiği tarihi takip eden günden itibaren başlanacaktır.

Örnek 2: Ayın 1'ini ile 30'u arasındaki çalışmaları karşılıklı ücret alan ve Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalışan işyerinin 2018 yılıubat ayına ilişkin prim tutarını ödemesi gereken son gün 31/3/2018'dir. Söz konusu tarih Cumartesi gününe rastlamakta olup primin ödenmesi gereken son gün 2/4/2018 tarihine uzayacaktır. Söz konusu prim tutarının 2/4/2018 tarihinde ödenmemesi halinde gecikme cezası ve gecikme zammı resmi tatil olmasına bakılmaksızın vadenin bittiği tarihi takip eden günden itibaren (1/4/2018 tarihinden itibaren) başlanacaktır.

6- Prim iade işlemleri

Bilindiği üzere 5510 sayılı Kanununun 89 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında;

“Yanlış veya yersiz alınmış olduğu tespit edilen primler, alındıkları tarihten on yıl geçmemiş ise, hisseleri oranında işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara veya genel sağlık sigortalılarına veya hak sahiplerine kanunî faizi ile birlikte geri verilir. Kanunî faiz, primin Kuruma yatırıldığı tarihi takip eden ay başından, iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için hesaplanır. Ancak Borçlar Kanununun 65 inci maddesi hükmü saklıdır.”

Düzenlemesi yer almaktadır.

Bu doğrultuda söz konusu primlerin ilgililere iade edilebilmesi için,

Primlerin tahsil edildiği tarihten talep tarihine kadar 10 yıllık sürenin geçmemiş olması ve işyerinin başlı bulunduğu il müdürlüğüne/merkezine yazılı talepte bulunulması gerekecektir.

Bu doğrultuda herhangi bir talep olmaksızın iade işlemi yapılmayacaktır.

Yanlış veya yersiz olarak 1/10/2008 veya sonrasında tahsil edilmiş olan primlerin iadesi sırasında ödenecek kanuni faiz, primin Sosyal Güvenlik Kurumu'na yatırıldığı tarihi takip eden ay başından, iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için hesaplanacaktır.

Ayrıca, ödeme tarihi 1/10/2008 ve sonrası olan primlerin iadesi sırasında, hem

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

sigortalı hissesi için, hem de i veren hissesi için kanuni faiz ödenecektir.

506 sayılı Kanununun mülga 84 üncü maddesi gereince yanlı veya yersiz tahsil edilen primlerin iadesi sırasında, yalnızca i veren hissesine kanuni faiz ödeneceği öngörüldüğünden, 30/9/2008 veya öncesinde tahsil edilmiş olan primlerin iadesi sırasında,

- Sigortalı hissesine, 1/10/2008 tarihinden iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için,

- i veren hissesine ise, primin Kurum'a yatırıldığı tarihi takip eden ay başından, iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için kanuni faiz ödenecektir.

Hal böyle olmakla birlikte, 5510 sayılı Kanununun 53 üncü maddesi hükmü gereği sigortalılık statülerinde meydana gelen çakışma sonucu, çakışan hizmet süreleri iptal edilmesi gereken 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında ödenen primlerin sigortalı ile i veren arasında kurulan hizmet akdi karılıklı zorunlu olarak ödenmekte olması nedeniyle i verenlerin Kurumumuza ödemi oldukları bu kapsamındaki çakışan hizmet sürelerine ilişkin primler yanlı veya yersiz tahsil edilen primler kapsamında bulunmamaktadır.

Aynı ekinde, sigortalı bildirimlerine dair belge türü de ikili sonucu oluşan fark tutarlar da yanlı veya yersiz tahsil edilen primler kapsamında de erlendirilmemesi icap etmektedir.

Buna göre çakışan hizmet süreleri nedeniyle iptal edilmesi gereken 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki geçersiz sigortalılık statüsünden Kurumumuza ödenen primler (geçerli sigortalılık statüsüne olan prim borcuna ilişkin aktarımı yapıldıktan sonra ya da her iki statü içinde prim ödendiğinin tespit edilmesi durumunda) ile belge türü de ikili sonucu oluşan fark tutarlar faiz uygulanmaksızın ilgililere iade edilecektir.

ade esnasında ilgililerin Kurumumuza borcunun bulunması halinde, borcuna mahsubu, borcunun bulunmadığı anlamılması durumunda, 5510 sayılı Kanununun 88 inci maddesinin onaltıncı fıkrası gereği ilgililerin varsa Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine olan muaccel borçlarına mahsup edilmesi, mahsup edilecek borcunun bulunmaması halinde ise iade edilmesi gerekmektedir.

Bu Genelgenin yayımlandığı tarihten itibaren çakışan hizmet süreleri nedeniyle iptal edilmesi gereken 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki geçersiz sigortalılık statüsünden ödenen primler ile belge türü de ikili sonucu oluşan fark tutarların iade ilemleri yukarıda belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda yapılacaktır.

Öte yandan yanlı veya yersiz tahsil edilmesi nedeniyle iadesine karar verilen primlerin, yasal süresi dışında gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilmiş olması halinde, gecikme cezası ve gecikme zammının i veren tarafından ödemiş olması nedeniyle, yanlı veya yersiz tahsil edilmiş prime ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammının tamamı, kanuni faizi ile birlikte i verene iade edilecektir.

Diğer yandan yanlı ve yersiz alınmış primler dışında idari para cezaları da istem konusu olabilecektir. Söz konusu hallerde yanlı ve yersiz alınmış idari para cezaları noktasında da;

idari para cezalarının tahsil edildiği tarihten talep tarihine kadar 10 yıllık sürenin geçmemiş olması ve yerinin başlı bulunduğusu sosyal güvenlik il müdürlüğüne/ merkezine

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

yazılı talepte bulunulması gerekecektir.

5510 sayılı Kanun'da, yanlış veya yersiz tahsil edilmiş idari para cezalarının iadesi sırasında kanuni faiz ödeneceğine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamakla birlikte; yanlış ve yersiz alınmış idari para cezalarının iadesi sırasında iadeye konu olan bir mahkeme ilamı bulunması ve bu ilamda da kanuni faize hükmedilmesi halinde yanlış ve yersiz alınmış idari para cezaları da kanuni faizi ile birlikte iade edilecektir. Yanlış ve yersiz alınmış idari para cezalarının iadesi sırasında iadeye konu olan bir mahkeme ilamında idari para cezasına kanuni faiz ödenmesine ilişkin bir hüküm bulunmaması halinde ise idari para cezaları kanuni faiz olmaksızın iade edilecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

BEK KISIM
AFET VE DİĞER MÜCBİR SEBEP HALLERİNDE BELGELERİN VE
BEYANNAMELERİN VERİLMESİ SÜRESİ VE PRİMLERİN ERTELENMESİNE
İLKİN VE İLEMLER

1-Genel açıklamalar

31/5/2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 91 inci maddesinde;

“Yangın, su baskını, sel, kuraklık, yer kayması, deprem gibi afetlerle alakalı hastalık, alakalı kaza, tutukluluk ve sabotaj gibi nedenlerle ticari veya ekonomik kayıplara uğrayan kişiler, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar ile bu Kanuna göre primlerini kendileri ödeyen sigortalılar, bu durumu belgelenmeleri kaydıyla vakanın veya afetin meydana geldiği tarihten itibaren üç ay içinde talepte bulunmaları ve prim ödeme acizine düşüklerinin, yapılacak inceleme sonucu anlaşılması hâlinde, yukarıda belirtilen vaka veya afet tarihinden önce ödeme süresi dolmuş mevcut Kuruma olan borçlar ile vaka veya afetin meydana geldiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar tahakkuk edecek Kuruma olan borçları, vaka veya afetin meydana geldiği tarihten itibaren bir yıla kadar Kurumca ertelenebilir.

Birinci fıkrada belirtilen durumlar ile Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca mü teraken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebep hâllerinde Kuruma verilmesi gereken her türlü bilgi ve belge ile yapılması gereken başvuruların vakanın, afetin veya mücbir sebebin meydana geldiği tarihi takip eden üç ay içinde Kuruma verilmesi veya yapılması hâlinde, süresinde verilmiş veya yapılmış sayılır.

Yetkili makamlarca genel hayatı etkilediğine dair karar verilen vaka, afet veya mücbir sebep hâllerinde, genel hayatın etkilendiği bölge, il, ilçe veya mahalde doğrudan veya dolaylı olarak zarar gören kişilerle sigortalı ve hak sahiplerince bu Kanuna göre Kuruma verilmesi gereken her türlü bilgi ve belge ile yapılması gereken başvuruların, ödenmesi gereken primlerin ve diğer Kurum alacaklarının ödeme sürelerini bu Kanundaki sürelerle bağlantılı olmaksızın, genel hayatın etkilendiği bölge, il, ilçe veya mahaldeki artları ve gelişmeleri göz önünde tutarak belirlemeye ve ertelemeye Kurum yetkilidir.

Kuruma olan borçların ertelendiği sürede zamana intimali lemez ve ertelenen kısmına gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmaz.”

hükümlerine yer verilmiş bulunmaktadır.

Sosyal sigorta primi, genel sağlık sigortası primi, emeklilik keseneği ve kurum karlılığı, kişilik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi, idari para cezası, damga vergisi, özel kişilem vergisi ve ehitime katkı payı, bunlara intikin gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferî borçlar gibi borçlar bu kapsamda yer almaktadır.

Buna göre, söz konusu madde hükümlerine intikin belgelerin verilme süresi ve primlerin ertelenmesi hususları ile ilgili olarak yapılacak işlemler aşağıda açıklanmıştır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü
BİRİNCİ BÖLÜM

Yangın, Su Baskını, Sel, Kuraklık, Yer Kayması, Deprem Gibi Afetlerle Ayrı Hastalık, Ayrı Kaza, Tutukluluk ve Sabotaj Gibi Nedenlerle Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığı İncelemeye Tereken Belirlenen Vaka, Afet veya Mücbir Sebep Hâllerinde Belgelerin Verilme Süresi ve Primlerin Ertelemesi

5510 sayılı kanunun 91 inci maddesinin birinci fıkrasına göre yapılacak işlemler Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerinde veya Merkez Müdürlüklerinde yerine getirilecektir.

5510 sayılı Kanunun 91 inci maddesinin birinci fıkrasının incelenmesinden de anlaşılacağı üzere; bu madde hükmüne göre yapılan taleplerin de erlendirilebilmesi için işverenlerin ;

- Bu durumu belgelemeleri,

- Vakanın veya afetin meydana geldiği tarihten itibaren üç ay içinde talepte bulunmaları,

- Prim ödeme aczine düşüklerinin yapılacak inceleme sonucunda anlaşılması,

Aynı ekinde, 5510 sayılı Kanunun 91 inci maddesinin ikinci fıkrasının incelenmesinden anlaşılacağı üzere; bu madde hükmüne göre yapılan taleplerin de erlendirilebilmesi için;

- Vakanın, afetin veya mücbir sebebin Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığı incelemeye tereken belirlenmesi,

- Kuruma verilmesi gereken her türlü bilgi ve belge ile yapılması gereken başvuruların vakanın, afetin veya mücbir sebebin meydana geldiği tarihi takip eden üç ay içinde Kuruma verilmesi veya yapılması,

gerekmektedir.

Bu durumda; Kanunun 91 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında yapılacak işlemler aşağıda sırasıyla açıklanmıştır.

1-Borçların durumuna göre yapılacak erteleme işlemleri

1.1- Vaka, afet veya Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığı incelemeye tereken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebep tarihinden önce ödeme süresi dolmuş mevcut borçlar

Yangın, su baskını, sel, kuraklık, yer kayması, deprem gibi afetlerle ayrı hastalık, ayrı kaza, tutukluluk ve sabotaj gibi nedenlerle ticari veya ekonomik kayıplara uğrayan veya Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığı incelemeye tereken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebep hâllerinde Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştırılan işverenler yönünden, afet tarihinden önce ödeme süresi dolmuş mevcut Kuruma olan borçları (sigorta primleri, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi, idari para cezası, damga vergisi, özel işlemler vergisi ve emeklilik katkı payı, bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferfi borçlar vb.) erteleme kapsamındadır.

Örnek 1: (A) Limited Şirketi'ne ait işyerinin 20/7/2017 tarihinde afete uğradığı, bunu belgelediği ve yapılan inceleme sonucunda prim ödeme aczine düşükünün anlaşılması varsayıldığında, 20/7/2017 tarihinde ödeme süresi dolmuş borçlar "mevcut borç" olarak de erlendirilecektir.

Örnek 2: (B) Limited Şirketi'ne ait işyerinin 21/9/2017 tarihinde afete uğradığı,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

bunu belgelediği ve yapılan inceleme sonucunda prim ödeme aczine düştüğünün anlaşıldığı varsayıldığında, 2017/Temmuz ayı aylık prim ve hizmet belgesinin en son verilmesi gereken tarih 23/8/2017, primlerinin ödenmesi gereken en son tarih de 31/8/2017 olduğundan afet meydana geldiği tarihte ödeme süresi dolmuş borçlarına, 2017/Temmuz ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgesinden kaynaklanan borçlar ve öncesi dahil edilecektir.

Örnek 3: 2 nolu örnekteki afet Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlık mü teraken belirlendiği varsayıldığında; aynı şekilde, 2017/Temmuz ayı aylık prim ve hizmet belgesinin en son verilmesi gereken tarih 23/8/2017, primlerinin ödenmesi gereken en son tarih de 31/8/2017 olduğundan afet meydana geldiği tarihte ödeme süresi dolmuş borçlarına, 2017/Temmuz ayına ilişkin Aylık Prim ve Hizmet Belgesinden kaynaklanan borçlar ve öncesi dahil edilecektir.

1.2- Vaka, afet Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlık mü teraken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebebin meydana geldiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar tahakkuk edecek borçların tespiti

Vaka, afet veya Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlık mü teraken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebep hâllerinde tarihinden önce ödeme süresi dolmuş mevcut borçlara ilaveten, “vaka veya afet meydana geldiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar tahakkuk edecek Kuruma olan borçlar” da erteleme kapsamına dahil edildiğinden; vaka, afet veya Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlık mü teraken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebebin meydana geldiği tarihte ödenmesi gereken borçlardan başlanarak bu tarih ile birlikte takip eden üç ayın sonuna kadar tahakkuk edecek borçlar da ertelenecek borçlar kapsamında değerlendirilecektir.

Örnek 4: yerinin 20/7/2017 tarihinde sel baskınına uğradığı, bunu belgelediği ve yapılan inceleme sonucunda işverenin prim ödeme aczine düştüğünün tespit edildiği varsayıldığında, vaka veya afet meydana geldiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar(31/10/2017) tahakkuk edecek Kuruma olan borçlar kapsama girdiğinden; 2017/Haziran, Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarına ilişkin borçlar erteleme kapsamına dahil edilecektir.

Vaka veya afet meydana geldiği tarihte tahakkuk etmemiş ancak ödeme süresi dolmamış Kurum alacakları ödeme vadesi dolmuş borçlara da ilaveten tahakkuk edecek borçlara dahil edilecektir.

Örnek 5: 4 numaralı örnekte 20/7/2017 tarihinde meydana gelen afet Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlık mü teraken belirlendiği varsayıldığında; aynı şekilde, vaka veya afet meydana geldiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar(31/10/2017) tahakkuk edecek Kuruma olan borçlar kapsama girdiğinden; 2017/Haziran, Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarına ilişkin borçlar erteleme kapsamına dahil edilecektir.

Örnek 6: 4 numaralı örnekteki afet 28/7/2017 tarihinde meydana geldiği varsayıldığında ise, 2017/Haziran, Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarına ilişkin olarak düzenlenen aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk eden borçlar ertelenen borçlara dahil edilecektir.

1.3- Vaka veya afet belgelenmesi

5510 sayılı Kanununun 91 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında işverenlerin Kuruma olan borçlarının ertelenmesine ilişkin taleplerini mahkeme kararı veya ilgili Bakanlıkların İlçe Müdürlüklerinden veya ilgili Kamu kurum ve kuruluşlarından alacakları

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

belgeler ile de belgelendirmeleri icap etmektedir.

Buna göre, vaka veya afet mahkeme kararı veya belediyeden, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının ilgili il müdürlüğünden, tarım il/ilçe müdürlüğü veya benzeri bir başka kamu kurumundan belgelendirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığıınca mütereken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebep hâllerinde ayrıca işverenlerin bu durumu belgelendirmelerine gerek bulunmamaktadır.

1.4- Prim ödeme aczine düşülmesi için belgelendirilmesi

5510 sayılı Kanununun 91 inci maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre ilgililerin prim ödeme aczine düşülmesinin yapılacak inceleme sonucunda tespit edilmesi gerekmektedir.

Bu başlamda, bu husustaki incelemenin, sosyal güvenlik denetmenlerince yapılması icap etmekte olup, incelemeyi yapacak Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurunun işyerinin ve işverenin mali, sosyal durumunu de erlendirerek düzenlenecek raporlarda ilgililerin “prim ödeme aczine düşülmesini” belirtilecektir.

İşverenlerin süresinde Kuruma gerekli belge ve bilgilerle başvurularına karşın Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurları tarafından düzenlenen raporlarda prim ödeme aczine düşülmediklerinin belirtilmesi halinde iş belgelerinin verilme süresi ve primlerin ertelenmesi söz konusu olmayacaktır.

Diğer taraftan, Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığıınca mütereken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebep hâllerinde ayrıca işverenlerin “prim ödeme aczine düşülmesini” belgelendirmelerine gerek bulunmamaktadır.

1.5- Erteleme döneminde gecikme zammı hesaplanması

Bilindiği gibi, 5510 sayılı Kanununun 91 inci maddesinin dördüncü fıkrasında Kuruma olan borçların ertelendiği sürede zaman aşımının işlenmeyeceği ve ertelenen kısmına gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmayacağına yer verilmiştir.

Bu başlamda; afet, vaka veya Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığıınca mütereken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebep tarihine kadar gecikme cezası ve zammıyla hesaplanan ödeme süresi dolmuş mevcut borçlar ile afetin, vakanın veya Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığıınca mütereken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebebin meydana geldiği tarihten sonra tahakkuk edecek borçlara, erteleme süresi boyunca gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmayacak ve erteleme süresince zaman aşımı işlenmeyecektir.

Diğer taraftan, ertelenen borçların erteleme süresinin sonuna kadar ödenmemesi durumunda erteleme süresinin bittiği tarihten itibaren gecikme zammı ve cezası tahakkuk ettirilecek, gecikme zammı işlenmesi durdurulan ödeme süresi dolmuş mevcut borçlara tekrar gecikme zammı işlenmeye devam edilecektir.

1.6- Vaka, afet veya Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığıınca mütereken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebep durumunda aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar prim ve hizmet beyannamesinin verilme süresi

5510 sayılı Kanununun 91 inci maddesinin ikinci fıkrasında; birinci fıkrada belirtilen durumlar ile Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığıınca mütereken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebep hâllerinde Kuruma verilmesi gereken her türlü bilgi ve belge ile yapılması gereken başvuruların vakanın, afetin veya mücbir sebebin meydana geldiği tarihi takip eden üç ay içinde Kuruma verilmesi veya yapılması hâlinde, süresinde verilmiş veya yapılmı

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

sayılacak öngörümü tür.

Bu durumda, mücbir sebebin meydana geldiği tarihte verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgesinden/Muhtasar Prim ve Hizmet Beyannamesinden, mücbir sebebin meydana geldiği tarihte verilme süresi sona ermemi aylık prim ve hizmet belgesi /muhtasar Prim ve Hizmet Beyannamesinin anlaşılması gerekmektedir.

Mücbir sebebin meydana geldiği tarihi takip eden üç ayın tespitinde ise, mücbir sebebin meydana geldiği tarihi takip eden üçüncü aydaki aynı gün dikkate alınacaktır. Diğer taraftan, sürenin bittiği ayda, bakiye günün karlılık gelen bir günün olmaması halinde, sürenin bittiği ayın son günü beyannamenin verilmesi gereken son tarih olacaktır.

Örnek 7: (A) Limited Şirketi'ne ait işyerinin 22/5/2017 tarihinde afet nedeniyle, bunu belgelediği ve yapılan inceleme sonucunda prim ödeme acizine düşürülmesi nedeniyle varsayıldığında, 2017/Nisan ayına ait belge/ beyanname ile 2017 yılı Mayıs ve 2017/Haziran aylarına ilişkin belgelerin/ beyannamelerin 22/8/2017 tarihine kadar Kuruma verilmesi gerekmektedir. Ancak 2017/Temmuz ayı belge/ beyannamesinin erteleme kapsamında olmasına rağmen, kanunen bu belgenin/beyannamenin 23/8/2017 tarihinde verilmesi gerektiğinden, 2017/Temmuz ayının belge/beyannamesinin ertelenmesine gerek yoktur.

Örnek 8: 7 nolu örnekteki işyerinde 31/3/2017 tarihinde afet meydana geldiği varsayıldığında, afet meydana geldiği ayda verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgesi /Muhtasar Prim ve Hizmet Beyannamesi 2017/Mart ayına ait belge/ beyanname ile 2017/Nisan ve Mayıs aylarına ilişkin belgelerin/ beyannamelerin afet meydana geldiği tarihi takip eden üçüncü ayda aynı gün bulunmaması sebebiyle 30/06/2017 tarihine kadar Kuruma verilmesi gerekmektedir.

K N C BÖLÜM

Yetkili Makamlarca Genel Hayatı Etkilediğine Dair Karar Verilen Vaka, Afet veya Mücbir Sebep Hâllerinde Yapılacak İşlemler

5510 sayılı Kanunun 91 inci maddesinin üçüncü fıkrasında “Yetkili makamlarca genel hayatı etkilediğine dair karar verilen vaka, afet veya mücbir sebep hâllerinde, genel hayatın etkilendiği bölge, il, ilçe veya mahalde doğrudan veya dolaylı olarak zarar gören işverenler sigortalı ve hak sahiplerince bu Kanuna göre Kuruma verilmesi gereken her türlü bilgi ve belge ile yapılması gereken başvuruların, ödenmesi gereken primlerin ve diğer Kurum alacaklarının ödeme sürelerini bu Kanundaki sürelerle bakiye olmaksızın, genel hayatın etkilendiği bölge, il, ilçe veya mahaldeki şartları ve gelişmeleri göz önünde tutarak belirlemeye ve ertelemeye Kurum yetkilidir.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre; genel hayatı etkileyici nitelikte vaka, afet veya mücbir sebep hâllerinde bu Kanuna göre Kuruma verilmesi gereken her türlü bilgi ve belge ile yapılması gereken başvuruların, ödenmesi gereken primlerin ve diğer Kurum alacaklarının ödeme sürelerini bu Kanundaki sürelerle bakiye olmaksızın, belirlemeye ve ertelemeye Kurum Yönetim Kurulu yetkilidir.

Dolayısıyla, yetkili makamlarca genel hayatı etkilediğine dair karar verilen vaka, afet veya mücbir sebep hâlleri dolayısıyla Kuruma verilmesi gereken her türlü bilgi ve belge ile yapılması gereken başvuruların, ödenmesi gereken primlerin ertelenmesinde Kurum Yönetim Kurulu yetkili olduğundan, muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin sigortalıların prime

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: **brahim ÖZÇELİK**
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

esas kazanç ve hizmet bilgilerine ilişkin kısmının verilmesine ve primlerin ödenmesine ilişkin Kurum Yönetim Kurulu kararı ile erteleme yapılabilecektir.

Aynı ekinde, yetkili makamlarca genel hayatı etkilediğine dair karar verilen vaka, afet veya mücbir sebep hâlleri dolayısıyla aylık prim ve hizmet belgesinin verilmesi ve primlerin ödenmesine de ilişkin Kurum Yönetim Kurulu kararı ile erteleme yapılabilecektir.

Diğer taraftan, 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun uyarınca genel hayatı etkilediğine karar verilen afetler nedeniyle, afet bölgesinde doğrudan veya dolaylı olarak zarar gören sigortalı ve hak sahiplerinin, afetin olduğu tarihten afetin olduğu tarihi takip eden ayın sonuna kadar Kanuna göre vermekle yükümlü oldukları belgelerin ve bu belgelere bağlı olarak ödemekle yükümlü oldukları primlerin, afetin meydana geldiği tarihi izleyen ayın sonuna kadar verilmesi ve primlerin de aynı süre içinde ödenmesi halinde; belgeler süresi içinde verilmemiş, primler ise süresi içinde ödenmiş sayılır.

Bu durumda, afetin olduğu tarihten afetin olduğu tarihi takip eden ayın sonuna kadar verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgesi ile muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin sigortalıların prime esas kazanç ve hizmet bilgilerine ilişkin kısmının afetin meydana geldiği tarihi izleyen ayın sonuna kadar verilmesi ve primlerin de aynı süre içinde ödenmesi halinde; belgeler süresi içinde verilmemiş, primler ise süresi içinde ödenmiş sayılacaktır.

Örnek 10: Mihalıççık İlçesine bağlı Süleler Köyü'nde 6/9/2018 tarihinde meydana gelen yangın afetinin sonucu genel hayata etkili sayıldığına ilişkin Bakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Makam Oluru dolayısıyla, Mihalıççık İlçesine bağlı Süleler Köyü'nde 6/9/2018 tarihinde meydana gelen yangın afeti dolayısıyla bahse konu yerleşimin yerinin afet bölgesi sayılması nedeniyle afet bölgesindeki sigortalıların, 6/9/2018 tarihi ile 31/10/2018 tarihleri arasında Kurumumuza vermeleri gereken 2018/A ustos ve 2018/Eylül dönemine ait aylık prim ve hizmet belgesi ile muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin sigortalıların prime esas kazanç ve hizmet bilgilerine ilişkin kısmını ve bu belgelere/beyannamelere bağlı olarak ödemekle yükümlü oldukları primleri; 31/10/2018 tarihine kadar vermesi ve muhteviyatı primleri ödemesi halinde, bahse konu borçlar için gecikme cezası ve gecikme zammı ile afet nedeniyle verilen belgeler/beyannameler için idari para cezası uygulanmaması gerekmektedir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: **brahim ÖZÇELİK**
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

ALTINCI KISIM
PRİMLER VE İDARİ PARA CEZALARININ TERKİNİ VE ZAMANA İLİKİN

15/7/2018 tarihli Bakanlıklara Başlı, İlgili, İlişkili Kurum Ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum Ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 409 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde; “Kurum yararının bulunması halinde; yıllık merkezi yönetim bütçe kanununda gösterilen miktara kadar olan hak ve alacakların terkinine karar vermek, ...” Yönetim Kurulumuzun görevleri arasında sayılmıştır. Bu doğrultuda, Yönetim Kurulumuzun 9/4/2010 tarihli ve 2010/69 sayılı kararı ile her bir işyeri bazında ayrı ayrı olmak üzere, 5510 sayılı Kanun kapsamından çıkarılan işyerlerine ilikini olup,

1)Yıllık merkezi yönetim bütçe kanununda gösterilen miktara kadar olan, zamana ilimine u ramı veya tahsili imkansız hale gelmiş sigorta primi, idari para cezası ile bunlara ilikini gecikme cezası, gecikme zammı ve bunların tahsili için yapılan masraflar toplamından oluşan,

2)Zamana ilimine u ramamı olmakla birlikte tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olduğu anlaşılan sigorta primi, idari para cezası ile bunlara ilikini gecikme cezası ve gecikme zammı toplamı 20 TL’ye (20 TL dahil) kadar olan,

Kurum alacaklarının terkinin için sosyal güvenlik il müdürlüklerine yetki verilmesine karar verilmiştir.

Dolayısıyla Yönetim Kurulumuzca alınan Kararın (1) numaralı maddesinin uygulanması ile ilgili olarak anılan cetvelde ilgili yıllar için belirlenmiş olan tutar esas alınacaktır.

7143 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında,“5510 sayılı Kanun kapsamından çıkarılan işyerlerine ilikini olup işyerine ait borcun tamamının ödeme süresi 31/12/2015 veya önceki bir tarihe ilikini olduğu hâlde ödenmemiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ve idari para cezası asılları toplamı 100 Türk lirasını aşmayan alacaklar ile tutarına bakılmaksızın bu alacaklara başlı gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer’ilerinin ve aslı ödenmiş olan fer’i alacaklardan tutarı 200 Türk lirasını aşmayanların tahsilinden vazgeçilir.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre, gerek Yönetim Kurulumuzca alınan 2010/69 sayılı Karara ve 7143 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına istinaden yapılacak olan sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve idari para cezası alacaklarının terkinin lemleri, gerekse takip ve tahsil görevi Kurumumuza verilmiş olan diğer kamu alacaklarının (işsizlik sigortası primi, emeklilik katkı payı, özel ilim vergisi ve damga vergisi alacaklarının) terkinin lemleri ile ilgili olarak yapılacak ilimler a a ıda açıklanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Sigorta Primi, İşsizlik Sigortası Primi ve İdari Para Cezası Alacaklarının Terkinin

Sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve idari para cezası alacaklarının terkinin edilemeyeceği, 5510 sayılı Kanun kapsamından çıkartılmış olan işyerlerinden kaynaklanan borçların ödeme vadesinin 31/12/2015 tarihinden önce veya sonra olduğuna bakılarak

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

belirlenecektir.

1-Ödeme vadesine göre yapılacak terkin işlemleri

1.1- Ödeme vadesi 31/12/2015 veya önceki bir tarihte sona ermiş olan alacaklar yönünden terkin işlemleri

Ödeme vadesi 31/12/2015 veya önceki bir tarihte sona ermiş olan sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve idari para cezası alacaklarının terkin edilip edilemeyeceği hususunda, 7143 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında veya Yönetim Kurulumuzca alınan 2010/69 sayılı Kararda belirtilen şartların oluşup oluşmadığına bakılarak tespit edilecektir.

Buna göre, ödeme vadesi 31/12/2015 veya önceki bir tarihte sona ermiş olan alacakların;

a) 7143 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına istinaden terkin edilebilmesi için,

- yerinin 5510 sayılı Kanun kapsamında çıkartılmış olması,
- yerinden kaynaklanan alacakların tamamının ödeme vadesinin 31/12/2015 veya önceki bir tarihte sona ermiş olması,

-Ödeme vadesi 1/1/2016 tarihinden sonraki sürelerde tekabül eden borcun bulunmaması,

-Sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve idari para cezası alacak aslı toplamının 100 TL'yi (bu tutara başlı ferdi alacak miktarına bakılmayacaktır) ve aslı ödenmiş olan ferdi alacak olması halinde 200 TL'yi aşmaması,

b) Yönetim Kurulumuzca alınan 2010/69 sayılı Kararın 1 inci maddesine istinaden terkin edilebilmesi için,

- yerinin 5510 sayılı Kanun kapsamında çıkartılmış olması,
- Alacakların zamana ermiş olması veya tahsilinin imkansız hale gelmiş olması,

-Sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve idari para cezası alacak aslı, bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı ve bunların tahsili için yapılan masraflar toplamının, terkin işleminin yapılacağı tarih itibarıyla, yılı merkezi yönetim bütçe kanununda gösterilen miktarda veya bu miktarın altında olması,

c) Yönetim Kurulumuzca alınan 2010/69 sayılı Kararın 2 nci maddesine istinaden terkin edilebilmesi için,

- yerinin 5510 sayılı Kanun kapsamında çıkartılmış olması,
- Zamana ermiş olmasıyla birlikte, tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olduğu anlaşılan sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve idari para cezası alacak aslı ile bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı toplamının, terkin tarihi itibarıyla 20,00 TL veya bu miktarın altında olması,

gerekmektedir.

Dolayısıyla, ödeme vadesi 31/12/2015 veya önceki bir tarihte sona ermiş olan sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve idari para cezası alacaklarının terkin edilebilmesi için yukarıda öngörülen üç durumdan birinin gerçekleşmiş olması icap etmektedir.

Örnek 1- 5510 sayılı Kanun kapsamında çıkartılmış olan bir işyerinin, 7/3/2018 tarihi itibarıyla, 2012/Ekim ve Kasım aylarına ilişkin 90,00TL sigorta prim aslı ile 64,47TL

Bu belge 5070 sayılı Elektronik Kanununa göre Güvenli Elektronik ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun ve 9,00 TL işsizlik sigortası prim aslı ile 6,44 TL gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunduğu varsayıldığında,

- Söz konusu işyerinin 5510 sayılı Kanun kapsamında çıkartılmış olması,
- Alacakların ödeme vadesinin 31/12/2015 tarihinden önce sona ermiş olması,
- 1/1/2016 tarihinden sonraki süreleri ilkin borcun bulunmaması,
- Alacak aslı toplamının 100,00 TL'nin altında olması,

nedeniyle söz konusu alacaklar, zamana intina u rayıp u ramadını üzerinde durulmaksızın 7143 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına göre terkin edilecektir.

Örnek 2- 5510 sayılı Kanun kapsamında çıkartılmış olan bir işyerinin, 27/4/2018 tarihi itibarıyla, 2005/Haziran ayına ilkin 65,00 TL sigorta prim aslı ile 230,94 TL gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun, 6,5 TL işsizlik sigortası prim aslı ile 23,09 TL gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun ve 16/12/2004 tarihi itibarıyla tebliğ edilmiş 25,00 TL idari para cezası aslı ile 100,47 TL gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunduğu ve bunların tahsili için toplam 15,00 TL masraf yapıldığı varsayıldığında,

- Söz konusu işyerinin 5510 sayılı Kanun kapsamında çıkartılmış olması,
- Alacakların tamamının zamana intina u ramını olması,
- Alacak aslı ile bunlara ilkin gecikme cezası ve gecikme zammı toplamının 2018 yılı için 473,00 TL'nin altında $65,00 + 230,94 + 6,5 + 23,09 + 25,00 + 100,47 + 15,00 = 466,00$ TL) olması, nedeniyle söz konusu alacaklar, Yönetim Kurulumuzca alınan 2010/69 sayılı Kararın 1 inci maddesi uyarınca terkin edilecektir.

1.2- Ödeme vadesi 31/12/2015 tarihinden sonra sona ermiş alacaklar yönünden terkin işlemleri

Ödeme vadesi 31/12/2015 tarihinden sonra sona ermiş olan sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve idari para cezası alacaklarının terkin edilip edilemeyeceği hususu, Yönetim Kurulumuzca alınan 2010/69 sayılı Kararda belirtilen şartların oluşup oluşmadığına bakılarak tespit edilecektir.

Buna göre, ödeme vadesi 31/12/2015 tarihinden sonra sona ermiş olan alacakların;

a) Yönetim Kurulumuzca alınan 2010/69 sayılı Kararın 1 inci maddesi uyarınca terkin edilebilmesi için;

- işyerinin 5510 sayılı Kanun kapsamında çıkartılmış olması,
- Alacakların zamana intina u ramını olması veya tahsilinin imkansız hale gelmiş olması,
- Sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve idari para cezası alacak aslı ve bunlara ilkin gecikme cezası ve gecikme zammı ile bunların tahsili için yapılan masraflar toplamının, terkinin yapılacağı tarih itibarıyla, yılı merkezi yönetim bütçe kanununda gösterilen miktarda veya bu miktarın altında olması,

b) Yönetim Kurulumuzca alınan 2010/69 sayılı Kararın 2 nci maddesi uyarınca terkin edilebilmesi için;

- işyerinin 5510 sayılı Kanun kapsamında çıkartılmış olması,
- Zamana intina u ramını olmakla birlikte, tahsili için yapılacak giderlerin alaktan fazla olduğu anlaşılan sigorta primi, işsizlik sigortası primi ve idari para cezası alacak aslı ile bunlara ilkin gecikme cezası ve gecikme zammı toplamının terkin tarihi

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

itibarıyla 20,00 TL veya bu miktarın altında olması,
gerekmektedir.

Dolayısıyla, ödeme vadesi 31/12/2015 tarihinden sonra sona eren alacakların terkin edilebilmesi için, yukarıda öngörülen iki durumdan birinin gerçekleşmesi gerekmektedir.

1.3- Ödeme vadesi hem 31/12/2015 tarihinden önce hem de 31/12/2015 tarihinden sonra sona eren alacaklar yönünden terkin edilecekleri

Aynı yerde ödeme vadesi hem 31/12/2015 tarihinden önce, hem de 31/12/2015 tarihinden sonra sona eren sigorta primi, aylık sigortası primi veya idari para cezası alacaklarının bulunması halinde, bu alacakların terkin edilip edilemeyeceği Yönetim Kurulumuzca alınan 2010/69 sayılı Kararda belirtilen şartların olup olumuna bakılarak 1.2 nolu bölümde belirtildiği şekilde yapılacaktır.

1.4- Terkin yetkisi

Yönetim Kurulumuzun 9/4/2010 tarihli ve 2010/69 kararı ile Kurum alacaklarının terkin yetkisi sosyal güvenlik il müdürlüklerine verilmiştir.

Bu bağlamda, Yönetim Kurulumuzun kararına istinaden, sosyal güvenlik il müdürlüklerince terkin edileceklerine onay verilebilmesi için öncelikle, terkin edilecek Kurum alacakları sosyal güvenlik merkezlerince sosyal güvenlik il müdürlüklerine bildirilecek, sosyal güvenlik il müdürlüklerince uygun görülmesi halinde terkin edileceklerinin yapılması hususu sosyal güvenlik merkezlerine bildirilecektir.

Diğer taraftan, 7143 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına istinaden yapılacak terkin edilecekleri yönünden, sosyal güvenlik il müdürlüklerince sosyal güvenlik merkezlerine herhangi bir yetki devrine gerek olmaksızın, söz konusu terkin edileceklerinin sosyal güvenlik merkezlerince yapılması mümkün bulunmaktadır.

1.5- Terkin edilen alacakların Sayı tay Ba kanlı na bildirilmesi

Gerek Yönetim Kurulumuzca alınan 2010/69 sayılı Karar uyarınca, gerekse 7143 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına uyarınca terkin edilen sigorta primi, aylık sigortası primi ve idari para cezası alacaklarının Sayı tay Ba kanlı na bildirilmesi gerekmektedir.

Dolayısıyla, sosyal güvenlik merkezlerince terkin edilen Kurumumuz alacakları, ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğüne, ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğünce de her yılın Aralık ayında Sayı tay Ba kanlı na ek 9'da yer alan yazı ile bildirilecektir.

KANUN BÖLÜMÜ

E itime Katkı Payı, Özel İlim Vergisi ve Damga Vergisi Alacaklarının Terkini

1-E itime katkı payı, özel ilim vergisi, damga vergisi ve bunlara ilikin gecikme zammı borçlarının terkinine ilikin ilimler 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri do rultusunda yürütülecektir.

Bu bağlamda, zamana ımına u ramı veya zamana ımına u ramamı olmakla birlikte tahsili imkansız veya alacanın tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla oldu u

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

anlatılan e itime katkı payı, özel gelir vergisi ve damga vergisi borçları hakkında belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde terkin edilebilecektir.

1.1-5510 sayılı Kanun kapsamından çıkarılmı i yeri dosyalarında mevcut e itime katkı payı, özel gelir vergisi ve damga vergisi alacaklarının zamana intin nedeniyle terkinin

6183 sayılı Kanununun 102 nci maddesinde, amme alacaklarının, vadesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren beş yıl içinde tahsil edilememesi halinde zamana intin u rayaca hüküm altına alınmıştır.

Bu nedenle, e itime katkı payı, özel gelir vergisi ve damga vergisi borçları, yasal ödeme süresinin sona erdiği tarihi takip eden takvim yılı başından itibaren beş yıllık süre içinde tahsil edilemediği takdirde zamana intin u ramı olacaktır.

Örnek 1: (A) Limited şirketinin 16/3/2002 tarihinde Kurumumuza vermiş olduğu prim belgelerinden dolayı tahakkuk ettiği e itime katkı payı ve özel gelir vergisi borçlarının ödeme vadesi 31/3/2002 tarihinde sona erdiğinden, söz konusu alacaklar 31/12/2007 tarihinde zamana intin u ramı olacaktır.

15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 numaralı Bakanlıklara Başlı, İlgili İlişkili Kurum Ve Kurullarla Diğer Kurum Ve Kurulların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesininin 137 nci maddesinin birinci fıkrasının 1) bendine göre terkinin gereken vergiler ile tahsil zamana intin u rayan Hazine alacaklarının kanunlar gereğince terkin edilmesiyle ilgili işlemlerin yerine getirilmesini sağlamak Gelir dairesi Başkanlığının görevleri arasında sayılmıştır.

Bu itibarla, Kanun kapsamından çıkarılmı i yeri dosyalarında mevcut e itime katkı payı, özel gelir vergisi ve damga vergisi alacaklarının zamana intin nedeniyle terkin edilmesi halinde, bu nitelikteki alacaklardan **2.000.000 TL'ye kadar (bu tutar dahil) olanların** Kurum Başkanlık Makamından veya Kurum Başkanlık Makamınca yetki devri yapılan makamdan terkin izni alınmak üzere, genelgeçerli Ek-10'da yer alan yazı 1 asıl 2 suret olarak tanzim edilerek sosyal güvenlik merkezince ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğüne bildirilmesi, sosyal güvenlik il müdürlüğünce de aylık periyotlarda Sigorta Primleri Genel Müdürlüğüne verilenler Daire Başkanlığına gönderilmesi gerekmektedir.

Kurum Başkanlık Makamınca veya Kurum Başkanlık Makamınca yetki devri yapılan makamca terkin izni verilen zamana intin u ramı e itime katkı payı, özel gelir vergisi, damga vergisi ve bunlara ilişkin gecikme zammı borçları, terkin işlemi yapılmak üzere sosyal güvenlik il müdürlüklerine, sosyal güvenlik il müdürlüklerince de sosyal güvenlik merkezlerine bildirilecektir.

2.000.000 TL'nin üzerinde olan e itime katkı payı, özel gelir vergisi ve damga vergisi borçlarının terkin edilebilmesi için, söz konusu alacaklara ilişkin Ek-10'da yer alan yazının 1 asıl 2 suret olarak tanzim edilerek, Gelir dairesi Başkanlığından terkin izni alınmak üzere, sosyal güvenlik merkezince ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğüne bildirilmesi, sosyal güvenlik il müdürlüğünce de aylık periyotlarda Sigorta Primleri Genel Müdürlüğüne verilenler Daire Başkanlığına gönderilmesi gerekmektedir. Gelir dairesi Başkanlığına terkin izni verilen zamana intin u ramı e itime katkı payı, özel gelir vergisi, damga vergisi ve bunlara ilişkin gecikme zammı borçları, Kurumumuza bildirilmesini müteakip terkin işlemi yapılmak üzere sosyal güvenlik il müdürlüklerine, sosyal güvenlik il müdürlüklerince de sosyal güvenlik merkezlerine bildirilecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Tahsil zamana ırmına u raması nedeniyle kayıtlardan silinmesine izin verilen damga vergisi, e itime katkı payı ve özel i lem vergisi alacak tutarlarına ili kin terkin cetvellerinin vergi dairelerince denetim talep edildi inde sunulmak üzere muhafaza edilmesi gerekti inden, söz konusu cetveller genelge eki Ek-11 form esas alınarak ekinde düzenlenecek, ancak alacak tutarının **2.000.000 TL'nin altında veya üstünde olup olmadığı göz önünde bulundurulmaksızın** Sayı tay Ba kanlı ına bildirilmeyecektir.

1.2-Zamana ırmına girmi olması nedeniyle terkin edilmesi uygun görülen e itime katkı payı, özel i lem vergisi, damga vergisi alacaklarına ili kin “Bütçe Gelirleri Tahakkuk Artıklarından Zamana ırmına U ramı Olanlara li kin Ayrıntı Cetvel”inin düzenlenmesi

Zamana ırmına girmi olması nedeniyle terkin edilmesi uygun görülen e itime katkı payı, özel i lem vergisi, damga vergisi alacaklarına ili kin bu genelge eki 10 numaralı “Bütçe Gelirleri Tahakkuk Artıklarından Zamana ırmına U ramı Olanlara li kin Ayrıntı Cetvel”i a a ıdaki açıklamalar do rultusunda düzenlenecektir.

1.2.1- Her bir borç türü (e itime katkı payı, özel i lem vergisi, damga vergisi) için tek cetvel düzenlenecektir.

Cetvelin “Bütçe Gelirinin Ayrıntısı” bölümünde yer alan sütunların her birine borç türleri sırayla ve her bir borç türü yalnızca bir sütunda yer alacak ekinde yazılacaktır.

BÜTÇE GELİRLERİNİN AYRINTISI					
E itime Katkı Payı		Özel i lem Vergisi		Damga Vergisi	
TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr

1.2.2-- E itime katkı payı, özel i lem vergisi, damga vergisi borç türlerine ili kin gecikme cezası ve gecikme zammı “Bütçe Gelirinin Ayrıntısı” bölümüne yazılmayacaktır.

Borç aslı terkin edildi inde borç aslına ba lı gecikme cezası ve gecikme zammı kendili inden kalkacağı için terkin edilen borca ait gecikme cezası ve gecikme zammının cetvelde gösterilmesine gerek bulunmamaktadır. Ancak aslı ödenmi borçlara ait gecikme zamlarının cetvelde gösterilmesi gerekmektedir.

1.2.3- Zamana ırmına girmi olan alacaklar cetvelde dönem bazında de il yıl bazında toplu olarak gösterilecektir. Bir takvim yılı içerisinde tahakkuk eden tüm alacaklar için hangi ayda tahakkuk ederse etsin zamana ımı, vadesinin rastladığı yılı takip eden ertesi yılın takvim yılı ba ından itibaren i lemeye ba lar ve 5 yıl içinde tahsil edilmezse zamana ırmına u rar. Bu nedenle zamana ırmına u ryan alacaklardan aynı yıla ait aynı türden olanlar tek kaleme yazılabilmektedir. Ancak zamana ımını kesen hollere dikkat etmek gerekmektedir. Bir takvim yılı içinde tahakkuk eden aynı türden amme alacağı için zamana ımını kesen durumun tarihi farklı ise zamana ımı aynı tarihte ba lamayacağı için bu alacakların toplamının aynı sütunda yazılması mümkün bulunmamaktadır.

1.2.4- 6183 sayılı Kanununun 102 nci maddesinde “Amme alacağı vadesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı ba ından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilmezse

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

zamana imına uyar...”, 103 üncü maddesinde de “..... Kesilmenin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren zamana imını yeniden işlemeye başlar...” hükümleri yer almaktadır.

Buna göre amme alacığının vadesini takip eden takvim yılı başında zamana imını işlemeye başlar. Zamana imının işlemeye başladığı bu tarih “Zamana imını Tayine Esas Olan Tarih” sütununda ilgili satıra yazılmalıdır. Ancak zamana imını kesilirse kesildiği tarih “Zamana imını kesilmi ise son defa kesildiği tarih” sütununa yazılacaktır. Bu tarihi takip eden takvim yılı başından itibaren zamana imını yeniden işlemeye başlayacağından bu tarih de “Zamana imını Tayine Esas Olan Tarih” sütununa yazılacaktır.

1.2.5- Cetvelin “Açıklama” bölümüne amme alacığına ilişkin yapılan takiplere ait evrakların numaraları yazılacaktır.

1.2.6- Cetvelin “Muhasebe biriminin adı-kodu” bölümünün terkin cetvelini düzenleyen birim tarafından doldurulacak, “Yılı” bölümüne cetvelin düzenlendiği yıl yazılacaktır.

1.2.7- Cetvelin her bir sayfasının “Muhasebe Yetk. Yard. veya ef” ile “Muhasebe Yetkilisi” bölümleri imzalanacak ve mühürlenecektir.

1.3- 5510 sayılı Kanun kapsamından çıkarılması yeri dosyalarında mevcut e itime katkı payı, özel işlem vergisi ve damga vergisi alacaklarının zamana imına u ramamı olmasına rağmen, tahsil imkansızlığı veya alacığın tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olması nedeniyle terkin

6183 sayılı Kanunun “Tahsil imkansızlığı sebebiyle terkin” başlıklı 106 ncı maddesinde, “Yapılacak takip sonunda tahsili imkansız veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla bulunduğu anlaşılan 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Kanun kapsamına giren amme alacaklarında 10 Türk Lirasına (10 Türk Lirası dahil), diğer amme alacaklarında 20 Türk Lirasına (20 Türk Lirası dahil) kadar amme alacakları, amme idarelerinde terkin yetkisini haiz olanlar tarafından tahsil zamana imını süresi beklenilmeksizin terkin olunabilir. Bakanlar Kurulu, bu tutarları topluca veya ayrı ayrı on katına kadar artırmaya yetkilidir. Maliye ve Gümrük Bakanı, yukarıdaki fıkra hükmüne göre terkin edilecek amme alacığının miktarını belirlemeye yetkilidir.

Terkin yetkisini haiz olanlar bu yetkilerin tamamını veya bir kısmını mahalli makamlara bırakabilirler.”

hükmü yer almaktadır.

13 Ocak 2018 tarihli ve 30300 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 57) (Parasal Sınırlar Ve Oranlar)’nde, 6183 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi gereğince, yapılacak takip sonunda tahsili imkansız veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla bulunduğu anlaşılan 213 sayılı Kanun kapsamına giren amme alacaklarından tahsil imkansızlığı nedeniyle muhasebe kayıtlarından çıkarılacak tutar Tebliğ eki Tablo IV’te 10 TL olarak belirlenmiş olup, tutarda deşiklik yapılmamıştır.

6183 sayılı Kanunda yer alan bu hükme istinaden, 5510 sayılı Kanun kapsamından çıkarılması yeri dosyalarında mevcut e itime katkı payı, özel işlem vergisi ve damga vergisi borçları ile bunlara ilişkin gecikme zammı toplamının her bir alacak türü ve dönemi itibarıyla 10,00 TL veya altında olması ve yapılacak takip sonunda söz konusu alacakların tahsilinin imkansız veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olduğu anlaşıldığı halde, söz konusu alacaklar ilgili üniteye terkin edilecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Örnek 1: (D) Anonim şirketinin Kurumumuza vermiş olduğu prim belgelerinden dolayı tahakkuk etmiş damga vergisi borçlarının 15/5/2018 tarihi itibarıyla,

Dönemi	Borç aslı	Gecikme zammı	Toplam
2014/2	5,50	3,28	8,78 TL
2014/10	6,00	3,03	9,03 TL

eklinde olduğu varsayıldığında, her bir alacak türü ve dönem itibarıyla borç aslı ve gecikme zammı toplamının 10,00 TL'nin altında olduğu göz önüne alınarak, bahse konu ilinin 5510 sayılı Kanun kapsamında çıkarılması ve söz konusu alacakların tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olması nedeniyle, söz konusu alacaklar ilgili ünitece terkin edilebilecektir.

Tahsil imkansızlığı veya alacağın tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olması nedeniyle ilgili Ünitece terkin edilen e-İtme katkı payı, özel idare vergisi ve damga vergisi alacaklarının Gelir daresine bildirilmesine gerek bulunmadığından, bahse konu alacakların terkinine ilişkin bilgilerin Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü verileri Daire Başkanlığına bildirilmesine de gerek bulunmamaktadır. Ancak, terkin edilen alacaklara ilişkin bilgilerin Sayı tayir Başkanlığına bildirilmesi gerektiğinden, terkin edilen alacakları gösteren bilgiler ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğüne her yılın Aralık ayında Ek-11'de yer alan yazı ile Sayı tayir Başkanlığına bildirilecektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sigorta Primi Ve Sızk Sigortası Primlerinde Zamana İmı

Zamana İmı süresi, İverenlerce kendiliğinden düzenlenen ve yasal süresi içinde Kuruma verilen veya yasal süresi dışında verilmekle birlikte incelemeye sevk edilmeksizin İleme konulan aylık sigorta primleri bildirelerinden/aylık prim ve hizmet belgelerinden/muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinden dolayı tahakkuk eden primler için ayrı, mahkeme kararlarına, denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan tespitlere ya da kamu kurum ve kuruluşlarından alınan yazılara istinaden düzenlenen aylık sigorta primleri bildirelerinden/aylık prim ve hizmet belgelerinden/muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinden dolayı tahakkuk eden primler için ayrı hesaplanacaktır.

Diğer taraftan, 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Sızk Sigortası Kanununun "Sızk sigortası primleri ile sosyal güvenlik primlerine ilişkin hükümler" başlıklı 49 uncu maddesindeki, "Sızk sigortası primleri ile ilgili olarak; 5510 sayılı Kanunun 80, 82, 86, 88, 89, 90, 91, 93 ve 100 üncü madde hükümleri uygulanır." hükmüne istinaden, İSızk sigortası primleri hakkında da sigorta primlerinin tabi olduğu zamana İmı hükümleri dikkate alınacaktır.

1- İverenlerce kendiliğinden düzenlenen ve yasal süresi içinde Kuruma verilen veya yasal süresi dışında verilmekle birlikte incelemeye sevk edilmeksizin İleme alınan prim belgelerinden/beyannamelerinden dolayı tahakkuk eden sigorta primi ve İSızk sigortası primlerinin tahsilinde dikkate alınacak zamana İmı süresi

a) Ödeme vadesi 30/9/2008 veya öncesinde sona eren prim alacakları yönünden İverenlerce kendiliğinden düzenlenen ve yasal süresi içinde Kuruma verilen veya yasal süresi dışında verilmekle birlikte incelemeye sevk edilmeksizin İleme alınan aylık sigorta primleri bildirelerinden/aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk eden ve ödeme

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

vadesi 7/12/1993 ve öncesinde sona eren primler yönünden dikkate alınacak zamana erme süresi, söz konusu dönemde 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda sigorta primlerinin zamana ermesi ile ilgili özel bir düzenlemenin bulunmaması nedeniyle genel hükümlere tabi bulunmaktadır. Dolayısıyla, ödeme vadesi 7/12/1993 ve öncesinde sona eren alacakların zamana erme süresi mülga 818 sayılı Borçlar Kanunundaki hükümlere göre hesaplanacaktır.

506 sayılı Kanunun mülga 80 inci maddesinin 3917 sayılı Kanunla 8/12/1993 tarihi itibarıyla değiştirilmesi ile birlikte, Kurumumuzun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacakları yönünden 8/12/1993 tarihinden itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerinin uygulamasına geçilmesi ve ödeme vadesi 8/12/1993 ve sonrasında sona eren Kurum alacakları, 6183 sayılı Kanunun 102 nci maddesinde öngörülen zamana erme hükümlerine tabi tutulmuştur.

Ancak, 506 sayılı Kanunun mülga 80 inci maddesinde 6/7/2004 tarihinde yürürlüğe giren 5198 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ile 6183 sayılı Kanunun 102 nci maddesi hükmünün uygulanması hariç tutulmuş ve bu nedenle Kurum alacaklarının zamana erme süresinin hesaplanmasında 6183 sayılı Kanun hükümlerinin dikkate alınmasına ilişkin uygulamaya ödeme vadesi 5/7/2004 tarihi itibarıyla sona eren alacaklarla birlikte son verilmiştir.

Dolayısıyla, 5198 sayılı Kanun ile 506 sayılı Kanunun mülga 80 inci maddesinde yapılan düzenleme ile birlikte ödeme vadesi 6/7/2004 ile 30/9/2008 tarihleri arasında sona eren alacakların zamana erme süresi yönünden, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda herhangi bir düzenlemenin bulunmaması nedeniyle yine genel hükümlerde yer alan, başka bir ifade ile Borçlar Kanunundaki zamana erme süreleri uygulanır hale gelmiştir.

Mülga 818 sayılı Borçlar Kanununda zamana erme ile ilgili olarak, 128 inci maddesinde, “Müruru zaman alacağın muaccel oldu u zamandan itibaren, alacağın muacceliyeti bir ihbar vukuuna tabi ise müruru zaman bu haberin verilebilece i günden itibaren cereyan eder.”

130 uncu maddesinde, “Müddetlerin hesabında müruru zamanın başlangıcı gün nazarı itibare alınmaz ve müruru zaman ancak müddetin son günü kullanılmaksızın geçti i surette vaki olur.”

6183 sayılı Kanunun 102 nci maddesinin birinci fıkrasında ise, “Amme alacağı, vadesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilmezse zamana ermesine uğruur. Para cezalarına ait hususi kanunlarındaki zamana erme hükümleri mahfuzdur.”

hükümleri yer almaktadır.

Buna göre, ödeme vadesi 30/9/2008 veya öncesinde sona eren sigorta primi ve diğer sigortası primlerinin zamana erme süresi, ödeme vadesi;

- 7/12/1993 ve öncesinde sona eren alacaklar için, Borçlar Kanunu hükümlerine istinaden, ödeme süresinin sona erdiği tarihi takip eden günden itibaren on yıl,

- 8/12/1993 ile 5/7/2004 tarihleri arasında sona eren alacaklar için, 6183 sayılı Kanun hükümlerine istinaden, alacağın ödeme süresinin sona erdiği tarihi takip eden takvim yılı başından itibaren beş yıl,

- 6/7/2004 ile 30/9/2008 tarihleri arasında sona eren alacaklar için, Mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu hükümlerine istinaden, ödeme süresinin sona erdiği tarihi takip eden günden itibaren on yıl, olarak dikkate alınacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Örnek 1- Özel nitelikteki işyeri verenlerince 2002/A ustos ayına ilişkin yasal süresi içinde düzenlenen aylık sigorta primleri bildirelerinden dolayı tahakkuk eden primlerin ödeme süresi 30/9/2002 tarihinde sona ermektedir. Ödeme süresi 30/9/2002 tarihi itibarıyla sona eren alacaklar, 6183 sayılı Kanuna göre ödeme süresinin sona erdiği tarihi takip eden takvim yılı başından itibaren beş yıllık zamana aşımı süresine tabi oldu undan, beş yıllık zamana aşımı süresi 1/1/2003 tarihinde başlayıp, zamana aşımını kesen veya durduran hallerin bulunmaması halinde 31/12/2007 tarihinde sona ermesi olacaktır.

Örnek 2- Özel nitelikteki işyeri verenlerince 2005/Haziran ayına ilişkin yasal süresi içinde düzenlenen aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk eden primlerin ödeme süresi 31/7/2005 tarihinde sona ermektedir. Ödeme vadesi 31/7/2005 tarihi itibarıyla sona eren alacak, Borçlar Kanununa göre ödeme süresinin sona erdiği tarihi takip eden günden itibaren on yıllık zamana aşımı süresine tabi oldu undan, on yıllık zamana aşımı süresi, 1/8/2005 tarihinde başlayıp zamana aşımını kesen veya durduran hallerin bulunmaması halinde 31/7/2015 tarihinde sona erecektir.

b) Ödeme vadesi 1/10/2008 veya sonrasında sona eren prim alacakları yönünden 5510 sayılı Kanunun 93 üncü maddesinin,

ikinci fıkrasında; “Kurumun prim ve diğer alacakları ödeme süresinin dolduğu tarihi takip eden takvim yılı başından başlayarak on yıllık zamana aşımına tâbidir. ... Bu alacaklar için 89 uncu madde gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı, 88 inci maddede belirtilen ödeme süresinin son gününü takip eden günden itibaren uygulanır.”

Dördüncü fıkrasında; “Zamana aşımından sonra yapılan ödemeler kabul edilir. Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine tâbi sigortalıların zamana aşımı nedeniyle prim ödenmeyen süreleri, sigortalılık süresinden sayılmaz ve bu süreye ilişkin sigortalılık hak ve yükümlülükleri düşer.”

hükümleri yer almaktadır.

Buna göre, işverenlerce kendiliğinden düzenlenen ve yasal süresi içinde Kuruma verilen veya yasal süresi dışında verilmekle birlikte incelemeye sevk edilmeksizin teslim alınan aylık prim ve hizmet belgelerinden/muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinden dolayı tahakkuk eden ve ödeme vadesi 1/10/2008 veya sonraki bir tarihte sona eren sigorta primi ve işsizlik sigortası primi alacakları, yasal ödeme süresinin sona erdiği tarihi takip eden takvim yılı başından itibaren on yıllık zamana aşımı süresine tabi tutulacaktır.

Örnek 3- Özel sektör işverenlerince 2017/Mayıs ayına ilişkin olarak düzenlenen ve yasal süresi içinde Kuruma kendiliğinden verilmiş olan aylık prim ve hizmet belgesinden dolayı tahakkuk eden sigorta primi ve işsizlik sigortası prim borçlarının ödeme vadesi 30/6/2017 tarihinde sona ermektedir. Dolayısıyla, 2017/Mayıs ayına ilişkin olarak işverenlerce yasal süresi içinde kendiliğinden düzenlenerek Kuruma verilmiş olan aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk eden prim alacakları, ödeme süresinin dolduğu tarihi takip eden takvim yılı başından başlayarak on yıllık zamana aşımına tâbi oldu undan, söz konusu alacakların tahsilinde dikkate alınacak zamana aşımı süresi, 1/1/2018 tarihinde başlayıp, (zamana aşımını kesen ve durduran haller hariç) 31/12/2027 tarihinde sona erecektir.

Örnek 4- Resmi sektör işverenlerince 15/11/2016-14/12/2016 dönemine (2016/Kasım ayına) ilişkin olarak düzenlenen ve yasal süresi içinde Kuruma kendiliğinden verilmiş olan aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk eden sigorta primi ve işsizlik sigortası prim borçlarının ödeme vadesi 16/1/2017 tarihinde sona ermektedir. Dolayısıyla, 2016/Kasım

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

ayına ilişkin olarak resmi sektör işverenlerince yasal süresi içinde kendiliğinden düzenlenerek Kuruma verilmiş olan aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk eden prim alacakları, ödeme süresinin dolduğu tarihi takip eden takvim yılı başından başlayarak on yıllık zamana bina tabii olduğundan, söz konusu alacakların tahsilinde dikkate alınacak zamana bina süresi, 1/1/2018 tarihinde başlayıp, zamana binasını kesen ve durduran hallerin bulunmaması halinde 31/12/2027 tarihinde sona erecektir.

2- Mahkeme kararına, denetim ve kontrole görevli memurlarca yapılan tespitlere veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelere istinaden düzenlenen prim belgelerinden dolayı tahakkuk eden primlerin tahsilinde dikkate alınacak zamana bina süresi

5510 sayılı Kanununun 93 üncü maddesinin ikinci fıkrasında; "... Kurumun prim ve diğer alacakları; mahkeme kararı sonucunda doğmuş ise mahkeme kararının kesinleşme tarihinden, Kurumun denetim ve kontrole görevli memurlarınca yapılan tespitlerden doğmuş ise rapor tarihinden, kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gerektirecek yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden doğmuş ise bu soruşturma, denetim ve inceleme sonuçlarının Kuruma intikal ettiği tarihten veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden doğmuş ise bilgi ve belgenin Kuruma intikal ettiği tarihten itibaren, zamana bina on yıl olarak uygulanır. ...."

hükmü yer almaktadır.

Buna göre, sigorta primi ve diğer aylık sigortası primi alacakları,

- Mahkeme kararı sonucunda doğmuş ise zamana bina süresi, mahkeme kararının kesinleşme tarihinden,

- Kurumun denetim ve kontrole görevli memurlarınca yapılan tespitlerden doğmuş ise zamana bina süresi, rapor tarihinden,

- Kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gerektirecek yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden doğmuş ise zamana bina süresi, bu soruşturma, denetim ve inceleme sonuçlarının Kuruma intikal ettiği tarihten,

- Bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden doğmuş ise zamana bina süresi, bilgi ve belgenin Kuruma intikal ettiği tarihten,

itibaren başlatılacaktır.

Dolayısıyla, belirtilen şekilde tahakkuk eden sigorta primi ve diğer aylık sigortası primlerinin zamana bina süresi, alacakların ödeme vadesinin sona erdiği tarihe göre de il, yukarıda belirtilen tarihler dikkate alınarak belirlenecektir.

Diğer taraftan, mahkeme kararına, denetim ve kontrole görevli memurlarca yapılan tespitlere veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelere istinaden düzenlenen aylık sigorta primleri bildirimlerinden/aylık prim ve hizmet belgelerinden/muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinden dolayı tahakkuk eden primlerin tahsilinde dikkate alınacak zamana bina süresi, alacakların ödeme vadesinin 1/10/2008 tarihinden önce veya sonra sona erdiği üzerinde durulmaksızın, mahkeme kararının kesinleştiği tarihte/rapor tarihinde/kamu idarelerinin denetim elemanlarınca düzenlenen rapor sonuçlarının Kuruma intikal ettiği tarihte veya

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerin Kuruma intikal ettiği tarihte geçerli olan kanun hükümleri dikkate alınarak, ilgili kanunlarda öngörülen zamana erimi süreleri esas alınarak belirlenecektir.

Örnek 1- Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca düzenlenen 16/3/2018 tarihli rapor ile (A) sigortalısının 2017/Temmuz ayındaki hizmetlerinin ve kazançlarının Kuruma bildirilmediğinin tespit edildiği varsayıldığında, sigorta primi ve işsizlik sigortası prim alacağı denetim raporuna istinaden tahakkuk ettiği için, söz konusu sigorta primi ve işsizlik sigortası prim alacağı yönünden denetim raporunun düzenlendiği 16/3/2018 tarihinde 5510 sayılı Kanun hükümlerine ilişkin zamana erimi süresi geçerli oldu. Söz konusu alacaklara ilişkin zamana erimi süresi on yıl olarak uygulanacak olup, bu on yıllık zamana erimi süresi 16/3/2018 tarihinde başlayıp, zamana erimini kesen veya durduran hallerin bulunmaması halinde 15/3/2028 tarihinde sona erecektir.

Örnek 2- 24/8/2007 tarihli kesinleşen mahkeme ilamıyla (B) sigortalısının 2000/Ocak,ubat, Mart ve Nisan aylarındaki hizmetlerinin ve kazançlarının Kuruma bildirilmediğine karar verildiği varsayıldığında, sigorta primi ve işsizlik sigortası prim alacağı mahkeme ilamına istinaden tahakkuk ettiği için, söz konusu sigorta primi ve işsizlik sigortası prim alacağı yönünden mahkemenin kararının kesinleştiği 24/8/2007 tarihinde mülga 818 sayılı Kanun hükümlerine ilişkin zamana erimi süresi geçerli oldu. Söz konusu alacaklara ilişkin zamana erimi süresi on yıl olarak uygulanacak olup, bu on yıllık zamana erimi süresi 24/8/2007 tarihinde başlayıp, zamana erimini kesen veya durduran hallerin bulunmaması halinde 23/8/2017 tarihinde sona erecektir.

Diğer taraftan işverenlerce yasal süresinde Kuruma verilen ve işleme alınıp alınmayacağına ilişkin tespiti amacıyla denetime sevk edilen aylık prim ve hizmet belgelerinin/muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin yapılan denetim sonucunda işleme alınmasına karar verilmesi halinde, bu nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinden/muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinden dolayı tahakkuk eden primler için de zamana erimi süresi rapor tarihinden itibaren başlatılacaktır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
dari Para Cezalarında Zamana Erimi

1- dari para cezalarında zamana erimi süresi

1.1- dari para cezalarında tahakkuk zamana erimi süresi

dari para cezasına konu fiil, ilgili kanunlar ile verilen yükümlülük yerine getirilmediği zaman işlenmiş sayıldığından, gerek 506, gerekse 5510 sayılı Kanunda öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmeyenler, idari para cezasına konu fiili, yükümlüklerini yerine getirmeleri gereken sürenin son günü itibarıyla işlenmiş sayılmaktadır.

Örnek 1- (A) Gerçek kişi isince 2017/Nisan ayına ilişkin düzenlenen aylık prim ve hizmet belgesinin 29/9/2017 tarihinde Kurumumuza verildiği ve söz konusu prim belgesinin ilgili sosyal güvenlik merkezince işleme alınmasına karar verildiği varsayıldığında, idari para cezasına konu fiil, aylık prim ve hizmet belgesinin Kuruma verildiği 29/9/2017 tarihinde de il, söz konusu belgenin Kuruma verilmesi gereken sürenin son günü olan 23/5/2017 tarihinde işlenmiş sayılacaktır.

Diğer taraftan, idari para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk ettiği için, idari

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

para cezasına konu fiilin tahakkuk zamana imına girip girmediği hususu, fiilin işlendiği tarihte geçerli olan Kanun hükümlerindeki zamana imı süresi dikkate alınarak belirlenecektir.

Dolayısıyla, idari para cezalarının tebliğ ve çıkartılmasından önce tahakkuk zamana imına girip girmediği hususu, fiilin işlendiği tarihten cezanın tebliğ ve çıkartılacağı tarihe kadar ilgili Kanunda öngörülen sürenin geçip geçmediğini bakılarak, ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğü önce/sosyal güvenlik merkezince araştırılacaktır.

Tebliğ ve çıkartılacağı tarihte zamana imına girmiş olduğu anlaşılan idari para cezaları tebliğ ve çıkartılmayacağı gibi, tebliğ ve çıkartıldığı tarihte zamana imına girmemiş olmakla birlikte tebliğ edildiği tarih itibarıyla zamana imına girmiş olan idari para cezaları da ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezi tarafından idari Para Cezaları Tiraz Komisyonu kararı ile iptal edilecektir.

Öte yandan, idari para cezalarının tahakkuk zamana imına girip girmediği hususunun tespiti sırasında, idari para cezasına konu fiilin işverenlerce kendiliğinden verilen belge veya bildirgelere istinaden ya da mahkeme kararına/denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan tespitlere/bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelere istinaden uygulandığı üzerinde durulmayacaktır.

Örnek 2- (B) Limited şirketince, 2008/Mayıs ayında çalışan sigortalılara ilişkin aylık prim ve hizmet belgesinin Kuruma verilmediğinin 20/7/2011 tarihli mahkeme ilamından anlaşıldığı varsayıldığında, idari para cezasına konu fiil, mahkemenin karar tarihi üzerinde durulmaksızın 30/6/2008 tarihinde işlenmiş sayılacaktır.

idari para cezalarının tahakkuk zamana imı süreleri, fiilin işlendiği tarihte geçerli olan kanun hükümlerine göre aşağıda belirtildiği şekilde hesaplanacaktır.

1.1.1- 30/9/2008 veya önceki bir tarihte işlenen fiiller yönünden tahakkuk zamana imı süresi

30/9/2008 veya önceki bir tarihte işlenen fiiller bakımından idari para cezasına konu fiillerin tahakkuk zamana imı sürelerinin dolmuş olması nedeniyle, bu tarih öncesi işlenen fiiller dolayısıyla idari para cezası uygulanmayacaktır.

Diğer yandan

-Aydın'ın 1'inci ile 30'uncu arasındaki çalışan maaşları karşılıklı ücret alan sigortalıları çalıştıran işverenlerce düzenlenen 2008/9 uncu aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerinin,

- Aydın'ın 15'inci ile müteakip ayın 14'ü arasındaki çalışan maaşları karşılıklı ücret alan sigortalıları çalıştıran işverenlerce düzenlenen 2008/8 ve 9 uncu aylara ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerinin

yasal süresi geçirildikten sonra verilmesi halinde, bahse konu belgelerin yasal verilmesi gereken sürenin 1/10/2008 tarihinden sonraki bir sürede sona ermiş olması nedeniyle, bahse konu fiiller dolayısıyla uygulanan cezalar, 10 yıllık tahakkuk zamana imı süresine tabi tutulacaktır.

Örnek 1- Özel sektör (A) işyerine ait 2008 yılı Eylül ayına ait asıl nitelikteki aylık prim ve hizmet belgesinin yasal verilme süresi 23/10/2008 tarihinde sona erecektir. Söz

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

konusu bildiriye ili kin uygulanacak olan idari para cezasının zamana ımı süresi ise fiilin i lendi i tarihten itibaren 10 yıl olarak uygulanacaktır.

1.1.2- 1/10/2008 veya sonraki bir tarihte i lenen fiiller yönünden tahakkuk zamana ımı süresi

5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin yedinci fıkrasında, “ darı para cezaları on yıllık zamana ımı süresine tabidir. Zamana ımı süresi, fiilin i lendi i tarihten itibaren ba lar.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre, 5510 sayılı Kanunda öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmeyenler hakkında uygulanacak olan idari para cezalarının, en geç fiilin i lendi i tarihten itibaren on yıl içinde tebli edilmesi gerekmektedir.

Örnek 1- Özel sektör i verenince düzenlenen 2017/Ekim ayına ili kin aylık prim ve hizmet belgesinin Kuruma yasal süresi dı nda verildi i ve söz konusu belgenin Kurumca i leme alındı ı varsayıldı nda, bahse konu prim belgesinin yasal verilme süresi 23/11/2017 tarihinde sona ermi oldu undan, söz konusu fiil dolayısıyla uygulanacak idari para cezası 22/11/2027 tarihine kadar tebli edilmedi i takdirde zamana ımına u rayacaktır.

Örnek 2- Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca düzenlenen 15/8/2018 tarihli raporda, özel nitelikteki i yerinde çalı an (A) sigortalısının 2017/ ubat ayına ili kin hizmetlerinin ve kazançlarının Kuruma bildirilmedi inin tespit edildi i varsayıldı nda, 2017/ ubat ayına ili kin aylık prim ve hizmet belgesinin yasal verilme süresi 23/3/2017 tarihinde sona ermi oldu undan, söz konusu fiil dolayısıyla uygulanan idari para cezası 22/3/2027 tarihine kadar tebli edilmedi i takdirde zamana ımına u rayacaktır.

1.2- dari para cezalarında tahsil zamana ımı süresi

dari para cezalarının tahsilinde dikkate alınacak zamana ımı süresi, belgenin/beyannamenin, i verenlerce kendili inden verilip verilmedi i veya mahkeme kararlarına/denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan tespitlere/kamu kurum ve kurulu larından alınan yazılara istinaden i verenlerce veya Kurumca re’sen düzenlenip düzenlenmedi i üzerinde durulmaksızın, tebli edilen idari para cezasının yasal ödeme süresinin son gününde geçerli olan kanun hükümlerine göre tespit edilecektir.

1.2.1- Yasal ödeme süresinin son günü 30/9/2008 veya önceki bir tarihe rastlayan idari para cezalarının tahsilinde dikkate alınacak zamana ımı süresi

506 sayılı Kanununun 140 ıncı maddesinde 6/8/2003 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 4958 sayılı Kanun ile de i iklik yapılmadan önce, idari para cezalarının tebli tarihinden itibaren 7 gün içinde ödenmesi gerekmekte idi. Ancak 506 sayılı Kanununun 140 ıncı maddesinde 4958 sayılı Kanunla yapılan de i iklik sonucunda idari para cezalarının ödeme süresi tebli tarihinden itibaren 15 güne çıkartılmı tır.

Buna göre,

- 5/8/2003 veya önceki bir tarihte tebli edilmi olan idari para cezalarında yasal ödeme süresi, tebli tarihinden itibaren 7 gün,

- 6/8/2003 veya sonraki bir tarihte tebli edilmi olan idari para cezalarında yasal ödeme süresi, tebli tarihinden itibaren 15 gün,

olarak dikkate alınacaktır.

Bu ba lamda, yukarıda belirtilen süreler dikkate alınmak suretiyle idari para cezalarının ödeme süresinin sona erdi i tarihin,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

- 7/12/1993 veya önceki bir tarihe rastlaması halinde, tahsil zamana bakiyesi süresi, Borçlar Kanunu hükümlerine istinaden, ödeme vadesinin sona erdiği tarihi takip eden günden itibaren on yıl,

- 8/12/1993 ila 5/7/2004 tarihleri arasında rastlaması halinde, tahsil zamana bakiyesi süresi, 6183 sayılı Kanun hükümlerine istinaden, ödeme vadesinin sona erdiği tarihi takip eden takvim yılı başından itibaren beş yıl,

- 6/7/2004 ila 30/9/2008 tarihleri arasında rastlaması halinde, tahsil zamana bakiyesi süresi, Borçlar Kanunu hükümlerine istinaden, ödeme vadesinin sona erdiği tarihi takip eden günden itibaren on yıl,

olarak dikkate alınacaktır.

Diğer taraftan, idari para cezalarının tahsil zamana bakiyesinde, tahakkuk zamana bakiyesinde olduğu şekilde lehe olan hükümlerin uygulanması gibi bir durum söz konusu değildir.

1.2.2- Yasal ödeme süresinin son günü 1/10/2008 veya sonraki bir tarihe rastlayan idari para cezalarının tahsilinde dikkate alınacak zamana bakiyesi süresi

Yasal ödeme süresinin son günü 1/10/2008 veya sonraki bir tarihe rastlayan idari para cezalarının tahsilinde dikkate alınacak zamana bakiyesi süresi 5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin dördüncü fıkrasına göre idari para cezalarının tebliğ tarihinden itibaren onbe gün içinde ödenmesi gerekmektedir. Yasal ödeme süresinin son günü 1/10/2008 veya sonraki bir tarihe rastlayan idari para cezalarının tahsilinde dikkate alınacak zamana bakiyesi süresi, 5510 sayılı Kanununun 93 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan; “Kurumun prim ve diğer alacakları ödeme süresinin dolduğu tarihi takip eden takvim yılı başından başlayarak on yıllık zamana bakiyesine tâbidir.” hükmüne istinaden, ödeme süresinin dolduğu onbe inci günü takip eden takvim yılı başından itibaren on yıl olarak dikkate alınacaktır.

Örnek 1-17/4/2017 tarihinde sigortalı çalışmaya başlayan, ancak iş yeri bildirgesini yasal süresi dışında Kuruma veren işveren hakkında uygulanan idari para cezasının, 25/5/2017 tarihinde tebliğ edildiği varsayıldığında, idari para cezasının ödeme süresi 9/6/2017 tarihinde sona ermektedir. Dolayısıyla, bahse konu idari para cezasına ilişkin on yıllık zamana bakiyesi süresi 1/1/2018 tarihinde başlayıp 31/12/2027 tarihinde sona erecektir.

1.2.3- Ölüm halinde idari para cezaları hakkında yapılacak işlemler

Bilindiği gibi, 6183 sayılı Kanunda idari para cezalarının amme borçlusunun ölümü halinde terkin edilip edilmeyeceği hususunda herhangi bir düzenleme yer almamaktadır.

Ancak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 38 inci maddesinin altıncı fıkrasında “Ceza sorumluluğu şahsîdir.” hükmü yer almaktadır.

Anayasanın bu hükmü ile şahısların işledikleri idari veya adli suçlara istinaden gerek adli, gerekse idari merciler tarafından verilen cezaların yalnızca o kişiye yönelik olarak infaz edilmesi gerektiği hüküm altına alınmaktadır.

Diğer taraftan, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun;

- ‘Ceza sorumluluğu şahsîdir’ başlıklı 20 nci maddesinin birinci fıkrasında, “Ceza sorumluluğu şahsîdir. Kimse başkasının fiilinden dolayı sorumlu tutulamaz.”

- ‘Şahsın veya hükümlünün ölümü’ başlıklı 64 üncü maddesinin ikinci fıkrasında ise, “Hükümlünün ölümü, hapis ve henüz infaz edilmemiş adli para cezalarını ortadan kaldırır. Ancak, müsadereye ve yargılama giderlerine ilişkin olup ölümden önce kesinleşmiş bulunan hüküm, infaz olunur.”

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 96 nci maddesinde de 5237 sayılı Kanunun 64 üncü maddesine paralel hüküm yer almakta idi.

Bu itibarla, Anayasanın 38 inci maddesi hükmü ile mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer verilen hükümler karışığında, cezaya muhatap kişinin ölümü halinde mahkemeler tarafından verilen adli para cezalarının tahsilinden vazgeçilmesi gerekmektedir. Ancak, yargılama giderlerine ilişkin olup ölümden önce kesinleşmiş olan mahkeme kararlarının infazı gerektiğinden, bu tutarlar gerek terekedenden gerekse mirasçılardan tahsil edilecektir.

Adli para cezalarının düzenlendiği özel kanunlarda, cezaya muhatap olan kişinin ölümü halinde, idari para cezalarının mirası reddetmemi mirasçılardan takip edilip edilmeyeceği yönünde ayrıca bir hüküm bulunmaması nedeniyle, Anayasanın 38 inci maddesinde yer verilen "Cezaların tahsilini" ilkesi ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 20 nci maddesi gereğince, bu idari para cezalarının tahsilinden vazgeçilmesi icap etmektedir. Buna karşın, 5510 sayılı Kanun uyarınca uygulanan idari para cezasının borçlusu olan gerçek kişi vefat edenin ölümü halinde, bu alacanın mirası reddetmemi mirasçılardan takip edilip edilmeyeceği yönünde bir düzenleme bulunmadığından, kendisine idari para cezası uygulanan amme borçlusunun ölümü halinde, bu alacanın (borçlunun mirasçılardan takip edilmeksizin) tahsilinden vazgeçilecektir.

Buna karşın, tüzel kişilere yönelik olarak verilen idari para cezalarının tüzel kişilerin mal varlığından tahsil edilememesi olması nedeniyle, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takibe geçilen sorumlu tutulan ortaklar ve/veya kanuni temsilcilerin ölümü halinde, cezaya tüzel kişilerin muhatap olması nedeniyle, mirası reddetmemi mirasçılardan bu alacakların takibine devam edilecektir.

BEKİR BÖLÜM
Zamana İstisnasının Kesilmesi ve Durması

1-Zamana İstisnasının Kesilmesi ve Durması

Kurumumuzun yasal süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde zamana istisnasının kesilmesi ve durması ile ilgili olarak 3917 sayılı Kanunla yapılan düzenleme ile birlikte 8/12/1993 tarihinden itibaren 6183 sayılı Kanunun 103 üncü maddesi hükümleri esas alınmaktadır.

1.1- Zamana İstisnasının Kesilmesi

6183 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde, zamana istisnasının hangi hallerde kesileceği belirtilmiştir. Kurum alacağı için zamana istisnasına baktıktan sonra bu maddede sıralanan hallerden en az birinin gerçekleşmesi durumunda, zamana istisnasının kesilmesinde geçmiş olan süre ortadan kalkar ve kesilmenin rastladığı takvim yılını izleyen takvim yılı başından itibaren yeniden istisnaya baktılır.

Zamana istisnasını kesen haller aşağıda belirtilmiştir.

a) Ödeme: Ödeme, hususi teklifleri uyarınca yapılmışsa, çekin tahsil dairesine veya bankaya verildiği, paranın bankaya veya postaneye yatırıldığı, münakale emri üzerine paranın Kurum hesabına geçtiği gün yapılmış sayılır ve zamana istisnası da o gün kesilmiş olur. Çek veya

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

münakale emrinin herhangi bir nedenle ödenmemesi durumunda, Kurumun borçluya rücu hakkı saklıdır. Bu durumda zamana ıkmı kesilmez.

b) Haciz uygulanması: Borçlunun menkul ve gayrimenkul malları ile alacak ve haklarına haciz uygulanması zamana ıkmını keser.

c) Cebren tahsil ve takip muameleleri sonucunda yapılan tahsilat: Cebren tahsil ve ekilerini düzenleyen 54 üncü madde uyarınca gösterilen teminatın paraya çevrilmesi, kefilin takibi ve borçlunun iflasının istenmesi sonucu elde edilen tahsilat ile borçlunun ta ınır ve ta ınmaz mallarının satılması sonucu elde edilen paralar zamana ıkmını keser.

d) Ödeme emri tebli ği: Kurum alac ını vadesinde ödemeyenlere, 55 inci madde uyarınca tebli ğ edilen ödeme emri zamana ıkmını keser.

e) Mal bildirimini, mal edinme ve mal artmalarının bildirilmesi: Kurum borçlusunun 59 uncu madde gere ğince mal bildiriminde bulunması zamana ıkmını kesme nedenidir. Borçlunun malının olup olmaması zamana ıkmının kesilmesi bakımından önemli de ğildir. Zamana ıkmının kesilmesi için borçlunun mal bildiriminde bulunması yeterlidir.

Ayrıca, 61 inci madde hükmünce mal edinme ve mal artmalarının, tahsil dairesine bildirilmesi de zamana ıkmının kesilmesi için yeterlidir.

f) Yukarıdaki sıralarda gösterilen muamelelerden herhangi birinin kefile veya yabancı ahlıs ve kurumların mümessillerine tatbiki veya bunlar tarafından yapılması: Zamana ıkmının kesilmesi yönünden yukarıda sayılan be ği lemden herhangi birinin bu ki ilere de yapılmı olmas ıda zaman a ıkmını keser.

g) Hıtlıflı amme alacaklarında yargı organlarınca bozma kararı verilmesi: Uyu mazlık durumunda yargı organlarınca verilen bozma kararı, zamana ıkmını kesen nedenler arasındadır.

h) Alac ının teminata ba lanması: Alac ının Kanunda öngöröldü ü ekilde herhangi bir teminata ba lanması, zamana ıkmını kesme nedenleri arasındadır.

i) Yargı organlarınca yürütmenin durdurulması kararı verilmesi: Yargı organlarınca yürütmenin durdurulması kararının verilmesi zamana ıkmını keser.

j) Ki kamu idaresi arasında mevcut bir borç için alacaklı amme idaresince, borçlu amme idaresine borcun ödenmesi için yazı ile ba vurulması: Amme idareleri arasında mevcut bir borç için alacaklı amme idaresince borçlu idareye yazı ile ba vurularak alac ını istemesi zamana ıkmını keser. Borçlu amme idaresine yazı ile ba vurulması, idarece tebellü ğ edilmesi manasına gelmektedir.

k) Amme alac ının özel kanunlara göre ödenmek üzere müracaatta bulunulması ve/veya ödeme planına ba lanması: Alac ının özel kanunlara göre ödenmesi için müracaatta bulunulması ve/veya ödeme planına ba lanması da tahsil zamana ıkmını keser.

Zamana ıkmını kesen i lemlerinden an az birinin gerçekte mi olması halinde, i lemin gerçekte ti i tarih itibariyle zamana ıkmı kesilmi olacaktır.

Bu durumda, zamana ıkmının;

- 6183 sayılı Kanuna göre tayin edilmi oldu u durumlarda, yeni zamana ıkmı süresi, zamana ıkmının kesildi i tarihi takip eden takvim yılı ba ından itibaren be ğ yıl olarak,

- 818 sayılı Kanuna göre tayin edilmi oldu u durumlarda, yeni zamana ıkmı süresi, zamana ıkmının kesildi i tarihi takip eden günden itibaren on yıl olarak,

yeniden ba latılacaktır

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Örnek 1- 2004/Mart ayına ilişkin prim borcunun, 6183 sayılı Kanununun 102 nci maddesine istinaden 1/1/2005 tarihinden itibaren beş yıllık süre içinde tahsil edilmesi gerekmektedir. Bahse konu prim borcu dolayısıyla düzenlenen ödeme emrinin 18/6/2009 tarihinde ilgililere tebliğ edildiği varsayıldığında, zamana ısmı süresi 18/6/2009 tarihi itibarıyla kesilmi olacağından, 6183 sayılı Kanununun 103 üncü maddesine istinaden 1/1/2010 tarihinden itibaren beş yıllık zamana ısmı süresi yeniden ilimemeye başlayacaktır.

Örnek 2- 2007/Temmuz ayına ilişkin prim borcunun, Borçlar Kanununun 60 nci maddesine istinaden 1/9/2007 tarihinden itibaren on yıllık süre içinde tahsil edilmesi gerekmektedir. Bahse konu prim borcu dolayısıyla 21/2/2010 tarihinde kısmi ödeme yapıldığı varsayıldığında, zamana ısmı süresi 21/2/2010 tarihi itibarıyla kesilmi olacağından ve Borçlar Kanununun 133 üncü maddesine istinaden zamana ısmı süresi, ödeme süresinin sona erdiği tarihi takip eden günden itibaren başlandığından, on yıllık zamana ısmı süresi 22/2/2010 tarihinden itibaren yeniden ilimemeye başlayacaktır.

Diğer taraftan, zamana ısmının;

- Yargı organlarınca bozma kararı ile kesilmesi halinde, zamana ısmı süresi yeni vade gününün rastladığı,

- Kurum alacağının teminata başlanması nedeniyle kesilmesi halinde, zamana ısmı süresi teminatın kalktığı,

- İcranın kaza (yargı) mercilerince ertelenmesi/yürütmenin durdurulması kararlarıyla kesilmesi halinde, zamana ısmı süresi durma süresinin sona erdiği, tarihi takip eden takvim yılı başından/günden itibaren yeniden ilimemeye başlayacaktır.

1.2. Zamana ısmının durması (ilimemesi)

Zamana ısmının ilimemesi halini düzenleyen 6183 sayılı Kanununun 104 üncü maddesi hükmü uyarınca borçlunun yabancı bir memlekette bulunması, hileli iflas etmesi, terekesinin tasfiye edilmesi gibi hakkında icra takibi yapılmasına imkan bulunmayan hallerde, tahsil zamana ısmı ilimez. Sıralanan sebepler ortadan kalktıktan sonra, duran zamana ısmı kaldığı yerden ilimemeye devam eder.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Kanununun 91 inci maddesinin dördüncü fıkrasında, “Prim borcunun ertelendiği sürede zamana ısmı ilimez ve ertelenen kısmına gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmaz.” hükmü yer almıştır.

Bu durumda, prim borçlarının 5510 sayılı Kanununun 91 inci maddesine istinaden afet nedeniyle ertelenmesine karar verilmesi halinde, borçlu hakkında takip yapılamayacağından dolayı, bu süreler içinde de zamana ısmı ilimeyecektir.

Zamana ısmı süresinin kesilmesi halinde, süre yeniden tayin edilmekte; buna karşın, zamana ısmı süresinin durması ya da prim borcunun ertelenmesi halinde yeni bir süre tayin edilmeyip, zamana ısmı süresinin durduğu tarih ile ilimemeye devam ettiği tarih arasındaki süre, zamana ısmı süresinin hesaplanmasında dikkate alınmamaktadır.

Örnek 1- (A) Limited İirketinin ödeme vadesi geçmi 2007/Mart ve Nisan ayına ilişkin prim borçları ile ödeme vadesi gelmemi 2009/Temmuz, Ağustos, Eylül aylarına ilişkin prim borçlarının 14/8/2009 tarihinde meydana gelen yangın felaketi dolayısıyla 14/8/2009 tarihinden 14/8/2010 tarihine kadar 1 yıl süre ile ertelenmesine karar verildiği varsayıldığında,

- 2007/Mart ayına ilişkin prim borcunun, Borçlar Kanununun 128 inci maddesine istinaden 1/5/2007 tarihinden 1/5/2017 tarihine kadar on yıllık süre içinde tahsil edilmesi

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

gerekmekle birlikte, 14/8/2009 ila 14/8/2010 tarihleri arasında zamana ımmı süresi 1 yıl süre ile durdu undan, bahse konu prim borcunun on yıllık zamana ımmı süresi 1/5/2018 tarihinde sona erecektir.

- 2007/Nisan ayına ili kin prim borcunun, Borçlar Kanununun 128 inci maddesine istinaden 1/6/2007 tarihinden 1/6/2017 tarihine kadar on yıllık süre içinde tahsil edilmesi gerekmekle birlikte, 14/8/2009 ila 14/8/2010 tarihleri arasında zamana ımmı süresi 1 yıl süre ile durdu undan, bahse konu prim borcunun on yıllık zamana ımmı süresi 1/6/2018 tarihinde sona erecektir.

- 2009/Temmuz, A ustos, Eylül aylarına ili kin prim borçlarının, 5510 sayılı Kanunun 93 üncü maddesine istinaden 1/1/2010 tarihinden 1/1/2020 tarihine kadar tahsil edilmesi gerekmekle birlikte, 14/8/2009 ila 14/8/2010 tarihleri arasında zamana ımmı süresi durdu undan, zamana ımmının i lemedi i 1/1/2010 ila 14/8/2010 tarihleri arasındaki süre bahse konu prim borçlarına ili kin on yıllık zamana ımmı süresine eklenecek olup, bu durumda bahse konu prim borcunun on yıllık zamana ımmı süresi 14/8/2020 tarihinde sona erecektir.

ALTINCI BÖLÜM
Ortak Hükümler

1.Zamana ımmına ili kin Ortak Hükümler

1.1- 1479 ve 2926 sayılı kanunlara göre zamana ımmı

- 1479 sayılı Kanunun mülga 26 ncı ve 2926 sayılı Kanunun mülga 7 nci maddesinde sigortalı sayılanların, sigortalı sayıldıkları tarihten itibaren üç ay içinde Kuruma ba vurarak kayıt ve tescillerini yaptırmak zorunda oldukları,

- 1479 sayılı Kanunun mülga 25 inci ve 2926 sayılı Kanunun mülga 6 ncı maddesinde, sigortalılı ı sona erenlerin, sigortalılıklarının sona erdi i tarihten itibaren üç ay içinde Kuruma ba vurarak kayıtlarını sildirmek zorunda oldukları,

Bu sigortalıların sigortalılıklarının ba lama ve sona ermesine ili kin bildirim yükümlülüklerini süresi içinde yerine getirmemeleri halinde, haklarında 1479 sayılı Kanunun 24/7/2003 tarihli ve 4956 sayılı Kanunla yeniden düzenlenen 80 inci maddesine istinaden 50,00 TL idari para cezası uygulanaca ı ve bu miktarın, her yıl Maliye Bakanlı ınca 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi gere ince belirlenen yeniden de erleme oranında artırılaca ı,

hükümlerine yer verilmi tir.

Bununla birlikte, gerek 1479 sayılı Kanunda, gerekse 2926 sayılı Kanunda söz konusu idari para cezalarının tahakkuk zamana ımmı süresine ili kin bir hükme yer verilmemi tir.

Di er taraftan, bahse konu hükümler, 5510 sayılı Kanunla 1/10/2008 tarihi itibariyle yürürlükten kaldırılmı tir.

Bu itibarla, 1479 ve 2926 sayılı kanunlar gere ince, 1/10/2008 tarihinden önceki sürelerde sigortalılıklarının ba lama ve sona ermesine ili kin bildirim yükümlülüklerini yasal süresi içinde yerine getirmeyenler hakkında uygulanması gereken idari para cezalarının tebli edilmemi olması halinde, 1/10/2008 tarihinden itibaren söz konusu fiiller nedeniyle idari para cezası uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

1.2. Zamana İmına giren borç ile ilgili olarak ünite tarafından yapılacak işlemler

5510 sayılı Kanunun 93 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre, Kurumun prim ve diğer alacakları ödeme süresinin dolduğu tarihi takip eden takvim yılı başından başlayarak on yıllık zamana İmına tâbidir. Zamana İmını kesen sebepler 6183 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde, durduran sebepler ise 6183 sayılı Kanunun 104 üncü maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 91 inci maddesinde sayılmıştır.

Kurum alacağının zamana İmına u rayıp u ramadığı konusu ile ilgili olarak, Kurumumuz ile borçlular arasında oluşan anlaşmazlıklar bazen dava konusu da yapılarak mahkemelerin iş yükünün artmasına neden olmaktadır.

Bu nedenle gerekli program çalışmaları bitene kadar, il müdürlükleri tarafından işyeri dosyalarının ve sigortalıların borçları düzenli aralıklarla taranarak, en eski borçtan başlamak üzere işyeri ve sigortalı borçları belirlenecektir. 6183 sayılı Kanunun 103 üncü ve 104 üncü maddelerinde ve 5510 sayılı Kanunun 91 inci maddesinde sayılan zamana İmını kesen ve durduran sebepler ile diğer gerekli ara tırmalar yapılarak, yapılan tarama sonucunda tespit edilen borcun zamana İmına girdiğinin anlaşılması halinde borçlulara genelgeçerlikte yer alan ek-12 "Borç Bilgilendirme Formu" gönderilmek suretiyle yazının tebliğinden itibaren 15 gün içerisinde ödeme yapılması istenilecektir. Söz konusu Kurum alacağı için yapılacak olan rızaen ödemeler kabul edilecektir. Borçlular tarafından ödeme yapılmaması halinde herhangi bir mahkeme ilamı aranmaksızın zamana İmına girmiş borcun 6183 sayılı Kanun kapsamında takibi mümkün olmadığından, bu borçlar icra servisine gönderilmeyecek olup muhasebe sisteminin ilgili hesabında tutulacaktır.

Diğer taraftan, 6183 sayılı Kanunun 58 inci maddesine göre ödeme emrine itiraz, ödeme emrinin tebliğinden itibaren 15 gün içinde yapılması gerektiğinden, kendisine ödeme emri gönderilen borçlu, borcunun zamana İmına girdiği yönünde ödeme emrinin tebliğinden itibaren 15 gün içinde alacaklı ünitemize itiraz etmesi halinde; ki ilerin yargıya gitmesine gerek duyulmaksızın söz konusu alacağın zamana İmına girip girmediği Prim Tahakkuk İtiraz Komisyonunca incelenecek, zamana İmına girdiği tespit edilen alacaklara ait icra takip dosyası alacaklı servise iade edilecektir. Kuruma zamana İmı defii iddiası ile itiraz edilmesi mahkemeye dava açma süresini durduran veya kesen bir işlem olarak kabul edilmeyecektir. İcra takip dosyasında birden fazla dönem bulunması ve bu dönemlerden bazılarının zamana İmına girdiğinin tespit edilmesi halinde sadece zamana İmına girdiği tespit edilen dönemin icradan iptali yapılacaktır.

Borcun zamana İmına u raması sonucunda söz konusu alacak için artık borçlu hakkında icra ve haciz yoluna başvurulmamakta dolayısıyla zamana İmına u ramı olan alacak, alacaklı için alacak hakkını (borçlu için de borçluluk niteliğinin) sona erdirmeyip onu "eksik bir borç" haline dönüştürdüğünden, diğer bir ifade ile ilgili ki ilerin borçlarını ortadan kaldırmadığından bu ki iler Kuruma karşı halen borçlu sayılmaktadır. Bu nedenle zamana İmına girmiş borçlar;

- Kurumca verilecek borcu yoktur yazılarında veya Kurum ve Kurullarca yapılacak borç sorgulamalarında,

-Kurumca uygulanan tevkif, destek ve indirimlerde,

- Primlerini kendileri ödeyen sigortalıların sağlık hizmetlerinden yararlanılmasında,

- KDV Mahsubu ile prim ödenmesinde kullanılan "Borç Döküm Formunda",

işveren/sigortalıların borcu olarak dikkate alınacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Yine ihale konusu veya özel bina inaatlarında yapılan ara tırma işlemi sonucunda saptanan fark ve çelik borçlarının devrine tebliği üzerine söz konusu borçların devrence zamana vana girdiği ile ilgili itiraz edilmesi durumunda bahse konu bu borçlar ödenmeden ihale konusu inaatlerde teminatın iadesi ve özel bina inaatlarında ise iskan için inali iksizlik belgesi verilmeyecektir.

Ayrıca 6183 sayılı Kanununun 23 üncü maddesine göre Hazine ve Maliye Bakanlıına baalı tahsil dairelerince reddiyat yapılması durumunda anılan maddenin birinci fıkrasına göre yapılacak mahsuptan sonra Kurumun zamana vana girmiş prim alacakları dahil prim ve diğere alacaklarından muaccel olanlara mahsup yapılacaktır.

1.3. Posta veya memur eliyle tebliğ edilemeyen borçların tebliğ edilme usulü

5510 sayılı Kanunda öngörülen yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında uygulanacak idari para cezaları 7201 sayılı Tebligat Kanunu veya 5510 sayılı Kanununun 88 inci maddesinin 23 ncü fıkrası hükümlerine göre tebliğ edilmektedir. 7201 sayılı Kanununun 28 inci maddesine göre posta veya memur eliyle veya 5510 sayılı Kanununun 88 inci maddesinin 23 ncü fıkrası hükümlerine göre tebliğ edilemeyen yazıların ilan tebliğ edilebileceği öngörüldüğünden, belirtilen ekilde tebliğ edilemeyen idari para cezaları tahakkuk zamana vana u ratılmaması bakımından ilan tebliğ e çıkartılacaktır.

1.4- Terkin edilen alacakların, borcu yoktur yazısının verilmesine etkisi

Kurumca terkin işlemi yapılan işyeri dosyalarından dolayı borcu yoktur yazısı istenildiği durumlarda, söz konusu alacaklar ters kayıt oluşturulmak suretiyle terkin edildiğinden, devrenin terkin edilen alacakları nda başka bir borcu da yok ise borcu yoktur yazısı verilecektir.

1.5. Alacanın terkin edilmesi durumunda yapılacak işlem

Terkin işlemleri ters kayıt oluşturulmak suretiyle yapılacağından, terkin edilecek borçlarla ilgili olarak iptal tahakkuk işlemi yapılacaktır.

1.6. İşsizlik sigortasının terkin edilmesi durumunda yapılacak işlem

Sosyal güvenlik il müdürlüklerince/sosyal güvenlik merkezlerince bir takvim yılı içinde terkin edilen işsizlik sigortası prim asılları takip eden yılın Mart ayı sonuna kadar Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü verenler Daire Başkanlığına Türkiye Kurumuna bildirilecektir.

1.7. Muhasebe işlemleri

Kurumumuz prim ve idari para cezası alacaklarından zamana vana u ramı veya tahsili imkânsız hale gelmiş ya da tahsili için yapılan giderlerin alacaktan fazla olduğu anlaşılan alacaklar, muhasebe servislerine intikal ettirildiğinde, muhasebe servislerince alacanın takip durumuna göre (121) Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı veya (128) üpheli Alacaklar hesabına alacak ve karlı olduğunda (630) Giderler Hesabına borç kaydı yazmak suretiyle terkin işlemine ait muhasebe kayıtlarını gerçekleştireceklerdir. Takip ve tahsil görevi Kurumumuza verilmiş olan diğerkamu alacaklarına ilişkin olarak nazım hesaplarda takip edilenlerden (işsizlik sigortası primi) ise terkin edilecek tutarların muhasebe servisine bildirilmesi durumunda (948) Başka Birimler Adına zlenen Alacaklar Hesabı ve (949) Başka Birimler Adına zlenen Alacak Emanetleri Karlı Hesabı ters çalıtırılarak terkin işlemi muhasebeleştirilecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

YEDİNCİ KISIM

**5510 SAYILI KANUNUN EK 9 UNCU MADDESİ KAPSAMINDA EV
HİZMETLERİNDE SİGORTALI ÇALIŞTIRAN GERÇEK KİŞİLERİNİN KONUT
KAPICILIĞI YERLERİNDE ÇALIŞANLARIN TESCİL, PRİM TAHAKKUK VE
TAHSİLAT İZLEMLERİ**

Bilindiği üzere, 11/9/2014 tarihli ve 29116 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6552 sayılı “Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun” ile 5510 sayılı Kanuna 1/4/2015 tarihinden geçerli olmak üzere ek 9 uncu madde ilave edilmiştir.

“Ev Hizmetlerinde 5510 sayılı Kanunun Ek 9 uncu Maddesi Kapsamında Sigortalı Çalıştırılması Hakkında Tebliğ” 1/4/2015 tarihli ve 29313 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır, ev hizmetlerinde ay içinde 10 günden az sigortalı çalışanların internet üzerinden başvurularının alındığı www.turkiye.gov.tr adresinde yer alan “4A On Günden Az Süreli Ev Hizmetleri Veren Başvuru ve Sorgulama” menüsü ile kayıt ortamında yapılan başvurulara ilişkin “Ev Hizmetlerinde Çalışanlar” programının “10 Günden Az Tescil İzlemleri” 1/4/2015 tarihinden itibaren, ev hizmetlerinde ayda 10 gün ve daha fazla sigortalı çalışanlara ilişkin “10 günden fazla iş veren tescil izlemleri”, “10 Günden Fazla Sigortalı Tescil İzlemleri” menüleri 10/4/2015 tarihinden itibaren işletime açılmış olup 1/4/2015 tarihinden itibaren ev hizmetlerinde çalışanların sigortalılığı hakkında yapılacak işlemler aşağıda açıklanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

5510 Sayılı Kanunun Ek 9 Uncu Maddesinin Kapsamı

1-5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi kapsamında çalışanlar

5510 sayılı Kanunun 1/4/2015 tarihinden itibaren yürürlüğe giren ek 9 uncu maddesi ile ev hizmetlerinde çalışanlar, bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalışanları kendi yanında ay içerisinde çalıştırma saati süresine göre hesaplanan çalıştırma gün sayısı 10 gün ve daha fazla olanlar ile aynı veya farklı gerçek kişi yanında 10 günden az çalışanlar şeklinde ikiye ayrılmış olup bu kapsamdaki sigortalılar 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacaktır.

5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi uygulamasında; ev içerisinde yaayanlar tarafından yapılabilecek temizlik, ütü, yemek yapma, çamaşır, bulaşık yıkama, alıveri ve bahçedileri ile çocuk, yaılı veya özel bakıma ihtiyacı olan kişilerin bakım işlerinin ev halkı dındaki bireyler tarafından yapılması “ev hizmeti”, aralarında aile bağı olup olmasına bakılmaksızın bireylerin içinde yaşadığı yapı ile bu yapının garaj, depo ve bahçe gibi bölüm ve eklentileri de “ev” olarak dikkate alınacaktır. Çocuk, yaılı veya özel bakım işi nedeniyle ev hizmeti kapsamında sigortalı sayılanların bu işi kendi evinde ya da hastanede yapmaları halinde sigortalıların çalıştığı yerler evin bölüm ve eklentisi olarak değerlendirilecektir.

Ev içinde yaayanları evden alıveriye, gezmeye götürme, bozamanını evin bölüm ve eklentilerinde geçiren öförlük hizmeti ev hizmeti sayılacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Örnek 1- 5/10/2015 tarihinde hasta bakımı nedeniyle işe alınan sigortalının ev hizmeti kapsamındaki hasta bakımı ini hastanede yaptığı anlamı olup hastanın bakımının yapıldığı yer evin bölümü ve eklentisi olarak değerlendirilecektir.

5510 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile aynı konutta birlikte yaşayan ve üçüncü derece dahil bu dereceye kadar hısımlar arasında ve aralarına dı ardan başka kimse katılmaksızın, yaşadıkları konut içinde yapılan işlerde çalışan sigortalı sayılmadıklarından, aynı evde oturan üçüncü derece dahil bu dereceye kadar hısımlar tarafından ev hizmeti işlerini yapanlar ek 9 uncu madde kapsamında sigortalı sayılmayacaktır. Ancak, üçüncü dereceye kadar olan hısımlar dı ndan olup ev hizmeti nedeniyle işe alınan ve aynı evde yaşayanlar ek 9 uncu madde kapsamında sigortalı sayılacaktır. Bu kapsamdaki işlerin tespiti öncelikle Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) aracılığı ile aracılığıyla, ihbar ve şikayet halinde Kurumun denetim ve kontrol görevli memurları tarafından yapılacaktır.

5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesine tabi çalışanlar “Entegre Tescil (4/a)” Programının içinde yer alan “Ev Hizmetlerinde Çalışanlar” menüsü aracılığıyla takip edilecek olup program ile KPS kontrolü sigortalının eşi, çocukları ana ve babasına yönelik yapılmaktadır. Bu işler dı nda üçüncü dereceye kadar hısım olanların aynı adreste oturup oturmadıklarının kontrolü “Kimlik Paylaşım Sistemi” programı ile sorgulanarak ünitelerce yapılacaktır.

Örnek 2- 28/4/2015 tarihinde ev temizliği işlerinde sigortalı olarak çalıştığı bildirilen kişi hakkında KPS’de yapılan incelemede, işverenin aynı konutta birlikte yaşadığı kardeşi olduğu anlamı olup, sigortalının ek 9 uncu madde kapsamındaki sigortalılığı iptal edilecektir.

Örnek 3- 21/4/2015 tarihinde çocuk bakımı işi nedeniyle sigortalı çalıştırıldığı bildirilen kişinin KPS’de yapılan incelemede işverenin teyzesi olduğu ancak aynı konutta birlikte yaşamadıkları anlamı olup, ek 9 uncu madde kapsamındaki sigortalılığı geçerli sayılacaktır.

5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesinden evinde sigortalı çalıştıran gerçek kişiler yararlanacak olup, tüzel kişilerin ek 9 uncu madde kapsamında sigortalı çalıştırma talepleri kabul edilmeyecektir. Ev hizmeti kapsamında sayılan işlerin ticari kazanç sağlanması amacıyla yapılması ek 9 uncu madde kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Örnek 4- Gerçek kişi olarak kurduğu şirket ile yanında çalıştırdığı kişilere ev/büro temizliği işi yaptıran işverenin ek 9 uncu madde kapsamındaki talebi kabul edilmeyecektir.

K N C B Ö L Ü M

Ev Hizmetlerinde Ayda Aynı Kişi Yanında 10 Gün Ve Daha Fazla Süre ile Sigortalı Çalışanlar

1-Ev hizmetlerinde ayda aynı kişi yanında 10 gün ve daha fazla süre ile sigortalı çalışanların durumu

Ev hizmetlerinde işveren yanında ayda 10 gün ve daha fazla süreyle çalışanlar, 5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesinin birinci fıkrası gereğince 1/4/2015 tarihinden itibaren 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalılara sağlanan haklardan aynı şekilde yararlanacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılar bir veya birden fazla iş veren yanında çalışabildiklerinden, 10 gün ve daha fazla süreyle ev hizmetinde çalışan sigortalılar da gerek 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi gerekse ek 9 uncu madde kapsamında aynı anda bir veya birden fazla iş veren yanında sigortalı olabilecektir.

Örnek 1- Ev hizmeti dışında bir iş veren yanında ayda 10 gün süre ile çalışan kişi, ev temizliği nedeniyle 21/4/2014 tarihinde 30 gün süre ile gerçek iş veren yanında çalışmaya başlamak üzere işe alınmış olup her iki iş yerinde de sigortalı çalışabilecektir.

Örnek 2- 29/4/2014 tarihinde ev hizmetlerinde ayda 12 gün süre ile ev temizliği nedeniyle sigortalı çalışılmak üzere yapılan müracaatın incelenmesinde ev olarak bildirilen adresin büro iş yeri olduğu ve büro temizliği olduğu anlaşıldığından iş verenin ek 9 uncu madde kapsamındaki talebi reddedilecektir.

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalılığı bulunanların ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla çalışması halinde 53 üncü maddeye göre öncelikle 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılığı geçerli sayılacak, (b) bendi kapsamındaki sigortalılık geçerli sayılmayacaktır. Ancak, ev hizmetlerinde çalışmaya gün sayısı ayda 10 günden fazla 30 günden az olanların ayın kalan günlerinde 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılıkları yeniden başlatılacaktır. Sigortalının ay içindeki gün sayısı 22/2/2013 tarihli ve 2013/11 sayılı Genelgenin dokuzuncu kısım, ikinci bölüm "5- Kısmi süreli olarak 30 günden az çalışılan sürelerde hizmetlerin çalışması" başlıklı bölümde belirtildiği gibi hesaplanacaktır.

Örnek 3- Tarımsal faaliyeti nedeniyle 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendine tabi sigortalılığı bulunan kişi 14/4/2015 tarihinde ev hizmeti kapsamında ayda 30 gün süre ile çalışılmak üzere gerçek iş yanında işe başlamak üzere tarım sigortalılığı 13/4/2015 tarihinde sona erdirilecektir.

Örnek 4- Örnek 3'deki kişinin ev hizmetlerindeki çalışmasının ayda 10 gün olduğu varsayıldığında çalışmaya başladığı ilk ay tarımsal faaliyeti 13/4/2015 tarihinde sona erdirilecek, 14/4/2015-23/4/2015 tarihleri arasında ev hizmetleri kapsamında, 24/4/2015-30/4/2015 tarihleri arasında tarımsal faaliyet kapsamında, takip eden aylarda ayın 1 ila 10 uncu günleri arasında ev hizmetleri kapsamında 11 ila 30 uncu günleri arasında tarımsal faaliyet kapsamında sigortalılığı devam ettirilecektir.

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi sigortalılığı olanlar ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışmaları nedeniyle ayrıca sigortalı sayılmayacaktır.

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında işte çalışmaya başlıyan sigortalı olanların ek 9 uncu maddeye göre 10 gün ve daha fazla süre ile çalışmaları halinde işte çalışmaya başlıyan sigortalılıkları sona erdirilecektir. Çalışması sona erenler hakkında işte çalışmaya başlıyan sigortalılığın devamında 22/2/2013 tarihli ve 2013-11 sayılı Genelgenin yedinci kısım, üçüncü bölüm "2- işte çalışmaya başlıyan sigortalılığın devam ettiği tarihteki çalışmaları" başlıklı bölümde belirtilen hükümler uygulanacaktır.

5510 sayılı Kanununun ek 5 inci ve ek 6 ncı maddelerine tabi sigortalılar ile 2925 sayılı Kanuna tabi olanların ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süre ile çalışması halinde bu kapsamdaki sigortalılıkları sona erdirilecek, ek 9 uncu madde kapsamında sigortalılığı sona erenlerin ek 5 inci madde ile 2925 sayılı Kanuna tabi sigortalılıkları herhangi bir talep

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

alınmadan yeniden başlatılacaktır.

1.1-Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süre ile sigortalı çalışanların işverenlik uygulamaları

Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süreyle sigortalı çalışan işverenlerin kayıtları 1/4/2015 tarihinden itibaren kayıtları T.C. kimlik numarası ile takip edilecek, işveren için işyeri numarası oluşturulmayacaktır. İşyeri tescilli “Entegre Tescil (4/a)” Programının içinde yer alan “Ev Hizmetlerinde Çalışanlar - 10 Günden Fazla İşveren Tescil İşlemleri” menüsünden yapılacaktır.

5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi kapsamında ayda 10 gün ve daha fazla sigortalı çalışan tıranlar için e-Bildirge işfesi üretilmeyecektir. Bildirgedeki çalışan mağün sayısı ve prime esas günlük kazanç beyanına göre prim tahakkukları gerçekleştirilecek olup, aylık prim ve hizmet belgesi de alınmayacaktır.

Prime esas kazanç beyanı 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt ve üst sınırı arasında olmak üzere işverenin sigortalıya ödediği brüt ücrete göre belirlenecektir.

Ev hizmetinde 10 gün ve daha fazla süreyle sigortalı çalışan işverenler sigortalı ile ilgili herhangi bir defa işsizlik olmadıkça sürece, sigortalı için yaptıkları bildirimde göre adlarına tahakkuk edecek sigorta primlerini sigortalı çalıştırdıkları ayı takip eden ayın sonuna kadar Kuruma ödeyecektir. Yasal süre içinde ödenmeyen primlere 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesi gereğince ödenme tarihine kadar gecikme zammı ve gecikme cezası uygulanacaktır.

Ev hizmetlerinde işveren ve sigortalı bildirim ve sigortalı tescilli “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge” (Ek-13) ile yapılacak olup bunlar için ayrıca işyeri dosyası açılmayacak Bildirge aslı sigortalı dosyasında muhafaza edilecektir. “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge” işveren ve sigortalı tescilli ile prim tahakkuk ve durum defa işsizliklerinde kullanılan tek belge olup imha edilmeyecektir. Ünite amirlerince Bildirgenin sigorta sicil dosyasında muhafaza edilmesi ile ilgili her türlü önlemler alınacaktır.

1.2- Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süreyle sigortalı çalışanların bildirim ve tescil işlemleri

Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süre ile çalışanların bildirim “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge” ile gerçek kişi işveren tarafından çalışan manın başlatıldığı ayın sonuna kadar ikamet edilen en yakın yerdeki sosyal güvenlik il müdürlüğüne/sosyal güvenlik merkezine yapılacaktır. Bildirgedeki işyeri girişi tarihi sigortalılık başlangıç tarihidir. “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge” defa yapılan bildirimler geçerli sayılmayacaktır.

Örnek 1- 29/4/2015 tarihinde “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge” ile müracaat eden gerçek kişi işverenin, ev temizliği işlerinde çalıştırdığı sigortalının işyeri başlangıç tarihini 15/4/2015 tarihi olarak, çalışan mağün sayısını ise 12 gün olarak bildirmiş olup sigortalı işyeri girişi tarihi ve ev işyerinin 5510 sayılı Kanun kapsamına alındığı tarih 15/4/2015 tarihi olacak, Bildirge yasal süre içinde verildiğinden idari para cezası uygulanmayacaktır.

Diğer yandan ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süre ile çalışanların bildirimine esas olan “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge” nin gerçek kişi işveren tarafından çalışan manın başlatıldığı ayın sonuna kadar ikamet edilen en yakın

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

yerdeki sosyal güvenlik il müdürlüğüne/sosyal güvenlik merkezine verilmeyerek bu tarihten sonra verilmiş olması halinde, söz konusu belgenin Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılacak inceleme sonucu ile alınmayacağına karar verilecektir.

Ev hizmetlerinde ayda 10 gün ve daha fazla süre ile sigortalı çalıştırılmasında sigortalılığın başlangıcı ayda çalışmaya gün sayısı 10 günden az olabilecektir.

Örnek 2- Çocuk bakımı nedeniyle ayda 30 gün süreyle çalıştırılacak sigortalının “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge”deki giriş tarihi 28/9/2015 olarak bildirilmiş olup 2015 yılı Eylül ayında 3 gün, takip eden aylarda 30 gün üzerinden hizmet olmaktadır.

“Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge”nin sigortalıların bildirim ve sigorta primlerinin ödenmesi ile ilgili belge olması nedeniyle i veren ve sigortalı ile birlikte imzalandıktan sonra Kuruma müracaat edilmesi gerekmektedir. İ verenin, 5510 sayılı Kanununun ek 9 uncu maddesi ile yapılacak işlemlerle sınırlı olarak vekalet verdiği kişiler de noter onaylı vekalet ile i veren adına müracaat edebilecektir. İ veren adına vekalet eden gerçek kişi hakkında 5510 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince işlem yapılacaktır.

Örnek 3- Hasta bakım nedeniyle ayda 30 gün süre ile çalıştırılacak sigortalının bakımını sağlayacağı için i veren oldu u varsayıldığı anda “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge”de i verenin farklı ilde oturan kızının noter onaylı vekaletle müracaat ettiği anlaşılmış olup Bildirge kabul edilecektir.

Ev hizmetinde birden fazla kişi çalıştırılması halinde her bir sigortalı için “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge” düzenlenecektir.

Örnek 4- 10/4/2015 tarihinde ev temizliği nedeniyle ayda 10 gün süreyle, 5/5/2015 tarihinde çocuk bakım nedeniyle ayda 30 gün süre ile sigortalı çalıştırmak üzere müracaat eden gerçek kişi her bir sigortalı için “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge” ayrı ayrı düzenleyip Kuruma verecektir.

10 günden az çalıştırma sebebiyle çalıştırılan tarafından sadece iş kazası ve meslek hastalığı primi ödenen sigortalının aynı ay içerisinde 10 gün veya daha fazla süre ile çalıştırılmasının beyan edilmesi halinde sigortalının giriş tarihi çalışmanın geçtiği aydaki en eski tarih olarak esas alınacaktır.

Örnek 5- 2-9-16-23/7/2015 tarihlerinde ev hizmetlerinde 10 günden az çalıştırılan sigortalı hakkında “Ev Hizmetlerinde 10 Günden Az Sigortalı Çalıştırılacaklara İlişkin Başvuru Formu” ile müracaat edilmiştir. Aynı gerçek kişi tarafından bu defa 27/7/2015 tarihinden itibaren ayda 15 gün çalışmaya süresi beyan edilerek “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge” ile 31/7/2015 tarihinde müracaat edilmiş olup sigortalının aynı gerçek kişi yanında ayın 2’sinden itibaren çalışması nedeniyle giriş tarihi 2/7/2015 tarihi olarak dikkate alınacaktır.

Ev hizmetlerinde ayda 10 gün ve daha fazla süre ile sigortalı çalışanların tescili “Entegre Tescil (4/a)” Programının içinde yer alan “Ev Hizmetlerinde Çalışanlar” “10 Günden Fazla İ Veren Tescil” menüsünden i verenin T.C. kimlik numarası üzerinden kayıtlı oldu u turulduktan sonra “10 Günden Fazla Sigortalı Tescil” menüsünden sigortalı tescili ve prim tahakkuk bilgileri olmaktadır. Sigortalılar için “4/a Tescil” Programından herhangi bir giriş yapılmayacaktır. “10 Günden Fazla Sigortalı Tescil İşlemleri” menüsünden yapılacak sigortalı tescili “29- Ek 9 10 günden fazla” sigortalılık kodu ile takip edilecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Sigortalı tescil ve tahakkuk kaydı yapıldıktan sonra “10 Günden Fazla Sigortalılık Müdür Onay Formları” menüsünden iş verenin T.C. kimlik numarası üzerinden oluşan tahakkuk kaydı müdür tarafından onaylandıktan sonra MOS P programı aracılığıyla tahsilat yapılmak üzere bankaya gönderilecektir. Sigortalı tescili ve tahakkuku oluşan iş verene tebligat yazısı (ek-14) gönderilecektir. Banka aracılığıyla yapılan tahsilatlarda “Ek 9 10 günden fazla” ödeme türü seçilecektir.

1.2.1-Ev hizmetlerinde çalışan yabancı uyruklular

5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi kapsamında yabancı uyruklu sigortalılar da çalıştırılabilecektir. Yabancıların Ülkemizde çalıştırılması çalışmaları iznine bağlı olduğundan gerçek iş verenler “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Sigortalı Olarak Çalıştırılacaklara İzin Bildirge” ile müracaatlarında sigortalıların çalışmaları iznini de bildirmeye ekleyeceklerdir.

Ev hizmetlerinde yabancı uyruklu sigortalılar kısmi süreli çalıştırılmayacak, bunları çalıştıranlar hakkında 10 gün ve daha fazla süre ile sigortalı çalıştıran iş verilere izin hükümleri uygulanacak olup ay içinde çalışmaları gün sayısı 30 gün olarak alınacaktır. Ev hizmetlerinde çalışanlar hakkında 4857 sayılı Kanun hükümleri uygulanmamakla birlikte, yabancı uyrukluların çalışmaları izinleri hakkında 6098 sayılı Kanunun 393 ila 447 nci maddeleri hükümleri gerektirilmeyecektir.

1.2.2-Kurumdan aylık ve gelir alanların ek 9 uncu madde kapsamında çalışması

Aylık ve emekli aylığı alan sigortalılar 5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi kapsamında ev hizmetlerinde ayda 10 gün ve daha fazla süreyle çalıştırılabilecektir.

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi çalışması nedeniyle aylık ve emekli alanların ek 9 uncu madde kapsamında çalışması halinde “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İzin Bildirge” ile yapılacak müracaatlarda sigortalıların sosyal güvenlik destek primi ya da tüm sigorta kollarına tabi olup olmayacaklarını tercih etmeleri gerekmektedir.

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri kapsamında aylık, emekli aylığı ve adi malullük aylığı alanların ek 9 uncu madde kapsamında çalışmaları halinde bunları çalıştıran iş verenler tarafından sosyal güvenlik destek primi hükümleri uygulanacaktır.

Sürekli iş göremezlik geliri alanların ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süre ile çalışmaları halinde bakanın gelir kesilmeyecek, sigortalılar hakkında “2- Ev hizmetlerinde ay içinde 10 gün ve daha fazla süreyle çalışanlar” başlıklı bölüm doğrultusunda izin yapılacaktır.

Malullük aylığı alanların 5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi kapsamında ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışması halinde bakanın malullük aylığı kesilecektir.

Kurumdan hak sahibi eşi, çocuk, ana ve baba olarak gelir/aylık alanların 5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi kapsamında çalışması halinde ölüm gelirinin/aylık gelirin kesilmeyeceği hakkında 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olan sigortalılar gibi izin yapılacaktır.

1.3- Eksik gün bildirim/Beyan edilecek iş

Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süre ile çalıştırılanların gün sayısının “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İzin Bildirge”de beyan edilen gün sayısından daha az olması halinde bu durum iş verenler tarafından Bildirgenin “F- Sigortalının

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

ten Ayrılma/Durum Değişiklikleri” kısmının “Eksik gün nedeni” bölümünün doldurularak Kuruma verilmesi suretiyle yapılacaktır.

Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süre ile çalışanlar için “01- istirahat”, “04-Gözaltına alınma”, “05-Tutukluluk”, “10-Genel hayatı etkileyen olay”, “11-Doğal afet”, “12- Birden fazla”, “14-Disiplin”, “15- Devamsızlık”, “18- Kısa çalışma ödeneği” eksik gün nedenleri kullanılacaktır.

Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süre ile sigortalı çalışanlar tarafından beyan edilen kazancın değişimi halinde beyan değişikliğinin aynı ay içinde “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacakları İlgili Bildirge”nin “F- Sigortalının ten Ayrılma/Durum Değişiklikleri” kısmının “SPEK” bölümünün doldurularak Kuruma verilmesi gerekmektedir.

Eksik gün nedeni ve beyan değişikliğinin, değişikliğin olduğu ay içinde Kuruma verilmesi gerekmektedir.

5510 sayılı Kanunun Ek 9 uncu maddesi kapsamında on günden fazla süre ile ev hizmetlerinde çalışan sigortalıların eksik gün girişimleri,

1- "4/A Entegre Tescil" programından "Tescil girişimleri", "Ev Hizmetlerinde Çalışanlar", "10 Günden Fazla" "Eksik Gün Girişimi" menüsü aracılığıyla yapılacaktır.

2- Ay içinde eksik çalışması bulunan sigortalıların prim ödeme gün sayıları;

-Beyan gününün 29 ve altında olması halinde, ay/dönemdeki beyan gün sayısından eksik gün sayısının çıkarılması ile,

-Beyan gününün 30 olması halinde, ay/dönemdeki gün sayısından eksik gün sayısının çıkarılması ile,

- e girişimden ayrı ayrı yapılan aylar için ise, ay/dönemdeki e girişimden ayrı ayrı a göre hesaplanmayan gün sayısından eksik gün sayısının çıkarılması ile belirlenecektir.

3- İlgili T.C. Kimlik Numarası girildikten sonra eksik gün girişi yapılacak olan sigortalı kaydı seçilmek suretiyle "Eksik Gün Nedeni" ve "Eksik Gün Başlangıç/Bitiş Tarihi" doldurulup müdür onayına sunulacaktır.

4- Eksik gün girişi olan aylara ve öncesine ilişkin beyan değişikliği girişimleri yapılamayacaktır. Gerekmesi halinde öncelikle Ek 9 tescilinin kurum hatası seçeneği ile iptal etmek suretiyle silinip yeniden oluşturulması, ardından beyan değişikliğinin girilmesi, sonrasında eksik gün girişiminin sisteme işlenmesi gerekmektedir.

5- Eksik gün girişi olan aya sonlandırma işlemi yapılamayacaktır. Gerekmesi halinde öncelikle Ek 9 tescilinin kurum hatası seçeneği ile iptal etmek suretiyle silinip yeniden oluşturulması, ardından sonlandırmanın girilmesi, sonrasında eksik gün girişiminin sisteme işlenmesi gerekmektedir.

6- Eksik gün girişimleri için damga vergisi oluşturulmayacaktır.

7- Çeşitli Kanunlar uyarınca yapılandırılmış dönemleri kapsayacak şekilde eksik gün girişi yapılmasına izin verilmeyecektir.

8- Geriye yönelik eksik gün girişimlerinde ilgililerin asgari ücret destekleri yalnızca eksik gün girilen ay için yeniden hesaplanacak, sonraki ayların destek hesaplamalarında herhangi bir değişiklik yapılmayacaktır.

9- Programın işletime alınmaması olması nedeniyle geriye yönelik olarak sisteme kaydedilecek eksik gün girişimlerine ilişkin ödenen tutarlar ilgililerin emanetlerine çıkılacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

olup, söz konusu tutarlar borç bulunmaması halinde iktisadîlere iade edilebileceği gibi sonraki ay borçlarına da mahsup edilebilecektir.

10- çinde bulunulan ayı kapsayan eksik gün girişlerinde eksik gün girişi sisteme takip eden ayın ilk gününden itibaren yapılacaktır.

Örnek 1 - 2018/Kasım ayı içerisinde 15/11/2018-21/11/2018 tarihleri arasında raporlu olan bir sigortalının eksik gün girişi sisteme 1/12/2018 tarihinde iktisadîlenecektir.

11- Takip eden yılı kapsayan eksik gün girişlerinde eksik gün girişi içinde bulunulan yıl için girildikten sonra, takip eden yılı kapsayan kısmı yeni yılın Ocak ayının ilk gününden itibaren ayrıca yapılacaktır.

Örnek 2- 2018/Aralık ayı içerisinde 15/12/2018-21/01/2019 tarihleri arasında raporlu olan bir sigortalının eksik gün girişleri sisteme 15/12/2018-31/12/2018 tarihleri için girilecek, 2019 yılının Ocak ayı başında ise 01/01/2019-21/01/2019 tarihleri arasında kapsayan eksik gün girişi sisteme ayrıca kaydedilecektir.

Öte yandan, 5510 sayılı Kanununun Ek 9 uncu maddesi kapsamında on günden az süre ile çalıştıran sigortalıların hizmet tamamlama iptali işlemlerinin yapılmasına olanak sağlayacak program düzenlemeleri de tamamlanarak iktisadîletime alınmıştır.

Söz konusu iptali işlemleri "MOS P- Ek 9 İşlemleri- Ek 9 Tahsilat İptal Talebi" menüsü vasıtasıyla sigortalı TC kimlik numarası üzerinden hizmet tamamlamaya ilişkin tahsilatın çıkışı yapılmak suretiyle gerçekleştirilecek olup, ödenen tutar sigortalının emanet hesabına aktarılacaktır.

1.4- Sigortalılığın sona ermesi

Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süreyle çalıştıranların sigortalılıkları bu kapsamdaki çalışmaları sona erdirmenin Kuruma bildirilmesi, aylık talebinde bulunulması veya sigortalının ölümü halinde sona erdirilecektir.

Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süre ile çalıştırılan sigortalının iktisadîten ayrılması halinde iktisadîten ayrılış bildirim çalışmaları sona erdiği tarihi takip eden on gün içerisinde "Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacakları İktisadîten Bildirge"nin "F- Sigortalının İktisadîten Ayrılma/Durum Değişiklikleri" kısmının "İktisadîten Ayrılış Tarihi" ve "İktisadîten Ayrılış Nedeni" bölümünün doldurulması suretiyle yapılmakta olup iktisadîten ayrılış nedeni olarak "8- Emeklilik (yaşlılık) veya toptan ödeme nedeniyle", "9- Malulen emeklilik nedeniyle", "10- Ölüm", "11- Kazası sonucu ölüm", "12- Askerlik", "13- Kadın iktisadîtinin evlenmesi", "14- Emeklilik için yaşadığı diğer şartların tamamlanması", "18- İktisadîtinin sona ermesi", "22- Diğer nedenler", "36- Diğer nedenlerle iktisadîten ayrılma" nedenlerinden biri bildirim yapılacaktır.

1.5- Ev hizmetlerinde 10 gün ve fazla süre ile çalıştıranların prim oranları

Kanununun ek 9 uncu maddesi kapsamında ayda 10 gün ve daha fazla süre ile sigortalılığa olanların % 34,5 oranındaki primleri gerçek ikisadîiktisadîverenler tarafından ödenecektir. Bu primin % 20'si uzun vadeli sigorta kolları, % 12,5'i genel sağlık sigortası, % 2'si iktisadîkazası ve meslek hastalıkları sigortası primi olup ayrıca 4447 sayılı Kanuna göre % 3 oranında iktisadîsizlik sigortası primi de ödenecektir. Sigortalının ücretinden kesilecek prim oranı diğer sigortalılarda olduğu gibi % 9 uzun vade sigorta kolları, % 5 genel sağlık sigortası, % 1 iktisadîsizlik sigortası primi olmak üzere % 15'dir.

Sigortalı hakkında iktisadîvereninin ödeyeceği prime esas kazanç brüt asgari ücrete göre belirlenecek olup iktisadîverenlerin "Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacakları İktisadîten Bildirge" günlük brüt ücret yazmaları gerekmektedir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

1.6- Damga vergisi

“Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge”den 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı tablonun IV/2-e bendi kapsamında bir defaya mahsus damga vergisi kesilecektir. Damga vergisi i verenin ilk prim ödemesine ilave edilerek tahsil edilecektir. Prim tahakkuku “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge” verildikten sonra her ay Kurumca oluşur turulacak olup bu sebeple ayrıca damga vergisi alınmayacaktır.

1.7- İdari para cezası

“Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge”nin i verence çalışmanın başlangıcı ayın sonuna kadar Kuruma verilmesi gerekmektedir. Bildirgenin yasal süresinde verilmemesi halinde i verene her bir sigortalı için 5510 sayılı Kanunun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

Örnek 1- 28/4/2015 tarihinde hasta bakımı i nedeniyle ev hizmetlerinde çalıştırılmaya başlanan sigortalının “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge”si 15/6/2015 tarihinde i vereni tarafından Kuruma verilmiş olup bildirgenin geç verilmesi nedeniyle i verene asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süre ile çalıştırılan sigortalının i ten ayrılması halinde “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge”nin bu Genelgenin yedinci kısmının iki numaralı bölümünün “1.4- Sigortalılığın Sona Ermesi” başlıklı bölümünde belirtilen sürede verilmemesi halinde 5510 sayılı Kanunun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi uyarınca asgari ücretin onda biri tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

İdari para cezaları “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge”nin verilmemesi ya da geç verilmesi halinde uygulanacak olup bildirgesini zamanında vermemi ancak primlerini yasal süre içinde ödememi i verenlerden idari para cezası alınmayacak geç ödenen primden dolayı gecikme zammı ve gecikme cezası alınacaktır.

Örnek 2- 17/6/2015 tarihinde çocuk bakımı i nedeniyle i e alınan sigortalının “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge”si 30/6/2015 tarihinde yasal süresinde Kuruma verilmiş , 2015 yılı Haziran, Temmuz ve Ağustos ayları primi ödememi olup gerçek ki i verene idari para cezası uygulanmayacak, geç ödedi i primler için gecikme zammı ve gecikme cezası alınacaktır.

1.8. Genel sağlık sigortalılığının ve yararlanma şartları

Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süre ile sigortalılığın bulunanlar 5510 sayılı Kanunun 60 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılacaktır. Ev hizmetlerinde çalışanların sağlık yardımlarından yararlanabilmesi için 67 nci maddede sayılan diğer hallerde sigortalının sağlık hizmeti sunucusuna başvurduğu tarihten önceki son bir yıl içinde toplam 30 gün genel sağlık sigortası prim ödeme gün sayısının bildirilmiş olması yeterlidir.

5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince Kanunun ek 9 uncu maddesi kapsamında 10 gün ve daha fazla süreyle çalışması bulunanlardan;

-30/9/2016 tarihine kadar; ay içerisinde 30 günden az çalışması olanlar,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

-1/10/2016-31/3/2020 tarihleri arasında; Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında bakmakla yükümlü olunan kişiler i statüsünde olmayanlardan ay içerisinde 20 gün ve daha az çalışmış olanlar,

kalan sürelerine ait genel sağlık sigortası primlerini gelir testi sonucuna göre Kanunun 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi veya (g) bendi kapsamında ödemeleri gerekmekte olup, bu şekilde çalışmış olanların genel sağlık sigortası tescil kayıtları “GSS 60. MADDE” programı aracılığı ile takip edilecektir.

Kanunun 88 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yapılan ve 1/4/2020 tarihinde yürürlüğe giren de i iklik ile ek 9 uncu madde kapsamında 10 gün ve daha fazla süreyle çalışmış bulunanların eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerini ödeme zorunluluğu kaldırılması nedeniyle bu durumdakiler için bu tarihten itibaren 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi veya (g) bendi kapsamında tescil kaydı olmamaktadır.

Ay içinde eksik kalan günlerini 5510 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında isteğe bağlı sigortalı olarak tamamlayanlar hakkında eksik kalan günler için ayrıca genel sağlık sigortası hükümleri uygulanmayacaktır.

1.9. Kazası ve meslek hastalığı bildirimini ve sağlanan yardımlar

Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süre ile çalıştırılacak sigortalılara ilişkin kazası ve meslek hastalığı bildirimini 5510 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen sürede Kuruma doğrudan Sosyal Sigorta Teşkilatı Yönetmeliğindeki ekinde yer alan “ Kazası ve Meslek Hastalığı Bildirim Formu”nu düzenleyerek ya da www.turkiye.gov.tr adresinin “e-hizmetler” menüsünün altında bulunan “Ev Hizmetleri Kazası Bildirimi” aracılığı ile yapılacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ev Hizmetlerinde Aynı Kişinin Yanında Ayda 10 Günden Az Süre ile Sigortalı Çalışanlar

1-Ev hizmetlerinde ayda aynı kişinin yanında 10 gün ve daha az süre ile sigortalı çalışanların durumu

5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi kapsamında ev hizmetlerinde 10 günden az sigortalı olarak çalışanlar 1/4/2015 tarihinden itibaren kazası ve meslek hastalığı yönünden sigortalı sayılacaktır. Bu şekilde sigortalı çalışanlar 10 güne kadar çalıştırdıkları sigortalılar nedeniyle işveren sayılmayacaklar, bu kapsamda sigortalı çalışanları her gün için prime esas günlük kazanç alt sınırının % 2’si oranında kazası ve meslek hastalığı sigortası primi ödeyeceklerdir.

10 günden az çalışmanın tespitinde günlük 7,5 saatin altındaki çalışmaları 1 gün olarak kabul edilecektir. 10 günden az çalışılan süreler birbirini takip eden günler olabileceği gibi aynı farklı günleri de olabilecektir.

1.1- Ev hizmetlerinde 10 günden az süreyle sigortalı çalışanların bildirimini

Ev hizmetlerinde 10 günden az sigortalı olarak çalışanların bildirimini “Ev Hizmetlerinde 10 Günden Az Sigortalı Çalıştırılacaklara İlişkin Başvuru Formu” (Ek-15) ile

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

yapılacaktır. Form çalımanın geçtiği ayın sonuna kadar ikamet edilen en yakın yerdeki üniteye yapılacaktır.

“Ev Hizmetlerinde 10 Günden Az Sigortalı Çalıntırlacaklara İlişkin Başvuru Formu” sigortalı çalıntırlan tarafından her bir çalıma için ayrı ayrı Kuruma verilecektir. Ay içinde 10 günden az süren ev hizmetine ait çalımanın takip eden aylarda da devam etmesi halinde Formun “Çalıma devamlı mı?” kısmının işaretlenmesi halinde ayrıca bir bildirim yapılması istenmeyecektir.

Sigortalıların tescil “28- Ek 9 10 günden az” sigortalılık kodu üzerinden olu turulacaktır.

1.1.1- İnternet yoluyla müracaat

Ev hizmetlerinde 10 günden az sigortalı olarak çalımanların bildirim bu kişileri çalıntıranlar yönünden İnternet aracılığı ile de yapılabilecektir. Sigortalı çalıntıranlar www.turkiye.gov.tr adresinin “e-hizmetler” menüsünün altında bulunan “4/a 10 günden Az Süreli Ev Hizmetleri Veren Başvuru Sorgulama” kısmını seçerek bildirimde bulunabilecektir. İnternette yapılan müracaatta ayrıca “Ev Hizmetlerinde 10 Günden Az Sigortalı Çalıntırlacaklara İlişkin Başvuru Formu”nun Kuruma verilmesi istenmeyecektir. Bu ekinde müracaat edenlerin SGK Tescil ve Hizmet Dökümü Programında ünite kodu “9999” olarak görüntülenecektir.

1.2- Ev hizmetlerinde 10 günden az çalımanların uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası

5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi kapsamında 10 günden az sigortalı çalıntıranların iş kazası ve meslek hastalığı yönünden yapacakları bildirim sonucunda sigortalılar için ayrıca % 32,5 oranında uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası primi tescili de olu turulacak olup bu tescil için herhangi bir müracaat alınmayacak, tescil ve tahakkuk kaydı Kurumca elektronik ortamda olu turulacaktır.

Uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası primlerinin sigortalı tarafından çalımanın geçtiği ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmesi gerekmekte olup, bu süre içinde ödenmeyen primlerin bir daha ödenme imkanı bulunmamaktadır. Sigortalı adına olu turulan uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası tescil kaydı da kapatılacaktır. Sigortalılığın sona ermesinde ayrıca sigortalılardan herhangi bir bildirim alınmayacaktır. Uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası tescili aylık olarak yapılacak, takip eden ayda sigortalının ev hizmetlerinde ayda 10 günden az çalımanının bulunmaması halinde uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası tescili olu turulmayacaktır.

Diğer taraftan bu kapsamdaki kişiler bakmakla yükümlü olunan kişi statüsünde bulunmamaları halinde gelir testi sonucuna göre Kanunun 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi veya (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı olarak tescil edilmeleri gerekmektedir.

Ev hizmetlerinde 10 günden az çalıması nedeniyle iş kazası ve meslek hastalığı tescili olu turulan sigortalının takip eden ayın sonuna kadar da uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası primini ödemeleri halinde Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılacaktır. Bu ekinde ödeme yapanlar için bu kısmın üçüncü fıkrası uygulanmaz.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

1.3- Ev hizmetinde 10 günden az süre ile sigortalı bulunanların diğer statülerdeki sigortalılığı

Ev hizmetlerinde ayda 10 günden az süre ile çalışan sigortalıların ay içinde 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında 30 gün sigortalılığının bulunması halinde uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası yönünden ayrıca tescil ve tahakkuk kaydı oluşturulmayacaktır. Sigortalının 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında 30 günden az sigortalı çalışması halinde ise ev hizmetleri yönünden uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası yönünden yapılacak tescil 30 günden az kalan süre için oluşturulacaktır.

Örnek 1- Üç farklı işveren yanındaki sigortalı çalışması toplam 30 gün olan sigortalı hakkında www.e-turkiye.gov.tr üzerinden 10-17-24/4/2015 tarihleri için 10 günden az süreyle çalışmaya bildirildiği anlaşılmış olup toplam çalışma günü sayısı 30 gün olduğundan sigortalı ile ilgili uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası tescili oluşturulmayacaktır.

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalılığı olanlar ile yaşlılık ve emekli aylığı alanların ev hizmetlerinde 10 günden az çalışmaları halinde iş kazası ve meslek hastalığı sigortası yönünden tescil kaydı oluşturulacak, uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası tescili oluşturulmayacaktır.

Örnek 2- 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendine tabi sigortalılığı bulunan kişi hakkında “Ev Hizmetlerinde 10 Günden Az Sigortalı Çalıştırılacaklara İlişkin Başvuru Formu” ile 29/5/2015 tarihinde ev hizmetlerinde çalışmaya ilişkin bildirim yapılmıştır. Bu sigortalı için uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası tescili oluşturulmayacak olup 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamındaki sigortalılığı sona erdirilmeyecektir.

Sürekli iş göremezlik geliri alanların ev hizmetlerinde 10 günden az süre ile çalışmaları halinde uzun vade ve genel sağlık sigortası tescili oluşturulacaktır. 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanların tescil kaydı oluşturulmayacaktır.

5510 sayılı Kanunun 50 nci maddesi gereğince 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında isteğe bağlı sigortalı olanların ev hizmetlerinde ayda 10 günden az çalışmaları ve uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası primini ödemeleri halinde prim ödedikleri aya ait isteğe bağlı sigortalılığı durdurulacaktır. İsteğe bağlı sigortalılığı durdurulanların ek 9 uncu maddeye tabi sigortalılığının sona erdiği tarihten itibaren 12 ay içerisinde prim ödemesinin bulunması halinde isteğe bağlı sigortalılığı zorunlu sigortalılığın sona erdiği tarihten bir gün sonra başlatılacaktır. 12 ay içerisinde prim ödemesi bulunmayan sigortalılar isteğe bağlı sigortalı olmak için yeniden talepte bulunacaklardır.

Örnek 3- 21/11/2008 tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında isteğe bağlı sigortalılığı devam eden kişi, 1-8-15-22-29/8/2015 tarihlerinde ve sonraki aylarda ayda 4 gün süre ile ev hizmetleri nedeniyle iş kazası ve meslek hastalığı yönünden tescil edilmiş olup bu sigortalılığı sebebiyle 2015 yılı Ağustos, Eylül, Ekim ve Kasım ayı uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası primini ödemi, 2015 yılı Aralık ve Ocak ayı primini süresinde ödemedi, 2016 yılı

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

ubat ayı isteğe bağlı sigorta primini ödemiştir. Bu sigortalının isteğe bağlı sigortalılığı 31/7/2015 tarihinde durdurulacak olup isteğe bağlı sigorta primini 12 aylık süre içinde ödediğinden 1/12/2015 tarihinden itibaren yeniden başlatılacaktır.

Ay içinde kısmi olarak 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre çalışıp aynı zamanda ek 9 uncu madde kapsamında haklarında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi ödenen sigortalılar müracaatları halinde 51 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında isteğe bağlı sigortaya prim ödeyebileceklerdir. Bu şekilde primi ödenen süreler zorunlu sigortalılığı ailesi kin prim ödeme gün sayısına otuz günü geçmemek üzere eklenecek olup 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık süresi olarak kabul edilecektir.

Örnek 4- Ev hizmetleri dışında iş veren yanında ayda 17 gün çalışmış sigortalının, 2015 yılı Mayıs ayından itibaren ayrıca ev hizmetleri kapsamında her ay 3 gün süre çalışması halinde ev hizmetleri yönünden ödeyebileceği uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası primi ayın geri kalan 13 günü üzerinde tahakkuk ettirilecektir. Sigortalının 17/6/2015 tarihinde ay içinde kalan süreleri için Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında isteğe bağlı sigortalı olmak için müracaat etmesi halinde ev hizmetlerindeki çalışmasından dolayı ayrıca uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası tescilli olacaktır.

Ay içinde kısmi süre ile 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre çalışanların ev hizmetleri nedeniyle kalan sürelerine ait uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası primi ödenmemeleri halinde, bu sürelerde 88 inci maddenin dördüncü fıkrasına göre başlatılan genel sağlık sigortalılıkları devam ettirilecektir.

5510 sayılı Kanunun ek 5 inci ve ek 6 ncı maddelerine tabi sigortalılar ile 2925 sayılı Kanuna tabi olanların ev hizmetlerinde 10 günden az çalışmaları halinde uzun vade ve genel sağlık sigortası tescilli olacaktır ve sigortalılıkları durdurulmayacaktır.

1.4- Ev hizmetlerinde 10 günden az çalışanların prim oranları

Kanunun ek 9 uncu maddesi kapsamında 10 günden az sigortalı olanları çalışanlar;

1/4/2015-30/6/2015 tarihleri arasında günlük asgari ücret üzerinden $40,05 \times \% 2 = 0,80$ Kr ,

1/7/2015-31/12/2015 tarihleri arasında günlük asgari ücret üzerinden $42,45 \times \% 2 = 0,85$ Kr

iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi ödeyecektir.

Uzun vade ve genel sağlık sigortası primi ödemek isteyen sigortalılar;

1/4/2015-30/6/2015 tarihleri arasında aylık $1.201,50 \times \% 32,5 = 390,49$ TL,

1/7/2015-31/12/2015 tarihleri arasında aylık $1.273,50 \times \% 32,5 = 413,89$ TL

prim ödeyeceklerdir. Prime esas kazançlar yürürlükteki asgari ücrete göre belirleneceğinden asgari ücretteki artışlara göre ödenecek prim tutarları değişecektir.

Tahsil edilmeyen primler hakkında Kanunun 89 uncu maddesi kapsamında işlem yapılacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Ev Hizmetlerinde Çalıştırılanlara İlişkin Diğer Hususlar

1- 1/4/2015 tarihinden önce ev hizmetlerinde sigortalı çalışan gerçek kişiler hakkında yapılacak işlemler

1/4/2015 tarihinden önce ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süre ile sigortalı çalışan işverenler işyeri dosyasını kapattıktan sonra 5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge” ile müracaat edebileceklerdir.

5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesine müracaat etmeyen işverenler hakkında mevcut uygulama doğrultusunda işlem yapılmaya devam edilecektir.

1/4/2015 tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (c) bendi kapsamında ev hizmetlerinde ücretle ve sürekli 9 gün ve altına sigortalı çalışan işverenler mevcut uygulama doğrultusunda aylık prim ve hizmet belgesi vermeye devam edebileceklerdir. Bunlardan ev hizmetlerinde ayda 10 günden az sigortalı çalışan çalıştırılması nedeniyle ek 9 uncu madde kapsamında geçmek isteyenler işyeri dosyasını kapatıp, işten çıkış bildirgesi ve aylık prim ve hizmet belgesini yasal süre içinde Kuruma verecektir.

2- 1/4/2015 tarihinden sonra işveren sisteminde yapılacak işlemler

Ev hizmetlerinde çalıştırılmak üzere işe alınan sigortalıların bildirimleriyle ilgili işlemler 1/4/2015 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu madde hükümleri doğrultusunda yürütüleceğinden, 1/4/2015 tarihinden itibaren ek 9 uncu madde kapsamında sigortalı çalıştıracak gerçek kişiler işverenler yönünden işyeri tescili yapılmayacaktır. İşveren tescil programına gerekli kontrol 5/4/2015 tarihinde konmuş olup 1/4/2015-5/4/2015 tarihleri arasında yersiz yapılan işyeri tescil işlemleri iptal edilecek, işverenlerle irtibata geçilerek ek 9 uncu madde kapsamında müracaat etmeleri sağlanacaktır.

3- Ev hizmetlerinde Kanunun Ek 9 uncu madde kapsamında çalışanların ünitelerce takibi

Ev hizmetlerinde ayda 10 gün ve daha fazla süre ile çalışanların işlemleri prim tahakkuk ve tahsilat servislerince, ayda 10 günden az çalışanların takibi tescil ve hizmet servislerince yapılacaktır.

4- Ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlara ilişkin bildirim formu verilerek tescili yapılmış sigortalının, 10 günlük süreden önce çalışmanın 1’inci ve 9’uncu günü(dahil) olmak üzere ölümü, işten ayrılması gibi nedenlerle çalışmasının sona erdiği hallerde 10 günden fazla çalışanlara ilişkin bildirim formuna ilişkin yapılan tescil iptal edilecek ve çalıştırdığı gün üzerinden 10 günden az çalışan sigortalı olarak tescil edilecektir.

Öte yandan ev hizmetlerinde yabancı uyruklu sigortalılar kısmi süreli çalıştırılmayacağından, bunları çalışanlar hakkında 10 gün ve daha fazla süre ile sigortalı çalışan işverene ilişkin hükümler uygulanacağından ve ay içinde çalışmaya gün sayısının 30 gün olarak dikkate alınması gerekmektedir birlikte çalışmanın 1’inci ve 9’uncu günü(dahil) olmak üzere ölüm, işten ayrılma gibi nedenlerle çalışmasının sona erdiği hallerde fiilen çalıştırılan gün üzerinden sigortalılık sağlanacaktır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

5- Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla süre ile çalıştırılan sigortalının işten ayrılması halinde “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge”nin bu genelgenin bu bölümünün “2.4- Sigortalının İş Sona Ermesi” başlıklı bölümünde belirtilen sürede verilmemesi halinde 5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi uyarınca asgari ücretin onda biri tutarında idari para cezası uygulanacak olmakla birlikte “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge”nin çalışmanın sona erdiği ayı takip eden ayın sonuna kadar verilmesi halinde ilgili bildirge denetime intikal ettirilmeyecek, söz konusu bildirgenin çalışmanın sona erdiği ayı takip eden aydan sonra verilmesi halinde ise ilgili bildirgenin Kurumun denetim ve kontrole görevli memurlarınca yapılacak inceleme sonucunda işleme alınıp alınmayacağına karar verilecektir.

6- Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla sigortalı çalıştıran işverenin ölümü halinde aynı adreste ikamet eden mirasçılarının ölüm tarihinden itibaren 3 ay içinde talepte bulunmaları ve sigortalıyı çalıştırmaya devam edilmesini bildirilmesi halinde mirasçılardan sigortalıyı çalıştırmaya devam edecek olan kişi yeni işveren olarak sayılacak, yeni işverene intikal gerçekleştirilecek ve yeni işverenin T.C. Kimlik Numarası üzerinden sigortalılık devam ettirilecektir.

Ev hizmetlerinde 10 gün ve daha fazla sigortalı çalıştıran işverenin ölümü halinde aynı adreste ikamet eden mirasçılarının ölüm tarihinden itibaren 3 ay içinde talepte bulunmaması ancak sigortalıyı çalıştırmaya devam etmeleri halinde işverenin ölüm tarihi itibarıyla tescil sonlandırılacak ve ölüm tarihini takip eden gün itibarıyla sigortalıyı çalıştırmaya devam eden kişinin T.C. Kimlik Numarası üzerinden tescil yapılacaktır. Söz konusu durumda “Ev Hizmetlerinde 10 Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge”nin yasal sürede verilmemesi olması nedeniyle 5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

BEKİNCİ BÖLÜM
5510 sayılı Kanunun Ek-9 uncu maddesi kapsamında
konut kapıcılığı işyerlerinde çalışmalar

1-Genel açıklamalar

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 9 uncu maddesinde 21/3/2018 tarihli ve 7103 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 68 inci maddesiyle yapılan düzenleme ile konut kapıcılığı işyerleri de kolay işverenlik kapsamına dahil edilmiştir.

Bu madde kapsamındaki işveren ve sigortalı işlemlerine ilişkin usul ve esasların tespitine ise Kurum yetkili kılınmıştır.

Bu doğrultuda konut kapıcılığı işyerlerine ilişkin uygulanacak usul ve esaslar aşağıda açıklanmıştır.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

2- Konut kapıcılığı iyeri kapsamında olanlar

Konut kapıcılığı 1, 3/3/2004 tarihli ve 25391 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Konut Kapıcıları Yönetmeliğinde tanımlanmıştır. İlgili Yönetmelik kapsamında konut kapıcısı;

"Ana taahhüdün bakımı, korunması, küçük çaptaki onarımı, ortak yerlerin ve döşemelerin bakımı, temizliği, bulaşsız bölümlerde oturanların çıkarılışlarının görülmesi, güvenliklerinin sağlanması, kaloriferin yakılması ve bahçenin düzenlenmesi ve bakımı ve benzeri hizmetleri gören kişiyi" ifade etmektedir.

Konut kapıcılığı iyerlerinde çalışanlar 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalılara sağlanan haklardan aynı şekilde yararlanacaktır. Bu sigortalılar hakkında Kanunun uzun ve kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası ve 4447 sayılı Kanunun 46 ncı maddesine göre işsizlik sigortası hükümleri de uygulanacaktır.

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılar bir veya birden fazla işveren yanında çalışabileceklerinden, konut kapıcılığı iyerlerinde çalışan sigortalılar da gerek 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi gerekse ek 9 uncu madde kapsamında aynı sürede bir veya birden fazla işveren yanında sigortalı olabilecektir.

Örnek 1-Konut kapıcılığı kapsamında bir apartman yöneticiliği iyerinde ayda 9 gün süre ile çalışan kişiyi, 11/3/2019 tarihinde 20 gün süre ile çalışmak üzere bir fabrikada işe alınmış olup her iki iyerinde de sigortalı olacaktır.

Diğer yandan, konut kapıcılığı iyerlerinde çalıştırılan sigortalıların ek 9 uncu madde kapsamındaki çalışmaları ay içinde 1 ila 9 gün veya 10 gün ve üzeri çalışmaları dışında bir ayırım yapılmayacaktır.

3- Konut kapıcılığı iyerlerinin tescil ve işverenlik uygulamaları

Tescil tipi (faaliyette bulunulan sektör) konut kapıcılığı olarak tescil edilen ve edilecek olan işyeri işverenleri, e-Sigorta kullanıcı kodu ve şifresiyle girecekleri işveren sisteminde bulunan kolay işverenlik ekranında yapılacak işlemler vasıtasıyla kolay işverenlik kapsamına alınacaktır.

Kolay işverenlik kapsamına dahil olmak istemeyen işverenler, Kurumca belirlenen tarihe kadar mevcut sistem üzerinden işlemlerini yapacaklardır. Ancak kolay işverenlik kapsamına dahil olan işverenlerin yeniden eski sistemde olduğu gibi e-bildirge sistemi üzerinden aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermeleri imkanı bulunmayacaktır.

İşverenlerin kolay işverenliğe geçiş işlemlerini onaylayıp tamamladıkları tarihten sonra bu genelge hükümlerine göre işlemler yürütülecek olup kolay işverenliğe geçişten önceki dönemler için ilgili mevzuat uygulanacaktır.

4- 1/3/2019 tarihinden itibaren kolay işverenlik kapsamına alınan konut kapıcılığı iyerlerinde işyeri ve sigortalı tescil işlemleri

1/3/2019 tarihinden önce tescil edilmiş konut kapıcılığı iyeri işverenlerinin kolay işverenlik kapsamına geçişte yeniden işyeri bildirgesi ve sigortalı işe giriş bildirgesi

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

çalışmalarına gerek bulunmamaktadır. Ancak tescilli işyerlerinde yeni bir sigortalı çalıştırılmaya başlanması halinde sigortalı işyeri bildirgesi verilecektir.

1/3/2019 tarihinden itibaren konut kapıcılığı kapsamında ilk defa sigortalı çalıştırılması halinde kolay işverenlik başvuru ve giriş programları işletime alınmaya kadar Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğindeki EK-6' da bulunan "İşyeri Bildirgesi" ile EK-4' de bulunan "Sigortalı İşyeri Bildirgesi 4-A B" Kuruma gönderilecektir. Elektronik Sigorta başvuru ve işyeri işlemleri ise genel hükümlere göre e-Devlet üzerinden yapılacaktır.

Kolay işverenlik kapsamında konut kapıcılığı işyerilerindeki sigortalıların işyeri bildirgesi ile ilk işyeri tesciline ilişkin işyeri bildirgesi sigortalının çalışmaya başlayacağı ayın sonuna kadar Kuruma gönderilecektir.

Örnek 1: 11/3/2019 tarihinde işyeri alınan bir sigortalıya ilişkin işyeri ve sigortalı işyeri bildirgesinin en geç 1/4/2019 (31/3/2019 tarihi hafta sonu tatiline denk geldiğinden) tarihine kadar Kuruma verilmesi gerekmektedir.

Örnek 2: 31/5/2019 tarihinde işyeri alınan bir sigortalıya ilişkin işyeri ve sigortalı işyeri bildirgesinin 31/5/2019 tarihinde Kuruma verilmesi gerekmektedir.

Konut kapıcılığı işyerilerinde birden fazla kişi çalıştırılması halinde her bir sigortalı için ayrı işyeri bildirgesi düzenlenecektir.

Kolay işverenlik başvuru ve giriş programları işletime alındığında başvuru bilgilerine göre işyeri ve sigortalı işyeri bildirgeleri otomatik olarak oluşturulup işverenlerden işyeri ve sigortalı işyeri bildirgesi alınmayacaktır.

Sigortalı bildirimlerinin çalışmanın başladığı ayı takip eden ayın sonuna kadar yapılması halinde ilgili bildirimler denetime intikal ettirilmeksizin işleme alınacaktır. Ancak bu sürenin dışında Kurum kayıtlarına intikal ettirilen bildirimler Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarına intikal ettirilerek düzenlenecek rapora göre işlem yapılacaktır.

5- Tahakkuk ve primlerin ödenmesi

Konut kapıcılığı kapsamında çalıştırılanların beyan giriş/güncelleme, tevkifat tanımlama ve eksik gün giriş işlemleri <https://uyg.sgk.gov.tr/IsverenSistemi> linki üzerinden yapılacaktır.

Beyan edilen gün sayısının 30 günden az olması halinde eksik gün belgeleri Kurumca istenilebileceğinden, bu belgelerin işverence saklanması gerekmektedir.

Prime esas kazanç, 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt ve üst sınırı arasında olmak üzere işverenin sigortalıya ödediği brüt ücrete göre beyan edilecektir.

5510 sayılı Kanununun ek 9 uncu maddesi kapsamında konut kapıcılığı işyerilerinde aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar ve prim hizmet beyannamesi Kuruma verilmeyecektir.

Konut kapıcılığı işyerilerinde sigortalı çalıştırılan işverenler gün ve kazanç beyanında deyimlik olmadığı sürece, sigortalı için yaptıkları bildirimde göre sistem tarafından tahakkuk ettirilecek sigorta primlerini ilgili ayı takip eden ayın sonuna kadar ödeyeceklerdir.

İşverenlerce beyan edilen gün ve kazançlarda deyimlik yapılmadığı sürece, takip eden aylarda tahakkuk edecek primler, sisteme kaydedilen son beyan gün ve kazanç üzerinden oluşturulmaya devam edecektir. Beyan edilen gün/kazanç, işveren ayrılığı ya da eksik güne ilişkin bir deyimlik yapıldığında tahakkuk buna göre içinde bulunulan aydan itibaren sistem tarafından güncellenecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Örnek 1-18/3/2019 tarihinde konut kapıcılığı yerinde ayda 30 gün süreyle çalışılmak üzere işe alınan (A) sigortalısının gün ve kazanç beyanı <https://uyg.sgk.gov.tr/IsverenSistemi> linkinden 30 gün ve 3.000.00 TL aylık kazanç olarak girilmiştir. Söz konusu sigortalı için tahakkuk ettirilecek sigorta primleri beyan edilen gün ve kazançlarına ilişkin de işlik yapılmadığı sürece, 2019 Mart ve takip eden aylarda sisteme kaydedilen gün ve kazanç üzerinden yapılmaya devam edecektir.

İlgili sigortalının 12/9/2019 tarihinde ücretinin 3.250.00 TL olarak belirlenmesi halinde, 2019 yılı Eylül ayı içinde işveren sistemine girilerek kazanç 3.250.00 TL olarak güncellenerek 2019 Eylül ve takip eden aylarda da beyan edilen bu kazanç üzerinden prim tahakkuku yapılacaktır. Söz konusu sigortalının 2019 Mart ayı primlerinin son ödeme süresi takip eden ayın sonu olan 30/4/2019 tarihidir.

Kolay işverenli geçişle birlikte, çalıştırdığı sigortalılar için otomatik tahakkuk oluşturulacaktır. İşverenin, otomatik oluşturulan bu tahakkukları, beyan girişi ve tevkif tanımlama sistemine girip güncellemediği sürece, geçerli sayılacaktır. Sigortalının bir önceki ayda bildirilen PEK ve gün sayısından günlük kazancı bulunacak ve bulunan günlük PEK üzerinden hesaplanan 30 günlük PEK, tevkifsiz ve bir önceki ayda bildirim yapılan belge türü üzerinden otomatik olarak tahakkuk edecektir.

Yasal süresi içinde ödenmeyen primlere 5510 sayılı Kanununun 89 uncu maddesi gereğince gecikme zammı ve gecikme cezası uygulanacaktır. İşverenlerce bankalar kanalıyla yapılacak ödemeler, yasal ödeme süresi geçmemiş prim borçları yönüyle "25-SSK Prim Kodu" ile yasal ödeme süresi geçmiş prim borçları ise "22-Geçmiş Dönem Kodu" ile ödenebilecektir.

Borç tutarları, ilgili ayı takip eden ayın on beşinden itibaren banka borç sorgusunda gösterilecektir.

Örnek 2- 15/3/2019 tarihinde konut kapıcılığı yerinde ayda 30 gün süreyle çalışılmak üzere işe alınan (A) sigortalısının prim tahakkuklarına ilişkin borç tutarları, ilgili ayı takip eden Nisan ayının 15 inden itibaren banka borç sorgusunda gösterilecektir.

Geriye dönük gün ve kazanç de işliktir, denetim raporu, mahkeme kararı, kamu kurumlarından alınan bilgi ve belgeler hariç olmak üzere izin verilmeyecektir.

Kolay işverenli geçen konut kapıcılığı yerini işverenlerine, damga vergisi tahakkuku yapılmayacaktır.

Konut kapıcılığı yerlerinde çalışanlar için ay içinde bazı günlerinde çalışılmadığı ve ücret ödenmediği beyan edilen sigortalıların eksik çalışmaya nedenleri ve gün sayıları e-SGK işveren sistemi üzerinden çalışmanın geçtiği ayı takip eden ayın onuncu gününe kadar girilecektir. Söz konusu durumda eksik çalışmaya ilişkin bilgi ve belgeler Kuruma verilmeyecek ancak gerektiğinde Kurumca istenebileceğinden ibraz edilmek üzere işverence saklanacaktır. Konut kapıcılığı yerleri için de mevcut eksik gün nedenleri esas alınacaktır.

Örnek 3: Prim gün sayısı 30 gün olarak beyan edilen ve 31 gün çeken ayda 5 gün raporlu olan sigortalının;

Prim ödeme gün sayısı $31-5=26$,

Eksik gün sayısı 5 olarak bildirilecektir.

Örnek 4: 31 gün çeken ayda 1 gün raporlu olan sigortalının;

Prim ödeme gün sayısı $31-1=30$ olacaktır,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Prim ödeme gün sayısı "30" gün olarak bildirilecek ve eksik gün sayısı girilmeyecektir.

Eksik gün ve nedeni verence gün takviminden seçilmek suretiyle yapılacaktır.

Örnek 5- 2019 Nisan ayında 20 gün üzerinden çalıştırılacağı beyan edilen sigortalının, 1/4/2019 - 5/4/2019 arasında istirahat raporu aldığı durumda, daha önceden beyan girişi sırasında 10 gün eksik gün bildirimini de yaptığı göz önüne alınarak beyan gününden, istirahat gün sayısı düşülmek suretiyle 15 gün üzerinden tahakkuk olacaktır.

Diğer taraftan aynı sigortalının istirahat raporunun 1/4/2019 - 20/4/2019 arasında olduğu durumda, sigortalı adına, aktif gün sayısı olmadığından o ay tahakkuk olacaktır.

Hesaplanan prim ödeme gün sayısı (-) ye düşmeyecek ancak 0 gün 0 kazanç bildirimine izin verilecektir.

6- Sigortalının sona ermesi ve bildirim

Konut kapıcılığı yerlerinde çalışanların sigortalılıkları; bu kapsamdaki çalışanların sona erdiği Kuruma bildirilmesi, aylık talebinde bulunulması veya sigortalının ölümü halinde sona erecektir.

Kolaylı verenlik başvuru ve girişi **programları ile letime alınmaya kadar**, konut kapıcılığı yerlerinde çalışanların ayrı ayrı, Sosyal Sigorta Teşkilatı Yönetmeliği eki EK-5 te yer alan "Sigortalı Ayrı Ayrı Bildirgesi 4-A B" ile mevcut ayrı ayrı programı vasıtasıyla yapılacaktır.

Bildirim çalışmanın sona erdiği tarihi takip eden on gün içerisinde yapılacaktır.

Konut kapıcılığı yerlerinde çalışanların sigortalılığının sona ermesinin bildiriminden belirtilen sürede verilmemesi halinde 5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi uyarınca asgari ücretin onda biri tutarında idari para cezası uygulanacak olmakla birlikte bildirgenin çalışmanın sona erdiği ayı takip eden ayın sonuna kadar verilmesi halinde ilgili bildirim denetime intikal ettirilmeyecek, ancak çalışmanın sona erdiği ayı takip eden aydan sonra verilmesi halinde ise Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarına intikal ettirilerek düzenlenecek rapora göre işlem yapılacaktır.

7-Konut kapıcılığı yerlerinde çalışanların prim oranları

Konut kapıcılığı yerlerinde çalışanların % 34,5 oranındaki sigorta primleri verenler tarafından ödenecektir. Bu primin % 20'si uzun vadeli sigorta kolları, % 12,5'i genel sağlık sigortası, % 2'si kısa vadeli sigorta kolları primi olup ayrıca 4447 sayılı Kanuna göre % 3 oranında işsizlik sigortası primi de ödenecektir. Sigortalı hissesi, diğer sigortalılarda olduğu gibi % 9 uzun vade sigorta kolları, % 5 genel sağlık sigortası, % 1 işsizlik sigortası primi olmak üzere % 15'dir.

8- Diğer Düzenlemeler ve Ortak Hususlar

8.1- Yabancı uyrukluların ek 9 uncu madde kapsamında konut kapıcılığı yerlerinde çalışması

Konut kapıcılığı yerlerinde yabancı uyruklu sigortalıların çalıştırılması halinde, 2013-11 sayılı Kurum genelgesinde belirtildiği şekilde işlem yapılacaktır.

8.2- Konut kapıcılığı yerlerinde çalıştırılacaklara ilişkin idari para cezaları

Konut kapıcılığı yerlerinde sigortalı bildiriminden, verence çalışmanın başladığı

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

ayın sonuna kadar Kuruma yapılması gerekmektedir. Bildirimin yasal süresinde yapılmaması halinde işveren her bir sigortalı için Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında asgari ücret tutarında,

Sigortalının işten ayrılması halinde işveren tarafından bildirgesinin sigortalıya işten ayrılma tarihi itibarıyla teslim edilmesi gerekmektedir. İşveren tarafından bildirilmediği takdirde Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi uyarınca asgari ücretin onda biri tutarında,

idari para cezası uygulanacaktır.

İşverenlerin yasal süresi dışında bildirim yapmaları halinde bildirim yapılan her bir ay için, işveren hakkında ayrıca Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi veya (m) bendi uyarınca idari para cezası uygulanacaktır.

8.3- Kolay işverenlik kapsamında konut kirası ve yerlerinde çalışanların iş kazası ve meslek hastalığı bildirimleri ve bu kapsamda yapılacak yardımlar

Kolay işverenlik kapsamında konut kirası ve yerlerinde çalışanların iş kazası ve meslek hastalığı bildirimleri 5510 sayılı Kanununun 4/a maddesi kapsamında çalışanlara ilişkin belirlenen usul ve esaslara göre yapılacak olup ilgili sigortalılar yine 4/a kapsamında çalışan sigortalılara sağlanan yardımlardan yararlanacaklardır.

8.4- Kolay işverenlik kapsamında konut kirası ve yerlerinde prim tevkifatı, destek ve indirim uygulamaları

Konut kirası ve yerleri, daha önceki uygulamalarda olduğu gibi prim tevkifatı ve desteklere ilişkin yasal düzenlemeler ile bu yasal düzenlemelere ilişkin mevzuatlar çerçevesinde, ilgili kanunlarda öngörülen artırımları sağlanarak prim tevkifatı, destek ve indirimlerden yararlanabileceklerdir.

8.5- İşsizlik Girişim Sistemi'nde Kayıtlı Olmayan Sigortalılara İlişkin Yapılacak İşlemler

Kolay işverene geçiş aşamasında, işverenin bir önceki ay aylık prim ve hizmet belgesinde kayıtlı aktif sigortalıları beyan girişi yapılması amacıyla işverenlere gösterilecek olup, bu sigortalılardan sistemde işsizlik girişi kayıtlı olmayanların olması durumunda sigortalı işsizlik girişi sisteme tanımlanmadığı sürece kolay işverene geçiş yapılamayacaktır. Bu durumda sigortalıları bulanan işverenlerin gerekli işsizlik girişimlerinin yapılabilmesi amacıyla işyerinin başlıca bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne/sosyal güvenlik merkezine müracaat etmeleri gerekmektedir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

**SEKİZİNCİ KISIM
DİĞER HUSUSLAR**

1-Yol ve yemek prim iadeleri

Bilindiği gibi i verenlerce sigortalılara ödenen “yol paraları” ile “yemek paraları”nın sigorta primi kesintisine tabi tutulmaması gerektiği hususunda ünitelerimize müracaatlar yapılmakta olup, ünitelerimizce yol paralarının yolluk kavramı içine girmemesi ya da başka bir ifade ile görev yolluğu olarak ödenmemi olması ve yemek paralarının da günlük asgari ücretin %6 sının sigorta priminden muaf olması nedeniyle bu tutarı geçen kısmının prime tabi tutulması gerektiği ekinde verilen cevaplar üzerine Kurumumuz aleyhine Mahkemeleri nezdinde davalar açılmaktadır.

Mahkemelerce yardım mahiyetindeki ödemelerin nakit olarak yapılması olmasının ödemenin mahiyetini de iştirmediği gerekçesiyle davalar Kurumumuz aleyhine neticelenmekte, ayrıca Yargıtay’ca da söz konusu kararlar onanmaktadır.

Hukuk Müavirliği’nin 30/10/2014 tarihli 902 sayılı 2014/30 sayılı Genelgesinin “b) Kesinle medenî infazı Mümkün Olan Kararlar Yönünden” başlıklı bölümünde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 367 nci maddesinde belirtilen kararlar ile hizmet tespiti davaları sonucu verilen kararlar ve kendi özel kanunlarında kesinle medenî infaz edilemeyeceği açıkça belirtilen kararlar dışında kalan kararlar hakkında ilgililerin talebinin müracaat tarihinden itibaren 30 gün süre içerisinde yerine getirilmesi gerektiği düzenlenmiştir.

Diğer yandan, mahkeme kararlarına istinaden davacı veya vekilince müracaat edilerek ödeme yapılmasının istendiği, iade için iptal prim belgeleri istendiğinde karar kesinleştirmede verileceği ekinde itiraz edilmesi üzerine 30 günlük süre içinde kararın infazı gerektiğinden istenilen tutarın iadesinin yapıldığı durumlar ortaya çıkabilmektedir.

Bu doğrultuda iptale ilişkin prim belgeleri kararın infazı gereken 30 gün içinde i verenlerden istenilecek, verilmemesi halinde resen düzenlenerek iptal ve iade işlemi yapılacaktır. Dolayısıyla mahkeme kararlarına istinaden yapılacak iadelerde, öncelikle yol ve yemek paralarına ilişkin i veren hisselerinin iptaline ilişkin iptal prim belgelerinin düzenlenmesi sonucunda iptal edilen yol ve yemek paralarından i veren hissesine ilişkin tutarın iadesinin yapılması, buna karşın sigortalı hissesinin emanete alınarak sigortalı tarafından iadesine ilişkin karar getirilmediği sürece iadelerin yapılması gerekmektedir.

1.1-Yanlış veya yersiz alınmış olduğu tespit edilen primlerin iadesinde yapılacak işlemler usul, esaslar ve diğer hususlar

1.1.1-Sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklarda dava açılmadan önce kuruma başvuru şartları

Bilindiği üzere, 11/09/2014 tarihinde yürürlüğe giren 6552 sayılı Yasanın 64 üncü

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

maddesi ile 5521 sayılı Mahkemeleri Kanununun 7 nci maddesine eklenen üçüncü fıkra ile getirilen düzenlemeye göre hizmet akdine tabi çalışanların maaşları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talepleri hariç olmak üzere dava açılmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat edilmesi zorunlu olduğundan, yersiz alınmış olduğu iddia edilen prim iadesi taleplerine ilişkin de dava açılmadan önce Kuruma müracaat zorunludur.

1.1.2- Yanlış veya yersiz alınmış olduğu tespit edilen primlerin iadesi

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Kanununun 89 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına göre yersiz alınmış olduğu iddia edilen yol ve yemek bedellerinden kesilen sigorta primlerinin iade verene iade edilebilmesi için;

-Söz konusu primlerin bildirimlerinin yapıldığı yerinin başlı bulunduğu Sosyal Güvenlik Merkezi'ne iade verene talepte bulunulması,

-Primlerin tahsil edildiği tarihten talep tarihine kadar 10 yıllık sürenin geçmemesi,

-Yersiz alınmış olduğunun Kurumca tespit edilmesi, gerekmektedir.

Ayrıca, kanun maddesinde iadenin iade veren ve sigortalılara hisseleri oranında olacaktır belirtilmiş olduğundan, taraflardan birinin her iki tarafa ait primlerin tamamını talep etme hakkı bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, yanlış veya yersiz olarak tahsil edilmiş sigortalılık primlerinin iadesine ilişkin iddialarda, 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddede hükme istinaden yapılacaktır.

1.1.3- Yanlış veya yersiz alınmış olduğu tespit edilen primlerin iadesine ilişkin usul ve esaslar

1.1.3.1-Ba vurunun yapılacağı yer

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca çalışan sigortalıların iade yükümlülükleri için Kurumdan alınan sicil numaraları esas alınarak yerine getirilmektedir.

Bu itibarla, yersiz alınmış olduğu iddia edilen yol ve yemek bedellerinden kesilen sigorta primlerinin tek bir yerinden değil de aynı veya farklı illerde birden fazla tescilli yerlerinden de yapılmış olması halinde, söz konusu primlerin bildirimlerinin yapıldığı her bir yerinin tescilli bulunduğu Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne/Sosyal Güvenlik Merkezine ayrı ayrı iade talebinde bulunulması gerekmektedir.

1.1.3.2-Ba vurunun ekli

Her bir yer için ayrı ayrı yapılacak söz konusu başvurular dilekçelerinde;

a-Yersiz tahsil edildiği iddia edilen primlerin bildirimlerinin yapıldığı yerine ait sicil numarasının belirtilmesi,

b-Yersiz tahsil edildiği iddia edilen primlerin hangi mahiyetteki ödemelere ilişkin olduğunun ve iade veren hissesinin iadesine ilişkin gerekçesinin belirtilmesi,

c-Prim iade talebinde bulunulan ayların hangi yıl ve aylara ilişkin olduğunun belirtilmesi,

ç-Ba vuru ekinde ilgili yerinden iade talebinde bulunulan dönemlere ait iptal ve aylık prim ve hizmet belgelerinin verilmesi

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

gerekmektedir.

Yersiz tahsil edildiği iddia edilen primlerin bildirimlerinin yapılmadığı yerinin ilgililer tarafından Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne/Sosyal Güvenlik Merkezine her bir il için ayrı ayrı yapılan başvurular dilekçelerinde yukarıda belirtilen bilgi ve belgeler eksiksiz verilmiş ise başvuru Kuruma verildiği tarih itibarıyla kesinleşmiş olacaktır.

1.1.3.3-Değerlendirme yapmaya imkan vermeyen ekli eksikliklere ilişkin yapılacak işlemler

Veren hissesinin iadesine ilişkin talebin bizzat veren tarafından veya vekâletname olması koşulu ile yetki verilen vekili tarafından yapılması gerektiğinden, yapılan iade taleplerinin eksiksiz yapılmadığına ilişkin yetkili kişiler tarafından yapılmadığının tespiti halinde iade talebinin yetkisizlikten dolayı redd edildiği başvuru sahibine en geç bir hafta içerisinde yazılı ile iadeli taahhütlü olarak bildirilecektir.

Diğer taraftan, başvurunun Kuruma verildiği tarihte reddedilen iade talebinin;

1.1.3.2 numaralı bölümünde belirtilen başvuru dilekçesinde yer alması gereken bilgileri içermediği,

-Kurumumuzca değerlendirme yapmaya imkan verecek içerikte ve ekinde yeniden başvuruda bulunulması halinde ara tırma ve incelemeye alınabileceği,

-Usulüne uygun yeniden yapılacak başvuru dilekçesi ile ekinde verilecek veya elektronik ortamda gönderilecek iptal ve ek belgelerin doğruluğu Kurumumuzca ara tırma ve inceleme yapılarak sonucunun bildirileceği,

- Başvuruda birden fazla il yerine ilişkin prim iade talebinde bulunulması halinde başvurunun her bir il yeri bazında ayrı ayrı yapılması gerektiği,

başvuru sahibine en geç bir hafta içerisinde yazılı ile iadeli taahhütlü olarak bildirilecektir.

1.1.3.4-Başvurunun kesinleşmesinden sonra yapılacak işlemler

Verenlerce yersiz tahsil edildiği iddia edilen primlerin iadesine ilişkin eksiksiz yapılmadığı bulunan başvuru Prim Tahakkuk ve Tahsilat Servisince;

1- İadesi talep edilen dönemler için Kurumumuza bildirim ve ödeme yapılmadığının kontrolü,

2-Zamana ilişkin yönünden kontrolü,

3-Başvuru dilekçesinde belirtilen bilgilerin doğruluğunun tespiti bakımından denetime sevk işlemi,

yapılacaktır.

1.1.3.4.1- İadesi talep edilen dönemler için Kurumumuza bildirim ve ödeme yapılmadığının kontrolü

Öncelikle iade talebinde bulunulan her bir dönem için Kurumumuza bildirim yapılmadığı yapılmadığı ise bu bildirimlere ilişkin ödemenin yapılmadığı kontrol edilecektir.

İadesi istenilen tüm aylar için yapılan kontrolde bildirim ve/veya bu bildirimlere ilişkin ödeme yapılmadığı dönem/dönemler var ise bu dönemler için yapılan iade talepleri reddedilecek ödeme yapılmadığı ise iadesi istenilen ve ödemesi yapılmadığı olan her bir ayın zaman zaman bakımından kontrolü yapılacaktır.

1.1.3.4.2- Zamana ilişkin yönünden kontrol

Yanlış veya yersiz olarak ödenen primlerin Kurumumuzdan geri istenme hakkı gerek

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

506 sayılı Kanunda gerekse 5510 sayılı Kanunda alındıkları tarihten itibaren 10 yıllık zamana imına tabi tutuldu undan, primin tahsil tarihinden itibaren 10 yıllık zamana imı süresinin geçmemi olması gerekmektedir.

Dolayısıyla, ba vurulan tüm dönemlerin veya bazı dönemlerin zamana imı nedeniyle red edilmesi halinde, talebin zamana imına u rayan söz konusu dönemler bakımından (Kurumumuz denetim ve kontrolle görevli memurlarınca bordrolarda hak edilen ücret dı nda ayrıca belirtilen yol ve yemek yardımlarına dair ödemelerin varlı mının) ara tırılmak üzere denetime sevk edilmesine de gerek bulunmamaktadır.

Örnek 1- adesi talep edilen prim hesaplama tablosunun ünitece a a ıdaki ekilde olu turuldu u varsayıldı nda,

ADES TALEP ED LEN PR M HESAPLAMA TABLOSU								
Dönem	Ki i Sayısı	GünSayısı	SPEK	SPEK	veren Hissesi Tutarı **%21,5	Kuruma Ödenme Tarihi	Ödeme Tarihinden itibaren 10 Yıllık Sürenin Doldu u Tarihi	Zamana imı Var/Yok
2008/06	100	3000	74.720,00	7.800,00	1.677,00	31.07.2008	30.07.2018	Var
2008/07	100	3000	78.578,00	8.320,00	1.788,80	01.09.2008	30.08.2018	Var
2008/08	100	3000	78.578,00	8.320,00	1.788,80	30.09.2008	29.09.2018	Var
2008/09	100	3000	78.578,00	8.320,00	1.788,80	31.10.2008	30.10.2018	Var
2008/10	100	3000	78.578,00	8.320,00	1.788,80	01.12.2008	30.11.2018	Var
2008/11	100	3000	78.578,00	8.320,00	1.788,80	31.12.2008	30.12.2018	Var
2008/12	100	3000	78.578,00	8.320,00	1.788,80	02.02.2009	01.02.2019	Var
Kuruma Yapılan Bildirim				adesi stenen Primin				

prim iadesi hususundaki talebin 8/12/2019 tarihinde yapılmı olması ve iadesi istenilen tüm primlerin tahsilat tarihlerinin 7/12/2009 tarihi ve öncesinde olması nedeniyle ba vuru zamana imına u ramı bulundu undan, ba vurunun zaman a imı nedeniyle red edildi i ba vuru sahibine iadeli taahhütlü yazı ile bildirilecektir.

Örnek 2- adesi talep edilen prim hesaplama tablosunun ünitece a a ıdaki ekilde olu turuldu u varsayıldı nda,

ADES TALEP ED LEN PR M HESAPLAMA TABLOSU								
Dönem	Ki i Sayısı	GünSayısı	SPEK	SPEK	veren Hissesi Tutarı **%21,5	Kuruma Ödenme Tarihi	Ödeme Tarihinden itibaren 10 Yıllık Sürenin Doldu u Tarihi	Zamana imı Var/Yok
2009/09	100	3000	94.430,00	18.200,00	3.913,00	31.10.2009	30.10.2019	Var
2009/10	100	3000	94.430,00	18.200,00	3.913,00	01.12.2009	30.11.2019	Var
2009/11	100	3000	94.430,00	18.200,00	3.913,00	31.12.2009	30.12.2019	Yok
2009/12	100	3000	94.430,00	18.200,00	3.913,00	02.02.2010	01.02.2209	Yok
2010/01	100	3000	100.990,00	19.500,00	4.192,50	25.02.2010	24.02.2020	Yok
2010/02	100	3000	100.990,00	19.500,00	4.192,50	30.03.2010	29.03.2020	Yok
2010/03	100	3000	100.990,00	19.500,00	4.192,50	26.04.2010	25.04.2020	Yok

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Kuruma Yapılan Bildirim	İhale Edilen Prim
-------------------------	-------------------

İhale edilen prim hususundaki talebin 3/12/2019 tarihinde yapılmış olması ve ihale edilen primlerden 2009/Eylül ve Ekim aylarının tahsilat tarihlerinin 2/12/2019 tarihi ve öncesinde olması nedeniyle bu aylara ilişkin başvuru zamanına ulaşılmamıştır. Diğer taraftan zamanına ulaşmayan 2009/Kasım-Aralık ile 2010/Ocak, Şubat ve Mart ayları hakkında Sosyal Sigorta Primleri 103 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında denetime gönderilecek ve denetim raporuna göre işlem yapılacaktır.

Buna göre, başvuru tarihi itibarıyla zamanına ulaşmayan 2009/Eylül ve Ekim ayları bakımından ihale talebinin reddi, buna karşın başvuru tarihi itibarıyla zamanına ulaşmayan 2009/Kasım-Aralık ile 2010/Ocak, Şubat ve Mart ayları hakkında Sosyal Sigorta Primleri 103 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında araştırma ve inceleme işlemleri yapılmak üzere denetime sevk işleminin yapıldığı ve denetimin sonucunun ayrıca bildirileceği başvuru sahibine ihaleli taahhütlü yazı ile bildirilecektir.

1.1.3.4.3- Denetime sevk

Bu başlığın 1.1.3.2 numaralı bölümünde belirtilen artları taşıyan, zamanına ulaşmayan ramadılı anlaşılan, bildirimleri yapılmış ve primleri ödemiş olan yol ve yemek bedellerine ait primlerin ihale edilebilmesi için, verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde belirtilen bilgilerin doğruluğunun tespiti için, konu denetime aktarılacak ve denetim sonucu düzenlenecek rapora göre işlem yapılacaktır.

1.1.4- İlk derece mahkeme kararlarına karşı yapılacak işlemler

Bilindiği üzere, 2014/30 sayılı genelgede, 6100 sayılı Kanunda yer alan kesinlemeden icra edilemeyen hususlara ilişkin kararlar ile hizmet tespiti davaları sonucu verilen kararlar ve özel kanunlarında kesinlemeden infaz edilmeyecek açıkça belirtilen kararlar icra edilmeyeceğinden; bu yöndeki kararlara ilişkin başvuruların kararların kesinleşmesinden sonra yapılması gerekmektedir.

Bu bakımdan, ilk derece mahkeme kararlarına istinaden prim ihalesi için başvurulması halinde, mahkeme kararının kesinleştiğine dair bir husus bulunmadıkça prim ihalesi işlemlerinin yapılmaması gerekmektedir.

Dolayısıyla, ilk derece mahkemesi kararına göre yapılan başvurulara kesinleşmiş mahkeme kararının bulunup bulunmadığına bakılacak ve kesinleşmiş mahkeme kararı bulunmuyorsa, mahkeme kararının kesinleşmiş hükümüne yerine getirilmesinin mümkün olmadığına dair yukarıda belirtilen genel hüküm belirtilerek başvuran kimseye bilgilendirme yapılacaktır.

Diğer taraftan, kesinleşmiş ilk derece mahkemesi kararına göre icra takibine başlanılması halinde, kararın kesinleştiği belirtilerek itiraz yolu ile icra takibinin iptalinin talep edilmesi gerekmektedir.

1.1.5- Olası olacak kamu zararı riskine karşı ihale makamlarının bilgilendirilmesi

Yol ve yemek paralarının ihalesine ilişkin taleplerin ve açılan davaların incelenmesinden, ihale verenlerce talep edilen yol ve yemek bedellerine ait işlemlerin ihale konusu personel hizmet alımı işlemlerinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Bu bakımdan kamu ihale mevzuatının ilgili hükümlerine göre, ihale sözleşmesine

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

veya teknik artnamesine yol ve yemek paralarının kanunen brüt tutar üzerinden ödeneceği yönünde hüküm konmakta olup; ihale verenin de ihale makamından bu tutarları tahsil ettiği inin tespiti halinde aynı dönemlerdeki yol-yemek paralarının Kurumumuzca ihale verene iade edilmesi durumunda mükerrer ödemenin gerçekleşeceği ve dolayısıyla kamu zararına sebebiyet verileceği de değerlendirilmektedir.

Bu nedenle, dava konusu edilen prim iadesinin talep edildiği her bir iş yeri dikkate alınarak bu iş yerlerinin tescilli bulunduğu Prim Tahakkuk ve Tahsilat Servisleri tarafından söz konusu iş yeri dosyalarında kayıtlı ihale makamı olan idarelere konu hakkında bilgilendirme yapılacaktır.

1.1.6- Diğer hususlar

Bu genelgenin yayımı tarihinden önce alınan ve henüz cevap verilmeyen başvurular bu genelgede yapılan açıklamalara göre sonuçlandırılacaktır.

Ancak, ara tırma ve inceleme devam ederken başvuru konusuyla ilgili olarak dava açılması hâlinde, Kurum inceleme ve ara tırmasına dava sonuçlanıncaya kadar devam edecektir.

2- Kamu sektörüne ilişkin mahiyet kodunun belirlenmesi

Bilindiği üzere, Sosyal Sigorta Teşkilatı Yönetmeliğinin “ iş yeri Sicil Numarası” başlıklı 28 nci maddesinde;

(1) Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince sigortalı çalıştırılan iş yerine; Kurumca ‘Mahiyet kodu’, ‘İş kolu kodu’, ‘Ünite kodu’, ‘Sıra numarası’, ‘1 kodu’, ‘İççe kodu’ ve ‘Kontrol numarası’ nı ihtiva eden bir iş yeri sicil numarası verilir ve bu numara iş verene tebliğ edilir.

a) Mahiyet kodu; yapılan iş in özel veya kamu sektörüne ait daimi veya geçici olduğu unu belirtmeye yönelik olup tek hane rakamdan ibarettir. ‘1’ rakamı kamu sektörüne ait devamlı iş yerlerini, ‘2’ rakamı özel sektöre ait devamlı iş yerlerini, ‘3’ rakamı kamu sektörüne ait geçici iş yerlerini, ‘4’ rakamı özel sektöre ait geçici iş yerlerini ifade eder.

Hükümleri yer almaktadır.

İş yeri sicil numarasında yer alan mahiyet kodu, yapılan iş in özel veya kamu sektörüne ait olup olmadığını ve ayrıca yapılan iş in devamlı veya geçici olduğu unu belirtmektedir.

Bu bakımdan, iş yerinin mahiyet kodu 1 veya 3 olarak belirlenirken a a ıda belirtilen iş yerleri kapsamında olup olmadığını dikkate alınacaktır.

2.1-10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre uluslararası sınıflandırmalara göre belirlenmiş olan merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri: 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri, kamu sektörüne ait iş yeri olarak tescil edilecektir.

2.2-Sosyal güvenlik kurumları: 5018 sayılı Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan kamu kurumları kamu sektörüne ait iş yeri olarak tescil edilecektir.

2.3-Mahallî idareler: Yetkileri belirli bir coğrafya alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareler kamu sektörüne ait iş yeri olarak tescil edilecektir.

Mahallî idarelerin bağlı idareleri: Belediyelere bağlı, kanunla kurulan, ayrı bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine haiz su ve kanalizasyon, otobüs, ulaştırma ve benzeri hizmetleri yürüten idareleridir. Örneğin; ASK, İSKİ, EGO, ETT gibi idareler belediyelerin bağlı idareleridir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Mahallî idarelerin kurdukları birlik ve idareler: Mahallî idare birliği; birden fazla mahallî idarenin (il özel idaresi, belediye ve köy), yürütmekle görevli oldukları hizmetlerden bazılarını birlikte görmek üzere kendi aralarında kurdukları kamu tüzel kişiliğine haiz ve kendilerine özgü bütçeleri olan kamu idareleridir. Mahallî idarelerin kurdukları birlik ve idarelerin tamamı kamu idaresidir. Örneğin ülke düzeyinde kurulan Türkiye Belediyeler Birliği, Vilayetler Hizmet Birliği, Üye Sayısı Yüzden Fazla Olan Marmara Belediyeler Birliği, Ege Belediyeler Birliği, Turizm Altyapı Hizmet Birlikleri, Köylere Hizmet Götürme Birlikleri, Çevre Altyapı Hizmet Birliği, Çömesuyu Birliği, Köylere Hizmet Götürme Birliği mahallî idarelerin kurdukları birliklerdir.

2.4-Kamu iktisadi teebbüsleri: Kamu iktisadi teebbüsü "Teebbüs"; iktisadi devlet teebbüsü ile kamu iktisadi kuruluunun ortak adıdır. İktisadi devlet teebbüsü "Teebbül"; sermayesinin tamamı devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teebbüsüdür. Kamu iktisadi kuruluunu "Kurulu"; sermayesinin tamamı Devlete ait olup tekel niteliğindeki mal ve hizmetleri kamu yararı gözeterek üretmek ve pazarlamak üzere kurulan ve gördüğü bu kamu hizmeti dolayısıyla ürettiği mal ve hizmetler imtiyazlı sayılan kamu iktisadi teebbüsüdür.

Bu bakımdan, Kamu İktisadi Teebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararınamede yer alan kamu iktisadi teebbüsleri kamu sektörüne ait işyeri olarak tescil edilecektir.

2.5- Müesseseler: Sermayesinin tamamı bir iktisadi devlet teebbüsüne veya kamu iktisadi kuruluuna ait olup ona bağlı işletme veya işletmeler topluluğuna müessese denir.

Kamu İktisadi Teebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararınamede yer alan müesseseler kamu sektörüne ait işyeri olarak tescil edilecektir.

2.6-Bağlı ortaklıklar: Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası iktisadi devlet teebbüsüne veya kamu iktisadi kuruluuna ait olan işletme veya işletmeler topluluğundan oluşan anonim şirketlere bağlı ortaklık denir.

Kamu İktisadi Teebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararınamede yer alan bağlı ortaklıklar kamu sektörüne ait işyeri olarak tescil edilecektir.

2.7- İşletme: Müesseselerin ve bağlı ortaklıkların mal ve hizmet üreten fabrika ve diğer birimlerine işletme denir.

Kamu İktisadi Teebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararınamede yer alan işletmeler kamu sektörüne ait işyeri olarak tescil edilecektir.

2.8-Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kurullar ile Diğer Kurum ve Kurulların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararınamesinde yer alan bağlı ilgili, ilişkili kurum ve kurullar ile diğer kurum ve kurullar kamu sektörüne ait işyeri olarak tescil edilecektir.

2.9- 1, 2 ve 3. maddelerdeki genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin ve 4. maddede yer alan kamu iktisadi teebbüslerinin ödenmiş sermayesinin % 50'den fazla sahibi oldukları ortaklık ve işletmeler kamu sektörüne ait işyeri olarak tescil edilecektir.

2.10-Özel kanunlara göre kurulmuş ve bu kanunlara göre personel çalıştırılan diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kurulları kamu sektörüne ait işyeri olarak tescil edilecektir. Örneğin PTT A.Ş.

2.11-Döner sermayeli işletmeler: Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine kanunlarla verilen asli ve sürekli kamu görevlerine bağlı olarak ortaya çıkan ve genel idare esaslarına göre yürütülmesi mümkün olmayan mal ve hizmet üretimine ilişkin faaliyetlerin

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

sürdürülebilmesi için tahsis edilen sermayenin tahsis amacını gerçekleştirerek üzere kurulan döner sermaye işletmeleri kamu sektörüne ait işletme olarak tescil edilecektir.

2.12-Fonlar: Kamuya ait fonlar kamu sektörüne ait işletme olarak tescil edilecektir.

Diğer taraftan, bilindiği üzere 5335 sayılı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 30 uncu maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü maddelerinde sırasıyla;

“Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya aylık aylığı alanlar bu aylıkları kesilmeksizin; genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, döner sermayeler, fonlar, belediyeler, il özel idareleri, belediyeler ve il özel idareleri tarafından kurulan birlik ve işletmeler, sosyal güvenlik kurumları, bütçeden yardım alan kuruluşlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları ile müessese ve işletmelerinde ve sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait olan diğer ortaklıklarda herhangi bir kadro, pozisyon veya görevde çalıştırılmaz ve görev yapamazlar.

Diğer kanunların emeklilik veya aylık aylığı almakta iken emeklilik veya aylık aylıkları ve/veya diğer tazminatları kesilmeksizin atanmaya, çalıştırılmaya veya görevlendirilmeye izin veren hükümleri ile 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ek 11 inci maddesine göre 1.1.2005 tarihinden önce alınmış Bakanlar Kurulu kararları uygulanmaz.

Bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümleri;

- a) Cumhurbaşkanlığına seçilenler,
- b) Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı veya başkanlığına atananlar,
- c) Yasama Organları üyeliğine seçilenler,
- d) Mahalli idareler seçimleri sonucuna göre görev alanlar,
- e) Sadece toplantı veya huzur ücreti ya da hakkı ödenen görevleri yürütenler ile yönetim ve denetim kurulu üyeliği ücreti karlılığında görevlendirilenler,
- f) Yaş haddini aşmamaları kaydıyla her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ders ücreti karlılığı ders görevi verilenler (üniversitelerde ders ücreti karlılığı ders görevi verilenler hakkında yaş haddini aşmamaları kaydı aranmaz.),
- g) Vakıf üniversitelerinde görev alanlar,
- h) Özel kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnemelerinde emeklilik veya aylık aylığı kesilmeksizin çalıştırılma veya görev yapma hakkı verilenlerden Cumhurbaşkanlığı tarafından atanan veya görevlendirilenler ve Türkiye Büyük Millet Meclisince yapılan seçimler sonucunda görev verilenler,
- i) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 60 ncı maddesinin (a) fıkrası uyarınca Yasama Organları üyeliğinin bitiminden sonra öğretim üyesi olarak atanmış olanlar,
- j) (Ek: 31/10/2016-KHK-678/20 md.; Değişiktilerle kabul: 1/2/2018-7071/20 md.) 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 36 ncı maddesi kapsamında istihdam edilen ihtiyat pilotlar ile Millî Savunma Bakanlığı ve bağlı birimlerinde personel ve askeri öğretilerini temin faaliyetine yönelik hizmetlerin yürütülmesi için görevlendirilen emekli subay ve astsubaylar,
- k) (Ek: 17/4/2017-KHK-690/34 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7077/30 md.) 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun 74 üncü maddesine göre görevlendirilen güvenlik

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

korucuları,

Hakkında uygulanmaz.”
hükümleri yer almaktadır.

Bu doğrultuda mahiyet kodunun 1 veya 3 olarak verilmesi iş yerinin kamu sektörü olarak tescil edilmesi ile ilgili olduğu undan, yukarıda açıklanan idareleri ihtiva etmeyen durumlar (örneğin sigorta prim tevkifat uygulamalarında 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamında sayılan idarelerden olmama şartı veya herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya aylık aylığı alanlar bu aylıkları kesilmeksizin 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamında sayılan idarelerde çalışılmama ve görev yapmama şartı) için ilgili mevzuat hükümleri uyarınca işlem yapılacak olmakla birlikte yukarıda belirtilen 5335 sayılı kanunun ilgili hükümleri de dikkate alınarak iş yeri tescil menüsünde 5335 sayılı kanuna ilişkin işlemlerin yapıp yapılmayacağına tescil aşamasında değerlendirilecek ve iş yerinin 5335 sayılı Kanunun 30. Maddesinin ikinci fıkrası kapsamında olduğu kanaatle karar verilmesi halinde tescil menüsünde gerekli işleme yapılacaktır.

3- E-sigorta sözleşmelerinin imha süresi

Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmeliğin 17 nci maddesinde; "Mühürlemeye Tabi Tutulmayacak Malzeme" başlıklı maddenin 30 uncu maddesi; "Cari işlemlerde fiilen rolü bulunan, saklanmaları belli sürelerde kanun ve diğer mevzuatla tayin olunanlar (özel mevzuat hükümlerine göre lüzumlu görülenler) ile herhangi bir davaya konu olan malzeme, 31 inci maddede sayılan malzeme içerisinde yer alması dahi olsalar, malzemede belirtilen süre ve mevzuatın tayin ettiği zaman sınırı içerisinde ve/veya davanın sonuçlanmasına kadar ayıklama ve imha işlemine tabi tutulamazlar."

Aynı Yönetmeliğin ek 1 inci maddesi; "Elektronik ortamlarda tekkül eden bilgi ve belgelerden arşiv malzemesi özelliğindeki arşivlerin kaybını önlemek ve devamlılığını sağlamak amacıyla bir kopyası cd, disket veya benzeri kayıt ortamlarına aktarılmak suretiyle muhafaza edilir.

Bu tür malzemelerin muhafaza, tasnif, devir vb. arşiv işlemlerinde diğer tür malzemeler için uygulanan hükümler uygulanır."

hükümlerini içermektedir.

Ayrıca Sosyal Güvenlik Kurumu e-sigorta sözleşmesinin "Kurum Kayıtlarının Esas Alınması" başlıklı maddenin 7 nci maddesi; "Elektronik veya bilgi işlem ortamında yapılanlar dahil, her türlü işlemlerin, arşivlenen bilgilerin tespit ve tevsikinde Kurumun kayıtları esas alınır. Bu bilgi ve belgeler adli ve idari merciler nezdinde geçerlidir."

hükümünü içermektedir.

Ayrıca 5510 sayılı Kanunun 86 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca; işverenlere, iş yeri sahiplerine; iş yeri defter, kayıt ve belgelerini ilgili olduğu yılı takip eden yılbaşından itibaren on yıl süreyle, kamu idarelerine ise otuz yıl süreyle, tasfiye ve iflâs idaresi memurlarının iş görevleri süresince, saklamak ve Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilen memurlarınca istenilmesi halinde on beş gün içinde ibraz etmek zorunluluğu getirilmiştir.

Bu doğrultuda e-sigorta uygulamasının aylık prim ve hizmet belgesi ile sigortalı iş girişi ve işten ayrılış bildirimlerini de içeriyor olması ve bu dokümanların işveren ile sigortalılar veya işveren ile Kurum arasında meydana gelebilecek hukuki ihtilaflarda,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

açılacak ya da açılan davalarda delil niteliğini taşıyor olması nedeniyle söz konusu sözleşmeler Kanunda belirlenen süre boyunca saklanacak ve bu belgeleri taşıyan dosyaları ile birlikte imha edilmeyerek, ayrıca klase edilecektir.

4- Mahkemelerden intikal eden müzekkere yazıları

Bilindiği üzere, dava konusu olmu ve Kurumumuzca cevaplandırılması istenilen hususlarda mahkemelerce Kurumumuzdan bilgi ve belge talebinde bulunmaktadır.

4857 sayılı Kanunun 21 inci maddesi uyarınca açılmış olan işlemlerin iade davalarında talebin mahkemece dikkate alınabilmesi bakımından işverenin iş yerinde çalışan sigortalı sayısının asgari 30 kişilik olması gerekmektedir.

Öte yandan "Türkiye Genelinde İşveren Tescil Sorgulama" menüsü vasıtasıyla unvan, ortak ve yönetici, adres, T.C. Kimlik Numarası, Vergi Kimlik Numarası, Ticaret Sicil Numarası ve sicil bilgileri vasıtasıyla Türkiye genelinde işveren-tescil sorgulaması yapılabilmektedir.

Bu doğrultuda, işlemlerin iade davalarında işverenin Türkiye genelinde çalıştırılmı olduğu sigortalı sayısının mahkemelerce istenilmesi gibi mahkemelerden gelen müzekkere yazılarında, ilgili mahkeme yazısının intikal ettiği ünite tarafından "Türkiye Genelinde İşveren Tescil Sorgulama" menüsü vasıtasıyla çapraz sorgulamalar yapılacak ve bilgi ve belgeler ilgili mahkemeye söz konusu ünite tarafından gönderilecektir.

Bu kapsamda, sorgulama sonucunda tespit edilen diğer ünitelere ve Türkiye genelindeki diğer ünitelere mahkemelerden gelen müzekkere yazıları gönderilmeyecektir.

5- 5510 sayılı Kanunun Ek 10 maddesi kapsamında olanlardan işsizlik sigortası kesilmemesi

Bilindiği gibi 4447 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin ikinci fıkrasında; "Bu Kanun, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile ikinci fıkrası kapsamında olanlardan bir hizmet akdine dayalı olarak çalışan sigortalıları, 4857 sayılı Kanuna göre kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışanlardan 5510 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında işsizlik sigortası primi ödeyen işte çalışmayan sigortalılar ile aynı Kanunun ek 6 ncı maddesi kapsamındaki sigortalıları ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde açıklanan sandıklara tabi sigortalıları kapsar."

hükümü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Kanuna 23/4/2015 tarihli ve 29335 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4/4/2015 tarihli 6645 sayılı Kanunun 49 uncu maddesi ile eklenen Ek 10 uncu maddesinde;

"Kurumla sözleşmeli özel sağlık hizmeti sunucuları tarafından Kuruma bildirilen hekimlerden Kurumca belirlenen yüzdeler oran içerisinde kalan ve sözleşme kapsamı alanlarda fiilen hizmet sunan sağlık hizmeti sunucusu bünyesindeki hekimlerle sınırlı olmak üzere,

a) İl Sağlık Müdürlüklerinden çalıştırma izni almak suretiyle ve 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna aykırı olmayacak şekilde sözleşme ile çalıştırılmı oldukları hekimlerden aynı zamanda fatura karşılıklı hizmet alımı yaparak,

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

b) Bir iş sözleşmesi tabii olmamakla birlikte, İşsizlik Kurumlarından çalışmaya izin almak suretiyle ve 1219 sayılı Kanuna aykırı olmayacak şekilde hekimlerden fatura karşılıklı hizmet alımı yaparak, genel sağlık sigortası kapsamındaki kişilere vermiş oldukları sağlık hizmetlerini Kurumca belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak fatura etmeleri hâlinde, verilmiş olan sağlık hizmetlerinin bedeli Kurum tarafından karşılanır.

İrket ortağı olan veya mesleğini serbest olarak icra eden hekimler ile tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan kişiler, özel hukuk kişileri ve/veya vakıf üniversitelerine ait sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde hizmet vermeleri hâlinde sözleşmelerinde aksine bir hüküm bulunmadıkça bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Ancak, bu maddenin yayımı tarihinden önce 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışılan süreleri için haklar saklıdır.”

hükümleri yer almaktadır.

Söz konusu hüküm gereğince, 23/4/2015 tarihinden itibaren özel sağlık kurum ve kuruluşları ya da vakıf üniversitelerinin, mesleğini serbest olarak icra eden hekimlerden veya irket ortağı olan hekimlerin irketleri vasıtasıyla fatura mukabilinde hekimlik hizmeti satın almaları halinde bu hekimlerin sigortalılık statüsünün belirlenmesinde, hekimin ortağı/sahibi olduğu irket ile hastane arasında yapılan hizmet alım sözleşmeleri esas alınarak, sözleşmede hekimin 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabii sigortalı olacağı yönünde hüküm bulunması halinde, bu hekimlerin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalı sayılacağı, aksi takdirde söz konusu hekimlerin 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılacakları 3/7/2015 tarihli ve 2015/19 sayılı Kurumumuz Genelgesinde açıklanmış olup, ayrıca özel sağlık hizmeti sunucularında görev yapan hekimlerin sigortalılığının belirlenmesinde dikkate edilecek usul ve esaslar belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar sonucunda; 4447 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca işsizlik sigortası primi kesilebilmesi için sadece 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında olmak tek başına yeterli olmayıp aynı zamanda hizmet akdine dayalı olarak çalışmak gerektiği dikkate alındığında, 23/4/2015 tarihinden itibaren özel sağlık hizmeti sunucuları ya da vakıf üniversiteleri ile hekimin ortak olduğu irket arasında sağlık hizmeti verilmesi ve hekim tarafından verilen sağlık hizmeti bedellerinin de irket tarafından düzenlenen fatura karşılığında sağlık hizmeti sunucusu tarafından hekime devredilen hekimin ortağı olduğu irkete ödenmesi amacıyla yapılan hizmet alım sözleşmeleri ile mesleğini serbest olarak icra eden hekimlerle özel sağlık hizmeti sunucuları ya da vakıf üniversiteleri arasında serbest meslek makbuzu karşılıklı hizmet alınmasına yönelik sözleşmelerin, Borçlar Kanunu ve Kanununda düzenlenmiş olan hizmet sözleşmesi unsurlarını taşıması bu sözleşmelere dayalı olarak hizmet alınan hekim ile sağlık hizmeti sunucusu arasında işçisi veren kişinin bulunmaması nedeniyle bu kapsamdaki hekimlerin söz konusu sağlık hizmeti sunucularındaki çalışmalarının hizmet akdine dayalı olmadığı değerlendirilmiştir.

Bu bakımdan, irket ortağı olan veya mesleğini serbest olarak icra eden hekimler ile tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan kişilerin, özel sağlık hizmeti sunucuları tarafından 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bildirimlerinin yapılması halinde, 2015/19 sayılı Genelge uyarınca özel sağlık hizmeti sunucuları ile yaptıkları hizmet alım sözleşmesinin onaylı bir örneği sağlık hizmeti sunucusundan temin edilerek, sözleşme metninde çalışmanın Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası (a) bendine tabii sigortalı

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

sayılmasının düzenlenmesi nedeniyle bildirimlerinin (4/1-a) kapsamında yapıldığı anlaşılan hekimlerden Kanunun Ek 10 uncu maddesinin yürürlük tarihi olan 23/4/2015 tarihinden itibaren işsizlik sigortası primi kesilmemesi ve Kurumumuza olan bildirimlerinin 13 nolu belge türü ile yapılmasını teminen sosyal güvenlik il müdürlükleri/ sosyal güvenlik merkezlerine yapılacak müracaatlar üzerine gerekli tanımlamanın yapılması icap etmektedir.

Buna göre yukarıda açıklandığı gibi 5510 sayılı Kanuna 23/4/2015 tarihli ve 29335 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4/4/2015 tarihli 6645 sayılı Kanunun 49 uncu maddesi ile eklenen Ek 10 uncu maddesi kapsamında 4/1-a kapsamında bildirilen hekimlerden 23/4/2015 tarihi itibarıyla kesilen işsizlik sigortası primlerinin talep edilmesi halinde; 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası hükmü uyarınca sigortalı hissesinin sigortalıya, işveren hissesinin ise varsa borçlarına yoksa işverene iade edilmesi, iade edilen tutarların Türkiye Kurumu Genel Müdürlüğüne aktarılacak işsizlik sigortası primlerinden mahsup edilmesi, bu kapsamdaki hekimler için tahakkuk etmiş ancak ödenmemiş olan işsizlik sigortası primleri var ise bahse konu tahakkukların da iptali yapılacaktır.

6- Hizmet akdinin feshinin geçersizliği halinde yapılacak ödemelere ilişkin belgelerin verilmesi ve primlerin ödenmesi ile ilgili lemler

4857 sayılı Kanununun 21 inci maddesine istinaden;

mahkemelerince veya özel hakem tarafından verilen kararlar uyarınca göreve iadesine karar verilen sigortalı personel için verilmesi gereken asıl veya ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin, sigortalı personelin kesinleşen mahkeme veya özel hakem kararının tebliğinden itibaren on gün içinde işverene başvurulması ve işverenin usulüne uygun daveti üzerine işverene başvurulması halinde, davete ilişkin tebligatın alındığı tarihin veya işverenin işiyle ilgili olarak işverene başvurulması halinde, sigortalı personelin işverene başvurduğu tarihte işverene başvurusuna ilişkin tebligatın alındığı tarihin içinde bulunduğuy ayı,

Arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşılan belge uyarınca sigortalı personel için verilmesi gereken asıl veya ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin arabuluculuk anlaşılan belgesinin ilam niteliğini kazandığı tarihi,

.....

takip eden ayın 23'üne kadar, Kuruma, e-sigorta kanalıyla gönderilmesi veya kamu ortamında verilmesi halinde yasal süresi içinde verilmiş kabul edilir.

Yine 4857 sayılı Kanununun 21 inci maddesine istinaden;

mahkemelerince veya özel hakem tarafından verilen kararlar uyarınca göreve iadesine karar verilen sigortalı personel için verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk edecek sigorta primlerinin, sigortalı personelin kesinleşen mahkeme veya özel hakem kararının tebliğinden itibaren on gün içinde işverene başvurulması ve işverenin usulüne uygun daveti üzerine işverene başvurulması halinde, davete ilişkin tebligatın alındığı tarihin veya işverenin işiyle ilgili olarak işverene başvurulması halinde, sigortalı personelin işverene başvurduğu tarihte işverene başvurusuna ilişkin tebligatın alındığı tarihin içinde bulunduğuy ayı,

Arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde haiz bulunan anlaşılan belge uyarınca sigortalı personel için verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk edecek sigorta primlerinin arabuluculuk anlaşılan belgesinin ilam niteliğini kazandığı tarihi, izleyen ay/dönemin sonuna kadar Kuruma ödenmesi halinde

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

yasal süresi içinde ödenmiş kabul edilir.

Bu doğrultuda;

6.1- İade edilmesine karar verilen işçinin, dört aylık süreye ilişkin ücret ve diğer haklarını alabilmesi için kesinleşen mahkeme kararının kendisine tebliğinden itibaren on gün içinde işverene başvuruda bulunması gerekecektir.

İşçinin bu süre içinde işverene başvurmadığı halde, mahkemece geçersiz kabul edilen fesih yeniden geçerli hale geleceğinden işverenin dört aylık süreye ilişkin ücret ve diğer haklarını ödeme yükümlülüğü bulunmayacağından, bu süreler için aylık prim ve hizmet belgesi düzenleme ve prim ödenmesi gibi bir sorumluluğu da bulunmayacaktır.

6.2- Kesinleşen mahkeme kararının tebliğinden itibaren on gün içinde işverene başvuruda bulunan işçinin;

- işverenin usulüne uygun daveti üzerine bir ay içinde işverene başvuru halinde, dört aylık süreye ilişkin aylık prim ve hizmet belgeleri, işverenin davet yazısının işçiye tebliğ edildiği tarihi izleyen ayın 23'üne kadar verilecek, muhteviyatı primler de aynı ayın sonuna kadar,

- işverene başvurulmadığı halde, dört aylık süreye ilişkin aylık prim ve hizmet belgeleri işçinin işverene yaptığı başvurusuna ilişkin tebligatın alındığı tarihi izleyen ayın 23'üne kadar verilecek, muhteviyatı primler de aynı ayın sonuna kadar ödenecektir.

6.3- Mahkemece işi iadesine karar verilen işçinin mahkeme kararının kesinleştiği tarihten itibaren on gün içinde işverene başvuruda bulunmasına rağmen, işverenin usulüne uygun davet yazısının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde işverene başvurulmadığı halde mahkemece geçersiz kabul edilen fesih yeniden geçerli hale geleceğinden, işverenin dört aylık süreye ilişkin ücret ve diğer hakları ödeme ve aylık prim ve hizmet belgesi düzenleme yükümlülüğü bulunmayacaktır.

7- Arabuluculuk sözleşmelerinin mahkeme ilamı olarak sayılıp sayılmayacağı

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun;

"Tanımlar" başlıklı 2 nci maddesinin (b) bendinde, "arbuluculuk" sistematik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, uzmanlık edimini almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve ihtiyarî olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemi olarak tanımlanmıştır.

"Tarafların Anlaşması" başlıklı 18'inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında, "arbuluculuk faaliyeti sonunda varılan anlaşmanın kapsamı taraflarca belirlenir; anlaşma belgesi düzenlenmesi hâlinde bu belge taraflar ve arabulucu tarafından imzalanır.

Taraflar arabuluculuk faaliyeti sonunda bir anlaşmaya varırlarsa, bu anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin talep edebilirler. Dava açılmadan önce arabuluculuğa başvurulmuşsa, anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin talep edilmesi, asıl uyuşmazlık hakkındaki görev ve yetki kurallarına göre belirlenecek olan mahkemeden talep edilebilir. Davanın görülmesi sırasında arabuluculuğa başvurulması durumunda ise anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin talep edilmesi, davanın görüldüğü mahkemeden talep edilebilir. Bu çerçevede anlaşma, ilam niteliğinde belge sayılır."

Hükümleri bulunmaktadır.

12/10/2017 tarihli, 7036 sayılı Mahkemeleri Kanununun 24 üncü maddesi ile 6325

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

sayılı Kanunun 18 inci maddesine eklenen dördüncü ve beşinci fıkralarla, taraflar ve avukatları ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesinin icra edilebilirlik erhi aranmaksızın ilam niteli inde belge sayılacağı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşma yapılmaması hâlinde üzerinde anlaşma hususları hakkında taraflarca dava açılmayacağı hükümleri yer almıştır.

Öte yandan, aynı Kanunun 1'inci maddesinin ikinci fıkrasındaki; " Bu kanun, yabancılar da dahil olmak üzere, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri ve idarelerden doğan özel hukuk uyu mazlıklarının çözümlenmesinde uygulanır..." hükmü ile arabuluculuk yöntemi ile çözümlenebilecek uyu mazlıkların kapsamı belirtilmiştir.

Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere, idare hukukuna ilişkin iş ve iş verenin, aralarındaki özel hukuk uyu mazlıklarına ilişkin arabulucuya başvurmaları mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 7036 sayılı Mahkemeleri Kanununun "Dava artı olarak arabuluculuk " başlıklı 3 üncü maddesinde,

"Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya iş veren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulması dava artıdır." hükmü yer almaktadır.

Bu itibarla, 6325 Hukuk Uyu mazlıklarında Arabuluculuk Kanununa istinaden iş veren-işçi ilişkilerinden kaynaklanan, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya iş veren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebine ilişkin bir uyu mazlıkların arabuluculuk süreci sonucunda anlaşma ile sonuçlanması durumunda, taraflar ve avukatları ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesinin icra edilebilirlik erhi aranmaksızın ilam niteli inde belge sayılması gerektiğinden, imzalanan arabuluculuk anlaşma tutanağının mahkeme kararı niteli inde sayılarak Kurum iş ve iş lemlerinde mahkeme ilamı vasfında kabul edilerek iş lemler yapılacaktır.

Öte yandan arabuluculuk sürecinin anlaşma ile sonuçlanması halinde, taraflar ve arabulucunun birlikte imzaladıkları ancak avukatların imzalarının bulunmadığı anlaşma belgesinin icra edilebilir ilam niteli inde belge sayılması için bu nitelikteki belgenin ilam niteli inde olmasına dair mahkemeden iş erhi alınacak ve ilgili mahkeme iş erhi ile belge ilam niteli inde kazanacaktır.

8- Damga vergisinden muaf olan iş verenler adına tahakkuk etmiş damga vergilerinin terkin edilip edilemeyeceği, bu vergilerin ödenmesi halinde işe iade edilip edilemeyeceği ve sahte iş yeri tescil ettirdiği tespit edilen kişilerce, sahte tescilli iş yerlerinden bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk etmiş ve ödenmemiş damga vergilerinin terkin edilip edilemeyeceği

Damga vergisinden muaf oldukları halde, damga vergisi muafiyet iş lemleri sonradan yapılan iş verenlerce yersiz ödenen damga vergilerinin iadesinin talep edilmesi halinde, iş içinde Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk eden damga vergilerine ilişkin tahsil edilen paraların takip eden ayın 23'üne kadar Maliye Bakanlığı na beyan edildiğinden, söz konusu paraların Maliye Bakanlığı na beyan edildikten sonra iadesinin talep edilmesi durumunda iş lemlerinin vergi dairelerince yapılması gerekmektedir.

Bu başlıkta, damga vergisinden muaf olan iş verenlerce yersiz ödenen damga vergilerinin iadesinin talep edilmesi halinde, gerekli iş lemlerinin yapılmasını teminen

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

durum örneği ek-16'da yer alan yazıyla (Konuyla ilgili Gelir dairesi Başkanlığının ek-17'de yer alan yazısı da eklenerek) ilgili vergi dairesine bildirilebileceği gibi, söz konusu yazılar ilgili vergi dairesine verilmek üzere verenlere elden de verilebilecektir.

Diğer taraftan, gerek damga vergisinden muaf olan verenlerce, gerekse sahte işyeri dosyası tescil ederek sahte bildirimde bulunan kişilerce Kurumumuza verilen aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk etmiş damga vergileri ödenmemiş ise bu durumda yersiz tahakkuk etmiş damga vergilerinin terkinin cihetine gidilecektir.

Ancak, bahse konu vergilerin terkinin yetkisi Gelir dairesi Başkanlığında olduğu için, söz konusu vergilerin terkinin işlemleri bu genelgenin altıncı kısmının "2- E itime Katkı Payı, Özel İstisna Vergisi ve Damga Vergisi Alacaklarının Terkini" başlıklı bölümde açıklanan usul ve esaslar çerçevesinde yapılacaktır.

9-Mali tatil uygulaması

5604 sayılı Mali Tatil Hakkında Edilmesi Hakkında Kanununun 1 inci maddesinin altıncı fıkrasında;

"Malî tatilin sona erdiği günü izleyen beş gün içinde biten bu madde kapsamındaki kanuni ve idari süreler, malî tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren beşinci günün mesai saati bitiminde sona ermiş sayılır."

Düzenlemesi yer almaktadır.

Bu doğrultuda mali tatili takip eden 21 Temmuz ile 25 Temmuz tarihleri arasındaki yükümlülüklerdeki son tarih 25 Temmuz tarihi olduğu için, 21 ile 25 Temmuz tarihleri arasındaki yükümlülüklerin 25 Temmuz (dahil) yerine getirilmesi durumunda yasal süresi içinde yerine getirildiği kabul edilecektir.

Örnek 1- Haziran ayına ait aylık prim ve hizmet belgesinin son verilmesi gereken tarihten önce gelmemesi durumunda takip eden ayın 23'ü olmasına rağmen, 5604 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin altıncı fıkrasına istinaden, mali tatilin sona erdiği günü izleyen beş gün içinde biten kanuni ve idari sürelerin, tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren beşinci günün mesai saati bitiminde sona erdiği kabul edilmiş olduğundan, söz konusu belgenin 25 Temmuz tarihinde verilmesi halinde yasal süresi içinde verildiği kabul edilecektir.

Diğer yandan 5604 sayılı Kanununun birinci maddesinin ikinci fıkrasında "son günü malî tatile rastlayan sürelerin tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzamı sayılacağı belirtilmiş olup söz konusu hükme istinaden 1 Temmuz ile 20 Temmuz tarihleri arasında yerine getirilmesi gereken kanuni ve idari yükümlülükler mali tatili izleyen 7 nci gün sonuna kadar yerine getirilirse yasal süresi içinde yerine getirilmiş olduğu kabul edilecektir.

Örnek 2- 4/7/2018 tarihinde ilk defa sigortalı çalışmaya başlanan bir işyerinde işyeri bildirgesinin en geç aynı tarihte verilmesi gerekmekte ise de, bu tarihin 1 ile 20 Temmuz tarihleri arasında denk gelmesi dolayısıyla mali tatil süresine rastlaması nedeniyle "son günü malî tatile rastlayan sürelerin tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzamı sayılması" gerektiğinden ilkin uygulama aynen devam ettiğinden işyeri bildirgesinin 27/7/2018(dahil) tarihine kadar verilmesi halinde yasal süresi içinde verildiğinin kabul edilmesi gerekmektedir.

10- Belge, bildirim ve beyannamelerin kasten gerçeğe aykırı olarak düzenlenmesi

Bilindiği gibi, 5 Aralık 2017 tarihli, 30261 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Yapılan Değişikliklerin Yönetmeliği" ile Sosyal Sigorta

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

İlemleri Yönetmeliinde bazı düzenlemeler yapılmış olup, yapılan düzenlemeler kapsamında anılan yönetmeliğin 28 inci maddesi ile yürürlükte bulunan yönetmeliğe "Belge, Bildirge ve beyannamelerin kasten gerçeğe aykırı olarak düzenlenmesi" başlıklı Ek 7 nci madde eklenmiştir.

Yayımlı tarihinden itibaren uygulamaya konulan Ek 7 nci madde; "Kanuna göre Kuruma verilmesi gereken belge, bildirge ve beyannamelerin, daha az prim ödemek, yararlanamayacağı sigorta prim tevkifatı, destek veya indirimlerinden yararlanmak veya daha fazla yararlanmak, özel nitelikteki inaat işleri ve ihale konusu işlerde asgari işçilik tutarını tamamlamak, iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık, analık, genel sağlık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından haksız menfaat sağlamak gibi amaçlarla kasten gerçeğe aykırı olarak düzenlendiğinin tespit edilmesi halinde 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 204 üncü, 206 ncı ve 207 nci maddeleri kapsamında Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulur. Bu bildirimler sonucunda prim ödenmi olduğu unun tespiti halinde primler Kuruma irat kaydedilir, primlerin ödenmemesi olması halinde ise tahsil cihetine gidilmez. Bu maddeyle ilgili usul ve esaslar Kurumca belirlenir." hükmünü içermekte olup, uygulanacak işlemler aşağıda açıklanmıştır.

10.1-Aylık prim ve hizmet belgeleri ile sigorta primleri yönünden

Aylık Prim ve Hizmet Belgesini veya Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesini,

-Daha az prim ödemek,

-Yararlanamayacağı sigorta prim tevkifatı, destek veya indirimlerinden yararlanmak veya daha fazla yararlanmak,

-Özel nitelikteki inaat işleri ve ihale konusu işlerde asgari işçilik tutarını tamamlamak,

- iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık, analık, genel sağlık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından haksız menfaat sağlamak,

gibi amaçlarla kasten gerçeğe aykırı olarak düzenlendiğinin, Mahkeme kararları, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya işyeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde veya kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden tespit edilmesi halinde;

-Ünitede hukuk servislerince 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 204 üncü, 206 ncı ve 207 nci maddeleri kapsamında Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulacak,

-Bu bildirimler sonucunda prim ödenmi olduğu unun tespiti halinde, ödenen primler Kuruma irat kaydedilecek,

-Primlerin ödenmemesi olması halinde ise tahsil cihetine gidilmeyecektir.

Örnek 1- Yapılan bir denetim neticesinde, (Z) işverenine ait bir işyerinden, belediye işyeri fiilen çalışan madenler halde, 2017/ Ocak, Şubat ve Mart aylarında Kurumumuza bildirildikleri tespit edilmiş ve tespite dair düzenlenen denetim raporunda (veya mahkeme kararında) bu bildirimlerin Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin ek 7 nci maddesinde belirtilen hallerden dolayı haksız menfaat elde etmek amacıyla, kasten yapıldığı ve iptal edilmesi gerektiği yönünde öneride bulunulması halinde; bahse konu belediye işyerinin sigortalılıkları iptal edilerek varsa tahsil edilen primlerin Kurumumuza irat kaydedilmesi sağlanacak, (tahsil edilmemesi halinde tahsilinden vazgeçilecek) ve ilgili birimler aracılığıyla

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

ile Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulunulacaktır.

Diğer taraftan, haksız menfaat elde etme amacı güdülmeyen, aynı işverene ait birden fazla işyerinin bulunması ve sigortalıların fiilen çalıştırıldığı tespit edilen işyerinden de işverenle aynı işverene ait (fiilen çalışmadığı) diğer bir işyerinden bildirim yapıldığının tespit edilmesi ve düzenlenen raporda sigortalılara ait belgelerin, fiilen çalıştırıldığı işyerine aktarılmasının önerilmesi halinde; bildirim yapılan işyerinden yasal süresinde verilen belgeler ile bu belgelere ilişkin tahsilatların aktarım işlemi yapılacaktır.

Örnek 2- (A) ve (B) işyerlerinin aynı işverene ait olduğu, (A) işyeri hakkında yapılan denetim sonucunda düzenlenen raporda, (A) işyerinden bildirilen 3 sigortalının, (B) işyerinde fiilen çalıştırıldığı muvazaalı bir durum söz konusu olmadan tespit edildiği ve bu bildirimlerin (B) işyerine aktarılmasının önerildiği varsayıldığı; sigortalılara ilişkin yükümlülüklerin (A) işyerinden yasal süreler içinde yerine getirildiğinin anlaşılması halinde, herhangi bir idari para cezası, gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmadan, sigortalı hizmetleri ile varsa bu hizmetler karlılığı yapılan tahsilatlar (B) işyerine aktarılacaktır.

Örnek 3- (Y) Ltd. ti. nin beş adet alt işvereni olduğu, yapılan denetim sonucunda, (2) numaralı alt işverene ait işyerinden bildirildiği tespit edilen (B), (C) ve (D) sigortalılarının aslında asıl işverene ait işyerinden bildirilmelerinin gerektiği bu bağlamda, bu sigortalılara ilişkin (2) numaralı alt işverenlik işyerinden yapılan bildirimlerin asıl işverene ait işyeri dosyasına aktarılmasının önerildiği varsayıldığı; bu sigortalılara dair yükümlülüklerin yasal süreler dahilinde yerine getirildiğinin anlaşılması halinde, idari para cezası, gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmadan, sigortalı hizmetleri ile varsa bu hizmetler karlılığı yapılan tahsilatların asıl işverene aktarılması gerekecektir.

10.2. 4857 sayılı Kanununa göre asıl işveren alt işveren işlisinin olmadığı tespitinde yapılacak işlemler

4857 sayılı Kanununa göre asıl işveren alt işveren işlisinin olmadığı yapılan denetim sonucunda veya mahkeme kararları ile ortaya konması ve alt işverenin işçilerinin başlangıçtan itibaren asıl işverenin işçisi olarak sayılması halinde; bu sigortalılara ait yasal süresinde verilen belgelerin asıl işverene ait işyerine aktarımı yapılacaktır.

Örnek 1- (X) asıl işvereni ile (Y) alt işvereni, arasındaki asıl işverenlik alt işverenlik işlisinin 4857 sayılı Kanununa göre olmadığı kesinleştiren mahkeme kararıyla ya da denetim elemanları tarafından düzenlenen raporla ortaya konulması ve sigortalıların başından itibaren asıl işverenin sigortalıları olması gerektiği yönünde bir hükmün/önerinin belirtilmesi durumunda; sigortalılara dair yükümlülükler (Y) alt işvereni tarafından yasal süreler dahilinde yerine getirilmesi halinde idari para cezası, gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmadan, sigortalı hizmetleri ile varsa bu hizmetler karlılığı yapılan tahsilatların (X) asıl işverenine ait işyerine aktarılması gerekecektir.

Diğer taraftan, asıl işverene ait dosyaya hizmet aktarımı yapılan sigortalıların işverenle anılan sigorta prim tahakkuklarının bu hizmetler karlılığı yapılan tahsilatlardan fazla olması veya asıl işverene ait dosyaya hizmet aktarımı yapılan sigortalılar için ek aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmesi gereken bir durumun ortaya çıkması nedeniyle borç çıkması hallerinde, yasal olarak ödeme yapılması gereken son tarihten ödemelerin yapıldığı tarihe kadar gecikme cezası ve gecikme zammı hesaplanacaktır.

Ayrıca, asıl işverene ait dosyaya hizmet aktarımı yapılan sigortalılar için bu şekilde verilen ek aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar ve prim hizmet beyannamesi için idari

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

para cezası uygulanacaktır.

Örnek 2: Örnek 1'deki sigortalıların başlangıçtan beri asıl i verenin sigortalısı sayılması ve toplu i sözleşme sözleşmesinde belirtilen haklardan faydalanmasının gerektiğini belirtmesi nedeniyle oluşan ücret farkı için asıl i verenden ek aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar ve prim hizmet beyannamesi istenildiği varsayıldığında, ek aylık prim ve hizmet belgesinin/muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin verilmesinden kaynaklanan borç için yasal olarak ödeme yapılması gereken son tarihten ödemelerin yapıldığı tarihe kadar gecikme cezası ve gecikme zammı hesaplanacaktır. Ayrıca, bu ekinde verilen ek aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar ve prim hizmet beyannamesi için idari para cezası uygulanacaktır.

Örnek 3: Örnek 1'deki sigortalıların başlangıçtan beri asıl i verenin sigortalısı sayılması gerektiğini nedeniyle asıl i verene ait i yerine aktarımı ancak aktarımı yapılan dönemlerden 2018/Mart ayına ait aylık prim ve hizmet belgesinden kaynaklanan borcun alt i veren tarafından ödenmediği varsayıldığında, 2018/Mart ayından kaynaklanan borç yasal olarak ödenmesi gereken son tarihten ödemelerin yapıldığı tarihe kadar gecikme cezası ve gecikme zammı hesaplanacak ve asıl i verenden tahsil edilecektir.

10.3-Ortak hükümler

Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca, fiilen veya i yeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu idarelerinin denetim elemanlarının kendi mevzuatı gereince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde veya kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgiler ile Mahkeme kararlarına istinaden, mevzuat hükümlerinin uygulanmasına ek olarak, yukarıda belirtilen uygulamalar nedeniyle kurumu zarara uğratan şahıslar, i veren, 3568 sayılı Kanun kapsamındaki meslek mensubu ve varsa kurum personeli hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 204, 206 ve 207 nci maddeleri gereince gerekli suç duyurusunda bulunulabilmesi için konunun ünite Hukuk birimlerine bildirilmeleri gerekmektedir.

11- Alacakların zamana intikali ve intikalinin önlenmesi

5510 sayılı Kanununun 93 üncü maddesine göre, Kurumun prim ve diğer alacakları ödeme süresinin dolduğu tarihi takip eden takvim yılı başından başlayarak on yıllık zamana intikali tâbidir. 5510 sayılı Kanununun 93 üncü maddesine göre, Kurumun prim ve diğer alacakları ödeme süresinin dolduğu tarihi takip eden takvim yılı başından başlayarak on yıllık zamana intikali tâbidir. Kurumun prim ve diğer alacakları; mahkeme kararı sonucunda doğmuş ise mahkeme kararının kesinleşme tarihinden, Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılan tespitlerden doğmuş ise rapor tarihinden, kamu idarelerinin denetim elemanlarının kendi mevzuatı gereince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden doğmuş ise bu soruşturma, denetim ve inceleme sonuçlarının Kuruma intikal ettiği tarihten veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden doğmuş ise bilgi ve belgenin Kuruma intikal ettiği tarihten itibaren, zamana intikali on yıl olarak uygulanmaktadır. Zamana intikali kesen sebepler ise 6183 sayılı Kanununun 103 üncü maddesinde sayılmıştır.

Prim ve diğer alacakların takip edilmesi ve süresinde tahsilatının gerçekleştirilmesi İl Müdürlüklerinin sorumluluğundadır.

Bu doğrultuda alacakların zamana intikali önlenmesi için il müdürlüklerince i yeri ve icra takip dosyaları taranarak en eski borçtan başlamak üzere zamana intikali ihtimali

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

bulunan dosyalarda zamana intikali kısıtlı olarak teslim edilmesi, gerekiyorsa borçlularla iletişime geçilmesi konusunda gerekli özen ve dikkat gösterilerek teslim yapılacaktır.

Diğer yandan 5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinde yer alan hükme istinaden prim alacaklarının tahsili için muacceliyet tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde icra yoluna başvurmayan Kurum yetkili personeli hakkında genel hükümlere göre kovuşturma yapılacaktır.

12- Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin ek 4 üncü maddesinin uygulanması

Bilindiği üzere Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin Meslek mensuplarının sorumluluğuna ilişkin ek-4 üncü maddesinde;

“Kanun uyarınca düzenlenmesi ve verilmesi gereken muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin defter kayıtlarına veya bu defter ve kayıtların dayanağına ilişkin eden belgelere uygun olmamasından dolayı verenlerle birlikte 3568 sayılı Kanuna göre yazılı sözleşme ile yetki verilmiş meslek mensupları da mütekerren ve müteselsilen sorumludur.

Kanun uyarınca düzenlenmesi ve verilmesi gereken muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin Meslek mensupları tarafından düzenlenmesi ve verilmesi amacıyla verilenler ve ilgili meslek mensupları arasında yazılı sözleşme düzenlenir.

Bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sözleşmede Kanunun 86 ncı maddesinin on üçüncü fıkrasına dayanılarak Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından mütekerren çıkarılan Tebliğdeki sözleşmeler esas alınır.

Meslek mensupları ile verilenler arasında düzenlenen sözleşmenin iptali halinde yeni sözleşme bir aylık süre içerisinde Kuruma bildirilir.

Bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren ilk defa tescil edilecek yerlerine ilişkin olarak verilenler ve meslek mensupları arasında düzenlenen sözleşmenin bir örneği gerekli görülmesi halinde Kurumca istenir. Bu maddenin yürürlük tarihinden önce tescil edilen yerlerine ilişkin olarak Kanuna ait hususların da yer aldığı yeni sözleşmenin bir örneğinin gerektiğinde ibrazı istenir.

Yazılı sözleşme ile yetki verilmiş meslek mensuplarının, Kanuna göre düzenledikleri muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde yer alan bilgilerin, defter ve kayıtlara ve bu kayıtların dayanağına ilişkin eden belgelere uygun olmamasına kendi kusurlu davranışları ile sebebiyet verdiklerinin, Kurumca veya yetkili adli mercilerce tespit edilmiş olması halinde meslek mensupları ortaya çıkan prim kaybından, gecikme cezasından, gecikme zammından, idari para cezalarından ve Kanunun 96 ncı maddesi kapsamında fazla veya yersiz yapılan ödemelerden dolayı verenlerle birlikte mütekerren ve müteselsilen sorumlu tutulur.

Kanuna göre düzenlenecek ve verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin uygunluğuna esas olan defter kayıtları ve belgelerin saklanmasından ve ibrazından dolayı verilenler sorumludur.

Kanuna göre düzenlenecek ve verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin defter ve kayıtlara ve bu kayıtların dayanağına ilişkin eden belgelere uygun olmamasından meslek mensuplarının sorumlu olması için, defter, kayıt ve belgelerin imza karılıklı veya yazılı tutanak yoluyla, bilgilerin ise mail, kısa mesaj veya yazılı tutanak gibi yollarla meslek mensuplarına intikali gerekir.

veren veya verilen tarafından yetki verilen kişinin imzası olmayan veya bu kişiler tarafından intikal ettirilmeyen bilgi ve belgelere istinaden meslek mensupları tarafından

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

düzenlenen defter, belge ve bilgiler için ilgili meslek mensupları sorumlu sayılacaktır.”

Hükümleri yer almıyordur.

Söz konusu düzenleme kapsamında meslek mensuplarının i verilerle birlikte müteselsilen sorumlu olabilmesi için a) idaki unsurların birlikte gerçekleşmesi gerekecektir.

- Meslek mensuplarının sorumluluğunun muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin, i yeri kayıt ve belgelerine uygun olmamasından kaynaklanması gerekmektedir. Söz konusu düzenlemeler doğrudan sigortalı i giriş, i ten ayrılmaları bildirimleri ile aylık prim hizmet belgesi veya Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen diğer belgelerden kaynaklanan hata, kusur veya kasıttan dolayı meslek mensuplarının sorumluluğuna olmayacaktır.

- Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde yer alan bilgilerin i yeri defter ve kayıtları ile bu kayıtların dayanağını teşkil eden belgelere uygun olmaması nedeniyle ortaya prim kaybı, gecikme cezası, gecikme zammı, idari para cezaları ve 5510 sayılı kanunun 96 ncı maddesi kapsamında fazla veya yersiz yapılan ödemeler(Geçici i göremezlik ödeneği, yersiz aylık bağlanması vs) çıkması gerekmektedir. Ortaya çıkan Sosyal Güvenlik Kurumu alacağı olmaması halinde sorumluluk söz konusu olmayacaktır.

- Sosyal Sigorta Tebliğleri Yönetmeliğinin Ek-4 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrası uygulamasına ila olarak; Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin içerik ve eklerine ila düzenlemelere dair 18/2/2017 tarihli ve 29983 sayılı Resmi Gazete’de Muhtasar Ve Prim Hizmet Beyannamesi Genel Tebliği yayımlanmıştır. İlgili Tebliğin ekinde yer alan “Ek-4 Elektronik Beyanname Aracılık Sözleşmesi (Basit Usulde Vergilendirilen Mükellefler için)”, “Ek-5 Elektronik Beyanname Aracılık Sözleşmesi (İletme Hesabı Esasına Göre Vergilendirilen Mükellefler için)”, “Ek-6 Elektronik Beyanname Aracılık Sözleşmesi Sorumluluk Sözleşmesi”, “Ek-7 Elektronik Beyanname Aracılık Sözleşmesi” formları Meslek Mensuplarıyla yapılan sözleşmelerde esas alınacak formlar olacaktır. Bu kapsamda belirtilen formlar kullanılarak i veren ile meslek mensubu arasında kurulan bir ilişki olması halinde meslek mensubunun sorumluluğuna ortaya çıkacaktır.

- Meslek mensubunun i verenlerle birlikte müteselsilen ve müteselsilen sorumlu tutulması için meslek mensubunun kusurlu davranışının Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurların raporunda veya yetkili adli mercilerce (mahkemelerce) tespit edilmiş olması gerekmektedir. Bu doğrultuda Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurların raporunda veya yetkili adli merci (mahkemelerce) kararlarında açık bir şekilde kusurlu davranışını belirtmeyen meslek mensubunun sorumluluğuna mümkün olmayacaktır.

-Yazılı sözleşme ile verilen yetkiyle birlikte muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin düzenlenip Kuruma gönderilmesinde meslek mensubu sorumlu olarak adledilebilecek olmakla birlikte muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin düzenlenmesine esas defter ve kayıtları ile bunlara dayanak teşkil eden bilgiler saklanması ve gerektiğinde ibrazındaki sorumluluk i verenlere ait olacaktır.

- İlgili düzenleme kapsamında, muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin defter ve kayıtlara ve bu kayıtların dayanağını teşkil eden belgelere uygun olmamasından meslek mensuplarının i verenlerle birlikte müteselsilen ve müteselsilen sorumluluğuna yoluna gidilmesi için defter, kayıt ve belgelerin imza karışımı veya yazılı tutanak yoluyla, bilgilerin ise mail, kısa mesaj veya yazılı tutanak gibi yollarla meslek mensuplarına verilmiş, intikal ettirilmiş

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

olması gerekmektedir. Meslek mensubuna verilmeyen veya iletilmeyen hiçbir bilgi ve belgeden kaynaklanan prim kaybı, gecikme cezası, gecikme zammı, idari para cezalarından dolayı meslek mensupları sorumlu tutulmayacaktır.

13- idari para cezalarına ve kurum alacaklarına ilişkin yapılacak bazı işlemler

idari para cezalarının tahakkuk/tebliğ sisteme kaydedilmesi işlemlerinde ve denetim raporlarının değerlendirilmesi amacıyla gecikmeler yaşanabilmektedir.

Bu bağlamda, idari para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk ettiği andan itibaren, idari para cezasına konu fiilin tahakkuk zamanına girip girmediği hususu, fiilin işlendiği tarihte geçerli olan Kanun hükümlerindeki zamana aşımı süresi dikkate alınarak;

a) Kurum sistemine kaydedildiği halde tebliğat işlemleri yapılmamış idari para cezalarının; " VEREN NİTRA- LİSTELER STATİSTİKLER- PC LİSTELER - KONTROL EDİLECEK PC LİSTELER " menüsü vasıtasıyla 6 ayda bir listelerin çekilerek tahakkuk zamanına girmemiş olanların en kısa sürede tebliğ çıkartılmak suretiyle ilgililere tebliğ edilerek, tebliğ tarihlerinin de sisteme kaydedilmesi,

b) Yılı merkezi yönetim bütçe kanununda gösterilen miktara kadar olan, zamana aşımı tamamı veya tahsili imkansız hale gelmiş idari para cezaları ile zamana aşımı tamamı olmakla birlikte tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olduğu anlaşılan idari para cezası alacaklarının bu genelgenin altıncı kısmının birinci bölümü kapsamında değerlendirilerek işlemlerin mevzuat hükümleri doğrultusunda ivedilikle sonuçlandırılması ,

c) yeri dosyalarının zamanında kontrol edilmemesi Kurumumuz alacakların tahsili imkansız hale gelmesine sebep olduğu andan, alacakların zaman aşımına uğratılmaması dolayısıyla Kurumumuzun zarara uğramamasını teminen işyeri dosya işlemlerinde gerekli tarama ve kontrollerin işverenlerin müracaatlarına bırakılmayarak kısa periyodik aralıklarla taranması ve denetim raporlarının geciktirilmeksizin işleme konularak mevzuatta belirtilen hususlar dahilinde işlemlerin titizlikle yerine getirilerek, tahakkuk zamanına girmemiş olan idari para cezaları ile diğer Kurumumuz alacaklarının tebliğat işlemlerinin en kısa sürede yapılarak tebliğ tarihlerinin sisteme kaydedilmesi,

gerekmektedir.

14- Apartman ve Site Yönetimlerinin defter türü hakkında

Bilindiği gibi, 5510 sayılı Kanununun 11 inci maddesinde belirtilen bildiğeyi Kuruma, belirlenen süre, yöntem ve ekilde vermeyen ve 86 ncı maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen yükümlülüğü yazılı ihtarla beraber 15 gün içinde mücbir sebep olmadan tam yerine getirmeyenlere anılan Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (e) bentleri uyarınca tutmak zorunda oldukları defter türlerine göre idari para cezası öngörülmektedir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 172 nci maddesinde; belirtilen gerçek ve tüzel kişilerin (1-Ticaret sanat erbabı, 2-Ticaret şirketleri, 3- İktisadi kamu müesseseleri, 4-Dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler 5-Serbest meslek erbabı, 6-Çiftçiler) bu kanun esaslarına göre defter tutmak zorunda oldukları, iktisadi kamu müesseseleriyle dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerin defter tutma bakımından tüccarların tabi oldukları hükümlere tabi oldukları,

176 ncı maddesinde; I inci sınıf tüccarların bilanço esasına göre; II nci sınıf tüccarların işletme hesabı esasına göre defter tutacakları, hükümlerine yer verilmiş olup, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 32 inci ve 41 inci maddelerinde ise; apartman ve site yönetimlerinin Karar Defteri, Gelir-Gider Defteri ve Denetim Defterini tutmakla mükellef oldukları

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

belirtilmektedir.

Bu itibarla, apartman yöneticileri (konut kapıcılığı) yerlerinin tescilleri sırasında tutmak zorunda oldukları defter türünün, “diğer defterler” olduğu gözönünde bulundurularak tescil işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

15 - Mahsup işlemleri

6183 sayılı Kanununun 47 nci maddesinde mahsup işlemlerinin esasları belirlendiğinden Kurum üniteleri tarafından rızaen tahsil olunan paraların mahsup işlemleri aşağıda açıklanmış şekilde yapılacaktır.

15.1- Yeri dosyası ve borç türleri seçimi

15.1.1- Verenin Kurumumuzda işlem gören birden fazla yeri dosyası varsa, iş veren istediği yeri dosyasına ödeme yapabilecektir. Bu sırada iş yerli dosyalarındaki borç türleri üzerinde durulmayacaktır.

Örneğin; bir üniteye bir iş vereninin aat ve büro olmak üzere 2 tane iş yerinden dolayı borcu varsa (birden prim ve tasarrufu tevkik kesintisi borcu, diğerinden yalnızca tasarrufu tevkik kesintisi borcu olduğu varsayalım), bunlardan ister büro, isterse inaat iş yerli dosyasına para yatırılabilir.

15.1.2- Seçilen iş yerli dosyasından yatırılan para; iş veren tarafından borç türü de seçilmişse, öncelikle seçilen borç türünün aslına, bunun gecikme cezası ve zammına mahsup edilecek; borç türü seçilmemişse, öncelikle prim ve gecikme cezası ve zammı borçlarından başlanılarak mahsup edilecek; artan tutar olursa, bu kez sırasıyla, işsizlik sigortası primi, idari para cezası, damga vergisi ve diğer borçlara mahsup yapılacaktır.

15.1.3- Verenin, iş yerli dosyası seçmeden bir para yatırmısa; paranın yatırıldığı üniteye işlem gören iş veren dosyalarından, prim borcu olan iş veren dosyasına/dosyalarına öncelik verilecek, sırasıyla işsizlik sigortası primi, idari para cezası, damga vergisi ve diğer borçları bulunan iş yerli dosyalarına mahsup yapılacaktır.

15.1.4- Bu sıralamalarda borç türlerine ilişkin gecikme zamları ve cezaları da ilgili oldukları borç türleri gibi dünülecektir.

15.1.5- Aynı iş verenin birden çok iş yerli dosyasındaki öncelikli olan borçları aynı borç türlerinden oluşmuşsa, bu kez en eski borca ilişkin iş yerli dosyasından başlamak suretiyle mahsup yapılacaktır.

15.1.6- Yukarıdaki açıklamalar hem rızaen ödemeler için hem de cebren tahsilat için geçerlidir.

15.2- Rızaen yapılan ödemelerde mahsup

Bilindiği üzere, ödeme emri gönderilmeden önce iş verinin borcuna karşılık yaptığı ödemeler rızaen ödemelerdir.

Yukarıda açıklanan esaslar doğrultusunda, ister iş veren tarafından, ister Kurumumuz tarafından iş yerli dosyası ve borç türü seçilmiş olsun, bu iş yerli dosyasına yatan paranın mahsubu aşağıdaki şekilde olacaktır.

15.2.1- Yatan para, önce, ödeme süresi başlamı, vadesi geçmemiş, dolayısıyla, henüz gecikme zammı ve cezası doğmamış olan Kurumumuz alacağına mahsup edilecektir.

15.2.2- Artan para olursa ya da ödeme zamanı gelen ve vadesi geçmeyen alacak yoksa;

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

bu para, bu kez, en eski borçtan başlanarak, borç aslı ve gecikme cezası ile zammına orantılı olarak da ıtılacaktır.

Örneğin; bir işverenin, bir işyeri dosyasından dolayı 2018 yılıubat, Mart ve Nisan aylarına ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerini verdiği halde primlerini ödemediğini ve borçlarına karşılık 28.5.2018 tarihinde banka yoluyla 60.000- TL yatırdığını varsayalım.

Bu işverenin borç durumu aşağıdaki tabloda gösterildiği gibi olsun.

Belgenin ait olduğu ay	Prim aslı	Gecikme cezası ve zammı	Toplam
2018-ubat	20.000 TL	6.000 TL	26.000 TL
2018-Mart	20.000 TL	4.000 TL	24.000 TL
2018-Nisan	20.000 TL	-	20.000 TL

Bu durumda; Önce Nisan ayı borcu kapatılacaktır. Kalan 40.000,00 TL'nin 26.000 TL'si ile 2018 yılıubat ayından kaynaklanan borç kapatılacaktır. Kalan 14.000,00 TL'nin 2018-Mart ayına daıtımı ise;

Mahsup Edilecek Tutar: $\frac{\text{Borç aslı veya ferileri} \times \text{Mahsubu yapılacak tutar}}{\text{Toplam borç}}$

Formülüne göre yapılacaktır. Buna göre;

Prime Mahsup Edilecek Tutar: $\frac{20.000 \text{ TL} \times 14.000 \text{ TL}}{24.000 \text{ TL}}$: 11.667,00 TL

Gecikme Zammına Mahsup Edilecek Tutar: $\frac{4.000 \text{ TL} \times 14.000 \text{ TL}}{24.000 \text{ TL}}$:2.333,00 TL

Bu işlemler sonucunda işverenin kalan borcu aşağıdaki gibi olacaktır.

Belgenin ait olduğu ay	Prim aslı	Gecikme cezası ve zammı	Toplam
2018-ubat	-	-	-
2018-Mart	8,333.00 TL	1,667.00 TL	10.000 TL
2018-Nisan	-	-	-

16- Arabuluculuk faaliyeti sonucu anlaşılmasında fesih tarihinin belirlenmesi

6325 sayılı Hukuk Uyu mazlıklarında Arabuluculuk Kanununa göre işakdi feshedilen ve feshin geçersiz olduğu iddiası ile arabulucuya başvuran sigortalı ile işveren ve arabulucu tarafından imzalanan Hukuk Uyu mazlıklarında Dava artı Arabuluculuk Anlaşılma Belgesinde, işçinin işe başlatılmaması hususunda tarafların anlaşılması halinde, işakdinin fesih tarihinin arabuluculuk belgesinin imzalandığı tarih mi yoksa sigortalının işten çıkış tarihi mi olacaktır hususunda tereddütler oluşabilmektedir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

Bilindiği üzere 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun "Tanımlar" başlıklı 2 nci maddesinin (b) bendinde, "arbuluculuk" sistematik teknikler uygulayarak, görüşme ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve ihtiyarî olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemi olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanunun "Tarafların Anlaşması" başlıklı 18 inci maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları ise;

"(1)Arabuluculuk faaliyeti sonunda varılan anlaşmanın kapsamı taraflarca belirlenir; anlaşma belgesi düzenlenmesi hâlinde bu belge taraflar ve arabulucu tarafından imzalanır

(4) Taraflar ve avukatları ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesi, icra edilebilirlik erhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılır."

Hükümlerini amirdir.

4857 sayılı Kanunun "Geçersiz sebeple yapılan feshin sonuçları" başlıklı 21 inci maddesinde,

" verence geçerli sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli olmadığı mahkemece veya özel hakem tarafından tespit edilerek feshin geçersizliğine karar verildiğinde, işveren, işçiyi bir ay içinde işe başlatmak zorundadır. İşçi, başlatma vurusu üzerine işveren bir ay içinde işe başlatmaz ise, işçiye en az dört aylık ve en çok sekiz aylık ücreti tutarında tazminat ödemekle yükümlü olur.

Mahkeme veya özel hakem feshin geçersizliğine karar verdiğinde, işçinin işe başlatılmaması halinde ödenecek tazminat miktarını da belirler. Kararın kesinleşmesine kadar çalıştırılmadığı süre için işçiye en çok dört aya kadar doğrudan bulunan ücret ve diğer hakları ödenir.

Mahkeme veya özel hakem, ikinci fıkrada düzenlenen tazminat ile üçüncü fıkrada düzenlenen ücret ve diğer hakları, dava tarihindeki ücreti esas alarak parasal olarak belirler.

İşçiyişe başlatılırsa, peşin olarak ödenen bildirim süresine ait ücret ile kıdem tazminatı, yukarıdaki fıkra hükümlerine göre yapılacak ödemeden mahsup edilir. İşe başlatılmayan işçiye bildirim süresi verilmemiş veya bildirim süresine ait ücret peşin ödenmemişse, bu sürelerle ait ücret tutarı ayrıca ödenir.

İşçi kesinleşen mahkeme veya özel hakem kararının tebliğinden itibaren on iş günü içinde işe başlamak için işverence başlatılmak zorundadır. İşçi bu süre içinde başlatılmamış ise, işverence yapılmış olan fesih geçerli bir fesih sayılır ve işveren sadece bunun hukuki sonuçları ile sorumlu olur.

Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların, işçinin işe başlatılması konusunda anlaşmaları hâlinde;

a) işe başlatma tarihini,

b)Üçüncü fıkrada düzenlenen ücret ve diğer hakların parasal miktarını,

c) işçinin işe başlatılmaması durumunda ikinci fıkrada düzenlenen tazminatın parasal miktarını,

belirlemeleri zorunludur. Aksi takdirde anlaşma sağlanamamış sayılır ve son tutanak buna göre düzenlenir. İşçinin kararlaştırılan tarihte işe başlatılmaması hâlinde fesih geçerli hâle

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primi Genel Müdürlüğü

gelir ve i veren sadece bunun hukuki sonuçları ile sorumlu olur.

Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkrası hükümleri sözleşmeler ile hiçbir suretle de i tirilemez; aksi yönde sözleşmeler hükümleri geçersizdir.”

denilmektedir.

Sayılan hususlara istinaden; arabuluculuk faaliyeti sonunda i çinin i e ba latılmaması hususunda tarafların anlaşmaya varması halinde anlaşma tarihi itibarıyla i çin ve i veren arasında fesih geçerli hale gelecek ve bu şekilde i çinin sona erdirilmesinin kabul edilmesiyle hukuki sonuç doğuracaktır.

Bilindiği üzere, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde, üzerinde anlaşılacak hususlar hakkında taraflarca dava açılmaz. Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 18 nci maddesinin beşinci fıkrasında düzenlenmiştir. Arabuluculuk süreci sonunda taraflar ve arabulucu tarafından imzalanan arabuluculuk anlaşmasının akabinde, 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 18 nci maddesinin beşinci fıkrası hükmü gereğince, üzerinde anlaşılacak hususlarda herhangi bir dava açılması mümkün olmadıktan sonra, taraflarca aynı konuda açılan bir dava olması halinde, mahkemece davanın esasına geçilmeyerek hukuki yarar yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiği yasa gereğidir. Arabuluculuk sürecinin sonunda yapılan anlaşma maddi hukuk ilki bakımından taraflar arasındaki uyuşmazlığı tamamen sona erdiren bir anlaşmadır. Böyle bir anlaşmaya varılması halinde anlaşılacak hususlar ile ilgili dava açıldığında, açılan dava hukuki yarar yokluğundan usulden reddedilecektir.

Arabuluculuk anlaşmalarında düzenlenen hususlara ilkin olarak dava açılmasının ve mahkemede esas ilkin bir inceleme yapılmasının mümkün olmaması kapsamında, 4857 sayılı Kanunun “Geçersiz sebeple yapılan feshin sonuçları” başlıklı 21 inci maddesi uyarınca; arabuluculuk faaliyeti sonunda i çinin i e ba latılmaması hususunda tarafların anlaşmaya varması halinde, “arabuluculuk anlaşma belgesinin taraflar ve arabulucu tarafından imzalandığı tarihte” fesih geçerli hale gelecektir ve fesih tarihinin, taraflar ve arabulucu tarafından imzalanan arabuluculuk anlaşma belgesinde yer alan tarih olarak kabul edilecektir.

Dolayısıyla, i çinin i sözleşmesinin fesih tarihi arabuluculuk anlaşma belgesinin taraflar ve arabulucu tarafından imzalandığı tarih olduğundan i çinin feshinden sonraki süre ile arabuluculuk anlaşma belgesinin taraflar ve arabulucu tarafından imzalandığı tarih arasında i verenin Kurumumuza aylık prim ve hizmet belgesi/muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verme yükümlülüğü bulunmaktadır.

17- Kamu kurumlarında çalışan sigortalılar için;

1) Mahkeme kararları veya idarece verilen kararlar gereğince geriye yönelik ücret ve ücret niteliğinde ödeme yapılması halinde, bu ücretlere ilkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihi takip eden günü veya idarenin karar tarihini,

2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesi uyarınca geriye yönelik ücret ve ücret niteliğinde ödeme yapılması halinde, bu ücretlere ilkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin arabuluculuk anlaşma belgesinin ilam niteliğini kazandığı tarihi,

takip eden ayın 23'üne kadar, Kuruma, e-sigorta kanalıyla gönderilmesi veya kağıt ortamında verilmesi halinde yasal süresi içinde verilmiş kabul edilecektir.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Aynı ekinde Kamu kurumlarında çalışan sigortalılar için;

1) Mahkeme kararları veya idarece verilen kararlar gerektiren inceleme ücreti ve inceleme ücreti niteliğinde ödeme yapılması halinde, ödemeye ilişkin sigorta primlerinin mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihi takip eden günü veya idarenin karar tarihini,

2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesi uyarınca sigortalı için verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk edecek sigorta primlerinin arabuluculuk anlaşma belgesinin ilam niteliğini kazandığı tarihi,

izleyen ay/dönemin sonuna kadar Kuruma ödenmesi halinde yasal süresi içinde ödemi kabul edilecektir.

18-Toplu iş sözleşmelerine tabii yer işverenlerince veya kamu idarelerince ya da yargı mercilerince verilen kararlar ile arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesine istinaden, hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenen ücret dışındaki ödemelere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin prime esas kazancın tabii olduğu en son ayın kazancına dahil edilmek üzere belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihlerini veya arabuluculuk anlaşma belgesinin ilam niteliğini kazandığı tarihi,

takip eden ayın 23'üne kadar, Kuruma, e-sigorta kanalıyla gönderilmesi veya kamu ortamında verilmesi halinde yasal süresi içinde verilmeye kabul edilecektir.

Toplu iş sözleşmelerine tabii yer işverenlerince veya kamu idarelerince ya da yargı mercilerince verilen kararlar ile arabuluculuk faaliyeti sonunda tanzim edilen ve ilam niteliğinde bulunan anlaşma belgesine istinaden, hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenen ücret dışındaki ödemelere ilişkin sigorta primleri belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihleri veya arabuluculuk anlaşma belgesinin ilam niteliğini kazandığı tarihi,

izleyen ay/dönemin sonuna kadar Kuruma ödenmesi halinde yasal süresi içinde ödemi kabul edilecektir.

19-İlgililer hakkında bu genelgede yer verilen hususlara ilişkin yapılacak tebligatlarda 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri veya 5510 sayılı Kanunun 88 nci maddesinin yirmi üçüncü fıkrasında yer alan hükümler dikkate alınacaktır.

20-Bu genelge ile yürürlükten kaldırılmayan veya bu genelgede düzenlenmeyen hususlara ilişkin olarak ilgili ikincil mevzuat hükümlerinin bu genelgeye aykırı olmayanların uygulanmasına devam edilir.

21-Bu genelge ile yürürlükten kaldırılan ikincil mevzuat hükümlerinin yürürlükte bulunduğu dönemlere ilişkin işlemlerin yapılması gerektiği durumlarda söz konusu ikincil mevzuat hükümlerine göre işlemler yapılacaktır.

22-Bu genelgenin yedinci kısmının beşinci bölümü 1/3/2019 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Smail YILMAZ
Kurum Başkan V.

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Ek : Ek Dizini (1 Sayfa)

DAVETİM :

Gereği :

Merkez ve Taraftar Teşkilatına

Bilgi :

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

EK DİZİNİ

- EK-1:** İşyeri Kodu ile Tehlike Sınıfı ve Prim Oranına İlişkin Değişiklik Kararı
- EK-2:** İşyeri Koduna İlişkin Değişiklik Kararı
- EK-3:** Halkın Konusu Veya Özel Sektör Tarafından Tekraren Verilen İşyeri Dosyası Tescil Edilmeksizin Aynı Dosyadan İşyeri İşletmelerinin Yürütülmesine İlişkin Başvuru Formu
- EK-4:** Yapı Ruhsatına İlişkin Bildirim Formu
- EK-5:** Sosyal Güvenlik Kurumu E-sigorta İşletmesi
- EK-6:** İşyeri Kurulu /Yapı Ruhsatı Başvurusuna İstinaden Yapılan Otomatik İşyeri Tescili Tebligat Formu
- EK-7:** Kdv Mahsubuyla Sigorta Primi Ödeyenler İçin Verilecek Borcu Yoktur Belgesine İlişkin Taahhütname
- EK-8:** Kdv Mahsubuyla Sigorta Primi Ödeyenler İçin Verilecek Borcu Yoktur Belgesi
- EK-9:** Terkin Edilen Sigorta Primi, İşsizlik Sigortası Primi, İşyeri Para Cezası Alacakları Listesine İlişkin Form
- EK-10:** Bütçe Gelirleri Tahakkuk Artıklarından Zamana İmna Üzerine Olanlara İlişkin Ayrıntı Cetveli
- EK-11:** 6183 Sayılı Kanunun 102 Nci Ve 106 Nci Maddelerine İstinaden Terkin Edilen E-İhtime Katkı Payı, Özel İşyeri Vergisi Ve Damga Vergisi Alacakları Listesi
- EK-12:** Borç Bilgilendirme Formu
- EK-13:** Ev Hizmetlerinde On Gün Ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bildirge
- EK-14:** Ev Hizmetlerinde On Gün ve Daha Fazla Çalıştırılacaklara İlişkin Bilgilendirme Formu
- EK-15:** Ev Hizmetlerinde On Günden Az Çalıştırılacaklara İlişkin Form
- EK-16:** Damga Vergisinden Muaf Olan İşverenlerce Yersiz Ödenen Damga Vergilerinin İadesinin Talep Edilmesi Halinde Kullanılacak Form
- EK-17:** Sigorta Prim Bildirgelerinin Damga Vergisi
- EK-18:** Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat Düzenlemeleri

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

Mithatpaşa Cad. No:7 Sıhhiye Çankaya/Ankara
Telefon No: 0(312) 4587779 Faks No: 0 (312) 4321237
E-Posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr İnternet Adresi: www.sgk.gov.tr

Bilgi için: brahim ÖZÇELİK
Daire Başkanı
Telefon No: 0(312) 4587110